

ALMANAH
2004
VICIILE ȘI ROMÂNII

ALMANAH 2004

V I C I I L E
ȘI ROMÂNII

ALMANAHUL VICIILOR

CAPITOLUL I: CELE 10 PĂCATE MIȘTO
– O INTRODUCERE DE ANDREI PLEȘU

2 **CAPITOLUL II • ISTORIA VICIILOR • DE DRAGOȘ VASILE**

CAPITOLUL IV
• DESPRE VICII ȘI PĂCATE • DE HORIA-ROMAN PATAPIEVICI

4

CAPITOLUL III**VICIUL I – ALCOOLUL ȘI ȚIGĂRILE •**

TOMA ROMAN JR. • IOAN GROȘAN • PERCUTIO • CORNEL IVANCIUC • IULIAN TĂNASE

VICIUL II – PREACURVIA •

DAN CHIȘU • GABRIEL DROGEANU • FLORIN IARU • JEAN LORIN STERIAN

VICIUL III – FURĂCISMUL •

IOAN T. MORAR • CORNEL IVANCIUC

VICIUL IV – BEȚIA PUTERII •

VLADIMIR TISMĂNEANU • ADRIAN CIOROIANU

VICIUL V – ÎNTÂRZIEREA •

MIRCEA TOMA • IOAN T. MORAR

VICIUL VI – LENEVIA •

DOOBY BROTHERS

VICIUL VII – MÂNCATUL •

ALIN IONESCU • RĂZVAN CUCUI

VICIUL VIII – MITOMANIA •

IOAN T. MORAR • ALEXANDRU VĂRZARU

VICIUL IX – JOCURILE •

GABRIEL DROGEANU • DANIEL GOACE • DRAGOȘ VASILE • RADU COSAȘU

VICIUL X – ȘI ALTE VICII MIȘTO •

VIOREL MOȚOC • CORNEL IVANCIUC • LIVIU MIHAIU • NICOLAE COVACI

PĂCĂLE CELE ZECE MISTO

Existența marilor vicioși ne împiedică să reflectăm asupra viciilor proprii și, de altfel, asupra viciilor în general. Căci despre vicii nu știi cu adevărat decât ceea ce propriile tale vicii îți îngăduie să afli. Iar viciile tale, „micile” tale vicii pălesc, de regulă, în comparație cu anvergura „profesioniștilor”. Față de bețivul cronic, prăbușit sub mesele bodegilor, prin parcuri, sau sub podurile orașelor, față de zgîrcenia caricaturală a cîte unei rude bogate, față de accesele de furie ale colericului clinic, sau față de surescitarea perpetuă a desfrînaților insațiabili, te simți mai degrabă neinteresant, minor, scuzabil.

de Andrei PLEȘU

TU NU AI VICII.

Ai „slăbiciuni”. „Omenești”. Dar uită-te mai atent: deconstruiește-ți, cu o minimă luciditate, respectabilitatea, ia notă de toate cîte îți trec uneori prin cap, fă inventarul a tot ceea ce ții să nu se știe despre tine, contemplă, curajos, cantitatea de inavubil pe care o ascunzi clipă de clipă și ai să vezi că ești un caz „gras”. Ai, în dozaje felurite, toate viciile. Iar dacă nu le ai, îl ai, cu siguranță, pe cel mai grav: orgoliul de a fi virtuos!

ÎN TERMENI RELIGIOSI.

viciilor li se spune *patimi*. Se atrage, astfel, atenția asupra pasivității viciosului. Viciosul e un *pătitor*, adică un ins care „pățește” ceva. Ceea ce înseamnă că atacul distructurant, ispitele, vin mai curînd *din afară*; de la demon, sau de la farmecul lumii. De la demon *prin* intermediul farmecului lumesc. Cu alte cuvinte, nu sîntem construiți ca *producători* de viciu, nu avem *fire* vicioasă. Dar sîntem „buni conducători” de ispite, sîntem receptivi, disponibili, „consumatori”. Asta pare să ne dezvinovățească. Dacă sîntem victimele unor agenți externi, sîntem nevinovați. În realitate, sîntem invitați la responsabilitate, adică la reacție. De ceva care nu-ți este consubstanțial poți să te aperi. Poți lua măsuri, poți organiza manevre defensive. Cînd adversarul e în afara ta, poți angaja o luptă, un război. Cu un adversar interiorizat, ai șanse minime. De aceea, una din vicleniile răului e să se insinueze în interioritatea ta, să se instaleze în intimitatea ta, să se identifice cu tine, ca și cînd n-ar fi decât un chip al tău. Cînd începi să crezi că răul nu e o primejdie distinctă de tine, cînd începi să crezi (sau ești făcut să crezi) că răul ești tu, așadar că ești rău, bătălia e pierdută.

REZULTĂ CĂ VICIUL

e efectul unui exces de ospitalitate. Devii gazdă pentru tot soiul de musafiri

nepoștiți, te umpli de ei, așa cum te umpli de purici, ploșnițe, căpușe și viermi. A fi pătimitor e a fi „primitor”, a te lăsa invadat, ocupat, *locuit* de ceva care îți este străin. S-ar zice că, în materie de vicii, omul generic e ca românul strămoșesc: practică o „tradițională” ospitalitate. Lucrul nu e lipsit de o anumită componentă ridicolă. Îți pui casa la dispoziția unor golani care, încet-încet, te evacuează. Remediu poate fi, de aceea, o „sfântă mînie”: zici „destul” și faci curățenie. Viciile trebuie luate în serios, dar nu trebuie monumentalizate. În definitiv, cum spunea un călugăr, puzderia ispitelor seamănă cu un bîzîit de muște. E normal să te simți agasat, dar îndîrjirea maniacală, preocuparea obsesivă pentru lichidarea paraziților nu face decît să le consolideze rezistența. Viciile nu trebuie înființate prin sermonizare catastrofică. Mult mai eficace e să le iei peste picior, să înțelegi cît poți fi de caraghios sub impactul lor. Pe scurt, și plonjînd în actualitate, *Academia Cațavencu* e mai de folos în combaterea patimilor decît predica tenebroasă și intransigentă. Uneori, e bine să te opui tentației cu un hohot de rîs.

IV VICIILE NU ATACĂ SOLITAR,

ci în haită. Sfinții Părinți, care sînt doctori în materie, atrag mereu atenția asupra reacției în lanț pe care o provoacă întotdeauna primul mare derapaj malefic. Orice conșimțire vinovată le instituie treptat pe toate celelalte. Ioan Cassian, născut, pare-se, în Dobrogea, stră-român care va să zică, crede că „fitilul” optim al incendiului generalizat e lăcomia pîntecelui. Fie că se

manifestă ca nerăbdare a înfulecării, ca plăcere de a te îmbuiba, sau ca pasiune a sofisticării gastronomice, lăcomia alimentară, inocentă la prima vedere (chiar dacă subtil suicidară), declanșează inevitabil apetituri colaterale. După o masă bună îți vin idei. De la fleica din farfurie, privirile (și mîinile) alunecă spre coapsa vecinei. Fandacia-i gata și se numește desfrînare. Desfrînarea are însă nevoie de mijloace. Și cum gonflațiunea post-prandială nu sporește nici farmecul personal, nici vigoarea inflamației erotice, te vezi în situația de a-ți procura servicii plătite. Ai nevoie de bani. Plăcerea devergondajului se asociază, deci, cu plăcerea de a cheltui, și cu iubirea de arginți. E cea de a treia treaptă a păcatului. Urmează a patra: mînia. Ca să faci rost de bani, e musai să fii competitiv. Te agiți, cîștigi și pierzi, devii irascibil. Te enervează obstacolele, te enervează bogăția altora, te enervează tot: faci scandal, mocnești resentimentar, porți ranchiună. Din cînd în cînd, resursele tale de umanitate îți iau distanță față de asemenea devieri temperamentale. Îți dai seama că ceva nu e în regulă și te apucă tristețea. E păcatul numărul cinci. Tristețea e starea care survine neîntîrziat după un acces de furie, după o pagubă, după o dorință contrariată. Dar există și tristeți fără motiv, angoase difuze, crize de lehamite. Intră, astfel, în scenă un viciu insidios, greu de definit, o adevărată boală a sufletului, care se numește „acedie”: un amestec de somnolență, de adumbrire și instabilitate lăuntrică, o „oboseală a inimii” aproape fără leac. Cel lovit de acedie e în pragul morții interioare, pradă ușoară a oricărei disoluții. De aceea, această a șasea treaptă a păcatului poate lua locul primeia, ca o nouă rădăcină a răului. Lehamitea, pierderea criteriilor și a simțului pentru virtute pot pregăti terenul pentru o reluare a „cercului vicios”: lăcomie a pîntecelui, desfrînare, avariție, mînie, tristețe. Dacă totuși, prin strădanie proprie și ajutor ceresc, reușești să scapi de caruselul acestor șase patimi, e foarte probabil să fii confiscat de următoarele două: slava deșartă (îngîmfarea subsecventă unei reușite materiale sau spirituale) și mîndria (trufia, orgoliul), adică sentimentul unei infinite îndreptățiri de sine, iubirea de sine nerușinată, disprețul față de tot ce nu e „eu”. Orgoliul ca treaptă supremă a răului individual poate fi, la rîndul lui, obîrșie a unei noi circularități. Te simți îndreptățit, prin auto-fascinație, să-ți oferi chiolhanuri fabuloase, femei, bani și victime. Iarăși și iarăși, vîrtejul absorbant al viciilor se reconstituie vîguros, pornind de pe oricare din treptele lor. Dinaintea acestei epidemii, o singură consolare: așa cum un viciu adoptat le instituie pe toate celelalte, un viciu suprimat le aruncă în aer pe toate celelalte, sau, în orice caz, le șubrezește simțitor. Un rău minimal poate deveni, prin rostogolire, un dezastru. Dar un bine neînsemnat poate deveni, prin inducție, o apoteoză.

V ANUMITE VICII REZULTĂ

din practica defectuoasă a virtuților. Unii, de pildă, preferă să nu facă nimic, de frică să nu facă prost. Perfecționismul, păcatul scrupulului excesiv, sînt chipuri ascunse ale orgoliului. Angelismul e și el un viciu: un fel de puritate retorică, afîșată, urmărind să cîștige aplauze și prozeliți. Angelismul face, în trup, paradă de destrupare. Eliberat de ispitele cărnii, el e devorat, cînd nu e pură stupiditate, de marile păcate ale spiritului: slava deșartă și mîndria. Vicioase pot fi și asceza ostentativă, iubirea idolatră, blîndețea ipocrită,

smerenia demonstrativă, filantropia egolatră și risipitoare (prodigialitatea).

VI ALĂTURI DE VICIILE

care derivă din practicarea excesivă și inadecvată a virtuților, există și virtuți care se nasc din transfigurarea viciilor. Lenea, de pildă, poate deveni materia primă a contemplației și temeiul unei subtile metafizici a non-acțiunii. A făptui nefăptuind (*wu-wei*) e stilul însuși al „eticii” taoiste. Înțeleptul care nu intervine agresiv în ordinea lucrurilor și care produce efecte salutare prin simpla sa *prezență* imită metabolismul Principiului nemișcător, care însă mișcă totul. Și erotismul carnal poate fi, în perimetrul școlilor tantrice, „deturnat”, „salvat”, ca tehnică de obținere a extazului. Te poți elibera de corp nu doar suprimându-l, ci și epuizându-i toate posibilitățile, pe principiul „când ești căzut la pământ nu te poți scula decât sprijinindu-te pe pământ”. Cu alte cuvinte, simpla demonizare a plăcerii nu garantează extirparea ispitei. O cale plauzibilă e și aceea a plăcerii de-dramatizate, sistematizate, utilizate ca trambulină, ca vehicul al unei „rupturi de nivel”. Preiei, ca la *jiu-jitsu*, energia adversarului și o utilizezi împotriva lui. Pe cei care, citind aceste rânduri, vor lua non-acțiunea taoistă drept expresie teoretică a lui „muieți-s posmagii”, iar disciplinele tantrice drept un soi de bordel mistic, îi asigur că bat câmpii și îi sfătuiesc să nu încerce nimic. Exigențele (fizice și intelectuale) impuse de speculația chineză și de anumite practici indiene depășesc în dificultate rigorile ascezei creștine, mai apropiate de firea și tradițiile europene. În domeniul tehnicilor

spirituale „extra-teritorialitatea” e riscantă.

VII O ANALITICĂ ATENTĂ

a viciilor, ca cea propusă de Ioan Cassian și de patristică în genere, reușește să scoată la lumină încrengături imprevizibile: află că înclinația spre cabotinaj și bufonerie e legată, indirect, de păcatul desfrînării: dorința de a seduce, penajul arborat ca o nadă, gluma groasă și vorba deșucheată pregătesc terenul echivoc al concupiscentei. Îndărățul naturilor veșnic bombănitoare, atinse de insomnia spiritului critic, stă orgoliul, buna impresie despre sine. Meschinăria sufletească (pusilanimitatea) e un aspect secundar al tristeții, al proastei dispoziții. Incapabil să se deschidă generos spre ceilalți, sufletul se contractă, erodată de umori acre și de stupori crepusculare. Obsesia originalității și pasiunea nevrotică pentru tot ce e nou au de a face cu slava deșartă: sînt simptomele pretenției de a fi *altfel*, ale isteriei de a fi mereu „brășat”, „la zi”, „în pas cu veacul”. Acedia are și ea epifenomene neașteptate. Curiozitatea maladivă, de pildă, care caută informația ca pe un drog, ca pe un stimulent acut, capabil să disloce inerția interioară. Flecăreala este, de asemenea, un semn al acediei: ea încearcă să acopere, cu emisia ei vidă, blocajul reflexiei vii și inexpressivitatea timpului irosit. E bine să fim precauți cu „micile păcate”. Evaluarea lor genetică poate fi plină de surprize. La rădăcina ascunsă a cîte unui tic nevinovat se află, adesea, ample parcele de necroză lăuntrică.

VIII PENTRU CA UN VICIU SĂ

prindă corp, e nevoie de provocarea exterioară de care se ocupă Celălalt și de receptivitatea noastră flască. Când cedăm, cedăm, se spune, din slăbiciune. Dincolo de slăbiciune, se străvede însă o cauză despre care se vorbește mai puțin și care, tocmai de aceea, este mult mai eficace: *ignoranța*, o ignoranță care arborează, după împrejurări, cele mai perfide deghizamente. Există o „ignoranță” a inimii, o învîrtoșare care anulează spontaneitatea și frăgezimea afectelor, și există sărăcia mentală, care nu știe să separe accesoriul de esențial, aparențele de realitate. Există torpoarea discernămîntului, acțiunea nereflectată, nerăbdarea opțiunii facile, obnubilarea comunicării cu semenii, inadecvarea, prostia, prostia pură și simplă, anticameră privilegiată și îngrășămînt optim al răutății. Viciul e proasta utilizare a propriei persoane și a lumii. Ți se dă o bicicletă și o folosești la tăiat lemne. Ești invitat să adulmeci o pajiște și o transformi în maidan. Asta nu e slăbiciune. E lipsă de inteligență, gîndire șchioapă. Păcătosului nu trebuie să-i cerem, așadar, numai să se abțină, să reziste, să fie „tare”. Trebuie să-i cerem, măcar din cînd în cînd, să facă un efort intens și consecvent de gîndire. „Fii cuminte!” nu înseamnă în fond altceva decît „Fii cu minte!”, gîndește, răs-gîndește și răzgîndește-te! ✓

CAPITOL 2

VICIILOR

SERVICIILOR ȘI MICILOR PLĂCERI SECRETE

FILE DIN ISTORIA

**CUM ARATĂ
ZORILE CIVI-
LIZAȚIEI, DUPĂ O
NOAPTE DE BEȚIE**

de Dragoș VASILE

● **6000-4000 î.Hr.** Primele beții din istorie: în Mesopotamia se cultivă, în mod organizat, viță de vie. Din această perioadă datează și primele mahmureli ale omenirii, precum și primele făcălețe cu sistem de prindere după ușă.

● **2700-2500 î.Hr.** Vinul ajunge și în Egipt, dar vin beau numai preoții și membrii familiei regale. Salahorii de pe șantierul faraonului consumă țării populare și, când se întâlnesc prin galeriile piramelor, încep să se-njure: „Ce, bă, nu-ți mai ajunge strada?”.

● **cca. 2000 î.Hr.** În China, beția se pedepsește cu moartea! Inutil, de vreme ce, când dă razia peste ei, inculpații sînt deja morți de beți.

● **1700 î.Hr.** Codul lui Hammurabi reglementează comerțul cu vin în tot Babilonul și interzice întrunirile cu caracter politic găzduite de negustorii de alcool. Siliți de împrejurări, negustorii de alcool încep să se întrunească acasă la politicieni.

● **1200-800 î.Hr.** Canabisul este menționat în *Atharvaveda* (text sacru hindus) drept „iarbă sacră”. În consecință, indienii de pe valea Indusului (popor pacifist din fire) încep să facă mai multă dragoste și tantra, și mult mai puțin război.

**INDUSTRIA
VITICOLĂ ȘI
REFORMELE
SEXUALE**

● **1000 î.Hr.** Oamenii de știință romani clasifică, primii, soiurile de struguri în funcție de culoare, gust și tărie. Consumatorii din Roma dau și ei dovadă de același spirit pragmatic, clasificînd tipurile de beții în: cu lăutari sau fără.

● **sec. VI î.Hr.** Solon deschide în Atena primele case de toleranță. Astfel, bărbații cetății au și ei unde să se ducă atunci când nevestele prietenilor sînt plecate la coafor.

● **sec. V î.Hr.** Herodot observă că tracii sînt „poporul cel mai numeros după inzi”. Legenda spune că în Tracia s-a născut Dionysos, zeul plăcerilor viticole (Xenopol), iar cultul acestuia va dăinui și pe teritoriul Daciei, pînă la venirea lui Zamolxis la putere.

● **384-382 î.Hr.** Din lungă listă de amanți ai lui Aristotel, enumăr cîțiva: Palefat, Teodot, Heraias. Nu mă puneți să vi-i zic pe toți, că nu știu atîta filosofie.

● **753 î.Hr.** (întemeierea Romei) – **311 d. Hr.** (edictul lui Galeriu în favoarea creștinilor). La Roma, viciul devine realitate. O realitate de zi cu zi, ceva obișnuit, nu merită să-ți bați capul. Seva moravurilor se trage din laptele corupt al lupoaicei de la care au supt Romulus și Remulus. Nu aia de pe Ana Ipătescu, ci personajul istoric, real, Lupa (lupoaica), o țărăncă țîtoasă, la care făceau coadă ciobanii din zonă, când se săturau de oi.

● **40-48 î. Hr.** Împărăteasa Messalina Valeria (a treia soție a împăratului Claudius) se prostituează noaptea, de amorul artei, într-un bordel din zona muncitorească a orașului. Ea are camera ei, tariful ei și un nume de scenă: Lyscia. Iuvenal notează: „Cînd patronul își trimitea acasă fetele, (Messalina) pleca tristă închizîndu-și totuși ultima – e tot ce putea face – cămăruța”. Dincolo de nimfomanie, există o explicație: *avant la lettre*, Messalina era o feministă, o femeie independentă: nu voia, dom'le, să trăiască din munții de aur ai bărbatului!

D A C I A , L E A G Ă N U L V I N I F I C A Ț I E I

● **70-44 î.Hr.** Domnia lui Burebista. În cîrdășie cu Marele Preot Deceneu, el unifică triburile dacogete, împinge hotarele țării pînă la sud de Dunăre și dă ordin să se radă toate viile din regat. Dar dacogeții – cei mai viteji dintre traci – nu se

lasă! Se pilesc cu bere Caraiman și încep să vorbească prostii: barză, varză, viezure. (Notă: se pare că, totuși, Burebista știa el ceva cînd a dat ordin să se taie viile: ajungînd cu armatele la coloniile grecești de la litoralul Mării Negre, el a constatat că grecii, popor de artiști, făceau un vin din stafide, tămîios și greu ca marmura, care se bea regulamentar numai îndoit cu apă. Or, țărani din oastea lui Burebista dădeau găuri în butoi cu sulița și-l sorbeau cu nesaț direct de la sursă! Normal că se făceau praștie și nu-i mai ridicai din pivnițe nici cu incantațiile lui Deceneu!)

● **9-17 d.Hr.** Exilat la Tomis, Ovidiu face observații interesante asupra mediului înconjurător. Lui îi datorăm primele mențiuni nu „Triste”, ci vesele, despre podgoria de la Murfatlar.

● **64 d Hr.** Nero se îmbată și dă foc Romei. Nu peste mult timp, soția sa, Poppea, moare, în urma unui avort.

Nero aleargă îndurerat pe străzile Romei, întâlnește un tînr, Sporus, care aduce oarecum cu defuncta, îl duce la palat, îl castrează și se însoară cu el. În nebunia lui, mă mir că Nero nu i-a tăiat și capul, pe motiv că Sporus n-a fost în stare să-i dăruiască urmași.

● **sec. I d.Hr.** Printre alții, de la Tacit aflăm că, totuși, ceva-ceva li se pare strămoșilor noștri, romanii, peste măsură de vicios: sexul oral! Le este atît de scîrbă să-l practice încît, pe vasele romane, pedofilii, homosexualii, lesbienele și zoofiliile sînt reprezentați întotdeauna cu gura închisă.

ALTE CONTRI- BUTII ROMÂ- NEȘTI: PIVNIȚE ȘI CONSUMATORI

la data cînd se făcuse ședința foto, el zăcea, beat mângă, lîngă strugurii din teasc. • Urmează o scurtă perioadă neinteresantă, cînd omenirea, sensibilă

● **106 d.Hr.** În fine, Traian cucerește Dacia. Pe monezile bătute în noua provincie erau reprezentați o femeie dacă și doi copii, care îi oferă acesteia struguri – pesemne principala bogăție a țării. Se presupune că soțul femeii nu este reprezentat pe monedă întrucît,

la suferințele lui Hristos, se adâncește în studiul cărților sfinte și preferă vinul de împărtășanie, sexul normal, postul și rugăciunea.

● **1457-1504.** Domnia lui Ștefan cel Mare. Conform legendei, după fiecare bătălie câștigată, el se-mbăta de bucurie, ridica o biserică și pleca în pelerinaj, la curve (amănunte în „Almanahul Academia Cațavencu 2003”). Se mai știe că Fane era mic de stat, iute la mînie și degrabă vărsătoriu de vin în pahare. Mare fan al licorilor de Cotnari (atestare documentară încă de la 1448), Babanu' a construit, la curtea domnească de la Hîrlău, pivnițe care au rezistat, iată, peste 500 de ani. Cine știe cîte capete de boieri a rașchetat Ștefan la beție, numai în cei 50 de ani de domnie!

● **1492.** Columb descoperă America. Mai întîi, descoperă niște băștinași în pielea goală, care fumau pipa păcii. La întoarcere, Columb bagă în buzunar și niște semințe de tutun, care, pînă-n 1519, se răspîndesc în toată Spania. Urmează Germania (1559), Franța (1560) și Anglia (1570). Pentru români, mult mai importante au fost descoperirea narghilelei, odată cu venirea la putere a Mavrocordaților și Calimachilor, și a cartușului de Kent, odată cu Ceaușescu.

● **1527.** Opiumul intră în literatura medicală europeană sub numele de „laudanum”. Imediat, din tavernele Parisului se aude un strigăt: „Laudanum fie numele Domnului!”.

● **sec. XVI.** Francezii debarcă la New Orleans (Nouvelle-Orléans, cum îi zicea pe-atunci). Ei aduc în America un joc de cărți pe nume „poque” – poker, cum i se spune azi (inventat, se pare, în China secolului I d.Hr). Americanilor nu le rămîne decît să-i aștepte puțin pe italienii din Sicilia, ca să-i învețe cum se joacă poker pe bani serioși.

● **1638.** Începe domnia lui Ludovic al XIV-lea. Șirul amantelor oficiale începe și el, cu ducesa Louise de Lavallière (15 ani lîngă rege), continuă cu marchiza de Montespan (8 ani și 8 copii), apoi, după o remaniere, cu Madame de Maintenon. În culmea entuziasmului, Regele Soare însărcinează un ministru cu conducerea unei școli speciale, unde fetele de 9-11 ani, de familie bună, erau pregătite să devină amante regale. Cică le-nvățau modelling, masaj thailandez și muzică de relaxare.

● **1716.** La cererea Academiei din Berlin, Dimitrie Cantemir scrie *Descriptio Moldaviae*. Aici, domnia sa face aprecieri interesante, dar discutabile, despre creșterea și descreșterea vinurilor românești: „Vinul cel mai bun se face la

**FABRICI DE
AMANTE ȘI
MANAGERI DE
SEAMĂ**

Cotnari, îndată după acesta vine vinul de Huși“. Alo, domnu' Can-temir, păi se poate? Vreți să-i scol pe specialiștii Academiei de sub masă, ca să vă povestească ei despre vinul cel mai bun de la Jidvei și Murfatlar?

● **5 aprilie 1725.** Se naște, la Veneția, Giovanni Giacomo Casanova. Demonstrând aptitudini ieșite din comun, micul Casanova convinge imediat vreo zece-douășpe doici să-și părăsească bărbații și să vină să-i dea lui țîță!

● **1729.** Împăratul chinez Yung Cheng interzice consumul de opium, pentru că nimeni nu mai muncea în țara aia. Nici măcar ăia care trebuiau să aibă grijă de cul-turile de opium!

D O U Ă P E R S O N A J E C O N T R O V E R S A T E

Marchizul de Sade și Grigore Ghica

● **1776.** Marchizul de Sade este arestat și închis la Vincennes (apoi la Bastilia). Sade se face vinovat de un oarecare „comportament indecent“: biciuiește niște prostituate nevino-vate, le unge rănilor cu alifie, se lasă biciuit și sodomizat; apoi, orga-nizează orgii în bucătărie, cu toate servitoarele, se pune cu biciul pe ele, le unge rănilor cu alifie și le oferă bomboane cu cantaridină, ca să nu mai fie supărate. La răcoare, Sade își mai revine puțin, cît să scrie *Justine* și *Histoire de Juliette*. La Vincennes, marchizul e coleg cu pîrnăiașul Conte de Mirabeau, care,

la 28 iunie 1780, nota: „Domnul de Sade a dat ieri foc turnului și mi-a făcut onoarea să se prezinte“.

● **1790.** Casanova începe să-și scrie memoriile, pe care n-a avut timp să le termine, fiindcă tot timpul era plecat în documentare.

● **1821.** La București, Grigore Ghica (domn al Țării Românești pentru cinci ani și jumătate) se îndrăgostește de Eufrosina Săvescu, o jupîniță aprigă, de condiție modestă. Grigore Ghica avea 57 de ani, Eufrosina – 14. Lui Grigore Ghica îi plăceau lăutarii, cîinii și femeile, copilei Eufrosina – copiii (și deci avu două fete cu domnul Ghica). Fără regrete deci, Grigore Ghica se desparte de soția lui, Maria Hangerli, fată de domn fanariot, cu sînge molcom și sîinii lăsați.

PARADISURI ARTIFICIALE ȘI MAI ALES FISCALE

● 1821. Thomas de Quincey publică celebrele sale *Confesiuni ale unui opioman englez* (care-i vor influența, în cele mai mici detalii, pe Edgar Poe și Baudelaire). Aflăm că dependența lui De Quincey datează încă din 1804, când studia la Worcester College, Oxford. E încă o dovadă că, atunci când nu se fuma în draci, la Oxford se făcea carte, nu glumă!

● 18 martie 1839. În încercarea de a stopa traficul cu opium, împăratul Chinei, Lin Tse-Hu, îi obligă pe negustorii străini să-și predea toată marfa. Englezii se enervează, doar se făcea un ban frumos din treaba asta, și trimit flota reginei pe capul lui Tse-Hu. Începe „Primul război al opiumului”, pe care chinezii îl vor pierde lejer, doi ani mai târziu. Ca despăgubiri de război, provincia Hong Kong este cedată britanicilor, care făceau colecție.

● 1856. Conform idealurilor pașoptiste, ȣigani sînt dezrobiți. În corespondența lor, Ion Brătianu, Mihail Kogălniceanu și Vasile Alecsandri evocă, nu fără nostalgie, aventurile lor etno-amoroase din tinerețe. Cînd, pe la moșiile lor, se tăvăleau cu slujnicele lor mici și negricioase (care n-aveau temeii legal să protesteze), prin vie, în fîn, la grajduri. Păi, unde altundeva? Acasă la ei nu aveau loc de neveste, în casă la ele n-aveau loc de cai!

● 1860. Charles Baudelaire publică *Les paradis artificiels*, un fel de *Fleurs de l'alcool et de la drogue* (absint și opium, cum se purta în epocă). Auzind cum se numește cartea, negustorii de iarbă sînt convingiți că Baudelaire n-a știut ce să cumpere și lansează urgent o super-ofertă cu sloganul „Cumpărați paradisuri 100% naturale!”.

D E L A VERLAINE LA LAS VEGAS

● 1865. Verlaine se însoară, dar, în 1870, se mută cu Rimbaud. Trei ani mai târziu, se întîmplă ceva, trage puțin cu pistolul în Rimbaud, ăsta mic are noroc, Verlaine face pușcărie doi ani. Cînd iese, moare de foame, se apucă

profesional de băut și, spre sfîrșitul carierei, ajunge să scrie sonete despre lesbiene. Există un Dumnezeu!

● 1880-1961. Mihail Sadoveanu. Un clasic consumator interbelic, „Ceahlăul literaturii române” știa să-și trăiască viața și opera, demonstrînd o tărie de stîncă la chiolhanuri, din care ieșea pe picioare, cu paharul sus. Iată, spre exemplu, ce cuvinte pline de măreție îi inspiră cele cîteva

lăzi de Cotnari care nu-i lipseau niciodată din cămară: „Ca orice lucru scump, nu se potrivește destrăbălării; drumul lui trebuie să împlinească puterile minții

și virtutea trupului". Frumos, nu?

● **1894-1964.** Viața și opera lui Păstorel Teodoreanu. Lui îi datorăm cea mai completă definiție dată vreodată vinului: „Vinul este singura ființă în stare lichidă”.

● **1901.** Deși se afla în plină perioadă roșie, Pablo Picasso pictează câteva dintre operele sale din perioada albastră, inspirate din realitatea boemei pariziene: „Femeie cu țigară”, „Băutoarea de absint” (două bucăți). Date fiind convingerile sale comuniste, ar fi trebuit ca Picasso să petreacă mai mult timp cu boema moscovită, poate-i ieșeau și niște capodopere cu băutoare de vodcă ce te bagă sub masă.

● **15 mai 1905.** Comuna Las Vegas este declarată oraș. Cazinourile alea mari apar puțin mai târziu, în anii '30-'40, când Las Vegas este declarat un oraș plin de mafioți.

● **1913.** Apollinaire își publică

ESSENȚĂ ȘI APARENȚĂ ÎN CHESTIUNEA ȘEICULUI

Alcoolurile. Divine versuri! Niciodată n-o să pot să beau ca omu' ăsta!

● **1918.** Apare studiul *Drugs and Genius* (de Jeannette Marks), despre influența drogurilor și alcoolului, „excitantele conștiinței”, în opera unor mari scriitori. N-am înțeles prea bine la ce capitol intră femeia în viața marilor scriitori: la droguri ușoare sau la alea scumpe?

● **23 august 1926.** Rudolph Valentino, „The World's Greatest

Lover”, moare prematur, la vârsta de 31 de ani. La aflarea veștii, mai multe femei și un bărbat s-au sinucis. Și nu întâmplător: înainte să devină cel mai mare amant bisexual al lumii, Rudolph frecventează cluburile gay din Paris, unde intră direct la produs. În paralel, practică meseria de gigolo, pe lângă femeile grase, bogate și trecute de 50 de ani. Apoi, acumulând experiență, intră în biznes și este arestat la New York pentru proxenetism! Oricum, ca proxenet, Valentino arăta mai bărbat ca în *Șeicul*, unde, așa fardat, să recunoaștem, arăta a curvă.

● **1930.** Jean Cocteau publică *Opium*, o introspecție halucinantă în viața și literatura lui privată. Se pare că, mai târziu, amantul lui Cocteau, actorul Jean Marais, i-ar fi sugerat să schimbe titlul următoarelor ediții în *Homopium*, știi, ca să surprindă mai bine ideea de dependență.

CAPITALISM, COMUNISM ȘI NAZISM

● **'30.** Când nu se juca de-a mama și de-a tata cu Lupeasca, regele Carol al II-lea obișnuia să joace poker cu marii industriași ai vremii, Malaxa și Auschnitt. Care obișnuiau să piardă în

fața regelui, dacă nu din milă, măcar din respect față de autoritate.

● **februarie 1933.** După grevele de la Grivița, Gheorghe Gheorghiu-Dej este arestat. Soția îl părăsește instantaneu și, culmea tupeului, se mărită cu un polițist. Odată eliberat, Dej dă iama în dușmanul de clasă și-n femei, ca să se elibereze de tensiunile ideologice acumulate în închisoare. După modelul sovietic, el își recrutează amantele din mediul artistic (balerine, actrițe) și rămân de o oarecare notorietate relațiile sale cu Dina Cocea și Elena Răchițeanu.

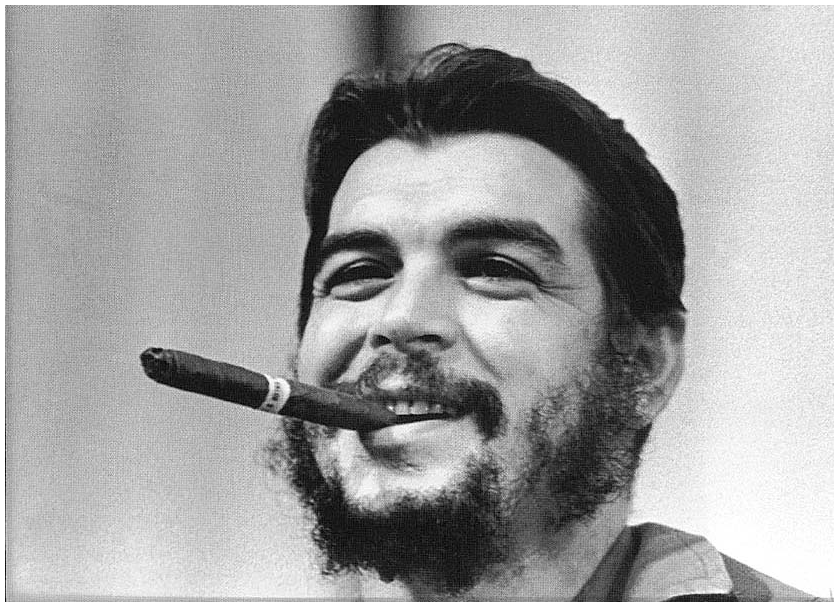

Conform aceluiași directive de la Răsărit, Gheorghiu-Dej (un fin ideolog al țuicii) practică chiolhanurile care încep după douăspre noaptea și se termină când o da Dumnezeu, adică Taica Stalin.

● **februarie 1945.** Conferința de la Ialta. Să vedem cine a ciopârțit

războiul din Irak.

● **februarie 1948.** Acuzat de „politică naționalist-șovină”, Lucrețiu Pătrășcanu este arestat. La interogatorii i se arată, pentru intimidare, niște fotografii indecente, în care Pătrășcanu (care, înainte de a fi comunist, se socotea român și, înainte de a fi român, se socotea un bărbat în vînă) exersa lupta de clasă corp la corp cu o serie de tovarășe. Dacă criminalii ăia de securiști ar da drumul la dosare, poate am putea vedea și noi cum arată pozele astea porno cu Pătrășcanu, făcute de comuniști, cu aparate de fotografiat sovietice, cu tehnologie furată de la nemți.

ALȚI SCRITORI, INCLUSIV EL COMANDANTE

● **1954.** Apare, în Marea Britanie, eseul al lui Aldous Huxley *The Door of Perception*, în care descrie experiențele lui nefericite cu mescalina – drog obținut dintr-un cactus pitic, care crește doar în Mexic. Mamă, și cât s-a mai chinuit Huxley cu ghiveciul ăla de pe birou!

Europa cu creionul: F.D. Roosevelt, un președinte bolnav, aproape infirm, pe care îl dorea în cur de România; W. Churchill, care balota zilnic whisky, șampanie și vodcă (deși medicii îl avertizaseră s-o lase mai moale, c-o să-i crape ficatul); și I.V. Stalin, un dictator rus care, potrivit genelor sale ancestrale, dădea paharul de vodcă peste cap cu dezinvoltura gestului cu care trimitea 10.000 de bețivi în Siberia.

● **octombrie 1946.** Tribunalul de la Nürnberg îl condamnă la moarte pe Hermann Göring. După Göring, rămân o pastilă de cianură, spartă, un costum alb, pătat puțin pe la revere, și o uriașă colecție de vinuri (opera unui specialist), din care aliații au băut într-o veselie, cam pînă la

● **1955.** Henri Michaux dă și el cu nasul de mescalină și se pune pe scris. În numai zece ani de consum, el devine grafologul absolut al narcomanilor (*Mizerabilul miracol: mescalina, Infinitul turbulent, Cunoașterea prin hăuri* etc).

● **decembrie 1956.** Înainte de ajungă tricou la Vama Veche și marcă de havană, Che Guevara se apucă de fumat. Avea 28 de ani. Mai târziu, El Che va enumera, în scrierile sale, ce trebuie să poarte în raniță un luptător de gherilă, când pleacă la revoluție: un hamac, o pătură, sare (pentru a conserva alimentele), un bidon cu apă proaspătă, medicamente de bază, vaselină pentru armă și tutun – „fiindcă o țigară este cel mai bun tovarăș pentru un soldat singur”. Desigur, El Comandante se referea la Havana de după labă.

● **1960.** Cu ocazia unui interviu despre droguri și creativitate, Huxley este întrebat dacă relația lui nepotrivită cu narcoticele l-a ajutat mai mult ca poet sau ca prozator. Huxley evită un răspuns tranșant, dar explică: „Vezi tu, în timpul acestui tip de experiență, nu prea ești tentat să faci nimic practic. Deci nici să scrii, poezie sau proză”. Cum dracu'? Nici măcar să zaci pe canapea și să dictezi?

● **1962.** Senzațional! În Republica Moldova, la Mereni, se deschide fabrica de vinuri „Dionysos-Mereni”. Cică cele mai bune vinuri ale fabricii se vînd la amfore de trei sferturi.

ADMINISTRAȚIA KENNEDY

Apogeul serviciilor sexuale secrete

● **noiembrie 1963.** J.F.K. este asasinat, la Dallas. Jack, cum îi spuneau prietenii și amantele, lasă în urma sa o lume în lacrimi: pe Jackie Kennedy (care, înainte de căsătorie, îi inspirase replica „Dacă nu mă însor, lumea o să zică că e ceva în neregulă cu mine”); pe actrița Gene Tierney, jurnalista daneză Inga Arvad, casnica Judy Campbell Exner, fosta amantă a boss-ului Mafiei din Chicago, Sam Giancana; în fine, o Americă îndoliată, incluzând-o pînă și pe actrița Angie Dickinson, care, în legătură cu Jack, afirmase că „Au fost 60 de secunde – cele mai grozave din viața mea!”. Ah, să nu le uităm pe cele două secretare de la Casa Albă, botezate de Secret Service „Fiddle & Faddle”, pe care Jackie le prezenta ziaristilor veniți pentru prima oară la Casa Albă: „Iar cele două secretare, de la birou, sînt amantele soțului meu”.

● **octombrie 1964.** Mary Meyer, una dintre zecile de amante ale lui

J.F.K., este găsită moartă, împușcată, la sanchi, într-o „tentativă de jaf”. Jurnalul ei intim dispare din locuința ei și apare, brusc, într-unul dintre sertarele de la CIA. Deci cine-a zis că Marilyn Monroe (1926-1962) ar fi fost singură?

F L O W E R POWER – EXCES ȘI PUTERE DE CUMPĂTARE

● **1967.** The Beatles lansează albumul *Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band*, considerat de critici cel mai beton din istoria trupei. Se remarcă imediat piesa „Lucy in the Sky with Diamonds”, în care unii exegeți identifică niște inițiale puțin cam ilegale în UK și USA: LSD!

Lennon neagă orice legătură cu subiectul, apoi îi cere voie lui Yoko și își aprinde un joint.

● **1 martie 1969.** Jim Morrison este arestat în Miami, Florida, pentru că, în timpul unui concert Doors, se face vinovat de „expunere indecentă” pe scenă și de relații intime, dar cam urît mirositoare, cu domnișoara „Mary Jane”. Jim ne va zice „this is the end, my only friend” în iulie 1971, la Paris, în urma unui stop cardiac combinat cu whisky, droguri și, nu în ultimul rînd, vodcă.

● **1969.** Deși lui Nicu Gheară n-o să-i vină să creadă, dintre cele 5.162 de cazuri medicale înregistrate la Woodstock, numai 797 aveau o oarecare legătură cu narcoticele. Din totalul de trei

decese înregistrate la festival, doar două se datorează consumului de droguri. Și cu următoarele două – doar patru!

● **1970.** Jimi Hendrix moare din cauza unei supradoze (18 septembrie), iar Janis Joplin, deși nu era cazul, îi urmează exemplul (4 octombrie). Ca dovadă că niște nenorociri nu vin niciodată singure, The Beatles se destramă în același an. George Harrison declară: „Nu mai are rost să continuăm: a apărut Led Zeppelin”.

O N O U Ă G E N E R A T I E Ș I - O R I D I C Ă

● **1970.** Ernst Jünger scrie și publică volumul *Aproximări. Droguri și extaz*, un eseu despre „adâncurile psihicului și ale imaginației”, inspirat din experiențe personale. Vestea bună e că, în ciuda pasiunii sale pentru scris,

Jünger a murit în 1993, la vârsta de aproximativ 103 ani!

● **15 august 1977.** „Elvis just left the building”. Definitiv. Cauza oficială: stop cardiac. Dar adevărul e că, în ultima vreme, Regelui îi cam plăcea să mănânce mult: în fiecare zi își făcea câte zece-cinșpe sandvișuri cu Dilaudid, Amytal sau Percodan (ultimul din lista asta de medicamente fiind un derivat al opiumului). Mă rog, or fi fost pe-acolo și niște aspirine și furazolidoane expirate, nu bag mâna-n foc.

● **1988.** John F. Kennedy jr. apare pentru prima oară în fața delegaților la Convenția Națională a Partidului Democrat. Trebuia să-l vadă toată lumea pe cel care duce mai departe moștenirea politică și zestrea genetică a familiei, dar, mai ales, pe bulangiu ală care s-a culcat cu Madonna, Sharon Stone sau Daryl Hannah și s-a trezit, dintr-o dată, politician!

● **1992.** Actorul Michael Douglas se internează într-o clinică de dezintoxicare din Tucson, Arizona. Aici, el se tratează pentru dependența de alcool și pentru ceea ce americanii numesc „sex addiction”. Întrebat de ziariști cum e să te tratezi de sex la puțlică, Michael Douglas a dat un răspuns ambiguu: „Bullshit! It's all bullshit! I mean, come on, I never pretended to be a saint!”.

I S T E R I A P R E Z E N T U L U I

● **1993.** Nicu Ceaușescu este eliberat de la Jilava. Era o cruzime să ții un băutor de calibrul lui, din vechiul regim, într-un loc răcoros în care numai pușcăriașii amatori, din actualul regim, primesc pachete cu Dom Pérignon, Smirnoff și Martell.

● **aprilie 1994.** Kurt Cobain, liderul trupei Nirvana, ia o pușcă de vânătoare și o supradoză de heroină. Combinația se dovedește a fi mortală.

● **1995.** Monica Lewinsky este angajată la Casa Albă. Aici, ea se apucă de fumat și trage câteva fumuri, la poștă, cu Bill Clinton, care-i atrage atenția că prea umezește trabucul ăla!

● **1996.** Actorul Robert Downey jr. este arestat pentru posesie de droguri (cocaină, „crack”, heroină). În 2000, primește Globul de Aur pentru rolul din *Ally McBeal*, dar curînd este concediat de producătorii serialului din motive puțin diferite: consum de cocaină,

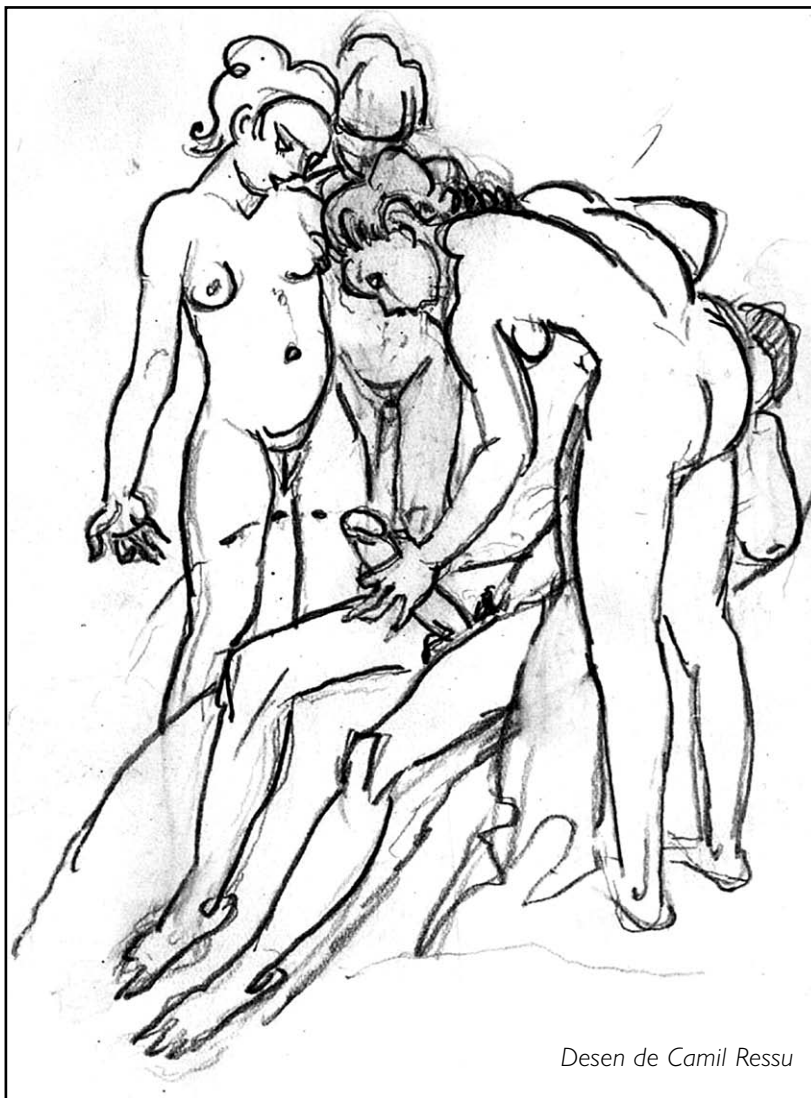

„crack“, heroină.

● **1998.** Se deschide, la București, „Cigar Club“, singurul din Balcani. Membrii clubului plătesc o taxă de 600 de dolari pe an. Vă dați seama cât poți să bei de banii ăștia dacă te duci să agăți gagici într-un club obișnuit?

● **martie 2003.** Andrei Gheorghe recunoaște la radio că a fumat marijuana. Deci se poate și la noi, în România! Îl așteptăm la radio pe Nicolae Văcăroiu, ca să ne spună când s-a apucat el de băut și de furat, sau pe Adrian Năstase, să ne lămurească odată care-i viciul său cel mai mare: aroganța sau obrăznicia?

● **august 2003.** Stufstock. La Vama Veche, aprox. 30.000 de consumatori se strâng ca să salveze ce se mai poate salva în țara asta: buna dispoziție și berea. ✓

Desen de Camil Ressu

„EU UNUL AM VICII. ÎNTR-O DISCUȚIE ÎN PICIOARE - ȘI DISCUȚIILE ÎN PICIOARE SUNT CELE MAI DIFICILE - HORIA PATAPIEVICI CONSIDERA CĂ NU POȚI FI ÎN STARE A SCRIE DESPRE VICIUL TĂU FOARTE PERSONAL. PROBABIL PE SIMPLUL MOTIV CĂ ORICE VICIU ADEVĂRAT E O CHESTIE PEA ÎNTIMĂ PENTRU A FI PUSĂ LA DISPOZIȚIA MARELUI PUBLIC. VALETUL NU TREBUIE SĂ ȘTIE ÎNTOTDEAUNA CE FACI TU LA TOALETĂ. N-AM FOST DE ACORD. ȘI SĂ NU FII DE ACORD CU PATAPIEVICI E O CHESTIE, TREBUIE SĂ RECUNOAȘTEȚI. NU EXISTĂ VICIU PE CARE SĂ NU-L POȚI ADMITE DE DRAGUL ONESTITĂȚII. FIE EA ȘI GRATUITĂ. MACAR O DATĂ ÎN VIAȚĂ. ALTFEL ÎNTRI ÎN ACEA BANALĂ DEFINIȚIE ÎN CARE FACI PARTE INTEGRANTĂ DIN CATEGORIA CELOR CARE NU RECUNOSC. ȘI NU EXISTĂ O ANATEMĂ MAI MARE DECÎT BANALITATEA. UN DRAM DE SMÎNTEALĂ. VORBA LUI CONSTANTIN NOICA. E MUÎT MAI NOTABILĂ DECÎT ACEA „NORMĂLITATE“ NEANENTIZATĂ. AȘA CĂ VICIUL MEU ÎNTIM (ȘI VREAU SĂ-L DEZVĂLUÎ) ESTE ACESTA: FAC DIN CÎND ÎN CÎND LABĂ, DEȘI AM ZIS CĂ NU MAI FAC!“

Liviu MIHAIU

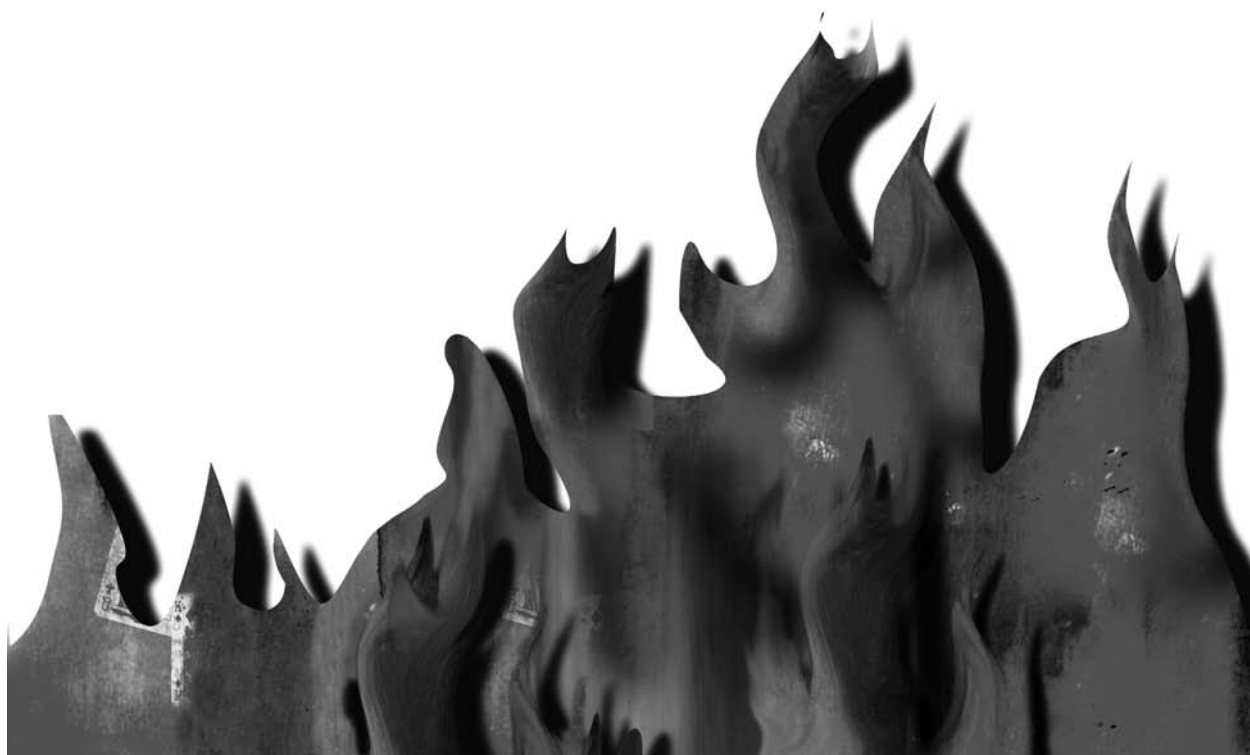

CAPITOL 3

VICIUL I

ALCOOLUL ȘI ȚIGĂRILE

ULEIUL ȘI BEȚIVANII

SPITALUL

UMBLA CU
PAHARUL
VOPSIT

de Toma ROMAN jr.

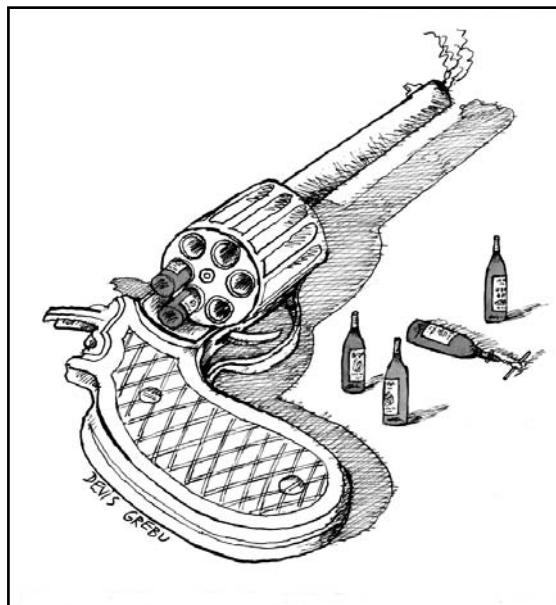
Am ajuns în curte la Spitalul 9, rebotezat „Alexandru Obregia” și am dat peste unul care necheza scoțind la iveală niște dinți portocalii de nutrie. De spaimă, am găsit repede Secția 8 Clinică-Psihiatrie unde sînt inter-nați alcoolicii serioși. M-am liniștit de tot cînd am ajuns în biroul profesorului doctor Dan Prelipceanu, zis „tata machi-torilor”. Profesorul Prelipceanu se ocupă de ăia care ar merita să-și scrie în cartea de muncă „bețiv” de peste 30 de ani.

Doctorul Prelipceanu zice că alcoolismul nu-i un viciu, e o boală. Fiindcă toți radem o bere-două sau o cinzeacă, l-am întrebat care-i limita dintre pileala normală și alcoolism, de unde începi să glisezi spre starea care duce la intemare. Cică să bei zilnic nu înseamnă că ești alcoolic. Dacă e să o luăm așa, francezii maturi beau, după statistici, cam jumătate de litru de vin zilnic. Ar trebui să fie un popor de alcoolici, dar de fapt au doar o incidență mai mare de ciroze hepatice. Nici dacă te îmbeți turtă o dată la șase luni nu ești alcoolic. Aproape tuturor li se întîmplă. Alcoolici adevărați sînt ăia care beau frecvent pînă își pierd controlul, cei care ajung în timp la o dependență fizică față de spirtoase, cei care crapă-n ei pînă au halucinații. Sînt mulți care, de-a lungul anilor, au topit în vodcă întregi case, care stau beți-cuc și cite o săptămîină-n șir și după aia suferă ca drogații, intră-n sevraj și fac urît cînd nu mai au ce să dea pe gîlcă. Alți alcoolici, care depind psihic de gradele din sticlă, după ce o fac lată își impun să stea pe uscat, stau un timp, cîteva zile, apoi li se produce un declic cînd văd o reclamă de băutură la televizor sau pe fereastra unei crîș-me pe unii care dau noroc cu rom și o dau iară pe ulei pînă cad sub frapieră. Doctorul Prelipceanu spune că la aproximativ 70-75% din clienții săi alcoolis-mul este o boală genetică, iar restul au ajuns să cadă frecvent prin șanțuri pe motiv de supărări, bucurii, anturaj. Deficiența de serotonină este un motiv rar și interesant pentru care ajungi alcoolic. Din cauza ei, se petrece ceva pe creier și nu mai ai inhibiții. După cum spune doctorul, atît marii eroi cît și o parte din alcoolicii care n-au „opritoare” au deficiență de serotonină.

Pe majoritatea îi aduc cu arcanul neveste, tați, colegi de birou care nu-i mai suportă. Cam două treimi vin după ce i-au umflat apropiatii care nu-i mai înghit și doar o treime din proprie inițiativă, fiindcă s-au hotărât să nu-și mai dea în cap cu băutura. În cazul celor aduși obligat-forțat, se petrece mai tot timpul o recidivă. Bețivii de carieră nu suportă autoritatea, nu vor să se lase pîrliți, și de-asta se apucă să bea pe șest încă din timpul tratamentului sau după ce ies zic că se duc să dea un telefon și crapă-n ei la colț juma' de kil de vodcă. Cei puși la supraveghere găsesc și ei metode ingenioase. A intrat în istorie cazul unui celebru scriitor, care, ajuns la Spitalul 9, s-a inspirat din *Lumini și umbre* și alte filme cu ilegalități, și a cerut prietenilor să-i aducă vodcă în borcane de iaurt vopsite-n alb. Asta fiindcă un amic de-al său deștept, dar lichea, care comitea scenarii cu crunta opresiune burghezo-moșierească, își punea personajele invariabil să transporte tipografii clandestine din loc în loc, în sticle de lapte vopsite în interior în alb. Fiindcă cei cu adevărat dependenți intră în sevraj la fel ca drogații, într-o primă fază se face un tratament medicamentos menit să le reducă suferința fizică, să le redea pofta de mîncare și pofta de viață. Celor care încearcă să trișeze și beau chiar în timpul curei de dezintoxicare, li se dă antalcool (pentru inițiați disulfiran), o soluție care, odată luată, îți produce o greață teribilă și migrene cumplite cînd te atingi de alcool. Totuși, cea mai importantă parte a tratamentului nu e cea medicamentoasă. După ce s-a terminat cura din spital, proaspătul externat ar trebui să-și găsească un hobby, de la regulat cît mai multe femei, pînă la

colecționat pliciuri de muște sau timbre, ceva care să-l țină departe de cîrciumi și de tentația de a turna pe gît. Alcoolicii anonimi sînt și ei eficienți, fiindcă sînt indivizi care au trecut cam prin aceleași situații, care pot discuta și se privesc cu înțelegere. În străinătate, pe bani de la buget, alcoolicii anonimi și-au deschis propriile baruri unde beau apă în pahare de vodcă, ceai în pahare de coniac și bere fără alcool. Statistic vorbind, cei care ajung la balamucul de stat sînt persoane destul de modeste, alcoolicii plini de lovele preferînd clinici particulare cu regim hotelier, mîncare de la restaurante de lux, unde nu-i află nimeni. Totuși, doctorul Prelipceanu, datorită faimei, are cam 30% dintre pacienți cu studii superioare și mai apelează la el și oameni cu bani. Anul acesta, de exemplu, a avut printre clienți și vreo patru colegi medici, dintre care unul era tatăl unui cunoscut parlamentar. La ședințele alcoolicilor anonimi care se țineau chiar în incinta Secției 8 psihiatrie, descindea dintr-un Volkswagen Passat, cu șofer în livrea și un cunoscut om de afaceri, care învîrte milioane de dolari.

ALBĂ CA ZĂPADĂ

între două vîrste, dezamăgite de viața de familie, divorțate, eșuate profesional. Ele se îmbată rar în cîrciumă. De obicei, ajung să bea cîte un litru de lichior pe seară, în fața televizorului, asta pînă cînd beau și televizorul. Maria e din Cîmpina și a fost subinginer. Are 35 de ani și nu arată chiar foarte rău. A rămas șomeră la 32 de ani, dar n-a prea contat, fiindcă Dan, soțul ei, făcea afaceri care mergeau binișor. Dan era mai mult plecat, ea se plictisea și din cauza asta își omora timpul bînd vermuturi. Cînd Dan a fugit cu o vînzătoare mai

Femeile alcoolice ajung cu greu la spital. Cu toate că sînt destule, le e greu să recunoască că au probleme cu băutura, iar familiei îi e greu să accepte situația. În general, ele sînt persoane

tînă, a trecut de la vermururi la vodcă cu arome de fructe și apoi, din rațiuni pecuniare, la lichioruri ieftine, de gen „Tanita-căpșună”. Ajunsesse să bage-n ea și un litru pe seară. Și-a dat seama că e ceva-n neregulă în momentul în care a început să aibă halucinații, să vadă pitici, viezuri, lilieci, vervețe și șobolani. De la piticii care-i circulau pe creier i se și trage porecla de Albă ca Zăpada. Îmi zice: „Piticii erau drăguți, aveau fesuri și rucsace și un fel de sacouri de firmă. Mă speriam însă cînd vedeam lilieci și șobolani, zbieram, trezeam vecinii și aveam necazuri.” Piticii, o verișoară primară și vecinii au convins-o să se bage la Spitalul 9. E mulțumită că nu a apucat să-și bea apartamentul și jură că odată ieșită din spital nu o să se mai atingă de alcool, o să-și caute ceva de muncă, dar asta nu se știe niciodată.

ALCOOLICII O M O N I M I

Cei doi Fane se cunosc de multă vreme, sînt unul a patra oară și altul a treia oară la dezalcoolizare. Au ambii în jur de 50 de ani. Unul a fost tehnician și secretar de partid pe secție, celălalt a fost maestru pe șantier. Amîndoi beau puternic încă din anii socialismului biruitor. Primul Fane s-a dus beat cuc la o ședință a organizației de bază și s-a pisat pe el. Tovarășul de la Centru care asista a considerat asta un act de disiden-

ță, Fane a fost umflat și vîrît direct la dezalcoolizare. Bineînțeles că a continuat disidența pînă cînd a ajuns să bea Carmol. După Revoluție s-a pensionat pe caz de boală și s-a reprofilat, ca domnii, pe vodcă la plastic și pe alte delicatese. Familia îl tot umfla și-l ducea la spital, el se ambiționa să fie disident și față de rude. Acum s-a internat de bunăvoie, din rațiuni practice. Pensia nu-i mai ajunge la cît bea, Carmolul s-a scumpit și el, și nu prea mai are ce să facă. În plus, cît stă la spital, mîncarea e gratis. Celălalt Fane bea, ca tot omul de pe șantierele patriei, cîte un kil jumate de tărie pe zi, nu conta ce. S-a supărat rău pe macheală acum 6 luni, cînd l-au trimis la pachet, acasă, din Israel. Era șef de echipă, cîștiga bine, dar s-a făcut pulbere într-o zi cînd a căzut de pe schelă și și-a rupt o mînă. Pozează în victima climei foarte calde care îl turtea repede și a cupidității patronului. Patronul evreu l-a trimis acasă, ba chiar nu i-a dat banii pe ultimele două luni, că nu și-ar fi respectat contractul: „Al naibii jidan, atît aștepta ca să-mi tragă din bani, dar a fost și vina mea.” Cei doi veterani stau de obicei pe o băncuță-n fața pavilionului și din şușoteala lor se aud în clar cuvinte magice pentru orice bețiv de pe vremea lui Ceaușescu: „Cristal, RDV, RDM, Ochii lui Dobrin”. Pentru cititorii care nu făcuseră ochi pentru așa ceva pînă în '89, este vorba de o vodcă situată cu un deget deasupra Săniuței, de rachiu de vin, rachiu de mere și țuică „Două prune”, licori din care îți puteai cumpăra o cantitate mare la un preț mic.

Doamnă Dana, acum, cît e postul la început, deviza noastră este „PRO TV te ascultă ce vezi”. Dar cînd soțul dvs. va ajunge premier, deviza noastră pentru dînsul va fi „PRO TV te ascultă tot ce vrei”.

Unii urcă, alții coboară. Unii sărăcesc, alții se-mbogățesc: Adrian Sârbu – înainte de a se însura cu Janine; și Dana – înainte de a se mărita cu guvernarea Adrian Năstase.

A V E A GUST DE MENTOSAN

Cel mai interesant caz peste care am dat este Dom' Mihai. Zice: „Io am fost sportiv de performanță, campion național și la judo și la box în '67 și în '68. Voiam să dau la I.E.F.S., da' mi-au zis de la Securitate să mă duc la ei, că-mi dau leafă mare. Ția vedeau spioni peste tot, mă trimiteau la început să umblu prin munți cu un cîine lup după agenți capitaliști, stăteam la cort cîte o săptămînă, două. În munți, nu tu gagici, nu tu distracții, mă plictisem. Bineînțeles că n-am văzut un spion în viața mea, nici pînă acum. Cînd s-a făcut detașamentul de Securitate intervenții, desant aerian, m-am dus acolo, că măcar stăteam în oraș.” Paradoxal, spune că alcoolismul i se trage de la parașutism: „Io eram sportiv, nu mîncam deloc băutură. La intervenții, m-au învățat să sar cu parașuta, să cobor din elicopter pe coardă, pe clădiri. Înainte de fiecare salt, ne dădeau să bem vreo sută de grame dintr-un fel de lichior cu gust bun de mentosan. Nu-ș' ce drog puneau în el, da' săreai din avion rîzînd, n-aveai nici un fel de treabă. Altfel, erai speriat, mai ales că auzai în unitate că, așa, de vreo două ori pe an, mai murea cîte unul la antrenamente, nu i se desfăcea parașuta, și mai știu eu ce. De la treaba asta, cu mentosanu' ăla, m-am luat eu de alcool. Aveam leafă mare, plătită în funcție de salt. Luam primă de salt

între 40 și 800 de lei, he-he, ăsta era saltul de noapte, în șurub. Scoteam și 7.000 de lei pe lună, o groază mare de bani. Făceam cîte 3-4 salturi pe lună, pica banul. Am făcut în total cam 425 de salturi, vă dați seama ce bani am luat pe ele.”

Fiindcă era plictiseală mare în unitate și avea mulți bani, nea Mihai, cînd scăpa pe-afară, în amintirea mentosanolui euforizant, topea numai băuturi de soi pentru vremea aia, coniac Hennessy sau whisky Black&White. Clipa de glorie a carierei lui a fost cînd l-au luat printre cei care au asigurat paza lui Ceaușescu într-o vizită în Coreea de Nord. În timpul vizitei, s-a abținut de la băutură, și de aia, cînd a ajuns acasă, a dat-o feroce pe ulei. Cînd se îmbăta clește, nu făcea urît, nu sărea la bătaie, doar se închidea în el, sau se euforiza. Nu mai avea precizie și, din cînd în cînd, îi veneau idei bizare. La un salt și-a rupt o mîină, iar la un antrenament s-a împușcat singur în picior. În tramvaiul 21 a crezut că e în avion, și a sărit din mers la o curbă. Nu l-au mai lăsat să sară cu parașuta. După '89, a avut un accident de mașină, a fost trecut în rezervă pe caz de boală cu gradul de căpitan, fiindcă nu avea studii superioare. L-a lăsat nevasta, fiindcă bea tot. Are pensie mică, pe care pînă acum cîteva luni o preschimba în vodcă. Zice că s-a lăsat definitiv și că vrea să se recăsătorească și să se angajeze consilier la o firmă de bodygarzi sau să predea teoretic parașutismul sportiv. Mă roagă doar atît: „Dom' reporter, nu-mi dați numele în clar, fiindcă colegii mei, cum erau Batan și lancu, au ajuns generali, și ăilalți mai șmecheri din Securitate sînt ăi mai mari oameni de afaceri, învîrt miliardele. Dacă-mi văd numele în clar sau fața în ziaru' dumneavoaș-

tră, se rîde de mine și cu curu'.” Am ieșit din Secția de dezalcoolizare. Cum ăla cu dinți de nutrie care necheza nu mai era în curte, am plecat liniștit, la pas. ✓

SCRITORUL ȘI ALCOOLUL

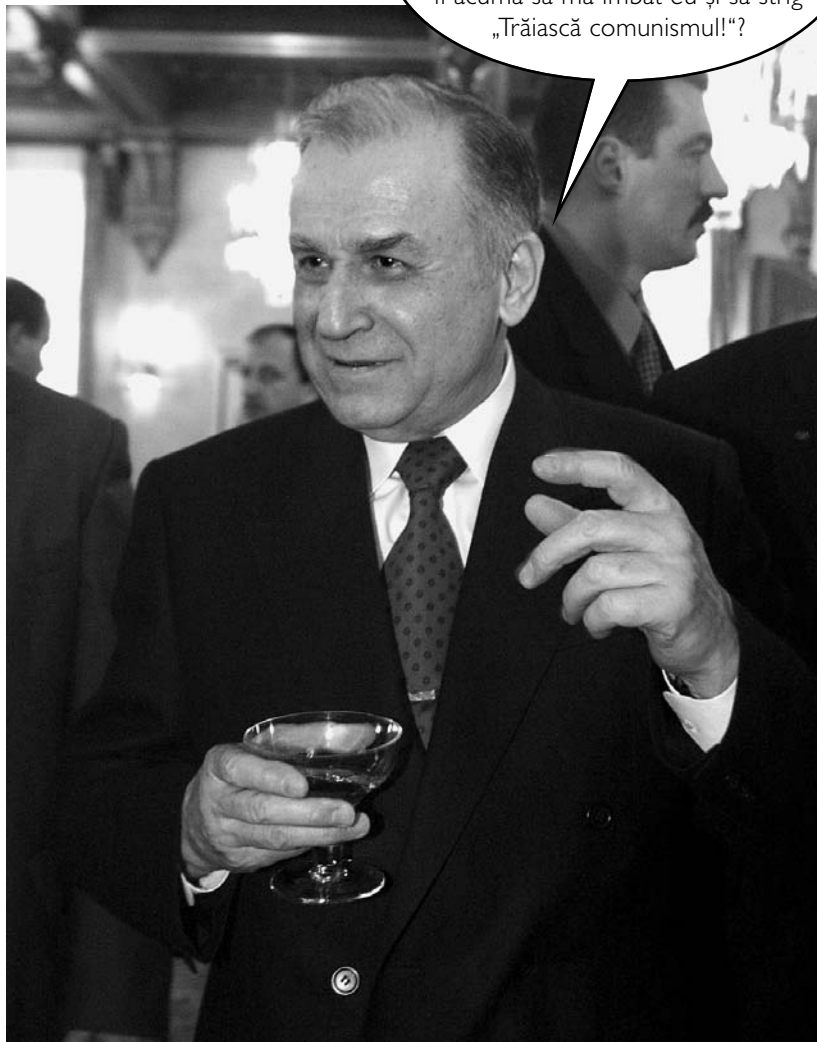
de Ioan GROȘAN

Acum câțiva ani, într-o splendidă dimineață de septembrie, imediat după orele 10, o așteptam pe fiica mea mai mică, Lidia, la terasa Muzeului Literaturii Române, ca să-i dau niște bani să-și cumpere rechizite pentru anul școlar ce sta să-nceapă. Intrasem acolo răsfoind o revistă și m-am așezat la prima masă, imediat după grilaj, ca s-o văd când vine dinspre Consulatul Francez, fără să mă mai uit ce e în spate, de-a lungul terasei. După câteva minute, a apărut și ea, veselă ca întotdeauna, cu inimitabilul ei surâs. Apoi, brusc, am văzut cum, privind peste umărul meu, privirea, chipul i se schimbă, devenind de-a dreptul îngrijorate. M-am uitat și eu în spate: la ultima masă de pe terasă, în plin soare, erau patru scriitori, beți mângă, dormind cu capetele pe masă și cu mâinile atârându-le pe lângă trup. (Evident, n-o să le dau numele.) Veniseră probabil de la o altă terasă non-stop să se dregă, dar nu mai apucaseră: soarele, păsărelele, prima halbă... „Tata – mi-a zis Lidia cu șovăială în glas, fără să-și poată dezlipi privirea de pe confrății mei – ăștia de-acolo... sînt scriitori?” „Nu, nu – m-am grăbit eu să răspund – nu sînt scriitori, sînt artiști plastici.” Dar erau scriitori.

Mă emoționează și azi îngrijorarea pe care am simțit-o în întrebarea fiicei mele: fiind scriitor, nu cumva să devin și eu „așa ceva”, cu capul pe masă și cu mâinile atârînd pe lângă trup. Fiindcă alcoolul, ca și scrisul, ca și „plastica”, corupe, „magnetizează”

al naibii. De fapt, ca întotdeauna, marele nostru Caragiale a găsit și-aici expresia perfectă, memorabilă, pentru efectul alcoolului: a magnetiza. Din timid, devii vorbăreț sau invers, expansivitatea se interiorizează și la suprafață nu rămîne decît o privire goală, întoarsă spre tine însuși. Pînă la un punct, „magnetizarea” capătă și-un cît de senzual: orice femeie inexpressivă, la care pînă atunci nu te-ai fi uitat nici trei secunde, începe să devină interesantă și, asemenea unei stranii substanțe chimice, aruncă spre tine valențe după valențe, desigur, toate nesatisfăcute. (De aici și nemuritoarea

Am băut și eu la viața mea, dar cu măsură. Că alcoolul îți ia mințile și ajungi să spui tot ce nu îndrăznești să zici cînd ești treaz. Cum ar fi acum să mă îmbăt eu și să strig „Trăiască comunismul!”?

Ion Iliescu, surprins în ipostaza de apărător al machism-lemnismului

vorbă: „Nu femeia e urâtă, băutura nu-i destulă!“.)

Dar poate că efectul cel mai profund al alcoolului este, la firile non-violente, înțelegerea celui alt, comprehensiunea totală, dublată de o irepresibilă nevoie de fraternizare, peste diferențele sociale, peste timp și mode, în Uvedenrodele unui vin bun. Pot sta ore întregi într-o crîsmă de cartier să ascult păsările unuia sau ale mai multor necunoscuți nerași, cu priviri oblice și mâini bătucite, expresive, care se spovedesc ție, preot laic și atotînțelegător, că la capătul mărturisirii nu le dai canon, ci înc-o vodcă. Subiectele sînt aceleași, eterne ca temele mari ale literaturii: că l-a părăsit nevasta, că nu-l înțeleg copiii, că nu mai are slujbă, că Adrian Năstase e un bou etc. Și – din nou ca în Caragiale – îți vine să exclami: „Uite-i ce drăguți sînt!“ . Și chiar sînt.

De fapt, dacă stăm la una mică și ne gîndim bine, nu alcoolul corupe, ci grupul alcoolic în care bei. Viciul alcoolului băut în grup, cu amicii, poate deveni la un moment dat, prin cantitate și constanță, dramatic. În schimb, viciul alcoolului băut, singur și mohorît, acasă e tragic. Marile deliruri, fantezmele care te prăbușesc definitiv în rată și moarte vin numai din beția singuratică. Am știut că imensul poet Virgil Mazilescu n-o s-o mai ducă mult cînd am aflat, cu un fior de groază, că începuse să bea singur, noapte de noapte, acasă. N-aș putea încheia acest mini-articol (pentru că, iată, tocmai a sosit primul rînd de halbe) fără a citi unul din cele mai mari poeme pe tema alcoolului, scris de prietenul meu Ion Mureșan. După părerea mea, o capodoperă. Iată-l:

**Vai, săracii, vai săracii alcoolici,
cum nu le spune lor nimeni o vorbă bună,
mai ales, dar mai ales dimineața,
cînd tremură îngrozitor și merg clătînîndu-se pe lîngă ziduri,
iar uneori cad în genunchi
și-s ca niște litere scrise de un școlar stîngaci.**

**Numai Dumnezeu, în marea Lui bunătate,
apropie de ei o cîrciumă, căci pentru El e ușor
ca pentru un copil ce împinge cu degetul o cutie de chibrituri.
Așa se face că numai ce ajung la capătul străzii și de după colț,
de unde înainte nimic nu era, zup, ca un iepure
le sare cîrciuma în față și se opresc pe loc.
Atunci o luminiță feciorelnică le sclipește în ochi
și transpiră cumplit de atîta fericire.**

**Pînă la amiază orașu-i ca purpura. Pînă la amiază
de trei ori se face primăvară, de trei ori se face toamnă,
de trei ori se duc și se întorc păsările din țările calde.
Dar ei vorbesc și vorbesc despre viață. Despre viață, așa, în general,
chiar și alcoolicii tineri se exprimă cu o responsabilitate caldă
și cu o uimitoare maturitate.
Și chiar dacă se mai bîlbîie, se mai poticnesc, și fără să expună idei
teribil de profunde,
inspirați de tinerețe ei reușesc să spună lucruri cu adevărat
emoționante.**

**Dar Dumnezeu, în marea Lui bunătate, nu se oprește aici:
imediat face cu degetul o găurică în peretele Raiului
și îi invită pe alcoolici să privească.
(Ah, unde s-a mai pomenit atîta fericire pe capul unui om!)
Și chiar dacă, din cauza tremuratului, nu reușesc să vadă decît un
petec de iarbă, tot e ceva peste fire. Și tocmai atunci se trezește
unul de strică totul. Și zice:
„În curînd, în curînd va veni seara. Atunci ne vom odihni
și vom afla împăcare multă“. Ca la un semn, toți se ridică de la
masă și cu batiste albe își șterg buzele umede.
Și le este foarte, foarte rușine.**

De pantofii furați și de pantalonii uși pe crac nu-mi pare rău. Da' pe urmă, cînd s-a trezit cîinele ăla pe care dormeam, m-am lovit puțin la cap și mi-a venit să plec. Așa a ieșit beleaua: mergeam liniștit spre casă și un nesimțit m-a călcat pe mîină.

Fănuș Neagu, un prozator umflat cu pîlnia, ajuns, dintr-un nuvelist talentat, un romancier de mare litraj

ACTORUL CIL... ANONIMI ȘI NU PREA!

de PERCUTIO

Actorii și băutura. Era o vreme în care, uneori, cele două noțiuni aproape că se confundau.

Explicația poate fi și una simplă, care ține mai degrabă de notorietate decît de viciu: dacă intrai într-o cîrciumă în care erau o sută de oameni de diferite profesii care beau, și măcar un singur actor, cu condiția minimală ca acela să fie cît de cît

cunoscut, a doua zi povesteai la serviciu, ca pe un merit personal și un act de vitejie, cum l-ai văzut chiar tu pe actorul cutare beat sau bînd, fără să amintești însă nimic despre ceilalți clienți, la fel de necunoscuți ca și tine și care, în cîrciumă fiind, se îndeletniceau cu același lucru...

Bineînțeles, pentru a spori caracterul excepțional pe care ți-l conferea brusc o astfel de vecinătate cu celebritatea altuia, subînțelesul povestirii sublinia și aspectul de continuitate bahică al respectivului actor, certificat de un axiomatic: „vă spun eu!”, contribuind astfel la construcția unor adevărate legende, mult gustate de „public”, dar nu totdeauna adevărate...

Desigur, notorietatea și popularitatea sînt componente de bază ale actoriei luate ca profesie, și poate chiar de la ele, sau mai precis de la lipsa lor, pleacă și relația mai strînsă a artistului în general și a actorului în mod special cu alcoolul. Actorii pot beneficia de recunoaștere imediată, fie pe scenă, prin aplauze, fie printr-un „bună ziua, Maestre!” pe stradă.

Am spus că, teoretic, pot beneficia, dar în realitate doar puțini sînt cei „aleși”, și atunci pentru ceilalți strugurii devin acri, și neputînd ajunge la ei, îi caută uneori direct în sticlă.

Pentru un pictor e aproape lege că recunoașterea îi poate veni și la o sută

de ani după moarte, chiar se sprijină temeinic în exemple din istorie, dar un biet actor pe care nu-l aplaudă nimeni zeci și sute de seri la rând începe să se acrească și să cultive cu obstinție nu întrebarea firească „de ce eu nu iau aplauze?“, cât mai cu seamă „de ce ia ăla aplauze?“.

De aici pleacă și o destul de cunoscută anecdotă, scornită în tinerețe de un actor ajuns acum, săracul, el însuși ratat, alcoolic și anonim, despre comportamentul actorului ratat la o petrecere.

Zice că ăsta, ratatul, nu participă cu nimic întreaga seară la bucuria petrecerii, nu dansează, nu spune glume, nu face curte la femei, ci doar stă într-un colț și bea încontinuu, pînă cînd, spre dimineață, te nimerești cumva în fața lui, și atunci, cu glasul „pozat“, adică teatral îngroșat, sau cum spunea Amza Pellea, „glasul cu care la alimentară ăștia cer de doi lei parizer, să știe lumea că-s actori!“, te întreabă, pe rînd, cu seriozitate și năduf, dacă ai văzut *Hamlet*, și neașteptînd să-i răspunzi te anunță că el trebuia să joace personajul principal, dar... iar dacă ai văzut *Romeo și Julieta*, trebuie să știi de la el că, da, ce te miri, el trebuia să joace Romeo, dar... în *Richard III* el trebuia să joace... Richard, dar... și tot așa pînă la întrebarea dacă ai văzut meciul Stelei, cînd a luat cupa la Sevilla, și în care, da, sigur că te-ai prins deja, el și nimeni altul trebuia să joace... Duckadam, dar...

Dar nu numai ratații profesional caută refugiul în băutură.

Poveștile cu actori care beau au farmecul lor și pentru că transferă asupra respectivului „erou“ ceva din eventuala simpatie datorată vreunui personaj interpretat.

Despre unul dintre cei mai îndrăgiți

și apreciați, măcar pînă să se apuce de lălăit penibil un fel de romanțe, se spune, de exemplu, că într-un an a făcut revelionul cu bătrîna sa mamă și, la trecerea dintre ani, luat fiind de băutură și, din obișnuință, fiind convins că se află într-un local, la întrebarea mamei sale dacă mai dorește ceva ar fi răspuns: nota și mai du-te-n... mă-tii!

Tot despre el se povestește însă în lumea teatrului, aproape cu evlavie, că nu bea niciodată în ziua spectacolului, ca și cum asta ar proba irefutabil devotamentul față de profesie dus pînă la acest suprem sacrificiu, de a nu bea în ziua în care mergi la lucru!

Și într-o zi din asta cu spectacol, aflat pe la prînz pe terasa cofetăriei „Dunărea“, este văzut cu o citronadă în față de către un coleg mai de mîna a treia, ajuns azi universitar de mîna a doua. Acesta din urmă, însă, era bine de tot și vizibil afumat, dar a avut puterea să-și exprime mirarea față de opțiunea momentan non-alcoolică a maestrului, la care acesta i-a răspuns că, după cum se știe, pentru că seara are spectacol, în ziua aceea nu bea.

Corect, a răspuns colegul de breaslă, și eu la fel, când joc, nu beau !

Dar nu prea joci, a venit mușcătoare replica de răspuns...

Despre un altul, om altfel admirabil de cumsecade, se spune că venea la restaurant și comanda o vodcă mică și o sondă mare cu apă. Sorbea câte puțin din păhăruțul cu vodcă, se strîmba și repede stingea arsura cu o gură uriașă de apă din sondă. În realitate, avea vodcă în ambele recipiente!

Se pare că brevetul acestei metode aparține, de fapt, unui distins dra-

maturg aproape uitat, care însă era cîndva directorul unui teatru de pe Magheru, teatru ce abia acum, la mulți ani de la moartea lui, a reușit să-și centreze activitatea în jurul unei cîrciumi ce a înlocuit o... librărie.

Se povestește despre una din „vedetele” aceleiași instituții, actor fără umor pe scenă, dar în schimb, cum se spune, fără nici un haz nici la cîrciumă, că intrînd în spectacol după îngurgitarea a șapte sute de rom Havana, într-o celebră montare optzecistă a *Fraților Karamazov*, la un moment dat a început să strige în scenă: Ivan, Ivan, și a tot insistat, mirat la culme că personajul Ivan nu mai intra în scenă. Nici nu avea cum să mai intre o dată pentru că, de fapt... el era interpretul lui Ivan, și deci se striga singur!

Se povestește și despre cazuri dramatice, cum ar fi cel al fiului lui George Calboreanu, un tînr care-și dorea o cu-

totul altă carieră decît cea

artistică, neavînd

chemare și se

pare nici talent

Băi, Nicule, vin sărbătorile
și nu mai găsesc Moș Crăciun pentru ăia
mici! Ponta a făcut și ăsta ceva burtică și mi-e că
nu mai intră pe horn. Daciana s-a șmecherit și nu mai
vrea să poarte barbă. Nu te interesează un job de-ăsta
de sezon? Nu trebuie decît să cari un sac c-un Audi și
să-i ții în brațe în timp ce-ți recită o poezioară din
Eminem. Batem palma? Băi, da' să nu te prind
iar că-mi sugi romul din bomboanele
de ciocolată din brad!

Nea Nicu Văcăroiu, un personaj aparent simpatic, cuminte și devreme în zori acasă, care nu are ce căuta la alcoolicii anonimi, pentru că-l știe toată lumea de la televizor

pentru teatru, ci pentru matematică, dar tatăl voia să-i asigure copilului un viitor controlabil de către el la momentul acela, în care se voia Ștefan cel Mare, ascultat ca domnitor și în familie.

Băiatul a fost „băgat” la IATC de către renumele tatălui, tot de asta a și absolvit, dar neplăcându-i deloc ceea ce făcea, nefericirea adâncindu-se, ușor-ușor a dat în patima beției. Se spune că, la un moment dat, tatăl a intervenit interzicându-i complet consumul de alcool, ba chiar obligându-l, deși era de acum om în toată firea, să vină acasă seara înainte de ora 21 și, mai ales, să sufle în fața mamei sale, ca într-o fiolă, ca să probeze că n-a băut.

A ținut figura cam o săptămână, pînă într-o seară în care orele se scurgeau rapid după 21, iar juniorul nu mai apărea, cînd, pe la două noaptea, s-a deschis ușa de la intrare, dar nu s-a văzut intrînd nimeni la înălțimea unui om normal. Asta pentru că tînrul, beat, mergea tîrîndu-se cu greu în patru labe. Văzîndu-l, bătrînul Calboreanu, care-l aștepta

pe tronul lui de tată, a grăit cu inconfundabilul glas de voievod: „Mă-ta s-a culcat, dar... suflă-mi mie!”

În anii de dinainte de 89 băutul era și un fel de „frondă anticomunistă”,

dar cam la modul în care fusese Ceaușescu semi-ilegalist, pentru că, deși se ascundea, nu-l căuta nimeni.

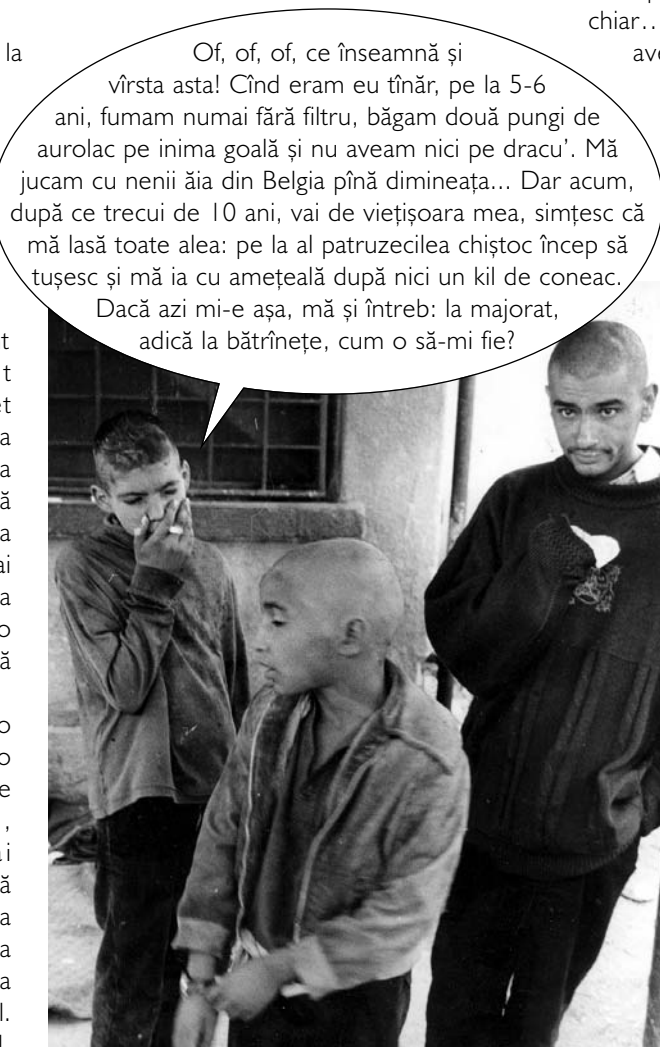
În cercul de amici strînși la „una mică” în jurul lui Florian Pittiș la „Carul cu Bere”, era spre exemplu, prin anii '80, un cetățean liniștit și cumsecade pe care, însă, îl chema în buletin

chiar... Nicolae Ceaușescu, deși nu avea nici o legătură cu familia respectivă. Deliciul mesei era

însă ca, după primele pahare, fiecare să-i dea comenzi lui... Ceaușescu, spre disperarea chelnerilor care turnau în pahare și mai ales a turnătorilor care turnau... direct la Securitate! Mai există o largă categorie a actorilor care beau... degeaba, doar din dorința de a imita, de a „fura” pentru o clipă, o oră sau o noapte statutul celor mari. Această dorință macină și încolțește încă din anii facultății, și a nenorocit pe mulți. Se spune că în anii din urmă, unul dintre acești veleitari, ajuns „cu revoluția” la prestigiosul Teatru „Bulandra”, aflîndu-se la o masă cu mai mulți actori, între care și Gheorghe Dinică, îl tot agasa pe acesta cu păreri despre teatru „pertinente, de expert”, pînă cînd acesta l-a băgat în sfîrșit în seamă, întrebîndu-l ce meserie are. Actor, a răspuns expertul. Eu vorbeam serios, i-a întors-o, fără strop de glumă, „Diplomatul”...

Tot serios s-ar putea vorbi

despre absolut orice categorie profesională prin prisma paharului. Băutura ca îndeletnicire ține însă întotdeauna loc de ceva care lipsește, de regulă fericierea, așa că subiectul devine delicat, oameni sîntem și noi, supuși greșelii. Vom încerca însă să ne apropiem de fenomen cu fapte, nume, mărturii și... dreaptă măsură în cartea ce se află în pregătire. ✓

Tinere vlăstare din Epoca de Aurolac, spunîndu-le turiștilor străini o zicală din bătrîni: „Cine n-are minori, să-și cumpere!”

YORRICK ȘI MĂRĂȘEASCA, PE COAMA IERBII UDE, ÎNAINTE DE SUSPINUL PRIVIGHETORII

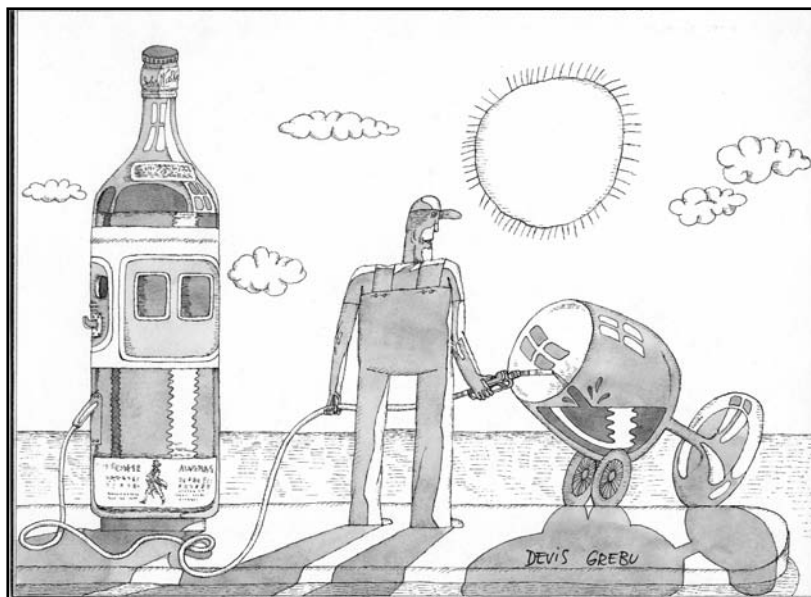
de Cornel IVANCIUC

Într-o seară de vară, a unui an cenușiu din Zodia Ciumei, prietenul meu Lukács, care era gropar, nu s-a mai întors din cimitir. Îi ziceam Yorrick. Cine-i ăla? – mă cerceta Lukács. Un gropar ca tine. L-am făcut curios. Am continuat: un personaj din *Hamlet* pe care nu-l remarci, dar dacă l-ai văzut, nu mai poți să-l uiți, căci te urmărește fața lui până dincolo de moarte. Aha, cred că pricep, mi-a zis el, lustruindu-și unghiile. O făcea de zeci de ori pe zi. Sângele lui albastru, de nobil ungur, îi îmbobocea în cele mai fine, mai nefiresc de roz și îngrijite unghii pe care le-am văzut vreodată. Umbla îmbrăcat într-un parpalac până la pământ, și vara și iarna, cu care mătura mormintele. Era încălțat cu o pereche de ciocate, foarte la modă prin anii ăia.

Era prin optzeci. Manolescu și Ulici încă nu bănuiau ce pacoste avea să le cadă pe cap cu optzeciștii, care se pregăteau să asasineze tiparele țepene ale literaturii române. Lukács nu bănuia că optzeciștii trăiau în România. Eu eram un ciumat, și încă nu bănuiam că, alături de Lukács, aveam să trăiesc singura întâmplare paranormală din viața

mea. Era iunie. Era vară. Arc rupt din cer era Maramureșul. Ploua de-a proasta. Orașul semăna cu jungla. Lukács semăna cu Andy Garcia. Eu semănam tot mai mult cu acel Ivanciuc pe care-l știu și cunosc de 47 de utopii, și tocmai mă pregăteam să trec pe cea de-a douăzeci și cincea, în august. L-am zis lui Lukács: arată-mi locul tău de muncă. Era noapte. Veneam de la un chef. Eram beți praștie. Ploua. Se auzea râul Iza, umflat ca vaca. Hai să facem o baie, mai întâi, mi-a zis Lukács, că suntem murdari ca porcii. Nu intri în groapă murdar ca un porc. Hai. Ploua. Nu știam să înot. Lukács știa. Ploua. Dacă el știa, mi-am zis, atunci înot și eu. Lukács era puternic și pe el mușchii stăteau țepeni, ca în galantar. Săpa gropi. De la aia i s-au tras mușchii. Trăgea musculatura la el, ca bibanul la rămă. Am intrat în râu. Bâjbâiam ca orbeții. Mi-a zis: o să înotăm în cel mai adânc loc, unde s-au înecat toți înecații din Sighet. Pe ultimul, Nasturian, care ți-a fost coleg, l-am îngropat luna trecută. Puteai să-l mai contrazici pe Lukács? Nu puteai. Se baza pe evidența gropilor lui de gropar. Mi-am zis: a fi sau a nu fi, e tot aia. Am înotat pe lângă el, ca peștele pilot pe lângă rechin. Când dădeam să mă înec, mă trăgea de păr și mă puneă pe linia de plutire. Sub mine mugeau bulboanele. Înotă naibii, îmi zicea Lukács, că n-am chef să te îngrop și pe tine. Am înotat. Ce era să fac? Avea sens să mă pun cu Lukács? N-avea. Înotam. Ploua. Când am ieșit din apă, arătam ca un castor blegit. Dârdâiam. El stătea, solemn ca un ungur, în fața unei primejdii de care-l durea în tohăs și nu dârdâia.

Ne-am dus în cimitir, să-mi arate locul lui de muncă. Lucra la o criptă pentru un grangure de la municipala de partid, care dăduse ortul popii alaltăieri și familia mortului aștepta ca Lukács să termine lucrarea ca să-l îngroape creștinește. Am coborât în criptă. Am fumat un „Carpați” fără filtru. Am stri-

vit chiștocul cu călcâiul, de fundul gropii. Am ațipit acolo, ca la vreo jumătate de ceas. M-am trezit mort de frig. Hai să suim pe munte, ca să te încălzești, mi-a zis Lukács, că arăți ca un strigoi înghețat. Hai. Am urcat dealul Solovan,

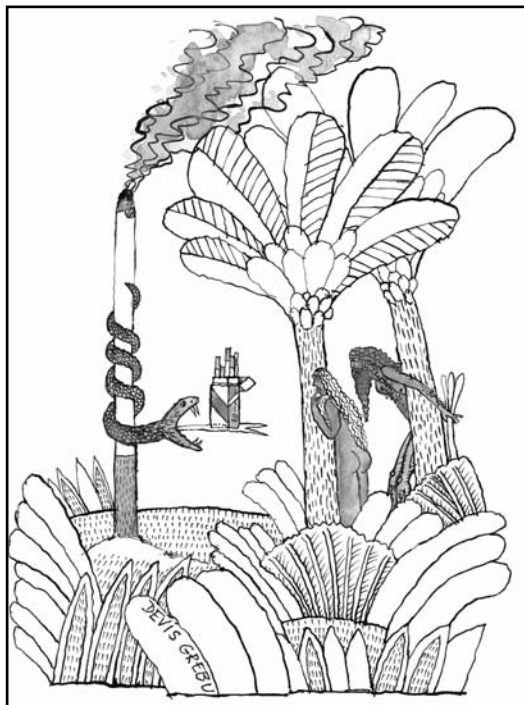

orbecăind printre trunchiurile stejarilor. Când dădea cu capul într-un copac, Lukács zicea: scuzați, și orbecăia mai departe. Așa era el, politicos cu stejarii. L-am întrebat: măi, Yorrick, tu de ce-ți ceri scuze stejarilor? Pentru că din stejar se fac cele mai adevărate sicrie, mi-a zis el, și a continuat: nu dai cu capul într-un sicriu fără să-i ceri scuze mortului. Așa e. Avea dreptate. Ploua. Ne-am oprit într-o poiană. Gata, a zis Lukács, rămânem aici. Urcăm mâine, pe lumină. Ne-am chinuit să aprindem focul până a răsărit soarele. Era un soare mai zgârciog ca o legiune de scoțieni.

Nu mai ploua. Pe ierburile pleoștite de ploaie sclipeau miliarde de picături în culorile curcubeului. Lukács s-a uitat lung la curcubeu și a zis: viața omului e ca iarba de pe câmp, care până seara se usucă și o arunci în focul unui cuptor. Am luat-o piepș prin curcubeu. A stat ploaia. El mătura cu anteriorul natura patriei, care era udă ca nutria când iese din apă. Patria arăta ca după potop. Era ușor tristă, aparent abătută, vag inteligentă și a naibii de plouată patria mea. Mustea patria și era udă flească. Așa ne-a prins amiaza, lingând rănilor României, prin zărnele ei, prin mohorul ei, prin bumbăcărița ei și prin pipirigul ei, cutremurate de ploaie. Am rămas fără țigări. L-am cerut una lui Lukács. Știam că în buzunarele parpalacului lui poți găsi toată substanța viciilor de pe pământ. N-am, mi-a răspuns el, dar dacă ai răbdare, o să vină și tutunul. Am urcat creasta Pietrii. Căpam că n-aveam tutun. În jur, nu era nici țipenie. Era doar iarba aceea în care musteau curcubeele și Lukács cu anteriorul lui, făcut flească. Eram și eu care mă strecuram pe șleurile făcute de anteriorul lui

Lukács, care deschidea ierburile ca un cuțit de conserve. Atunci s-a petrecut minunea: uită-te și spune-mi ce vezi, m-a atenționat Lukács. În fața noastră, pe coama ierbii ude, zăceau două țigări „Mărășești” uscate iască, pierdute din buzunarul unui înger fumător. Am zis că visez. Mi-am dat două palme ca să mă trezesc. Repet: țigările zăceau uscate pe o coamă de ierburi ude, în după-miaza unei zile de vară, după ce plouase șapte zile și nopți la rând. Din clipa aceea m-am convins că și Dumnezeu fumează, când e plictisit, câte o mărășească. A doua zi, Lukács s-a spânzurat în cimitir, când se îngâna ziua cu noaptea. Afară începuseră să suspine deja privighetorile în cireși. Yorrick fumase mărășeasca condamnatului, așa că putea să moară liniștit. Yorrick al meu s-a născut în 1960

și a trăit 21 de ani. Avea un frate care cânta romanțe obosite la acordeon. Și un văr cunoscut, pe Alexandru Dohi, zis Doxa, poet optzecist de mare calibru, care a fugit în Suedia, unde s-a făcut hamal de lux, pe lângă casele universitarilor bătrâni de la Uppsala. Înainte de a o tunde spre libertate, l-am văzut pe Doxa, cocoțat pe o schelă de zugrav, ce îmbrățișa ca o ancondă casa lui Lukács. Câtă vreme a trăit, Lukács s-a comportat ca un nobil. Odată, la Timișoara, a rămas fără

chibrituri, seara, și era beat. A trecut pe lângă magazinul „Bega”, și a văzut o brichetă într-o vitrină. A luat un pietroi, a spart vitrina, și-a aprins țigara și a plecat mai departe, măturând bezna cu parpalacul lui cât o împărăție. L-a ridicat miliția, l-a zvântat în bătaie și i-a dat drumul când s-a lămurit că n-a furat nimic. El nu voia decât un foc și n-avea de la cine să-l ia, la trei dimineța, pe străzile pustii ale Timișoarei. Altă dată, i-am comandat un craniu. Mi-a adus o hârcă superbă de babă, cu o bucată de creier stafidit rămasă înăuntru, ca o nucă plânsă și resemnată. Maică-mea s-a speriat rău de tot și a îngropat baba pe buza grădinii. Apoi a descoperit-o din greșeală, într-o primăvară, când săpa răsadurile de salvie și crăițe. A aruncat-o peste gard, la vecin, care a înmormântat baba, pentru a treia oară, și ultima, în apele Tisei. Prin '86, când am fost în Sighet, l-am auzit cântând la acordeon pe fratele lui Lukács, aceleași romanțe prăfuite și obosite. M-a năpădit, ca și acum, amintirea lui Yorrick. Când te-ai întâlnit cu Yorrick, nu-l vei mai uita niciodată, întrucât fața lui te va urmări până dincolo de moarte. ✓

FUMATUL DĂUNEAZĂ GRAV SERIOZITĂȚII

de Iulian TĂNASE

Îmi aprind o țigară și îmi amintesc: odată, când aveam zece ani, am fumat două pachete de țigări într-o singură zi. Acum, după douăzeci de ani, am devenit, din păcate, mult mai cumpătat: rareori mi se întâmplă să fumez mai mult de un pachet, un pachet și jumătate, pe zi. Doar în zilele de luni mai fumez uneori câte două pachete de țigări și atunci mă simt ca la vârsta de zece ani. Am ajuns să fiu fumător în chip firesc, la fel cum, într-o zi, m-am trezit că port barbă și că nu pot să renunț la ea decât cu riscul, deloc neglijabil, de a nu mă mai recunoaște. Un fum de țigară ținut câteva secunde în piept, pe mine, unul, mă face să fiu mult mai conștient și mai subconștient de ceea ce mi se întâmplă. Mai mult însă decât fumatul în sine, în sinele acela umed din plămâni, a fuma presupune o întreagă recuzită de gesturi și mișcări, de arome și senzații, de complicități cu prietenii fumători, cu scrumierele, cu focul, cu ferestrele pe care, ca fumător, le deschizi mult mai des decât o fac nefumătorii. M-am apucat de fumat fără un motiv anume, însă acum am multe motive pentru care mi-e greu să mă las. Mă consider un fumător relaxat, infinit mai relaxat, de pildă, decât nefumătorii militanți. Niciodată nu am înțeles sănătatea ca pe o corectitudine politică – chestia aceea plicticoasă pe care o propovăduiesc nefumătorii extremiști.

Îmi mai aprind o țigară și continui să îmi amintesc: am început să fumez de-adevăratelea din dragoste. O iubeam și ea fuma. Stăteam de vorbă și ea îmi aprindea o țigară – îmi plăcea mult acel gest al ei și toate celelalte care îl urmau. Pe nesimțite, am început să ne aprindem țigările în același timp. Dragostea făcuse din mine un fumător adevărat și postura asta mi se potrivea de minune. După ce ne-am despărțit am continuat să fumez – așa puteam să îmi amintesc mai bine. Apoi am schimbat țigările cu altele mai tari, semn că devenisem pregătit pentru alte lucruri.

Atunci, la vârsta de zece ani, a fost un accident, desigur, să fumez două pachete de țigări într-o singură zi. Nici măcar nu le-am fumat singur, ci împreună cu un văr de-al meu care avea șapte ani. La câțiva kilometri de Moineștiul lui Tzara, pe un câmp încadrat de niște păduri, mai mulți copii exersau subversiunea prin fumat. Habar n-aveam ce înseamnă să fii subversiv, dar simțeam că e o chestie să faci ceva ce părinții îți tot repetă să nu faci. În vara aceea –

pentru că toate astea se întâmplau într-o vară —, influențat de băieții mai mari, am fumat tot ce exista în comerțul socialist: de la Naționale, Mărășești și Carpați (oribile!) pînă la mult mai selectele Amiral (pachet cartonat, alb cu roșu) și Cișmigiu (negre, super long). Mai ales de acestea din urmă fusesem impresionat, deși la mine, în casă, văzusem de multe ori țigări străine precum More sau Kent, din care mai trăgeam uneori împreună cu sora mea. Într-o zi, mai exact în ziua aceea, am mers împreună cu vărul meu Adrian la magazinul din sat. Vînzătoare era o mătușă de-a mea. Am profitat de faptul că nu mai era nimeni în magazin și că mătușa mea ieșise puțin, lăsîndu-ne pe noi doi înăuntru: fără să stau prea mult pe gînduri am furat două pachete de Naționale și, ascunși bine în grădina cuiva, nu ne-am lăsat pînă nu am fumat pe loc toate țigările. A trebuit să mestecăm multe ierburi pe care le știam că sînt bune în sensul ăsta, pentru ca, întorși acasă, să nu fim miroșiți de părinți.

Deși puteam să mă consider fumător deja, în armată, timp de șase luni, nu am fumat deloc. Era o atmosferă neprietenoasă, aproape ostilă, și eu asociaz fumatul prieteniei, muzicii pe care o iubeam și chiar dragostei. Cum să fumez pe manelele cu care mă bombardau colegii de armată?! Nu poți fuma oriunde, oricum și cu oricine. ✓

„PE VICIU DORIN PETRESCU L-AM CUNOSCUȚ CÂND AVEA 14 ANI. AM SCĂPAT DUPĂ 6 LUNI DE TRATAMENT.

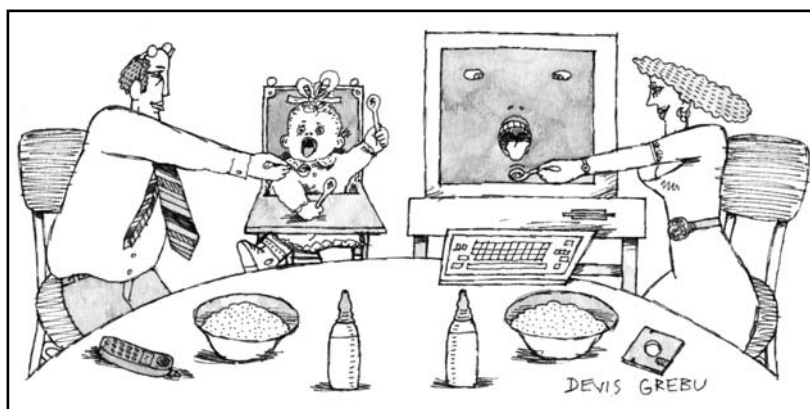
VICIU DORIN PETRESCU ESTE UN ANGAJAT FOARTE LINIȘTIT. OAMENII ȚIN LA EL ÎN MĂSURA ÎN CARE ÎL CUNOSC. TRĂIEȘTE SINGUR, ESTE NECĂSĂTORIT. SPRE DEOSEBIRE DE RESTUL ANGAJAȚILOR, ARE UN SINGUR VICIU.

CETĂȚEANUL VICIU DORIN PETRESCU A FOST ÎN EVIDENȚA POSTULUI NOSTRU TIMP DE 6 ANI. ÎN PREZENT ESTE LA ȘEFU'.

MĂ NUMESC NICOLAE PETRESCU. NIMENI NU CREDE CĂ EU, CA MAMĂ, AȘ FI FOST ÎN STARE SĂ DUC VIAȚA PE CARE AM DUS-O CU DORINEL. SUBSEMNATUL VASILE BELIȘ, ȘEFUL INSTITUTULUI MEDICO-LEGAL, RAPORTEZ. AM FOST ÎN COMISIA DE EXPERTIZĂ ÎN CAZUL NUMITULUI VICIU DORIN PETRESCU. DI. PETRESCU A FOST DEPUȘ PENTRU EXAMINARE ÎN VEDEREA STABILIRII ALCOOLEMIEI ÎN URMA UNUI INCIDENT PETRECUT PE AUTOSTRADA BUCUREȘTI-PITEȘTI. S-A STABILIT CU ACEST PRILEJ CĂ, DINTRE TOȚI CEI 29 DE CONDUCĂTORI AUTO, NUMAI DÂNSUL NU CONSUMASE ALCOOL. NICI MĂCAR NU FUMEAZĂ ȘI, MAI MULT, NICI NU A CONDUS ÎN VIAȚA LUI O MAȘINĂ. DORINEL E UN SCUMP.

SUNT VICIU. SINGURUL MEU DEFECT ESTE CĂ AM PĂRUL RAR. ÎN REST, SUNT PERFECT.”

MIRCEA TOMA

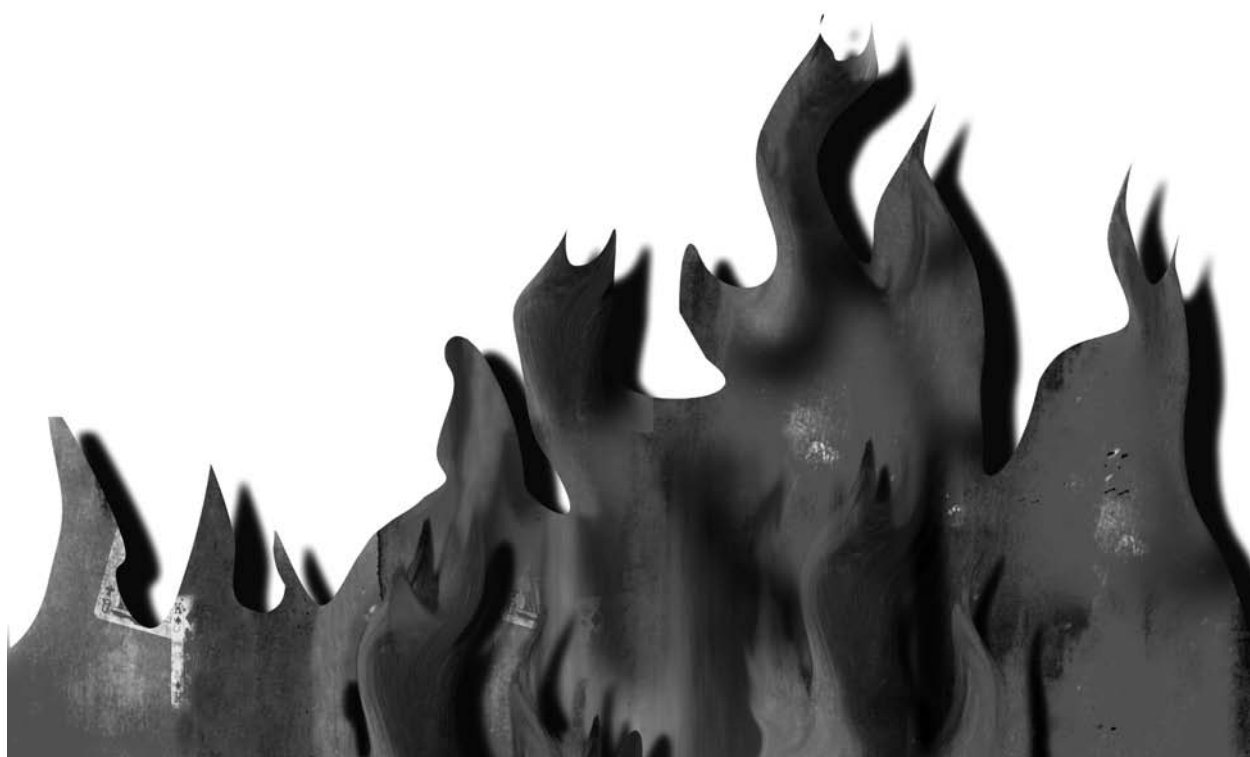
BEREA, FRATE CU PROTOROMÂNUL

DECEBALUS, BEER SCORILLO

VICIUL II

PREACURVIA

FEMEIE

DIN VIAȚA MEA

CEA MAI RAPIDĂ

de Dan CHIȘU

Cînd întâlnește o femeie și îi place, bărbatul de obicei se gîndește cum să ajungă cît mai repede acolo. Nu vreau să definesc ACOLO pentru că nu știu cu ce să-l înlocuiesc. ACOLO poate fi: în patul ei, în patul lui, între picioarele ei, în brațele ei, la sfat sau la biserică și, de ce nu, în Nirvana. Motiv pentru care bărbatul este judecat, criticat, psihanalizat și desconsiderat, dar nu înțeleg de ce.

Nu mă gîndeam la asta cînd am zărit prin parbriz o tînară domnișoară, bine bronzată, îmbrăcată sumar, care tocmai aștepta un mijloc de transport ce nu mai venea niciodată. I-am promis că o duc pînă în Constanța, dar din păcate nu aveam drum într-acolo și nici nu doream să-mi fac. Însă nu am rezistat surîsului întrebător care-mi confirma că poziționarea excentrică grupului de călători nu însemna decît „scapă-mă dracului de locul ăsta aglomerat!”. Am frînat și am început să caut ceva în torpedou, încercînd cu coada ochiului să observ dacă vine sau nu către mașină. De venit, nu venea, dar nici nu mă ignora, rînjind la mine. Am dat înapoi, am deschis geamul și am întrebat-o: „Nu vă supărați, ăsta-i drumul către Constanța?”. Zîmbet sarcastic și ochi peste cap am primit drept răspuns, exact cînd din partea cealaltă aud: „Vorbiți românește, domnu'?”, mă întrebă o cucoană care a prins momentul, „că vă arăt eu unde e Constanța dacă mă luați și pe mine.” Cum să-i explic babei că „bronzeta” mă interesa, nu sacoșele ei de plajă, nici plodul cu lumînări la nas pe care-l țîra de-o mîină? Salvarea a venit exact cînd mă așteptam mai puțin, chiar din partea ei, care, fără cuvinte, s-a urcat în mașină.

Abia acum m-am gîndit la teoria de mai sus și asta pentru că, doar după cîteva sute de metri parcurși, ne-am oprit deoarece un troleu agățase, și el, două Dacii care veneau din sens invers. Băteam tot felul de apropouri, dar mai mult de cîteva răspunsuri monosilabice n-am primit. „De ce ai urcat în mașină?”, o întreb, în timp ce priveam cum unii încercau să extragă Dacia din botul troleului. Răspuns n-am primit, dar măcar m-am prins de ce era atît de multă lume în stația de la capătul liniei. Staționam. Conversația lîncezește. În dreapta văd hotelul meu, care-mi făcea semn cu toate balcoanele să vin puțin acasă. O rog și pe ea să-l privească, în speranța că va înțelege măcar disperarea lui (a hotelului) și va veni cu mine să-i facem împreună o scurtă vizită de consolare. Cerșesc din ochi puțină înțelegere și realizez că, de fapt, sînt total

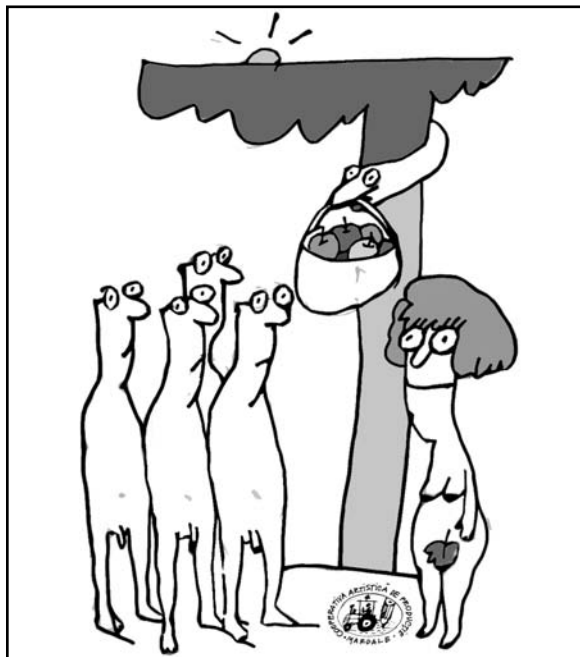
nebun. O cunosc de maximum șapte minute și nu știu cum s-o tîrăsc în cameră ca să-i studiez bronzul, coapsele și sîinii, ca să nu mai vorbim de fundul ăla obraznic cu care mă provocase încă de cînd am văzut-o printre bizonii din stație. Priveam cu disperare cum drumul se degajează și îmi vedeam planurile năruite (e drept, numai ale mele). O cunoșteam deja de nouă minute și, mai bine zis, o întîlnisem de zece și doream s-o iau de nevastă, mai mult în sensul biblic al cuvîntului. Trăiam acel moment confuz tipic bărbatului, în care nu știam dacă-i acolo pentru că-i place de mine sau pentru că vrea cu tot dinadinsul să ajungă la Constanța. Speram din toată inima să fie mai „ușoară” la refuz și să urce puțin cu mine în cameră să facem un duș împreună, că era zăpușeală, dar cum dracului să-i spun? Să fac oare ca pe vremuri, cînd agățam în Piața Romană cu tupeu: „Domnișoară, nu vă supărați, de unde ați luat covrigul, că vreau să vă fut?”. De obicei, nu se prindeau în primele trei secunde și începeau chiar să-mi explice, dar cînd realizau, poșeta zbura fulgerător și numai pregătirea și experiența mea mă salvau. Pe unele le mai pufnea rîsul și acolo atacam brusc, spunîndu-le că am apă caldă (ceea ce conta înainte de '89).

„Ce faci, măi căscatul, dormi?”, mă trezește un agitat care voia cu orice preț să mai avanseze cinci metri pînă la locul accidentului. Mă uit la pasagera mea, din nou. Cred că deja se citea pe fața mea dorința și pentru o secundă am avut senzația că mi-a citit gîndurile, așa că am întreat-o: „Ei?”. „Ei, ce?”, răspunde senzuala, dîndu-și puțin ochii peste cap. „Urcăm pînă la mine cît repară ăștia troleibuzul? E la doi pași.

Facem un duș, bem ceva...”, ar fi trebuit să spun, dar de unde atîta tupeu, nene, că era prea bună și mi-era frică că „mi se șutește” costița din fasole. „Ei, ce mai zici de căldurile astea sau de apa murdară sau de accidentul stupid din fața noastră, fără de care n-ai fi urcat niciodată la mine în mașină?”, am zis eu sau cred

că am zis. Eram ca o echipă de fotbal, ușor speriată de adversar și care nu marcase în primul minut, intrînd în degri-goladă totală. Ce să vorbești cu niște coapse de competiție, cu doi sîni fără silicon (era și greu pe vremea aia, prin '84), cu niște ochi umezi de căprioară, care clipeau des? Putea să fie și studentă la filosofie sau doctorand în matema-

tică, eu tot aia vedeam. Vi s-a întîmplat vreodata să o întîlniți pe Nicoleta Luciu pe strada fără ajutor și toți bărbații din cartier să fie luați în armată? Vi s-a întîmplat? Ei bine, cam așa eram eu acolo, cu „bunătatea” în mașină și cu inspirația fugită de-acasă. Stăteam deja de douăsprezece minute. O Salvare țiue în fața noastră, nu cred că e salvarea mea. Aceasta doar ridică niște pasageri ușor răniți. Cei din troleu s-au împărțit în două tabere: unii c-ar fi de vină Daciile, alții că nesimțitul ăsta de vatman sau ce-o fi el gonește ca un nebun și de-aia s-au „pupat”. Gata, ce să-i mai spun, că în două minute drumul se degajează? Că nu mai am benzină pînă la Constanța și că trebuie să trec pe la cameră să-mi iau niște bani? Riscam să coboare și să ia o altă ocazie. Și așa ceva nu trebuia să se întîmple sub nici o formă. Ce dracu', am înnebunit? Puteam foarte bine să o conduc, să-i cer să ne întîlnim pe seară sau altă dată, să-mi dea numărul de telefon de acasă (de mobil nici nu putea fi vorba pe vremea aia), pe cînd eu nu am în cap decît ACOLO. Stai așa, că nu ăsta e genul meu. Am crezut întotdeauna despre mine ca sînt un gentleman irezistibil, nu un mitocan agresiv. Am răsuflat ușurat cînd am aflat că sînt galant, drăguț și politicos, dar tot mi-a trecut prin cap bancul cu Bulă care-a salvat o tipă de la viol. Cum? A convins-o. Mergeam deja de două minute prin stațiune. Cîrduri de oameni plecau de la plajă. În spatele meu, un cortegiu de trolee mă claxona violent. Rulam cu vreo 25 de kilometri la oră, în speranța că apare o minune. Minune, ce minune? Doar să-mi spună ea că-i obosită și că s-ar întinde puțin în patul meu, goală, că e prea cald afară. Și eu să-i fac vînt cu o

pană de păun.

Minunile au trecut, că nu mai am eu bafta de acum nu știu câți ani, când într-o dimineață, pe la cinci jumate cred, plecând de la o petrecere, mă sui într-un tramvai gol, ușor obosit, mă așez pe scaun, repet, eram singurul călător din acea duminică dimineața, și, la un moment dat, urcă o doamnă roșcată, cam pe la treizeci, se vedea clar că și ea petrecuse toată noaptea, și se agață de bară drept în dreptul meu. Simt mirosul de parfum umezit puțin, dar puțin, de transpirație, ridic privirea și întâlnesc doi ochi cu rimelul ușor deranjat, care oftau evident obosiți ca și cum „tare mi-ar prinde bine să stau puțin jos, că-s frîntă”. Mă uit în spate, tramvaiul gol, în față știam că-i pustiu și nu înțelegeam de ce tocmai acolo solicita roșcata din priviri un loc pe scaun. Mă mai uit o dată în spate, să fiu sigur, după care mă ridic și îi propun: „Luați locul meu, vă rog.” „Vai, vă mulțumesc mult, eram așa de obosită... Vin de la o nuntă și am dansat toată noaptea”, ascultam eu

atent, bineînțeles în picioare. De acolo totul a fost simplu. „La ce stație coborîți?”, „Aia”, „Vai, ce coincidență, și eu. Și pe ce stradă stați? Extraordinar, și eu. Și la ce bloc?”, „B 14”, „Nemaipomenit, să nu-mi spuneți că stați și la scara A, că așa coincidență n-am mai văzut în viața mea...” V-ați prins că în dimineața aia locuiam amîndoi în același apartament, aceeași cameră și același pat. (Ei, am mai fost și în aceeași baie, aceeași masă de bucătărie, în picioare, sub același duș, pe jos, pe unde am apucat și noi să dormim puțin. Dar foarte puțin.)

Ea, bunătatea bronzată, proasta dracului, a ratat ocazia pentru că tocmai am trecut și de intrarea la hotel, drept pentru care, de nervi, am început să conduc mai repede. Am mai apucat doar să mă opresc la baza nautică, unde toată lumea mă aștepta de mult să jucăm remi. Au rămas toți cu gura căscată când au văzut-o, le-am făcut ștrengar cu ochiul, lăsînd să se înțeleagă că am avut motive serioase de întârziere. Pe ea am dus-o acasă și, bineînțeles, nu am mai văzut-o niciodată în viața mea. În schimb, la întoarcere, le-am povestit băieților cu lux de amănunte ce bună era, cum am agățat-o eu și cum în trei minute eram așa de împerecheați de băteau vecinii în pereți că nu pot să doarmă, deși parcă era zi când am ridicat-o. De, minciuni de laudăros, care schimbă povestea de fiecare dată în funcție de ascultător. Pentru că să știți că am povestit-o de multe ori ca pe cea mai rapidă femeie din viața mea. ✓

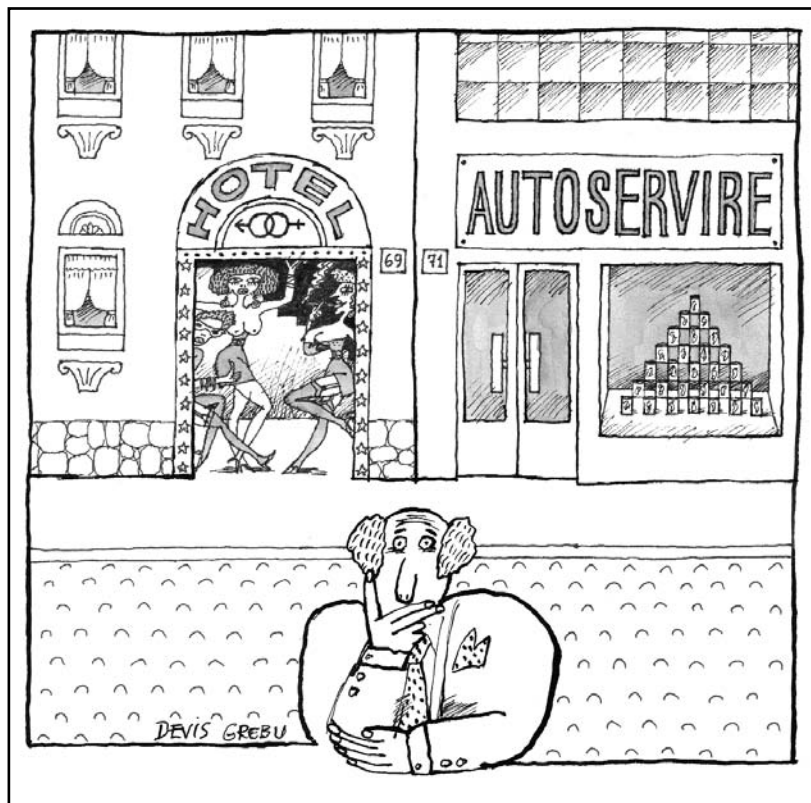
LABA

de Gabriel
DROGEANU

Prin clasa a cincea sau a șasea am fost acuzat că fac laba. Auzisem de acest cuvânt, râdeam când altul era făcut „labagiu”, dar nu știam exact ce înseamnă. Căutasem cuvântul „labă” într-un dicționar încă din ciclul primar, dar explicația, seacă și lipsită de suspans, nu prea ne-a satisfăcut: „autoexcitație manuală”. Cert e că un cretin a cărui unică realizare era faptul că îl consideram cu toții un fel de lunetist al praștiilor cu gumă din mănuși „de lapte”, care doboră vrabia de la o sută de metri și care mai târziu a ajuns mare iubitor de oi și găini, a urlat în timpul orei de biologie: „ia uite, bă, gugumanu’ face labă!”. Gugumanul eram eu. Unul din abonații la premiul I. Titular în echipa de fotbal. Suportam cu greu porecla asta, pentru simplul motiv că nu avea absolut nici un sens, n-avea nici o legătură cu un eveniment concret și era folosită exclusiv de viitorul zoofil. Dar să revin la oile noastre (și nu ale lui): cretinul a observat că îmi agit mâinile sub bancă – habar n-am ce făceam – și a tras concluzia ucigașă, absolut demoralizatoare și înjositoare. Instantaneu, cîteva zeci de perechi de ochi s-au holbat spre mine, prăjina din ultima bancă. Citeam pe fețele lor groază, repulsie, dezamăgire. Nu am fost în stare să mă apăr, eram paralizat de gîndul că tocmai mi se schimbase statutul. Deci și eu eram...? Nu-mi venea să cred. Voi mai juca vreodată fotbal? Mai am mult de trăit? Cum se va termina, oare, *Sclava Isaura*? Spre

uimirea mea, hohotul așteptat nu s-a declanșat și nici nu m-au împuns arătătoarele celorlalți colegi. Ori erau deja practicanți, ori nici ei nu erau conștienți de gravitatea faptei incriminate.

După vreun an, timp în care s-a așternut tăcerea peste acel episod și am trecut cu bine testul „părului din palmă”, specific viciilor de onanie, am trăit

un șoc: colegii mei știau ce e aia și trecuseră deja la fapte. Fără mine. Ce ticăloși! Vestea mi-a dat-o un individ din clasă care, cocoțat pe gardul meu de acasă, m-a întrebat în gura mare dacă mie îmi iese ceva din instrument când fac treaba aceea. Da' de ce întrebi? Păi, X și Y se laudă că lor le iese deja. Termenul era altul, însă cred că e prea colorat pentru a încăpea aici. Ce mă fac? Ce să răspund? Practic, eram încuiat, tocmai halisem un adevărat șahmat. Pentru că nici măcar nu intrasem încă în branșă. Totuși, alții se simțeau onorați de rezultate. Normal, am răspuns cu o întrebare: da' ție? „Bă, nu prea.” M-am mai liniștit. Nu mai știu ce i-am zis de mine, dar nici el n-a mai insistat. În schimb, de atunci am trăit cu senzația că îl am cu ceva la mînă pe șmecherul clasei.

Mă ajuta mult și revista *Salut*, revista adolescenților de atunci, plină de Michael Jackson, New Kids on the Block, Vanilla Ice și rubrici medicale care stîrneau teroarea: „onania este nocivă, duce la tulburări de vedere etc.”. Număr de număr, aceeași poveste, repetată obsesiv de un Vergil Hîncu al cutremurelor manuale.

Pînă la urmă, am ajuns și la liceu. Cu vederea întreagă, la locul ei. Doar revista *Salut*, care m-a speriat ani la rînd, dispăruse de sub ochii publicului. Eram tot la o oră de biologie, cu profesorul Albulescu. Se inventaseră niște covrigi din cauciuc despre care eram convinși că, stîlciți temeinic în palmă, ajută la îmbunătățirea masei musculare a antebrăului. Normal, cei cîțiva băieți din clasă eram concentrați undeva în fundul laboratorului, unde ne consumam în voie orele de curs. Una din ocupații era „exerciții cu covrigul de cauciuc”. Mi-a venit rîndul la proba „cine-l ține mai mult timp strîns în pumn”. Ca practicant amator de flotări și nenumărate flexii pentru biceps, mă descurcam onorabil la această probă. Prins de împrejurări, am dus sub bancă mîna care se agita puternic, larg, marcată evident de efortul depus pentru a înfrînge rezistența

cauciucului. Un neinițiat ar fi crezut că tocmai comit o labă de zile mari. Exact pe asta s-a bazat și colegul care le-a strigat pe cochetele (și, în același timp, genile) clasei, strînse ciopor în primele bănci, și le-a ghidat privirile neprihănite către mîna mea care tremura convulsiv, ascunsă de la cot în jos sub pupitru. ✓

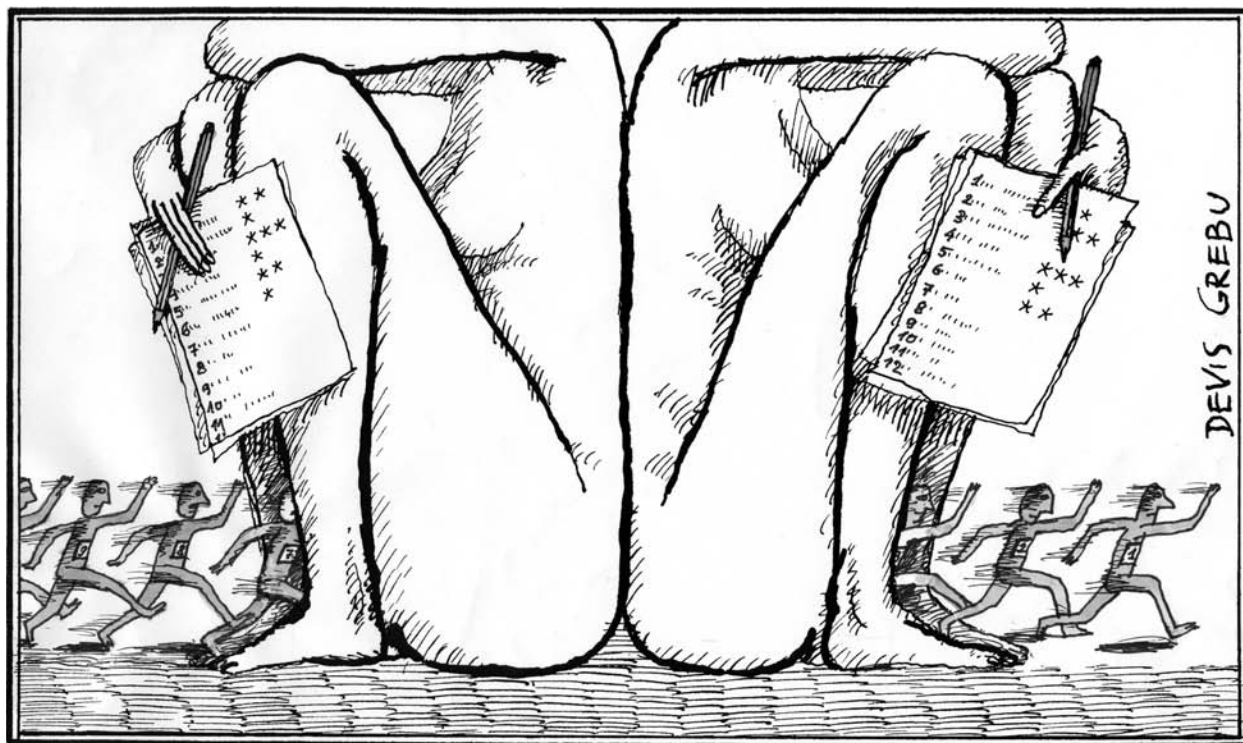
LA ÎNCEPU AL FOS ALIUL

OFTATUL, CÎTEVA MINUTE MAI TÎRZIU

de Vlad PAVEL

Dacă se afla în spate, încetineam pasul. Dacă se afla în față, nu îmi rămînea decît să mă grăbesc. În seara aceea nu mai știu dacă era în față sau în spate, în schimb, îmi amintesc foarte bine că era brunetă, foarte înaltă, cu un păr

negru și foarte lung, cu niște picioare foarte lungi pe care o fustiță foarte scurtă și destul de albastră se chinuia în zadar să le acopere de la genunchi în sus. Faptul că tocmai trăsese portiera unui Oltcit alb și ramolit nici nu mai conta din moment de am ajuns-o din urmă la timp și am urcat împreună în lift. Nu

mai știu ce i-am zis și habar nu am ce mi-a răspuns, în schimb, îmi amintesc foarte bine că eu mergeam la etajul 8 și ea la 9. Grupul de cifre „89-89”, pe care îl formau etajele noastre, era dătător de speranțe. Liftul a urcat mai

amintesc perfect ce s-a întâmplat în continuare. Eu am coborât la 8, ea a urcat la 9. Eu trăgeam ușa după mine și intram în casă, ea își căuta cheile pentru a descuia promițătorul ei apartament, cu numărul 109. Eu mîncam ceva în fugă, ea se dezbrăca tacticos de haine. Eu aruncam hainele de pe mine și mă repezeam la duș, ea trăgea o țigară și se admira goală în oglindă. Eu îmi vandalizam șifonierul în căutarea unui tricou curat, ea se înfășura într-un minunat halat alb de mătase. Eu îmi căutam cheile pentru a ieși din casă, ea își mai

repede decît de obicei și ea, ajutată și de tocure, era mai înaltă decît mine. Nu știu ce i-am zis, dar sigur i-am zis ceva, în schimb, știu foarte bine ce mi-a răspuns ea: „Eu locuiesc la apartamentul 109”. Cînd o femeie înaltă, drăguță (căci era foarte drăguță!), cu un păr neobișnuit de lung pentru cartierul în care locuiesc, îți spune în lift numărul ei de apartament, totul devine dintr-o dată mult mai clar. Nu știu ce i-am răspuns, dar îmi

amintesc perfect ce s-a întâmplat în continuare. Eu am coborât la 8, ea a urcat la 9. Eu trăgeam ușa după mine și intram în casă, ea își căuta cheile pentru a descuia promițătorul ei apartament, cu numărul 109. Eu mîncam ceva în fugă, ea se dezbrăca tacticos de haine. Eu aruncam hainele de pe mine și mă repezeam la duș, ea trăgea o țigară și se admira goală în oglindă. Eu îmi vandalizam șifonierul în căutarea unui tricou curat, ea se înfășura într-un minunat halat alb de mătase. Eu îmi căutam cheile pentru a ieși din casă, ea își mai

aprindea o țigară. Eu căutam mai departe cheile pe care nu știam unde le aruncasem, ea fuma cu privirea pierdută în videoclipurile de la Atomic TV. Eu chiuaiam de bucurie că îmi găsisem, în sfîrșit, cheile, ea își privea unghiile cu atenție. Eu sunam la ușa ei, ea își stingea țigara și venea să îmi deschidă. Trecuse numai jumătate de oră de cînd ne despărțisem în lift și ușa apartamentului 109 se deschidea cu multă generozitate. Nu mai era pe tocure, dar tot înaltă era. Îmbrăcată într-un halat alb de mătase, nu părea deloc surprinsă să mă vadă în fața ușii, în pantaloni scurți, avînd pe mine singurul tricou curat pe care îl găsisem în șifonier. M-a invitat înăuntru, am intrat. După exact 32 de minute de la întîlnirea din lift, cînd ne văzuserăm prima oară, mă așezam confortabil pe canapeaua ei. După 33 de minute, scrumam pentru prima oară în scrumiera ei. Discuția decurgea bine, vorbeam fleacuri și ne înțelegeam perfect. După 40 de minute, ea schimba canalul la televizor. Pe România 1 era un meci de fotbal, Steaua cu nu știu cine. I-am spus să lase acolo, a lăsat. În

mele. Ne sărutam cu multă pasiune, lucru normal între vecini. După o oră și 15 minute de când ne vedeam prima oară, mîinile ei cotrobăiau frenetic în pantalonii mei. Gesturile ei erau un amestec de timiditate și disperare (trecuse ceva vreme de când nu se mai culcase cu vreun bărbat). În timp ce îmi luase unealta în stăpînire, îmi tot repeta să o iert. I-am spus să nu-și facă probleme, că n-am s-o iert. Ceea ce s-a întîmplat mai departe este ușor de închipuit: ne-am tras-o ca apucații, din când în când eu mai aruncam cîte un ochi la meciul de la televizor, iar ea își tot cerea iertare. De iertat, n-am iertat-o decît tîrziu, cînd ni s-au terminat prezervativele. ✓

ȘASE NUMERE CARE AU RĂSTURNAT LUMEA

de Florin IARU

Degeaba vor surîde feministele, în van s-or strîmba psihanaliștii. Un bărbat adevărat trebuie să-și țină gura. Că a făcut-o, că n-a făcut-o, c-a fost bine, rău, degeaba sau fără sens, vorbele sînt de prisos. Există, știu, bărbați care nu-și consumă pînă la capăt elanul sexual dacă n-o dau și pe gură, în toate pozițiile, de față cu prietenii uimiți sau invidioși. Dar asta e excepția, nu regula. Regula e ca poveștile de sex din cantonamentul bărbătesc să fie povești pescărești. Și nici măcar nu sînt prea departe de adevăr. În definitiv, ce a lipsit ca visul, obsesia să se împli-

nească? Un nimic. O vorbă mai cu trei înțelesuri, o ridicare de sprînceană nepotrivită, o gaură în ciorap, un chilot murdar la cur, sau chiar un fluture care s-a plimbat pe sub nasul femeii exact atunci cînd lucrurile fuseseră hotărîte. Ocaziile pierdute se răzbună apoi la un pahar, la o tacla. Ocaziile pierdute sînt o artă.

Chiar am crezut că fac parte din categoria bărbaților tăcuți și adevărați, dar am dat-o în bară. Nu m-a răbdat inima și, într-un moment de tîmpească sinceritate, am deschis gura și am zis-o: „Șase numere, băieți, la patruzeci și doi de ani.” Dracu' m-a pus. Dracu', nimeni altul. Colegii din redacție au avut un moment de ezitare (e și explicabil, sînt cu cel puțin zece ani mai tineri ca mine), după care au rîs. A doua zi m-au luat cu binișorul. „Nu cumva au fost cinci? Dar de ce nu șapte? Șase ce? Ai dat de șase ori din fund? În cîte zile? În cîte săptămîni?” Apoi, din nou: „Ia zi, bă, cum a fost cu alea șapte numere?”. „Ba pardon, șase!” „N-ai zis tu, cu gura ta, că au fost șapte?” „Nu, șase am zis, șase rămîn. Și mai lăsați-mă dracului în pace!”

Regula mincinosului e că uită amănuntele minciunii, așa că, după vreo lună, după ce au tăcut enigmatic, au reluat ofensiva. Trecuse timp suficient cît să

uit de blestematele alea șase numere. Ca la șase din șaij'nouă. Dar eu n-aveam ce minciună să uit. Și nici n-aveam un răspuns potrivit. De ce, adică, tocmai șase, de ce la o vîrstă destul de înaintată, de ce eu? Aici e aici. Performanțele sexuale nu vin ca la sport, din antrenament. Din antrenament cîștigi calitate, nu cantitate. Antrenamentul îți dă aripi, nu spor. Antrenamentul sexual e ca poezia. Te învață că partenerul nu e decît o mașinărie cu nervi, sforicele și reflexe. Așadar, povestea mea se înțepenise în mințile lor și acum căutau o rezolvare elegantă la o problemă care nici măcar nu mai era a mea. Nu declarasem că fac asta în fiecare zi, cu oricine, cu orice preț. A fost ca povestea cu porcarul și împăratul. A trebuit să caut o scorbura unde să-mi spun taina. Dar ce scorbura mi-am găsit! O redacție întreagă! M-au luat cu binișorul. Eram sigur că fusese aieva? Le întinsesem într-o singură zi sau într-o zi și o noapte? Luasem ceva? Ce să iau? Ecstasy, de exemplu! Dar tipa, tipa ar putea depune mărturie? Bă, voi sînteți nebuni? O cunoșteau? Era de încredere? Pentru cîți dolari aș fi acceptat să repet totul în fața unei camere de filmat? Și așa mai departe.

Dacă te enervezi, ești pierdut. Așa că am rîs o dată cu ei, dar n-am retractat nimic. Din cînd în cînd, cîte un șef se mai holba la mine. Unul chiar mi-a explicat ce îl pusese pe gînduri: „Patru, hai, treacă-meargă, dacă te scremi, iese și al cincilea număr cu leșinuri, opt-nouă e cu neputință. Dar de ce ai zis șase? Mă înțelege? E de domeniul posibilului. Ai spus exact numărul care are greutate. Nu vrei să mai lași la preț, să te lăsăm și noi în pace?”.

Aș fi lăsat cu bucurie, dacă aș fi crezut că nu mă voi umple de ridicolul poveștilor pescărești. Și, apoi, ce mama dracului, chiar așa fusese. Să fiu înțeles. Nu mă consider de nici o culoare în domeniul ofertanților de plăceri. Chiar cred că am un număr egal de eșecuri și reușite. Deci, tinda pe munda, mediocru. Cu cîteva tipe a fost brici, cu altele, am fost un dezastu. Pînă la patruzeci de ani, am avut parte de cîteva experiențe mișto. Pe stradă, pe scările unui bloc, între două uși... Cantitativ, însă, n-am sărit pîrleazul. Nici la treizeci și nouă de ani, și opt, și șapte și și și... Dar într-o zi s-a-ntîmplat. Iar unui bărbat îi rămîne în cap, dacă are așa ceva pe umeri, pentru că lumea de certitudini pe care o are un bărbat se răstoarnă. Cum să uiți așa ceva, domnule?

Într-o seară, primesc un telefon. Era o cunoștință mai veche, un *homme à femmes* cu palmares și conducță. M-a luat și mai pe departe. Că nu ne-am văzut de mult, c-o fi, c-o păți. Și brusc, drept la subiect: „Ia zi, nu vrei să-mi vinzi mie întîmplarea ta?”. Vă jur că nici nu mi-am dat seama despre ce era vorba. „Aia, cu șase numere...” Am amuțit. „Ție, oricum, nu-ți folosește la nimic. Tu ești poet. Pe tine lumea nici nu te crede!” Am respirat adînc, lovit în orgoliu. „Cît dai?” Țineți-vă bine. „O mie.” Au urmat explicațiile. Cum că el mi-ar fi povestit-o o dată, iar eu, ca un scriitor mincinos și inflammat ce mă găseam, aș fi adoptat-o. Am rîs. M-am întristat. Oamenii trăiesc din propria lor impresie despre ei înșiși mai mult decît în realitate.

Era clar că fiecare scorbura din redacție își purtase taina spre alte scorburi. Așa au aflat de pățania mea toate semințiile pămîntului. Uneori, pe la petreceri, aud în spate, ca paranoicul, şușoteli: „Ăla cu șase...” „Șase ce?” „Șase numere...” „Aiurea!” Am aflat despre discuții medicale, psihologice și hormonale pînă la cel mai înalt nivel.

Eram la capătul puterilor. Nu-mi doresc decît să fiu un om normal, normal. Ultima dată, în timp ce încasam o amendă, în timp ce mi se tăia chitanța, privirea celui lalt s-a dilatat în timp ce îmi transcria numele. Atunci i-am condamnat pe toți la moarte. Am hotărît să nu înnebunesc. Și mi-am adus aminte de Radu Cosașu și de teoria lui cu adevărul integral. Și m-am hotărît să tai răul de la rădăcină.

Iată cum a fost. La patruzeci și doi de ani am cunoscut o fată. Mi-a plăcut. Cred că ne-am plăcut. Am ajuns dis-de-dimineață la ea și am făcut-o. Cum o dată e ca niciodată, am repetat-o. Am mîncat, ne-am spălat, am mai făcut-o o dată. Am ieșit prin oraș, am mîncat, am băut o sticlă de vin. Cînd ne-am întors, am făcut-o iar, mai cu dichis. Pe urmă am vorbit și am fumat. Din vorbă în vorbă, am întors eșichierul patului și s-a reîntîmplat. Pînă seara, am crezut că asta e tot, că naturelul simțitor se va nesimți, ghiftuit. Numai că urma să ne despărțim. Așa că, exact ca boxerul care se trezește din pumni, corpul meu a ținut să ducă la capăt și repriza a șasea. Asta e, domnilor. Nimic deosebit. S-a-ntîmplat, așa cum doresc oricui să i se întîmple.

De acum, pentru că e scris, sper ca nimeni să nu mă mai tragă de istoria personală.

Ce-i scris în frunte ți-e pus. ✓

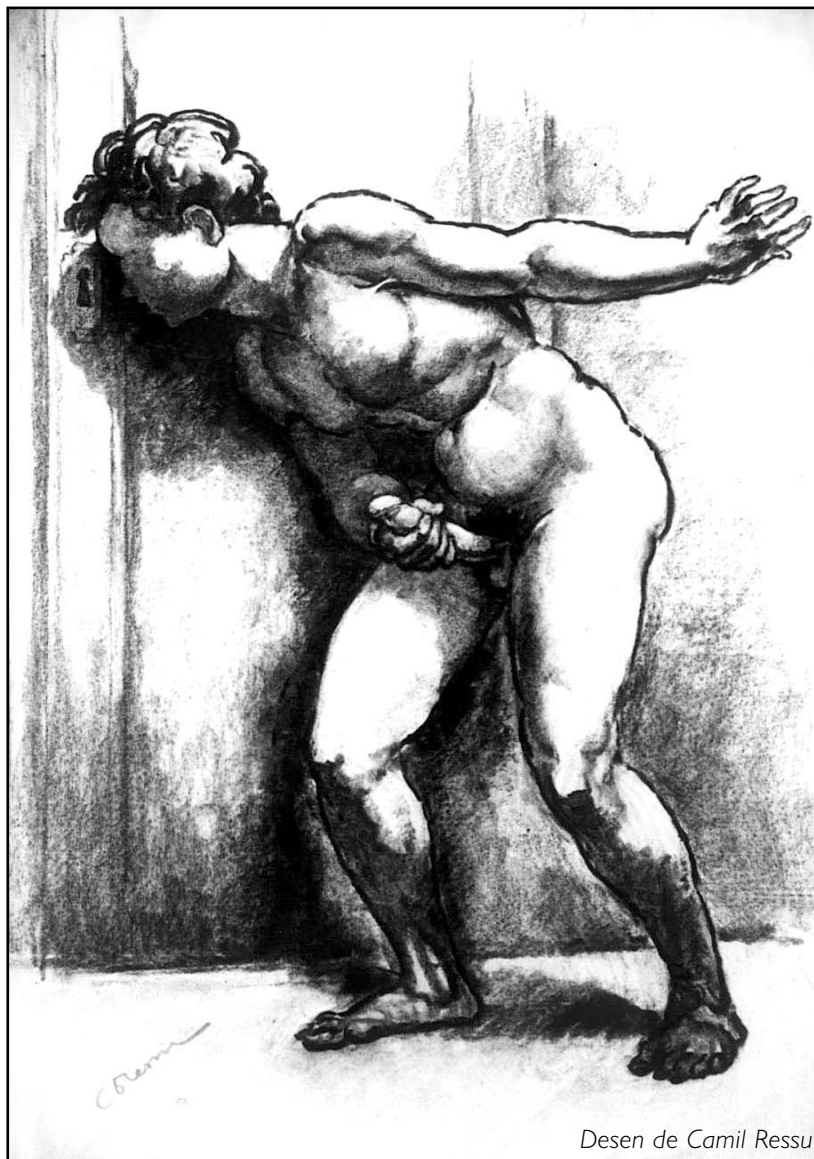

URSUL PĂCĂLIT DE CULPE

de Vlad PAVEL

Era un animal, asta se vedea bine. Stătea în fund și avea limba scoasă. Privea într-o parte și, de unde mă aflam, nu se putea vedea prea bine la cine sau la ce privește. Era înconjurat de mai mulți colegi de specie, dar nu se sinchisea de ei. Își vedea mai departe de limba lui scoasă și de privirea aceea zvârlită, printre ochii abia mijiți, într-o direcție necunoscută. N-am înțeles de la început ce se petrece cu el, de ce scotea limba în halul ăla, de ce privea ca un animal, ce era cu coatele alea care se mișcau atît de regulat? Umerii îi tremurau urmînd îndeaproape ritmul mecanic al coatelor și colegii lui nu îi dădeau nici o atenție, probabil trecuseră și ei prin asta și îl înțelegeau perfect. Eu abia terminasem clasa a opta și înțelegeam mai greu anumite mișcări. Era un animal, vedeam bine asta, îl priveam de minute bune și mi-a fost greu să cred că poate fi adevărat ceea ce începeam de-acum să înțeleg. M-am simțit exact ca un animal, mi-am adus minte de toate momentele în care – fără să îmi scot limba, fără să privesc într-o direcție necunoscută, fără să fiu înconjurat de colegi de specie – practicasem și eu mișcările alea din coate și umeri. De la fereastra camerei de hotel, prin aerul tare de munte, priveam la animalul acela și mă vedeam pe mine, mișcîndu-mi – cu limba scoasă – coatele și umerii, privind aiurea într-o parte, înconjurat de colegi care nu îmi dădeau nici o impor-

tanță. A fost prima și ultima oară cînd am văzut un urs satisfăcîndu-se liniștit de unul singur, a fost prima și ultima oară cînd am văzut un animal în carne și oase masturbîndu-se de unul singur, de la cinci și douăzeci pînă la șase. ✓

Desen de Camil Ressu

CASA VERDE NU E ACASĂ

de Jean Lorin
STERIAN

Fetele stau înșirate de-a lungul gardului ca niște bucăți de carne în frigăruie. Noi stăm în fața lor, cu pantalonii umflați. Sîntem trei, ele sînt opt. Am putea juca „Țară, țară, vrem ostași”. La mijloc, arbitrînd cu ochi sașii competiția, stă pește. Îl cheamă Ciprian și e sîsîit. Are față de prost. Același lucru crede și el despre noi. E frig și trebuie să ne decidem repede. Gîndul că o pot avea pe oricare mă furnică plăcut. Alegem două, cît ne permitem. Deși Crăciunul e aproape, la Casa Verde, cel mai popular bordel din Constanța, nu se fac reduceri. Sîsîitul este doar imbecil, nu și generos. În stradă, într-o Dacie albă, ne așteaptă Dani, care ne va pune la dispoziție casa pe care a vîndut-o, dar la care mai are cheile. El nu se aventurează cu prostituate, din motive igienice. Pe drum, fetele cer să oprim și să cumpărăm prezervative. Sînt obraznice, ca mai toate cele din oraș. În fosta casă a lui Dani nu s-a mai făcut focul din iarna trecută. E mai frig decît în WC-ul Mediapro din Casa Presei. În plus, patul e acoperit cu piese prăfuite de mobilier. Una dintre fete, Elena, ne spune că la Casa Verde au camere, dar trebuie să mai dăm fiecare cîte o sută de mii. Dani, înțeleghător, e deja în mașină. Ne întoarcem de unde am plecat. Elena avusese oarecum dreptate. Ciprian ne putea pune la dispoziție tuturor singura cameră

disponibilă a bordelului. Realizez ce înseamnă asta și nu-mi pasă. Trecem printr-un gang, poposim într-o curte în ruine, ne strecurăm pe lîngă un zid prăbușit și ajungem în camera care avea să ne împrietenească pe toți. Chiar dacă am băut foarte mult, tot mi se pare frig. Un radiator construit pe o placă de BCA, din cele folosite în barăcile de pe șantiere, emite o căldură anemică. E absolut sordid. Îmi place. Sînt foarte bine dispus. Mă gîndesc că am să scriu cîndva despre asta. Le întrebăm dacă au mai făcut-o în grup. „Ăhă”, mi se răspunde. Nu prea avem ce vorbi. Noi avem glumele noastre, ele au în buzunar banii noștri. O ultimă dușcă din sticla de vin de doi litri pe care am cărat-o permanent după noi și le cerem să treacă la preludiu. Noi nu facem sex oral, spune demn Elena. Cum adică nu faceți sex oral? Păi, nu sînteți tîrfe? Ba da, dar nu facem sex oral. Vlad se aprinde. Eu rîd. Răzvan se amuză și el. Ciorovăieli pe asemenea teme nu întîlnești adesea. După zece minute de parlamentări, Vlad iese în curte. Urmat de fete. Se întoarce cu alte două. Sînt dintre cele care fac sex oral. Una arată chiar bine, dar o monopolizează el. Cealaltă e grăsuță și blîndă. O cheamă Petronela. Nu mă pot concentra deloc. Rîd ca un bou. Iau un pulover și-l învîrt după cap, ca un cow-boy la rodeo. Răzvan rîde. Rîsul e sănătos, dar nu încurajează erecția. Petronela e foarte dedicată, își respectă job description-ul, dar din cînd cînd chicotește și ea. O îndrept către fermoarul lui Răzvan. Mă așez într-un colț al patului și beau din vinul prost, dar util. Camera arată fabulos în lumina radiatorului. Într-unul dintre paturi, Vlad se ceartă cu partenera, care nu vrea să stea decît într-o singură poziție. E singurul dintre noi care ține să facă neapărat sex în noaptea asta. Sînt foarte gălăgioși. Răzvan, pe care-l știu din clasa a opta, cînd făceam cărți de Vlad Mușatescu și Florin Andrei Ionescu, stă la un metru de mine și gîfăie anemic. Mă enervez subit și ies după Ciprian. Vreau o cameră singur. Adică eu și Petronela. Mîrlanul mă duce într-o altă dărăpănătură. Aprinde lumina și o arătare somnoroasă și neagră o zbughește de pe divanul jerpelit. E bine aici, fratele meu, îmi spune Ciprian și îmi mai cere o sută de mii. Nu-i dau și în ochii sașii se aprinde o lumină de șis. Mă întorc înapoi în cameră și o las pe Petronela se se lupte cu scîrbavnicul mădular în timp ce mă conversez degajat cu Răzvan, ignorînd că la capătul mădularului meu se află buzele moi ale unei prostituate. Vorbim despre rockoteca Jet House din Mamaia, unde dădeam din cap pe Metallica și-l bîrfim pe Vlad care se opintește din greu să execute măcar un număr în program. Fata lui se indignează de cîte ori îi pune mîna în păr. Ușa se deschide, ca întotdeauna, brusc, și o damă necunoscută ne anunță că ora s-a terminat. Petronela mă privește duios și-mi spune: mai vino pe aici, dar singur. ✓

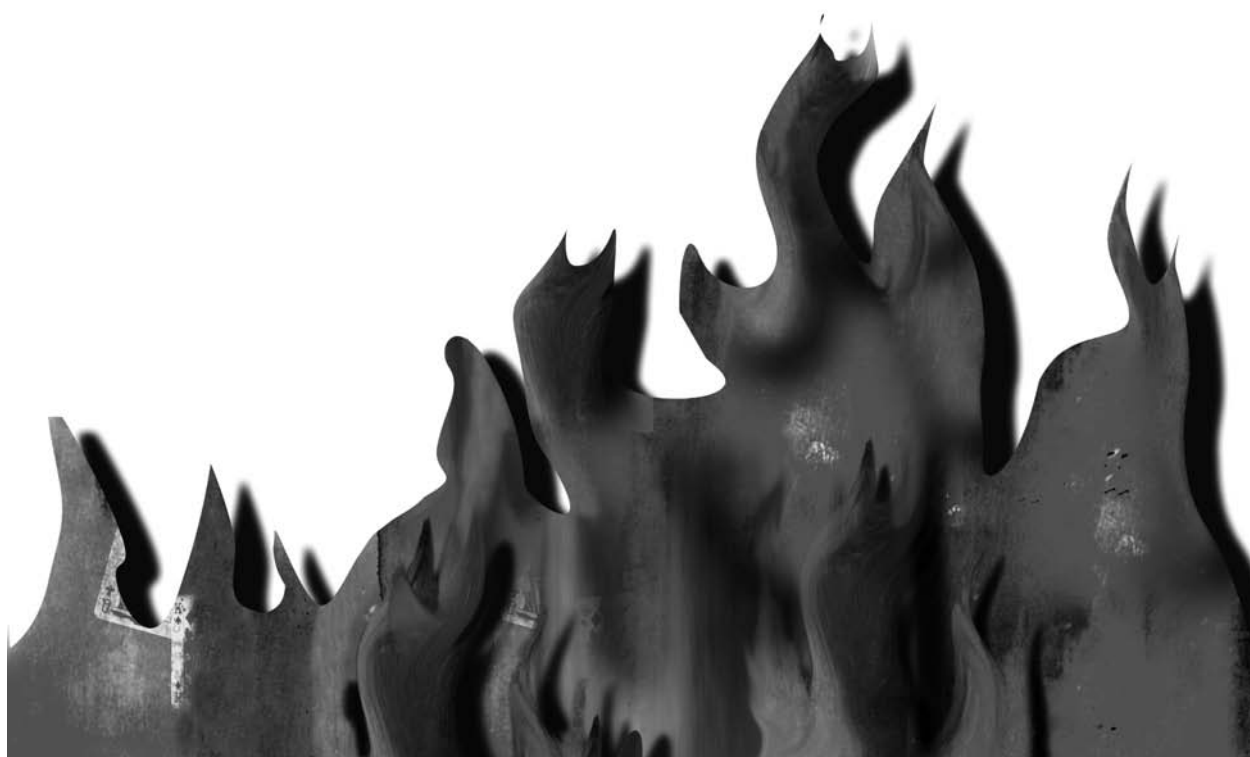
Înainte
mergeam singur
la toaletă foarte
des. Până când
am descoperit
că motivul
neplăcerilor
mele este
absența unor
prietenii. Dar
acum, de când
folosesc
Prostituatmol,
problemele
mele s-au rezol-
vat și mă simt
foarte bine cu
Lupeasca!

**CAROL al-II-lea, ULTIMUL
PLAYBOY.
TRĂIEȘTE-ȚI VIAGRA!**

VICIUL III

FURĂCISME

PLAGIATUL LA ROMÂNÎ

PLAGA

LA CAUZE
VECHI,
EFECTE NOI

de Ioan T. MORAR

Și această problemă tot de la Miorița ni se trage. Nu pentru că plagiatorul ar face-o de oaie, ci pentru că de vină e folclorul. Într-un spațiu (dacă vreți, carpato-danubiano-dîmbovițeano-pontic) în care ani de zile singura formă marcantă de cultură a fost cea populară, adică folclorică, la ce vreți să ne așteptăm azi? La un popor de academicieni originali? Stați, nu săriți așa, ce vreți să faceți? Nu e o jignire, fraților! Dacă mai țineți minte de la școală ce anume caracteriza creația folclorică, veți lăsa piatra jos. O luăm ușurel. Cum era autorul creațiilor folclorice? Anonim! Ei bine, timp de secole autorul a fost anonim și, la fel, și plagiatorii care, de fapt, făceau să circule creația cu pricina. Nu cunoșteam autorul, nu ne păsa de el. Dă-l încolo de anonim! Așa mai gîndesc și acum beuranii, cred că autorul după care au copiat ei va rămîne, pentru restul lumii, anonim! Apoi a mai fost o năpastă care a lăsat urmări. Alte sute de ani singura modalitate de a răspîndi textele bisericești a fost copiatul. Zeci de copiiști asta au făcut toată viața: au copiat și au dat mai departe. Și probabil că erau socotiți cu atît mai buni cu cît nu puneau nimic de la ei, cu cît, adică, o făceau mai sîrguincios. Ei, și asta poate că s-o fi transmis autorașului român.

PLAGIATUL
CU MÎNA
ALTUIA

În general, pentru a se semna un plagiator este nevoie de alți doi termeni: autorul plagiat și dătătorul în gît. Adică descoperitorul plagiatului. Cele mai cunoscute cazuri de plagiat de dinainte de Revoluție, adică al lui Eugen Barbu și al lui Corneliu Ștefanache (fost redactor-șef la *Convorbiri literare* din Iași), se bazează pe o ciudățenie. Dătători în gît au fost chiar autorii fizici ai plagiatului. Pentru că nu Barbu și Ștefanache au plagiat, ci cei care lucrau pentru ei, negrii lor. Da, se lucra cu negri, marii autori de mai sus erau ori prea secătuiți la vîna literară,

ori prea implicați în intrigi și urzeli scriitoricești pentru a mai scrie ei înșiși. Asemenea marilor ateliere de pictură ale Renașterii unde ucenicii pregăteau pânzele, făceau oarecari schițe, după care venea maestrul și-i puneau tușele de geniu, tot așa făceau și autorii sus-citați. Puneau niște tineri literați să trudească pentru ei. În cazul lui Barbu, de pildă, se spune că le-a mărit ritmul de scris pînă peste putință. Și, atunci, băieții (sau băiatul) s-au întins în bibliotecă, au luat un volum de Paustovski și au transcris din el frumoase pasaje. La Ștefanache, cică, a fost și mai și: s-a prezentat la el scriitorul Zacuscă și i-a propus să scrie o carte împreună. Cică Ștefanache i-ar fi spus: scrie-o tu, te plătesc, dar o semnez eu. Atunci, scriitorul Zacuscă a copiat un roman din italiană (tradus, poate, tot de el, că e italianist!) și i l-a pus pe masă lui Ștefanache. Omul a dat banii și și-a pus semnătura, după care l-a publicat. Fiind mare caracter, cum îl știm, Zacuscă l-a dat în gît pe Ștefanache, ajuns în situația de a fi și plagiat, și turnat, și cu banii luați! La fel trebuie să fi stat lucrurile și cu conu' Jenică Barbu, cineva care a fost nemulțumit de banii negri pentru negri o fi ciripit pe undeva. Sau,

poate, doar l-o fi luat gura pe dinainte la vreun chef scriitoricesc. L-a auzit cineva și, pac, la echipa inamică!

Probabil că aici ar intra însuși premierul Adrian Năstase, care semnează cu numele lui tot felul de acte normative pe care nu le-a scris el, adunate în niște

volume impresionante și trecute, evident, la C.V. Sau asta ar merge la impostură? Iată cît de palpitantă este viața noastră, avem un fapt și nu știm dacă e plagiat sau impostură! Este o situație pentru rafinați, desigur!

PLAGIATUL LA DRUMUL MARE

Acum, lucrurile s-au mai schimbat, și nu prea. De pildă, un celebru petrolist și politician care a scris o carte s-a trezit, și el, că partea teoretică, încredințată unui negrișor, a fost copiată în totalitate după doi

autori americani. Și a ieșit la bătaie spunînd că nu-i un plagiat pentru că a luat textul de pe Internet! E ca și furturile de pe vremuri făcute de oameni de rînd care nu socoteau că e furt pentru că luau de la stat! Culmea e că, sigur, poate o fi luat-o de pe Internet, dar cum s-a nimerit că era exact ca și traducerea românească a acelei lucrări, publicate deja, traducere care nu a ajuns pe Internet! Să-l trecem, totuși, pe politicianul cu pricina la pagube colaterale ale dorinței de limpezire doctrinară și să-l rugăm, drept pedeapsă, să nu mai scrie nici o carte!

Un apărător al plagiatorilor se dovedește a fi Eugen Simion, președintele Academiei, primul for care ar trebui să lupte pentru o mai mare acuratețe intelectuală în România. Nu numai că semnează, în calitate de coordonator, un plagiat, dar mai și sare în ajutorul lui Beuran dorind să-l scoată basma curată, deși el e o cîrpă cu care presa și forurile științifice au șters pe jos. Cît despre plagiatoarea Florina Rogalski, co-autoare a unui manual de Română, ea poate sta liniștită. Conform legii dreptului de autor, pentru ca plagiatul să intre sub incidență penală, trebuie ca deținătorul dreptului de autor (autorul sau moștenitorii) să se adreseze instanței. Ei, autoarea plagiată de pupila lui Simion nu va face scandal deoarece este în sistemul universitar și orice avansare a sa trebuie acceptată chiar de Eugen Simion!

Despre Beuran și despre alte zeci de medici nu mai vorbim, am scris în revistă, oricum, că, deși „amigdalele sînt la fel”, totuși la grosimea obrazului ne deosebim!

PLAGIATUL **ONORABIL**

La o dezbatere pe tema plagiatului organizată de *România literară* la Clubul Prometheus s-a făcut un mic istoric al acestei apucături și s-a spus că pînă și Dumas a lucrat, la *Cei trei mușchetari*, cu negri (care au încercat să-l dea în gît, dar varianta lor de roman era lipsită de geniul adăugat de Dumas!) sau că Martin Luther King și-ar fi plagiat teza de doctorat. Desigur, era mai rău dacă lucra cu negri și-i exploata! Profesorul Matei

Călinescu a atras atenția asupra unei forme de plagiat numită compilație. Eu îndrăznesc să numesc asta plagiat onorabil. Adică autorul compilației se străduiește să reformuleze, să șteargă urmele, să combine idei din mai multe surse. Matei Călinescu a spus că și în Statele Unite, unde a predat ani de zile, aproape 95% din lucrările prezentate, pentru doctorat sau alte scopuri, sînt compilate. Dar ele sînt pedepsite de cititori care nu apreciază pasta cenușie a unor astfel de scrieri. Totuși, o rază de soare a existat în intervenția lui Matei Călinescu, și cu această rază de soare voi încheia, deși îmi pare rău că am apucat să citez sursa, trebuia să vă fac să credeți că e a mea. Poate data viitoare! Iată fraza cu raza: „Doar cinci la sută din aceste lucrări sînt originale. Pentru că originalitatea este un privilegiu al unei elite!”. ✓

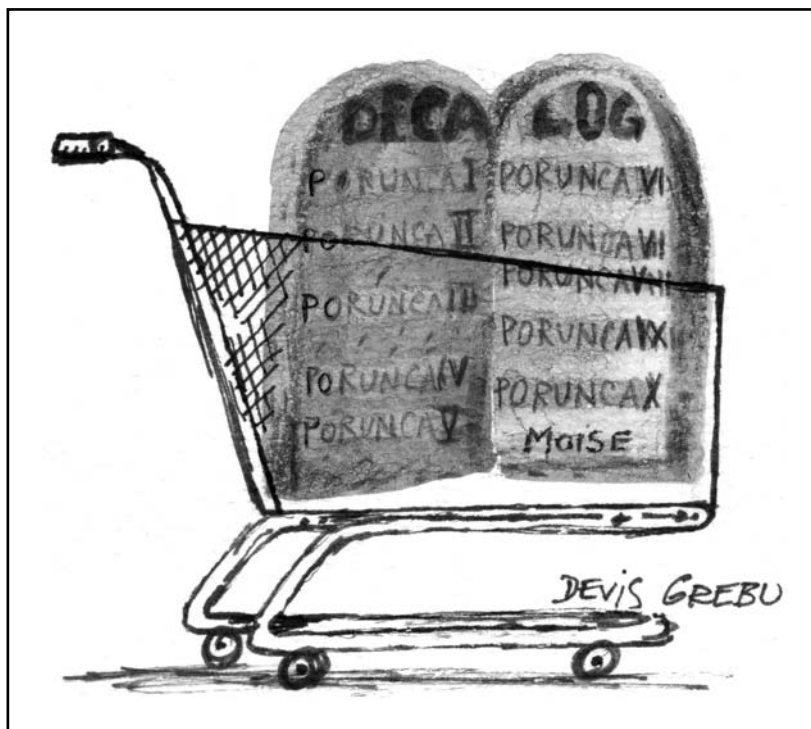

MERITOCRAȚIA VICIATĂ A DOMNILOR NELU, ADI, BEBE ȘI IOȘCA

de Cornel
IVANCIUC

A fura este un delict, dar a ciordi cu acte în regulă, mai ales atunci când ești și demnitar, iar pe deasupra, și posesorul unei diplome de revoluționar, este un viciu. A-ți ascunde capul în nisip, sub două tipuri de imunitate, una pe care ți-o garantează Puterea, și alta pe care ți-a adus-o Revoluția, este cea mai bine conturată hoție, dintre cele cu care ne-au obișnuit pesediștii. Dintre miile de nedreptăți strigătoare la cer și samavolnicii dintre cele mai grotești pe care ne-a fost dat să le digerăm în ultima duzină de ani, poate cea mai imorală, mai nesățioasă, mai furăcioasă, mai viciată și mai populistă dintre toate este legea rentei de revoluționar. Lege care a eternizat ieșirea în stradă în merit imprescriptibil, iar pe fericirii ei privilegiați, în posesori de legitimații gratuite pe mijloacele de transport și în proprietari de terenuri. Lege care îi exceptează de la plata taxelor și impozitelor, le permite să traficeze influența până pe orbitele geostaționare, îi cinstește la parastase și îi introduce în Parlament, în Guvern sau la Președinție, pe listele destinate special unor eroi.

Statistica reclamă că terenurile se dau revoluționarilor Puterii, de preferință în Dobrogea. Istoria ne învață că, în urmă cu aproape două

mii de ani, teritoriul de azi al Dobrogei era cucerit și organizat de Traian în Dacia Pontica, sau Territorium Capidavense. Pentru ca mai târziu, după un alt șir de victorii succesive împotriva băștinașilor, veteranii legiunilor să fie înproprietăriți cu pământ în satele Amlaidina, Asbolodeina, Casianum, Celeris, Clementianus, Narcisianus, Quintionis, Sardes, Scenopesis, Secundini, Turris Muca sau Verobritianus. Serviciul militar al unui legionar roman dura un sfert de secol, spre deosebire de cel al unui revoluționar român, ajuns grangure, care s-a putut întinde, de la caz la caz, între un urlet de cinci minute în fața clădirilor guvernamentale pe care tot ei le-au populat mai târziu și o plimbare de o săptămână pe străzile Capitalei. Colonii își înălțau o *villa*, iar mai multe *villae* formau un *vicus*. Astăzi revoluționarii de partid și de stat recolonizează Dobrogea, și peste două generații hectarele urmașilor profitorilor din decembrie se vor numi Villa Iosca, Vicus Bebe, Castellum Fane, Castrum Sile sau Municipium Vlase.

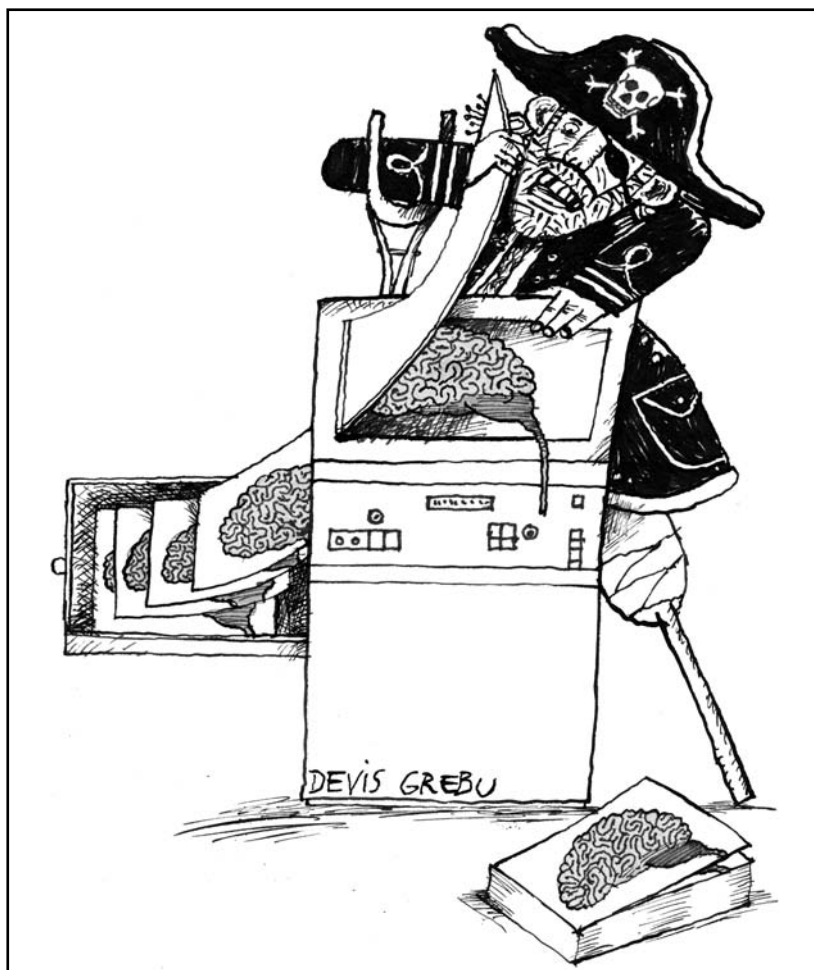
Dom' Nelu nu vrea nici *villa* și nici *vicus*, pentru că este revoluționar de profesie. La Revoluție, dom' Nelu a venit cu Dacia și în pulover și a plecat ceva mai târziu, într-un costum la două ape, cu croiala clasică a gloriei de membru al Frontului Salvării Naționale a comuniștilor și securiștilor. Gloanțele l-au ocolit cu o scrupulozitate atât de suspectă, încât au lăsat loc bănuiei că ori erau oarbe, ori antigravitaționale și au capitulat de la traiectorie, ori de câte ori dom' Nelu făcea bezele țării din balcon. Scena balconului ne aduce aminte de îndrăgostiții din Verona și are ceva din zăpăceala unui Romeo, care se cațără odată cu sfârcurile iederii spre înflăcăratul piept al Julietei. Azi, Julieta ne e țara, iar Romeo îi e Nelu, amantul ei nepereche. Pe Romeo al nostru, care dormita cu un ceas înainte pe întinderile prăfuite ale unei edituri oare-

care, l-a cățărât în balcon dragostea maselor, care se voiau seduse de cântecul lui de sirenă. Numărul de magie al acelui decembrie românesc nu e unic, și Cuba mai are încă amintiri pe măsura supraviețuitorilor revoluției de la 1 ianuarie 1959. Cel mai bine i-a supraviețuit Fidel Castro, care în intrarea triumfală din Havana s-a întâlnit cu o splendoare de porumbel alb, ce i-a aterizat moale pe un umăr. Spectatorii au răsuflat ușurați și au exclamat: lată trimisul lui Dumnezeu. De fapt, răsuflatul spectacol a fost aseasonat cu un truc ieftin, și astăzi se cunoaște până și identitatea dresorului care l-a familiarizat pe porumbel cu umărul învingătorului, iar dresorul a fost însuși Fidel. Porumbelul lui Castro din 1959 a fost substituit cu magia gloanțelor lui dom' Nelu din 1989 și numai semnificația deșănțatului truc a rămas aceeași. Dom' Nelu, gloanțele te salută! – ar trebui să fie salutul tuturor revoluționarilor români din structurile Puterii, care n-au cules nici măcar o rană de pe câmpul de luptă, al confruntării cu morile de vânt ale extratereștrilor. Azi, dom' Nelu își permite să fie cinstit și sărac și să-și publice cărțile pe banii sponsorilor Administrației Prezidențiale. O parte dintre sponsori fură de sting cu acte în regulă, dar dom' Nelu închide ochii ca un motan plictisit și se face că nu înțelege de unde vine loveaua și cât de neagră și securistă este proveniența ei. Așa cum nu l-a interesat niciodată, de la ce generali din spionajul lui Ceaușescu, ajunși între timp cinstiți negustori ai tranziției românești spre economia de piață, au provenit fondurile care i-au sponsorizat, la pachet, alegerile și Eterna și fascinantă Românie.

Dom' Adi nu și-a înălțat villa în Dacia Pontica, ci la Cornu, în Dacia Malvensis. În patria noastră, Adi multăe villae habet. Împrejurările în care dom' Adi a ajuns și el un meritocrator nu ne sunt cunoscute. Știm doar atât, că salariul lui uriaș se simte în largul lui, deoarece ca meritocrator nu mai trebuie să suporte amputarea impozitului. Iar ca patron absolut al Executivului, lui dom' Adi îi curge prin birou un râu cu bale de aur. Danaidele nu fac altceva decât să se aplece pe vine și să le culeagă ca pe spicele de secară.

Dom' Adi este mare colecționar de artă. Parte dintre tablourile și statuile lui sunt cumpărate cu banii negri ai baronilor, care i le fac plocon. Rămâi tablou, dacă intri în poveștile astea încâlcite, și statuie, dacă continui să sapi mai departe. Se zice că un baron atins de streche i-a comandat unui rechin al pușcăriilor să-i fure o icoană de patrimoniu, de la o mănăstire din Moldova, pentru dom' Adi. Se crede că pinacoteca lui dom' Adi colcăie de falsuri. Se presupune că Braunerii cu care se fălește el însuși, la parastase, nunți, botezuri, înmormântări și pe TVR, sunt mai suprealiști decât însuși suprealismul lui Victor Brauner. Se admite că între industria de falsuri făcute după Brâncuși, inventată de Securitatea lui Ceaușescu și perpetuată de urmașii ei, și dom'

Adi există o legătură indisolubilă, pe care istoria de după anul 2004 de-abia așteaptă să o deslușească.

Dom' Bebe a intrat în vârtoarea Revoluției cu un deget zdrențe, invocând că a fost rănit de un glonte rătăcit. Fuga lui 'nea Nicu l-a prins pe dom' Bebe în secție, la șaibă, și zic mediile că degetul și l-a uitat în strung, etilizat de șocul schimbării de sistem. Supranumit Certificat, dom' Bebe a tipărit câteva mii de diplome de revoluționar în alb, pentru orice eventualitate. Apoi a vândut indulgențe și a băgat bani în buzunar cu fadroma. Ca să scape de ocnă, s-a făcut șeful Consiliului

Județean Ilfov. Azi își scrie memoriile de la Revoluție, și pentru că are amintiri răzlețe, a redactat un consistent capitol în care descrie aparatul din studioul 4 al TVRL și modul ei de funcționare.

Cu dom' Ioșca, Revoluția s-a întâlnit pe baricada de la Inter. Înainte vreme, domnul Ioșca plimba, contra cost, câinii unor mahări avuți prin Floreasca. Experiența lui de șmecher de cartier i-a prins bine ceva mai târziu, când i-a suflat de sub nas ursul crescut special pentru dom' Adi, primul vânător al țării. Ursul a fost luat în cătare de dom' Ioșca cu cel puțin o săptămână înainte de a fi mătrășit de dom' Adi. Apoi s-a făcut consilier prezidențial de profesie. Din profesia asta a câștigat, într-un singur sezon, 400 de mii de euro, cu care i-a cumpărat fie-sii o mină de caolin pe întinderile prăfuite ale Dobrogei.

Doar rănilor sau moartea pot justifica participarea la o revoluție și așa discutabilă, câtă vreme nu se cunoaște nici acum identitatea agresorului din decembrie '89. Beneficiarii unei legi viciate, în folosul unei liote și mai viciate, au scormonit în trecutul lor după orice element relevant, amintire înălțătoare și exemplu pilduitor, pentru a se despărți prin onoruri și avantaje de masa spectatorilor revoluției, rămași acasă la televizor. Cunoaștem cu toții

un porc de erou decembrist, care pentru că a fost scuipat de zecile de guri ale protestatarilor care îi contestau trecutul de mangaliță ordinară, în fața Ambasadei Statelor Unite din București, și pentru că a scăpat de cuțit în vremea Ignatului, a revendicat și a și cules la câțiva ani după aceea avantajele de revoluționar. Apoi și-a zis senator PSD și s-a rebotezat Adrian Păunescu, și sub șoricul ăsta de nume istoria noastră recentă a îngrămădit toate viciile la un loc.

Avem sute de Adi și Bebe, viciați până în măduva oaselor, în toate palatele, și o meritocrație pe măsura țării, iar numărul de posesori de diplome de revoluționari se masifică în rândurile celui de-al doilea și al treilea eșalon al Puterii, precum avalanșele primăvara. În mod paradoxal, meritele pe care o națiune le recunoaște cetățenilor ei sunt invers proporționale cu virtuțile ei etice. Elveția nu și-a decorat nici un cetățean pentru că a stins cotețul mătușii sau a salvat de la înec păpușa nepoatei, dar civismul unui elvețian cântărește infinit mai mult decât oricare medalie de supraviețuitor fără răni al Revoluției române, sau decât cinstea și sărăcia lui Ion Iliescu, sau decât diploma de căcat a lui Adrian Năstase, sau decât grohăielile de scroafă în călduri care proslăvește patria, dar o fură pe rupte, ale lui Adrian Păunescu. ✓

ÎNGER, ÎNGERĂȘUL MEU,
CĂ MI TE-A DAT DUMNEZEU,
ÎN TOT LOCUL MĂ-NSOTESTE
ȘI DE BEBE MĂ FERESTE!
EU SÎNT MIC, TU FĂ-MĂ MARE!
EU SÎNT ȘGAB, TU FĂ-MĂ TARE!

**ȘI LA URMĂ NE
ÎNTELEGEAM NOI**

Ce băiat
drăguț! Data
viitoare îl
sărut!

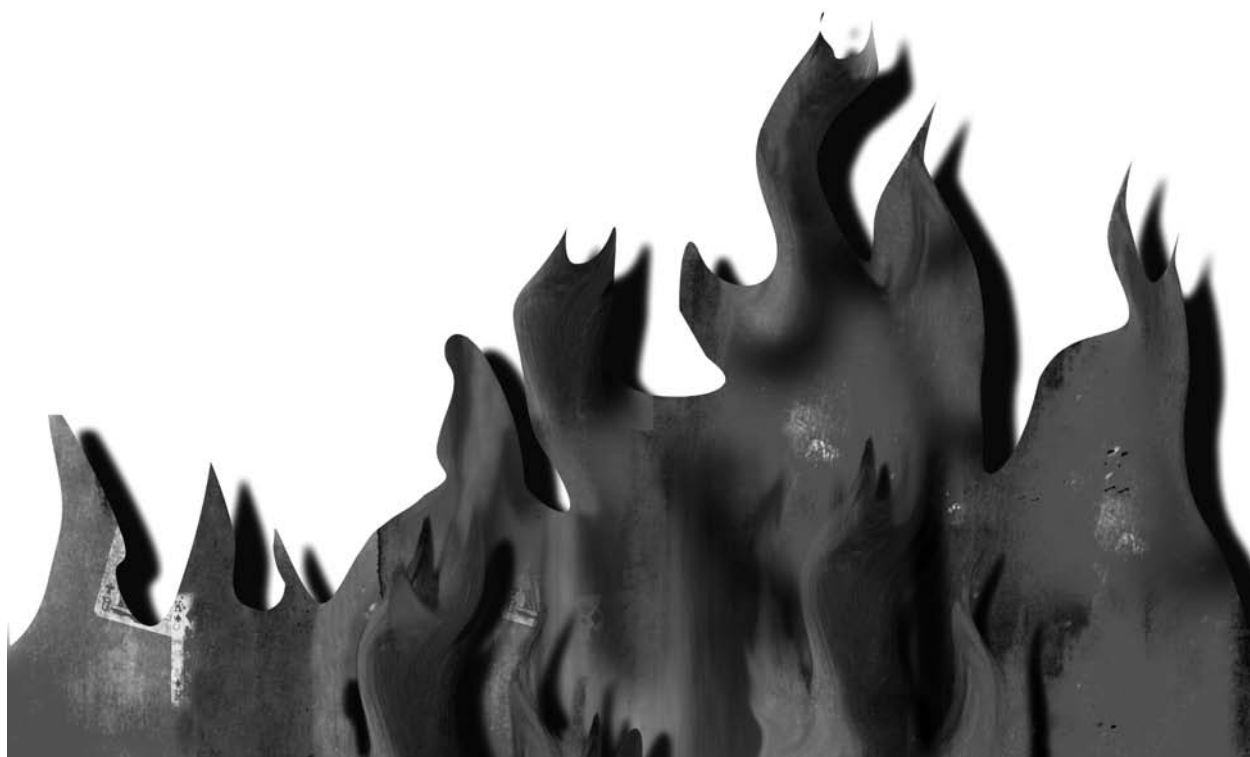
Dacă mă
sărută data
viitoare?

DRACULA LAND. PLĂCEREA GÂTULUI

VICIUL IV

BEȚIA PUTERII

NOMENKLATURĂ

VICIILE

VICIILE
DE
EXPRIMARE

de Vladimir TISMĂNEANU

Înainte de orice alt viciu (între care se pot numi ipocrizia, duplicitatea, servilismul, aroganța, arivismul, meschinăria, pofta de înavuțire), nomenklatura comunistă era un grup esențial ostil valorilor spiritului. În cărțile mele am analizat pe larg acest fenomen: oroarea de cultură, anti-elitismul visceral, disprețul pentru intelectuali. În fapt, acest din urmă element ascundea complexe de inferioritate ale unor indivizi propulsați în vârful piramidei inițial prin intervenție străină, apoi pe baza aranjamentelor de culise și a mecanismelor clientelare binecunoscute. Nu neg că au existat și idealisti între militanții comuniști, însă aceștia au fost rapid neutralizați, iar unii au plătit chiar cu ani de persecuții și umiliri refuzul de a fi complicitii imposturii oficiale. Pretinzând a reprezenta „dictatura proletariatului”, statul comunist nu era decât instrumentul perpetuării privilegiilor unei caste de profitori lipsiți de orice repere morale veritabile.

Dacă ne gândim la Biroul Politic al lui Gheorghiu-Dej, mai cu seamă în ultimii ani de viață ai dictatorului stalinist, cred că este limpede că avem de-a face cu un grup de ex-proletari (relativ marginali) pentru care nu există decât un lucru sacru: puterea pe care o dețin în chip despot, neîngrădit de vreo lege. Mi-a fost dat să văd în arhivele PCR scrisori trimise de Gheorghe Apostol către ziarul *Scînteia*. Am fost șocat de incapacitatea unei exprimări coerente, ca să nu mai vorbesc de erorile gramaticale șocante. Citind apelurile din închisoare ale lui Vasile Luca adresate lui Dej, sîntem frapați de persistența limbajului ritualizat, caracteristic pentru ortodoxia stalinistă – combinînd agramatismul cu o disperare nedisimulată, Luca se autoflagează în spiritul liniei generale dictate de supremul lider communist. Cît despre Alexandru Drăghici, torționarul-șef al României în acei ani, incultura sa nu era egalată decât de cruzimea patologică demonstrată în tratamentul aplicat victimelor. Evident că tot acest anti-intelectualism deriva din natura partidului leninist (Lenin însuși, într-un moment de furie la adresa criticilor regimului totalitar instaurat în noiembrie 1917, se referea la aceștia numindu-i „gunoi umane”). Gheorghiu-Dej a manifestat un anumit respect în ultimii ani de viață pentru unii intelectuali dispuși să se angajeze într-un raport de complicitate cu regimul. Pe de altă parte, într-o ședință de Birou Politic, cînd se discuta publicarea unor articole (absolute inocente) de Lucian Blaga în *Contemporanul*, Dej avertiza împotriva alunecării spre „idei și concepții reacționare”. „Vigilența revoluționară”, în fapt opacitatea cea mai dezolantă, rămîne virtutea supremă. Consilierul său ideologic, Leonte Răutu, era printre puținii oameni citați din conducerea PMR, însă cu

greu îl putem numi un intelectual. De-a lungul anilor, asemeni fostului său protector, debarcat de Dej în 1957, Iosif Chișinevschi, Răutu a făcut tot posibilul pentru sufocarea spiritului critic. Intelectuali veritabili în elita comunistă română au fost prea puțini. Acest lucru poate explica și absența curentelor reformiste ori revizioniste (neo-marxiste), atât de influente în Ungaria sau Polonia. Ion Gheorghe Maurer, în ale sale convorbiri cu Lavinia Betea, vorbea despre niciodat împlinitul său proiect de a scrie o carte despre „Marx și lumea de azi”. Nu a reușit să scrie această carte pentru că universul nomenclaturii era unul care respingea orice formă de creativitate. Lucrețiu Pătrășcanu a încercat să iasă din corsetul impus de linia oficială și a fost stigmatizat de colegii săi pentru „devieri naționaliste”. Nici alții, precum Alexandru Bârlădeanu și Valter Roman, ori, mai târziu, Ion Iliescu, nu au izbutit să învingă atât de puternic înrădăcinatul complex anti-intelectual al aparatului. Romanele lui Dumitru Popescu, celebrări deschise ale rolului presupus deschizător de drumuri al lui Ceaușescu, sînt tot atîtea exemple de cultivare a narcisismului birocrăției de partid. Nu contează așadar dacă unii lideri erau mai puțin dogmatici, cît faptul că sistemul funcționa pe baza controlului ideologic cel mai strict. Un intelectual precum Miron Constantinescu devenea și el, în atari condiții, parte a reproducerii unui regim alergic la experiment și deschidere spirituală. Moștenirea spirituală a nomenclaturii este așadar una a lipsei de imaginație și a celui mai agresiv dogmatism. ✓

BEȚIA, PUȚIN CONTONDENTĂ, A PUTERII

de Adrian CIOROIANU

La sfîrșitul lui octombrie 2002 am plecat, cu o importantă echipă din conducerea PNL, într-un turneu în Moldova, de la Mărășești la Iași și mai sus, spre Suceava și Rădăuți.

Dar pînă acolo mai este de povestit un scurt episod intermediar, prinde bine pentru conturarea contextului. Moldova era a doua mea ieșire de acest gen,

și prima de o anvergură peste medie. Și, de ce să nu recunosc, îmi făcea plăcere. Prima ieșire politică fusese la începutul lui septembrie, cu președintele Stolojan, la Tîrgoviște, cu prilejul Zilei municipiului; eu unul nu aveam nici măcar o lună de politică la activ, așa că eram curios peste măsură – mai ales că peste cîteva zile urma să plec în Canada pentru susținerea doctoratului

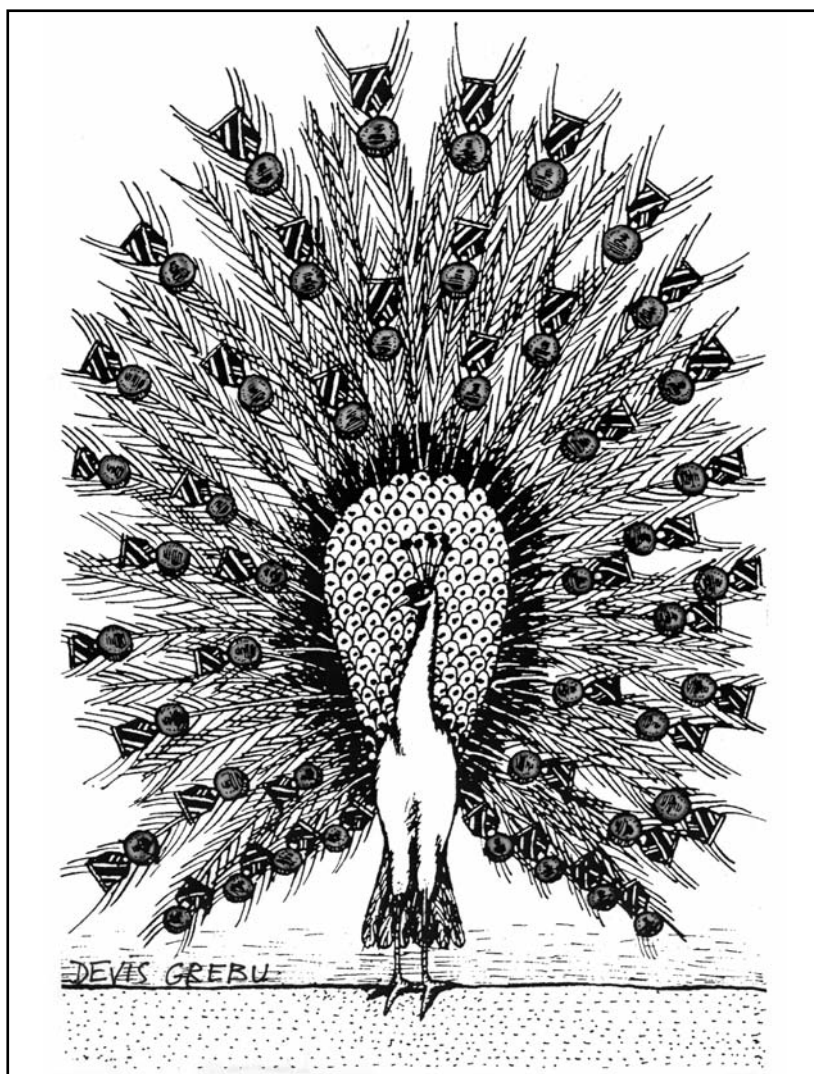
și pentru cîteva lungi nopți de whist cu prietenii de acolo, în care doream nu numai să-i bat, ci să le și povestesc lucruri interesante! Strict tehnic, exista și un prilej istoric al vizitei la Tîrgoviște: se împlineau 600 de ani de atestare documentară a urbei și astfel de ocazii, de regulă, se pretează minunat unor mici spectacole, inclusiv politice, în care Puterea – care oricum este prezentă, prin fișa postului – se cere dublată obligatoriu de Opoziție. Este ceea ce s-a întîmplat la Prefectura orașului, unde prefectul – altfel un om probabil de treabă – ne-a urmărit atent de la un capăt la altul al ședinței festive. Avea ceva motive. Pentru președintele liberal, Tîrgoviște nu este un oraș oarecare – ci este cel natal, al casei părintești, al sorei și al unui teribil de simpatic cîine din cei cu urechile lungi, destul de prietenos. Cel mai mult mi-a plăcut vizita prin piața centrală a orașului. Ca venind dinspre tabăra intelectualilor oengști și

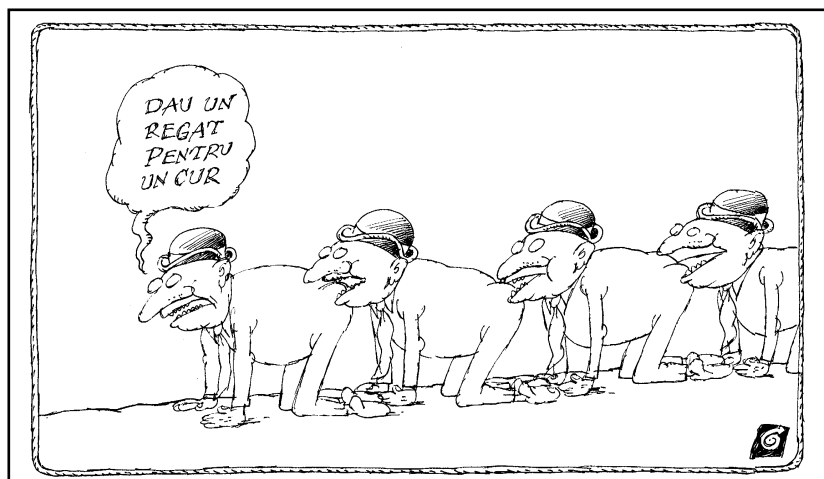

cîrtitori, astfel de vizite mi se păreau a fi parte din ritualul politic regretabil al altor vremuri – pe cînd comunismul înlocuise Ziua Sfintei Maria cu Ziua Recoltei și totul, pe tarabe prefabricate în ideea abundenței, arăta bine. Ei bine, prima mea vizită politică într-o piață n-a avut nimic din acest presupus spectacol, presupus ipocrit (despre care chiar vorbisem în teza mea, făcută pe seama lui Nicolae Ceaușescu – deci mă consideram cu atât mai imunizat). În piața din Tîrgoviște, în acea dimineață de duminică, 8 septembrie, lumea se uita la noi mai curînd cu îngăduință decît cu smerenie. Chiar și cei, destul de mulți, ce veneau să dea mîna cu șeful liberalilor, o făceau după ce-i mai spuneau cîte ceva despre greutățile vieții lor – ceea ce, se înțelege, nu se putea întîmpla în alte vremi, cu alte personaje. Plus că tot românul are ascuns în el un pui de politician reprimat: rar om să nu-ți dea un sfat despre cum ar trebui făcută politica – destul de repede aveam să înțeleg că cei mai radicali dintre aceștia, de regulă, sînt exact acei oameni care mai apoi nu vor veni la vot... În fine. Totuși, la Tîrgoviște eu am învățat cîteva lucruri (lucruri de bun-simț, dar la care nu mă gîndisem niciodată, a trebuit să mi le spună consiliera de imagine din echipa noastră): că nu are ce căuta cravata la gît în plimbarea prin piață, și nici ochelarii de soare pe nas; că mîinile nu trebuie ținute la spate – asta transmite în subconștientul martorilor ideea reticenței față de oamenii în apropierea cărora te afli –, ci în față, dacă se poate într-o continuă gesticulație. (Ca să-ți faci o idee, cititorule, uită-te mai atent la Ion Iliescu. Ca om politic, el se mișcă bine, cred că e chestie de experiență – cînd faci

politică o viață, nu se poate să nu se prindă ceva de tine.) Apoi, am mai primit și o lecție – cred eu, foarte tonifiantă – privind distribuția rolurilor în cîmpul politic. Dimineața, în fața hotelului „Valahia” din oraș, aveam întîlnire cu șeful filialei locale a liberalilor. Nu-l cunoșteam. A apărut un tînr abia trecut de 30 de ani, s-a recomandat Popescu, mi-a spus că tatăl său mă admiră mult etc., iar eu i-am mulțumit tot uitîndu-mă în stradă, să-l văd venind pe șeful de la județ. N-a mai apărut nimeni; omul nostru din Dîmbovița era în fața mea, și aveam să-l cunosc foarte bine în anul ce avea să treacă de atunci încolo. Cu toată obiectivitatea de care mai sînt capabil, voi spune că tocmai acești oameni tineri vor schimba, în mai bine, politica românească.

Și revin la povestea cu Moldova. Sfîrșit de octombrie '02, așadar; echipa președintelui plecase joi spre Suceava, eu am plecat abia vineri – din cauza orarului de la facultate –, într-una dintre mașinile partidului (haideti, recunoașteți, nu v-ar dispăcea să vă aștepte o mașină la scară). Trec repede

peste ce-a urmat; joncțiunea cu restul echipei la Mărășești – când, trecînd amușinînd pe lîngă un coleg de partid, l-am întrebant „A ce miroșiși, dle Săpunaru?“, și el mi-a spus „Nini“, și eu am spus, ușor contrariat, „Nina Ricci?“ și el mi-a spus „Nu, zi-mi Nini“ (mirosea a Cerruti Image) –, depunerea de coroane la Mausoleu, drumul spre Adjud și primirea acolo, apoi Vasluiul și, în fine, Iași.

Beția mea s-a întîmplat chiar a doua zi. În după-amiaza de sîmbătă, Theodor Stolojan a trebuit să plece de urgență la București, așa că tot programul din următoarea zi și jumătate a trebuit recalibrat. Ne-am împărțit rolurile și destinațiile – pe unde ar fi trebuit să ajungă președintele, pentru că așteptarea oamenilor merita respectată și răsplătită măcar parțial –, și așa se face că eu și senatorul Gheorghe Flutur am ajuns într-o comună de lîngă Iași. Frumoasă comună. Primăria – clădire nouă –, situată pe deal, era la capătul de sus al unui drum în pantă, iar de la șosea încă mai urcai niște scări. Era ora siestei – iar la prînz mîncasem serios, de la antreu la desert –, dar în fața primăriei mobi-

lizarea era impresionantă – pe măsura mulțimii de oameni care doreau să-l vadă pe șeful liberalilor și care aveau să se mulțumească, amabili, cu prezența mea. Sigur, gazdele fuseseră anunțate telefonic de schimbare; dezamăgiți sau nu (mai curînd da), n-au lăsat să se vadă vreo umbră de indispoziție. Copii cu pîine și sare ne așteptau la baza scărilor, primarul cu eșarfa tricoloră peste piept era în fața lor, lumea fremăta pe margini. Cum urcam scările, un zumzet a răzbătut de sus, din curtea primăriei: un taraf dădea tonul la muzica de întîmpinare. Am strîns zeci de mîini,

Puah!
Nu vezi că-i o muscă înăuntru? Du-te imediat înapoi la bucătărie și să-mi vii înapoi cu ea spălată cum trebuie!

Gheorghe Dumitrașcu – un fost reprezentant al Puterii bănuț de murdărire de bani, și Silviu Brucan – un reprezentant al societății comuniste de consum

mititei și friptane. Nu știu dacă ați gustat vreodată carne de berbecuț la un sfert de oră după ce ați mâncat savarine și tarte cu fructe, vă doresc să vi se întâmple, veți înțelege mai bine acel gen de sacrificiu în politică la care, probabil, nu v-ați fi gândit, chiar și cei care l-ați citit pe Constantin Argetoianu.

Repede, în primul intermezzo, a venit rîndul nostru să ne salutăm gazdele. Solista ne-a pasat elegant microfonul, pentru cuvintele de bun găsit. Senatorul Flutur a vorbit scurt și la obiect, lucruri ce țineau de agri-cultură și de

Au dus țara de rîpă, nea Valerică!
Mi s-au plîns toți producătorii de rachiu: le putrezesc tone și tone de struguri de cînd l-au pusăștia pe Văcăroiu să nu mai bea.

Coborîți de PSD în beciurile Opoziției, Stolojan și Stoica pritolesc un vin de mase, recoltă 2004, cules toamna târziu

viața concretă. Și mi-a venit rîndul; era prima cuvîntare politică în fața unei mulțimi. Mi-am spus că ori îi impresionez pe oameni, ori nimic. Ori le ajung la suflet, ori mă las de politică. Pe urmele lui Cesare Borgia, mi-am spus și eu *Aut Caesar, aut nihil*. Și i-am dat drumul.

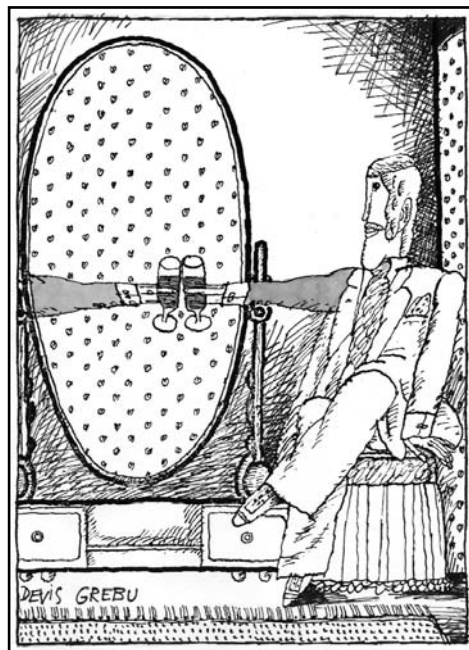
În dreapta mea – cum stăteam cu microfonul în mînă, lîngă frumoasa solistă, care mă privea profesionist-șăgalnic – era un grup compact de tineri bărbați, cam la vreo 20 și ceva

ca vîrstă și cam tot pe-acolo ca

număr. Aveam, nu uitați, în minte relativ proaspătă întîmplarea de la Tîrgoviște, cînd fusesem plăcut impresionat de vîrsta președintelui nostru de filială. Așa încît, după o scurtă introducere, mi-am fixat privirea preț de șapte secunde pe acești juni moldoveni și apoi, lărgindu-mi în cerc aria vizuală, am început să le vorbesc oamenilor despre datoria cetățenească și chiar patriotică a tinerilor de a participa la viața politică și să-i felicite pe cei care, iată – și arătam la tinerii din dreapta mea – deja o fac. Felicitări se cuvin – am mai spus, din cîte pot să-mi reconstitui acum în minte – și celor care, mai în vîrstă fiind și mai experimentați, au dispoziția și curajul de a-i sprijini pe acești tineri – și iarăși arătam în dreapta mea –, ca ei să nu stea deoparte și să se implice direct, la modul cel mai activ cu putință.

În fața mea, ascultătorii, amabili, dădeau din cap, a încuviințare. Ceea ce, evident, m-a încurajat și mai mult. Nu gustasem strop de vin, dar amețeala puterii urcase și ea scările spre primărie, ajungîndu-mi în cap.

Așa că am continuat: fericite vor fi comunitățile și țările ce vor încredința responsabilități publice, oricare ar fi ele, unor astfel de oameni ajunși la apogeul dinamismului lor – și iar am arătat la grupul de tineri din dreapta, care ajunseseră pînă și ei să mă privească ușor emoționați. Să avem încredere în ei! – am cerut atunci. Acești oameni nu sînt nici într-atît de tineri încît să nu aibă simțul datoriei – am mai spus –, nici într-atît de trecuți prin viață încît rugina rutinei să le domolească avîntul etc., etc.

Inutil să vă mai zic, chiar credeam fiecare vorbă pe care o spuneam. Miza era să mă creadă și ceilalți.

După aplauze, aş fi zis că m-au crezut pînă la Dumnezeu. Eram deja ameţit bine de puterea pe care simţeam că o iradiez, prin simplele mele vorbe. Am mai strîns nişte mîini, mi-am dat cravata jos – învăţasem lecţia – şi am intrat în mulţime, cu paharul în mînă. Am mîncat şi am băut în doze rezonabile, am întreţinut atmosfera, am oferit compătimiri sau încurajări – după caz –, sau şi una şi alta. Am fumat alături de cei ce fumau, n-am fumat în preajma celor ce nu fumau. Peste vreo două ore am mai strîns o dată mîini, am salutat şi am plecat. „Aţi vorbit foarte frumos” – mi-a spus la zece minute după plecare, pe cînd ne pregăteam să intrăm în laşi, un ziarist de la un cotidian local pe care-l invitasem cu mine în maşină. „Oh, da, vă mulţumesc – am zis eu –, adevărul e că tinerii aştia m-au inspirat.”

Omul s-a uitat la mine, se gîndea probabil „să-i spun, să nu-i spun”, iar în cele din urmă mi-a spus – ceea ce, în definitiv, poate fi înţeles şi ca un semn de simpatie. „Ştiţi ceva – mi-a şoptit –, trebuie să vă zic un lucru: băieţii nu erau tineri liberali. Sînt echipa de fotbal din sat, joacă în judeţeană... unul dintre antrenorii lor e liberal, altul e pesedist... care cum se anunţă în comună, băieţii sînt pe poziţii... Adevărul e că au cunoscut cam toată floarea politică a ţării, şi toată lumea i-a felicitat. Prinde bine, dracu' ştie, că la fotbal nu sînt cine ştie ce...”

...Cînd am coborît din maşină, în laşi, m-am lovit uşor cu capul de portieră şi abia atunci am simţit că m-am trezit din prima mea beţie politică. ✓

„VICIUL ESTE O ÎNSUŞIRE OMENEASCĂ lipsită DE NOROC: N-A PRINS LOC ÎN CODUL ÎNSUŞIRILOR ONORABILE”

IOAN T. MORAR

„VICIUL IENEI ESTE ATUNCI CÎND...”

CĂTĂLIN MATEI

UNIREA. Ți se

urcă

la

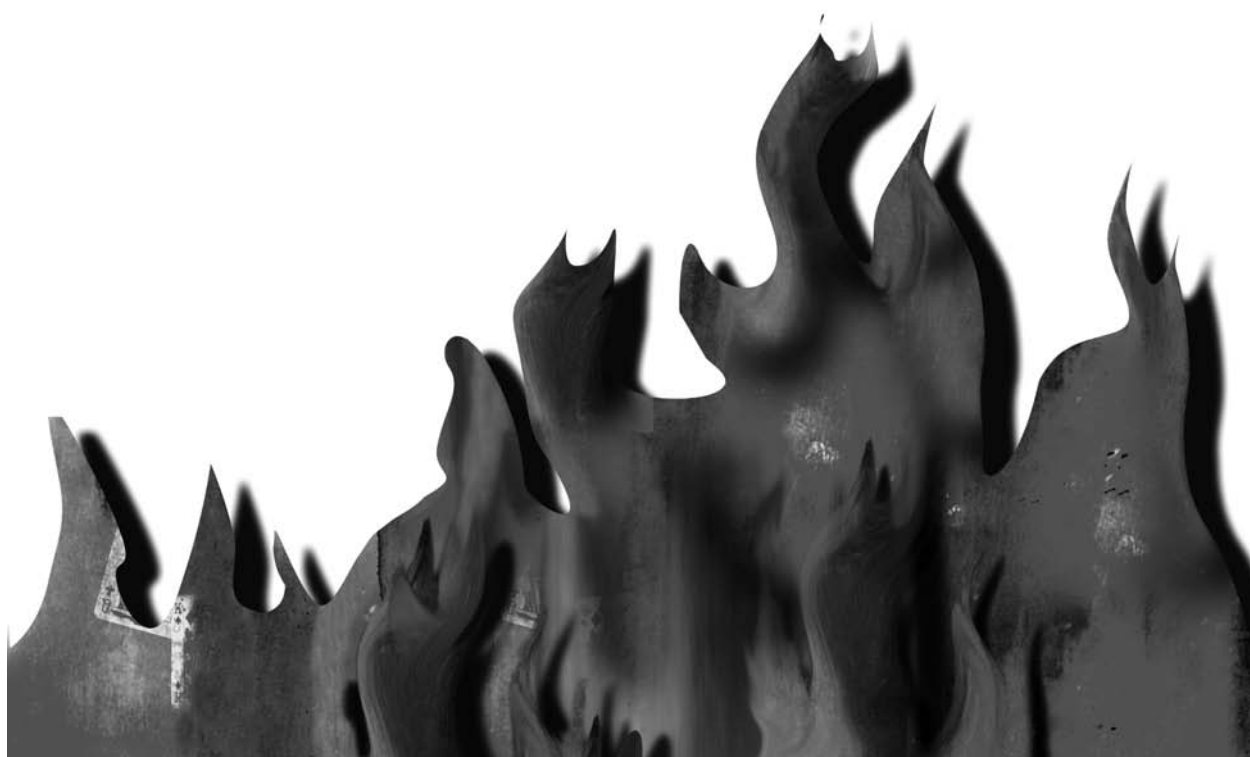
cap!

**Buzescule,
probleme,
mă?... Dă-te,
bă, că-i iei
vopseaua!**

VICIUL V

ÎN ÎRZIEREA

AL ÎNTREGULUI POPOR

ÎNTÂRZIEREA, BUN

ÎNTÂRZIEREA LA ROMÂNI

de Mircea TOMA

Dacă se întâmplă să nu aveți prilejul să citiți acest text, să știți că asta se datorează unei mici întârzieri de predare din partea autorului. Nu trebuie să vă simțiți frustrați, pentru că absența textului pe care îl citiți înseamnă totodată că autorul cel leneș a fost aspru penalizat, anume cu cel puțin 50 (cincizeci) de dolari. Cum această sumă este net superioară celei cu care ați fost penalizați dumneavoastră cumpărând *Almanahul Academiei Cațavencu* în speranța că veți citi textul lui Mircea Toma, aveți toate motivele să vă bucurați, măgarilor. De fapt, dacă e să vă mai retez din euforie, faptul că dumneavoastră lecturați, totuși, niște articole nu înseamnă că n-ați dat banii degeaba: tot ceea ce aveți în fața ochilor ar fi trebuit să apară în *Almanahul* de anul trecut, rețardaților. Ați plătit marfă expirată, fraierilor!

Dar dacă tot nu contează în ce an suntem, hai să vedem de ce întârzie românul.

METAFIZICA ÎNTÂRZIERII

Deși vulgarizat de fizicieni, timpul rămâne o categorie filozofică. Un gânditor autentic nu acceptă să înghesuie într-un prozaic cronometraj destinul unei țigări. Cât timp accepți ceea ce susțin fundamentaliștii antipunctualității – anume că sistemul solar este un bulgăre de spațiu dintr-un ogor astral ale cărui limite sunt necunoscute chiar pentru Sfântul Cadastru; cât timp în sistemul solar Terra nu este decât o particulă încă și mai năcăjită; cât timp autorul acestor rânduri fumează atârnat pe caloriferul din bucătărie; cât timp anonimul său bloc (C12scaraDetaj7ap97) își consumă criza de identitate pierdut într-o pădure de beton; cât timp din balconul Universului nu se

poate stabili nici o diferență între cartierul Titan și un căcat de muscă, nu văd DE CE să-mi sting acum țigara, de ce să-mi suprim o nevinovată plăcere doar ca să nu întârzii o jumate de oră la ședința de redacție? Ei bine, uite că, pentru aceste câteva zeci de minute terestre, nu răspund decât în fața colegilor mei din univers. Să fiu judecat atunci când am să întârzii un minut lumină!

ROMÂNUL IMORTAL

Străinii se miră, când vin în România, de dezinvoltura cu care tratează băștinașii orele de întâlnire. Un amic îmi relatează cazul unui vizitator german cu care, în contextul unei euforizante discuții despre ce s-ar mai putea face pentru România ca să iasă din rahat, a avut ideea să se mai întâlnească o dată pentru a detalia soluții: „păi, pentru problema asta cu România, eu zic că ar trebui să ne mai vedem cândva, poate anul viitor, prin toamnă...”. Enunț la care neamțul a scos prompt agenda și a întrebat dacă 8 noiembrie, la ora 17,30, e OK. V-ați prins că neamțul este o persoană condamnată. El crede că existența unei persoane este limitată în timp. Pentru un neamț durata medie a vieții este de 39.420.000 de minute. La oricare dintre minutele astea ai opri cronometrul, românul mai are timp de o (una bucată) bere. O bere care este mai mult decât echivalentul în lichid ușor alcoolizat. O bere este o falie în timp. Este spațiul dintre minute în care românul își îndeasă cotul, blochează mecanismul și, fain frumos, rade o halbă. Hopa, veți sări – da' ce, neamțul nu bea bere? Ba bine că nu! Dar diferența fundamentală este că, pentru bere, neamțul face loc în agendă. Bea de la 18 la 20. Bea în octombrie, la Oktoberfest. Bea de revelion. Düsseldorf, 1998, 31 decembrie,

ora 24, ding-dong, ding-dong; Anul Nou este semnalizat corespunzător pentru toți cetățenii orașului; nemții disciplinați, organizați în cohorte, invadează străzile și execută focul de artificii; bubuieli și sfârâieli timp de fix 15 minute; în minutul 16 al noului an, la fel de organizat, străzile sunt abandonate și toată lumea își ocupă locul în domiciliu, unde bea; bea, adică bea timp de 15 minute; după o jumătate de oră, toate (TOATE) luminile se sting; rămân la cârmă românii, care, ca personajele zburătoare ale lui Chagall, călătoresc motorizați de beri peste monumentul timpului german. Heil, frații! Pentru români, timpul este cel mai mare adversar al vieții. Noi să murim? Ba să moară mama lui. Băiete, mai adă un rând de viață!

ÎNTÂRZIEREA ISTORICĂ

nivelul individului. La noi se întârzie cu poporul. Pentru scepticii care idolatrizează românul, am pregătit câteva date din secolul trecut. Am folosit, ca termen de comparație, URSS. O mega-țară de referință pentru țărișoara noastră. În ultimii 100 de ani, România și-a raportat succesele și eșecurile nu față de europeni, ci față de Kremlin. Dar, surpriză, se pare că ai noștri au o problemă cu startul. Iată și câteva probe. La ruși, Iosif Visarionovici Stalin a instaurat regimul care-l poartă numele în 1929; leneși, după aproxi-

Dacă întârzierile de câteva zeci de minute nu mai miră pe nimeni, cele de ordinul anilor nu au fost analizate niciodată. Românul, spre deosebire de alte nații posedate de viciul întârzierii, nu încalcă punctualitatea numai la

mativ 10 ani, românii au descoperit stalinismul. Un stalinism care și-a atins maturitatea atunci când se căra pe lumea ailaltă Iosif Visarionovici (1953). Fix cu un an înainte, Gheorghe Gheorghiu-Dej spăla rușinea toleranței față de moștenirea regimului burghezo-moșieresc și, după expulzarea regelui, declanșa cel mai stalinist regim din epocă. Între timp (din 1953), rușii o luaseră la picior și l-au inventat pe Hrușciiov, un comunist relaxat, care față de Gheorghiu-Dej se putea numi liberal. În timp ce Hrușciiov condamna stalinismul, în România se pleca la canal. A durat până a crăpat și Gheorghiu-Dej, în 1965. Ei bine, cam atunci (1964), la ruși a apărut Brejnev. Mîna de fier, călcîi de kaghebis. La un an după înlocuirea lui Hrușciiov, în România a fost „ales“

Nicolae Ceaușescu. În perfect decalaj față de ruși, Ceaușescu descoperea „fața hrușciioviană“. A fost o perioadă de aproape 10 ani de destindere. În '68, după invadarea Pragăi, Nicu al nostru aproape că a declarat război URSS. A durat exact până la vizita în Coreea de Nord (1971). Ceaușescu se întorcea iluminat, cu cultul personalității în plisc. Iar când rușii îngropau brejnevismul cu tot cu autorul lui (1982) și-l înlocuiau cu transparența (*glasnost*-ul) lui Gorbaciov (1985), la noi abia ce descoperea Ceaușescu voluptatea brejnevismului. Care, evident, a durat până la scena tragică de la Târgoviște (pentru elevii care n-au ajuns la lecția cu Revoluția, în decembrie 1989 Ceaușescu a fost executat în localitatea pe care am pomenit-o). Ce, credeți că regula celor 10-20 ani de întârziere s-a oprit atunci? Aș! A venit Iliescu, redescoperitorul gorbaciovismului! Și ne-a ținut să batem pasul pe loc încă aproape 10 ani, timp în care rușii, cu tot Elțin-ul lor, și-au clădit o țară mafiotă. Un regim la care noi, acum, la începutul anilor 2000, abia începem să aspirăm. Singura mare cucerire a filosofiei întârzierii românilor este că azi, în loc să întârziem față de ruși, am început să întârziem față de Europa. ✓

Scuze, șefu', da' m-a sunat prim-secretarul de la Iași și m-a tot discutat: cum e mîncarea, cum e băutura, cum v-ați cazat, dacă v-a plimbat Regina cu caleașca și pe unde, mă rog, chestii legate de felul cum e tratat în Anglia un lider comunist venit din Est. Ce l-o fi interesând pe el, nu-mi dau seama... Cînd să-l întreb de înundațiile catastrofale de la el din județ, s-a-nterupt legătura!

Nicolae Ceaușescu pe vremea cînd i se deschideau toate ușile cancelariilor Occidentale pentru opoziția sa față de Moscova. Opoziție care, peste 30 de ani, avea să-i mai deschidă doar 3 uși: una de elicopter, una de TAB și una de la unitatea militară din Tîrgoviște.

DOUĂ VICII, DOUĂ PAIE, SĂ NU SE IA LA BĂTAIE

de Ioan MORAR

Într-o comună din județul Arad, trăiau înainte de Revoluție și români, și nemți, în proporții aproape egale. Asta pînă au început nemții să plece spre Germania. Aia Federală, desigur. Și cum existau, la Primărie, diverse ședințe referitoare la trebile obștești, de fiecare dată nemții veneau fix la ora anunțată, iar românii abia de se adunau după o jumătate de oră. Românii ziceau despre nemți că au viciul punctualității, nemții îi acuzau pe români de viciul întârzierii. Cum tensiunile interetnice din comună nu erau provocate decît de acest mic amănunt, o minte practică a găsit soluția pentru a împăca cele două vicii. Nemții erau anunțați să se prezinte cu o jumătate de oră mai tîrziu decît erau anunțați românii. Și, astfel, toată lumea venea la aceeași oră. Și, în sinea lor, românii au crezut că i-au molipsit pe nemți cu viciul lor, i-au dedat la întârziere, pe cînd nemții se bucurau că, în sfîrșit, românii s-au dat pe brazdă și au devenit punctuali. Și au trăit astfel fericiți pînă cînd nemții au plecat aproape toți în Germania, cu viciul lor cu tot! ✓

**„VICIU ESTE ATUNCI CÎND ÎI CERI VOIE AMANTEI
SĂ TE DUCI CU NEVASTA LA CAZINO”**

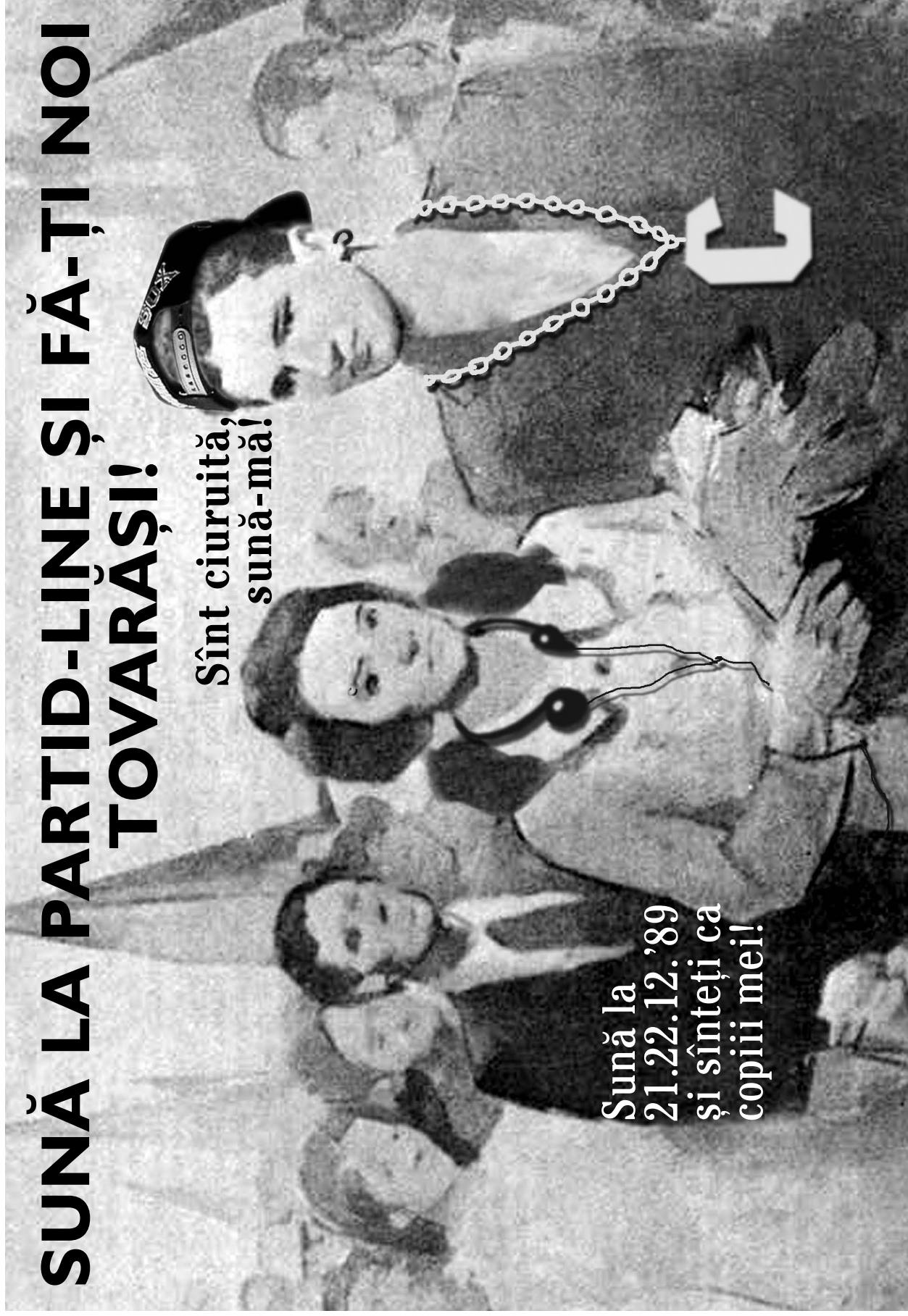
GABRIEL DROGEANU

SUNĂ LA PARTID-LINE ȘI FĂ-ȚI NOI TOVARĂȘI!

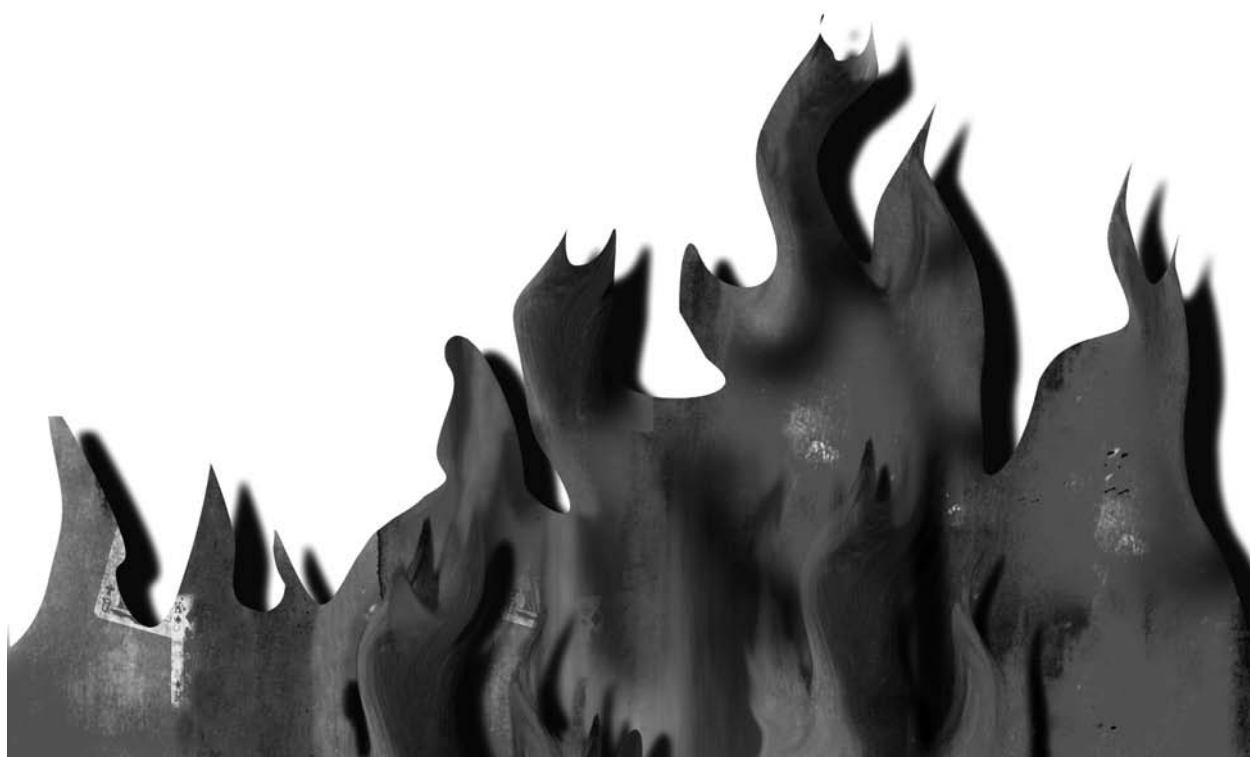
Sînt ciuruită,
sună-mă!

Sună la
21.22.12.'89
și sînteți ca
copiii mei!

VICIUL VI

LENEVISM

2000 DE ANI DUBIE SUB MĂRI

de The Dooby Brothers

„A dubi“ e un termen mult diferit de „dolce far niente“ sau „oblomovism“. E mult mai mult! A dubi. Adică, după ce nu ai făcut nimic toată ziua, când încă ești perfect odihnit, te-a părăsit stresul și ești apt de a începe o nouă activitate, atunci: te faci comod, te întinzi în pat, te afunzi în saltea și, cu un... mmmh... (de plăcere absolută), porcezi la dubeală! Adică, din acel moment, creierul și întreg corpul încep să nu facă nimic. Obligatoriu TREBUIE să te rupi de realitate și să te lași pătruns de plăcerea de a nu face nimic. De îndată ce începe dubeala, începi să și DUBEȘTI. Dar iată și câteva exemple de plăcere maximă oferită de dubeală:

Din poziția „întins-pe-pat“ și „scurs-în-perne-și-saltează“, cel care dubește nu va putea observa ceea ce se petrece în jurul său, văzul și auzul se diminuează și simțul tactil sau olfactiv nu mai sunt afectate nici dacă ai deschis televizorul pe emisiunea lui Adrian Păunescu, iar mirosul de șoric își gădilă nările și nici dacă pe un alt program surprizele se țin lanț.

Dubind, pe lângă patul în care dubești, poate să treacă și doamna fostă ministru Puwak, cu mâinile pline de magiun de măceșe făcut în familie. Inobservabilă va fi calificarea Danemarcei la Campionatul European de Fotbal, iar plăcerea crește atunci când, dubind, lumea din jurul tău pleacă în proporție de 54,62% la vot.

În timpul dubelii nu simți absolut nimic! Nici când ungerii îți trag covorul ardelenesc de sub pat și nici când vecinul, trântind ușa, dă o raită la cules de căpșuni în Spania.

Nu te enervează, ci îți dă o satisfacție totală faptul că ți se impozitează de vreo trei ori veniturile, iar bunicul, întors de la piață, se sinucide lăsând un bilețel pe care a scris prețul la kilogramul de mere.

Că trei miniștri își dau demisia în aceeași zi fără să știe unul de demisia celuilalt, sau că fotbalul e condus tot de Nașu Sandu și Mitică, că Teatrul Național îl are în frunte tot pe Dinu Săraru, iar Luciul din capul Culturii te orbește, asta nu te afectează...

Tu dubești.
Adică „dubito ergo cogito“.

Plăcerea e maximă. Climaxul dubelii crește exponențial. Începe să-ți placă totul. Ți place să știi că media de vârstă a conducătorilor de instituții se apropie de 70-75 de ani, să afli că totul se scumpește fiindcă ne raportăm la euro, în timp ce salariile scad fiindcă se raportează la lira turcească sau că mâna dreaptă de sub plapuma cu care te-ai acoperit se mișcă mecanic la gândul că vine globalizarea peste tine... political correctness.

Transpiri și gâfâi (căci mâna de sub plapumă continuă să se miște mecanic), iar plăcerea nu scade. Din contră: bunicii i s-a mărit pensia cu cînșpe mii 21 de lei, iar părinții, întorși din concediu, află că puteau să-l petreacă în Costa Rica mai ieftin cu 10 milioane decât la Mamaia.

A început să ningă. Climax! Dubeala e pe sfârșite. Plăcerea a atins punctul maxim: Ți place România! Plăcerea de a fi român nu e întrecută nici de plăcerea de a fi bulgar!

Dubesc și plătesc.
Dubesc.

Acolo unde toți știi despre Andreea Marin, dar habar n-au de Pleșu sau Patapievici, acolo poți dubi! Acolo e patria ta. Căci, vorba latinului: „Dubi patria, dubi bene“. Să și traduc: „Dubește, patrie, că dubești bine“. ✓

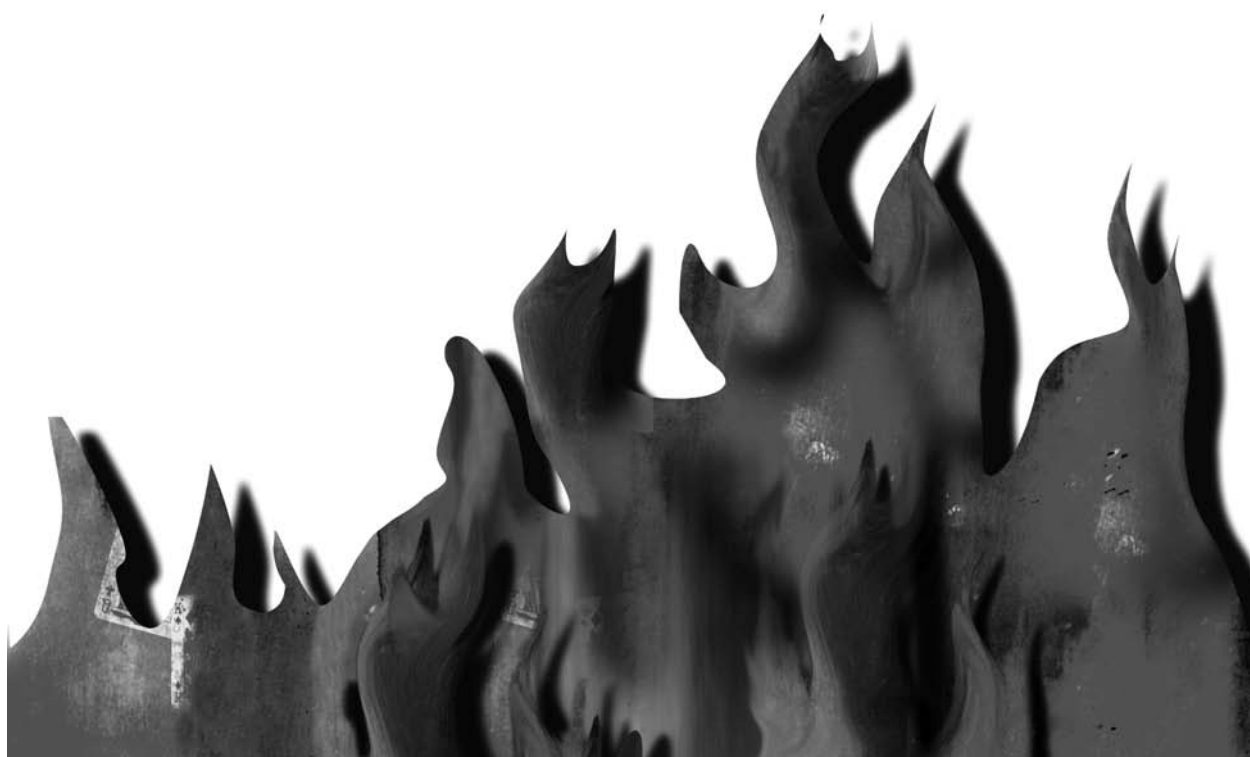

**ACESTE CLIPE DE
RELAXARE VĂ
SÎNT OFERITE
DE
ANGAJAȚII
DIN
SECTORUL
DE STAT**

VICIUL VII

MÎNCĂȚUL

EUROPA

ȘI ȚĂRILE ROMÂNE

DUPLĂX CULINAR ÎNȚRE

de Alin Cornel IONESCU

Spațiul îngust dintre maxilare și limbă a fost teatrul de operațiuni al unei istorii infinit de condimentate în care, odată intrați, putem călători neașteptat de repede din Evul Mediu anglo-francez pînă la fanariotele guri ale Dunării cu ușurința cu care o prepeliță friptă împachetată în foi de viță și slănină afumată parcurge coridorul scurt dintre gură și stomac.

Iată, de exemplu, ce-am fi putut mânca, și mai ales cum, în Evul Mediu englezesc. De fapt, nu oriunde, ci la banchetul de investire al arhiepiscopului de York, George Neville, banchet oferit celor 2.500 de invitați în anul de grație 1472, în al șaselea an de domnie a regelui Eduard al IV-lea.

Așadar, să începem cu băutura: 300 de butoaie de bere, 100 de butoaie de vin, o butie de vin tonic. Cam slăbuț, veți spune, dar ia să părăsim paharul și să trecem la farfurie și să vedem acolo dezmăț. La capitolul haleală, abundența banchetelor medievale nu cred că a fost egalată pînă acum. Să aruncăm așadar cîteva priviri asupra meniului cu care s-au stins lichidele de mai sus: pîine făcută din 4.000 de kg de grîu, 104 boi, 6 tauri sălbatici, 1.000 de oi, 304 vițeluși, 304 porci, 400 de lebede, 2.000 de gîște, 1.000 de claponi, 2.000 de purcei de lapte, 1.200 de prepelițe, 2.900 de potîrnichi, 104 păuni, 400 de rațe sălbatică și lișițe, 204 cocori, 204 iezi, 2.000 de pui de curte, 4.000 de porumbei, 4.000 de iepuri de casă, 204 buhai de baltă, 400 de bîtlani, 200 de fazani, 400 de cocoși de munte, 100 de fluierari gulerati, 1.000 de egrete, 500 de cerbi lopătari și căprioare. Din toată această pădure s-au făcut cîteva munți de fripturi la care s-a adăugat 4.000 de pateuri de vînat reci. S-au mai preparat 6.000 de știuci și 8.000 de plătici, iar ca raritate s-au gătit pentru oaspeți 6 marsuini și 6 foci.

La desert s-au servit 1.000 de talere de jeleu multicolor, 3.000 talere de jeleu de-o singură culoare, 4.000 de tarte reci, 3.000 de farfurii cu cremă, nenumărați faguri cu miere, 2.000 de kg de alune, 2.000 de kg de nuci, 1.500 de kg de smochine și 400 de kg de dulceață.

La o asemenea abundență pantagruelică, servirea mesei semăna cu un adevărat război în care slugile, călugării, gentilomii și nobilii se înghesuiau în jurul meselor de lemn îndoite de greutatea cărnurilor pentru a-și îndesa în gură degetele amestecate cu băcăți de carne friptă. Au trecut ani buni pînă

cînd lucrurile au început să se schimbe, iar Franța să preia trend-ul politeții gastronomice, aducînd în fața fiecăruia cîte o farfurie și prohibind din ce în ce mai puternic folosirea degetelor. Meseanul se înstăpînește definitiv pe furculița, șervetul, lingura și cuțitul său de-abia prin secolul XVII, cînd obiceiul de a servi masa în comun se apropie de maniera igienică a zilelor noastre. *La Nouvelle Civilité*, un manual de maniere apărut în 1667, recomandă folosirea atentă a lingurii sau furculiței, „putînd fi de față persoane atît de gingașe încît să nu dorească să mănînce supă din blidul în care ți-ai vîrît lingura după ce ai dus-o la gură”. Cît despre șervetul care trebuie ținut pe piept și nu atîrnat de gît ca o lavalieră, se recomandă a nu-l îmbiba cu sosuri, căci „asta provoacă greață celor care îl văd dus la gură pentru a te șterge cu el”. Spre sfîrșitul secolului XVII francez, gustul cărnii începe să fie tranșat în arome distincte, în funcție de diferitele părți sau organe ale animalului sacrificat. Gustul se rafinează discret, iar din bucăria nobiliară porcul începe să plece tiptil. La început, dispar urechile (în 1659 ducele D'Orléans renunță, considerîndu-le dizgrațioase, iar apoi gustul său face modă), apoi cotletele de porc în 1660; pe urmă, măruntaiele și osînză (1667), picioarele, rîtul (considerat pînă atunci o mare delicată), burta, spata, iar prin 1670 porcul se evaporă definitiv din listele cu provizii ale furnizorilor caselor prințiare. Vita – să mă scuze stimatele noastre cititoare – devine stăpîna bucătăriei europene începînd cu sfîrșitul secolului XVII, cum conchidea deja în 1691 Massilaot în al său celebru *Bucătar regal și burghez*. Spre 1750,

cofetăria începe să se diversifice și să se asorteze la fizionomia felurilor de mîncare precedente, iar maestrul cofetar intră în rîndul angajaților cu statut ai culineriei nobiliare. Brillat-Savarin se naște în 1755 și inventează celebra prăjitură 25 de ani mai tîrziu. Oricum, la începutul secolului XVIII, moravurile culinare erau sedimentate în Europa occidentală, iar tot ceea ce va urma nu va fi, de fapt, decît o rafinare continuă a felurilor mîncăruri și nicidecum a felului de a sta la masă. Căci, cum spunea Vincent de la Chapelle, bucătarul suflat de către prințul d'Orange lordului Chesterfield, „masa unui mare senior, la care se sevește acum ca în urmă cu douăzeci de ani, nu-i va mai satisface pe comeseni”.

În timpul acesta, nomenclaturistii fanarioți din București și lași se ghiftuiau încă la ospețe carnivore interminabile, tolăniți pe perne și sofale turcești, prinși înșă, ca orice ființe omenești, de păcatul poftelor gurii. Gugoașe, alivenci, iaurt dulceag, sarailii, baclavale, plăcinte învîrțite pe băț unse cu miere din belșug și tăvălite prin nucșoară, godaci fripti și berbeci grași proțăpiți la jar, ori felurite mestecături de carne cu mirodenii, toate astea se rostogoleau în burta boierimii, pămîntene sau venetice, într-o îmbinare gastronomică exotică dintre dieta arăbească și cea autohton-creștină a alternanței postului cu porcul. De-abia mai tîrziu – adică sfînta sută de ani dintre noi și ei – Țările Române aveau să ajungă la rafinamentele și moravurile culinare europenești, odată cu influența rusă. Căci, paradoxal, furculisionul a ajuns la lași și București după un ocol strașnic pe la Moscova și Sankt Petersburg. La timpul acesta, adică pe la 1800 și, carcaletele

Traian Băsescu „anchetînd” un mic care s-a întins opt metri pe domeniul public

moravurilor boierești din principate ajunsese să se amestece cu cele mai dichisite plăceri ale Evropii. Așa că, dacă era vorba să dănțuiască, își lepădau cu repezeală papucii și giubelele. Iar cînd era timpul de mîncat, gura boierilor amesteca cu nesaț toate turcismele în materie de haleală și, după musaca, sarmale și chiftele lătărețe, trecea imediat la dulciurile cele franțozite. Iată secvența aproape cinematografică

descrișă de Ion Ghica de la un bal dat de vodă Grigore Ghica în 1827, care spune multe încă: „(...) Într-o odaie care da în sala de bal era întinsă o masă mare cît ținea odaia, plină cu tot felul de zaharicale și cofeturi, castane fierte în zahăr, lisă de chitră (bucățele de zahăr cristalizat în diferite forme), praline, acadele, cofeturi cu răvașe franțuzești și caramele cu plesnitori (...). Bufetul era toată seara asediat, mereu plin, mereu gol, ca butca Danaidelor, de la care cucoanele și boierii, după ce mîncau cu prisos, apoi mai luau și în basmale ca să ducă copiilor acasă.” Curat românește, exact ca o nuntă de boieri Bibești contemporani. Asta n-ar trebui să ne mire dacă ne gîndim ce mari consumatori de putoare, cafea și dulciuri erau onorați boieri dumnealor. Căci dincolo de unelțiile cotidiene, care-i ocupau în timpul dimineții cu dusul la palat, și de micile chestiuni de economie ale casei de la vremea prînzului, restul tim-

pului era destinat trîndăvelii celei mai vegetale. Poate doar muierlîcul ocazional să-i mai fi dat jos din sofalele unde erau depuși de slugi și unde adormeau, în toropeala după-amiezii, sorbind dintr-o cafea, pufăindu-și narghileaua sau molfăind în gură vreun ciubuc.

Tîrziu, spre jumătatea secolului XIX, boierul român se ridică să mănînce la masă în capul oaselor, renunțînd la masa orizontală, în moliciunea pernelor și sofalei turcești. Un motiv în plus pentru a se așeza la masă a fost, e-adevărat, jocul de cărți, dar ce mai contează un șeptic acolo,

pentru scopul nobil al modernizării? De-acum burta boierului a devenit o burtă verticală, cîștigîndu-și demnitatea între burțile civilizate ale continentului. O burtă pe care ciocoi cei noi se chinuie încă s-o racordeze la gastronomia evropenească. Așa că, dragi cititori, spuneți DA pentru Gastromânia, spuneți DA pentru Europapa. Și-acum, aprindeți, vă rog, brichete, băgați un tiutun mic și aveți puțintică răbdare, că se rezolvă. ✓

Vă rog, doamnă,
nu mă mai bateți la cap cu problemele
reformei și cu corupția din România! Mai bine
uitați-vă ce dezmăț și abundență de produse este la
această recepție dată de Ambasada SUA! Au pînă
și salam de Sibiu... Și copiii ăia din Africa
mor de foame!

Ion Iliescu, un moș care insistă să vină cu sacul gol în casele românilor an de an, deși Constituția nu i-ar fi permis decît prima și a doua oară

MÂNCATUL

**NECESITATE,
VICIU SAU
DEFECT?**

de Răzvan CUCUI

Când se poate spune despre un om că suferă de viciul mâncatului? Atunci când mănâncă peste măsură, o să spuneți. Dar care este această măsură și cine a stabilit-o? Dieteticienii? Yoghinii? Sanda Marin sau doctorul Mincu în a sa „Alimentație rațională”? Nici vorbă! Vă spun eu: numai și numai Mama Natură. Ea ne-a înzestrat cu poftă trupești numai ca să ne înhălmăm cu plăcere la acțiuni fiziologice istovitoare, doar ca să menținem în viață și să perpetuăm specia asta umană. Gândiți-vă numai la sex (știți că vă gândiți tot timpul, dar așa cere retorica frazei!), gândiți-vă, deci, numai la sex, câtă energie se cheltuie, cât se transpiră pentru o plăcere de câteva secunde! Nu mai vorbim de plimbatul de mână – sute de kilometri! – scosul la film, florile, cadourile și tot ce mai ține de faza rutului. Dar dacă sexul face parte din plăcerile fiziologice mari și rare, să ne gândim puțin și la plăcerile fiziologice mici și dese. Ca, de exemplu, mâncatul...

Așadar, am fost înzestrați cu gust și poftă de mâncare ca să nu murim de foame. Deșteaptă lucrare! Nu ai chef de viață? O ciorbiță de burtă,

acără, dreașă cu smântânică la greu, lângă coșul de pâine proaspătă, te scoală din morți. Mori de plictiseală? La uite aicea niște aripioare crocante să le tăvălești prin maioneză cu usturoi și măcar două coaste de miel rumenite la cuptor, să le garnisești cu salată acrișoară plină de ridichi și ceapă verde! Vrei cumva să-ți pui ștreangul de gât? Stai, că n-ai mâncat tort de beza! Și uite așa, cu două-trei păhărele de vin negru, vârtos sau alb, sec, șpriț răcoritor, ca să alunece totul, ciclul vieții se reia și omul depășește orice sincopă. Evident, după o oră, două de picoteală pe canapea.

Problema este în altă parte. Moștenim genetic o omenire care, până mai ieri, își săpa livingul la bordei dis-de-dimineață, pe la prânz lăsa coarnele plugului să se bată cu năvălitorii și seara, dacă îi mai rămîneau săgeți, alerga un cerb pentru cină. Și cum, vara, fără

frigider, cerbul nu ține până a doua zi, trebuia halit tot înainte de culcare. Și ce mai sforăia apoi omenirea după o

Da, dom'le, încerc să țin regim, dar nu mă pot abține. Nu mănînc nimic toată ziua și seara. Da' cînd ajung acasă, bag în mine cîte două pîini la oala aia de caviar.

Ovidiu Grecea, venit din Brazilia pentru că PSD-ul i-a dat un rol important pe scena politică: rolul lui Bluto care-l chinuie pe marinarul Bănescu

partidă sălbatică de perpetuare a speciei!

Azi la război nu mai merge toată lumea, iar la vânătoare merg doar șmecherii. Pământul îl ară tractoarele și casele ni le face ANeLeu'. Stomacul însă nu ni s-a modificat. Ne atingem la fel de greu sațiul ca și frații Jderi sau feciorii Vrâncioaiei. Aparatul digestiv ne-a fost dimensionat pentru a produce energie pe care azi nu mai avem pe ce s-o cheltuim. Uzina vrea să se aprovizioneze, vrea să funcționeze. La fel ca Roman Brașov, deși nu mai are comenzi.

Așadar, mâncăm „normal“, dar ne mișcăm mai puțin. Să ne îndreptăm oare spre modelul celui iepure care a fost ținut într-o cușcă din sticlă strâmtă de către inepuizabilii cercetători californieni, timp în care era alimentat numai cu mămligă prin tub? Ar fi dramatic! Căci Urechilă s-a umflat ca porcul, a luat formă de paralelipiped și, specific doar rozătoarelor, i-au crescut incisivii în așa hal, încât, atunci când s-a spart sticla, a scos tot parchetul din institut. (Colecția *Libertatea* din orice zi a anului.) Nouă nu ne cresc incisivii, dar suntem în permanent pericol să ne crească cocoașă în față sau, după conformație, să devenim pătrați. Asta dacă nu ne cheltuim caloriile pe chestia aia... cum îi spune?... hai, ajutați-mă, aia la care transpiri... Așa! Sport! Și nici asta nu e o soluție pentru că sportul, dacă ai timp pentru el, se lasă întotdeauna cu cinci halbe (și zece mici) după meci, date de echipa învinsă. Și dacă „greaua moștenire“ nu ne era de ajuns, iată că mai avem o problemă: publicitatea. Companiile producătoare de produse alimentare, în goana după profit, nu se sfiesc să ne îmbie cu reclame iscusite ce

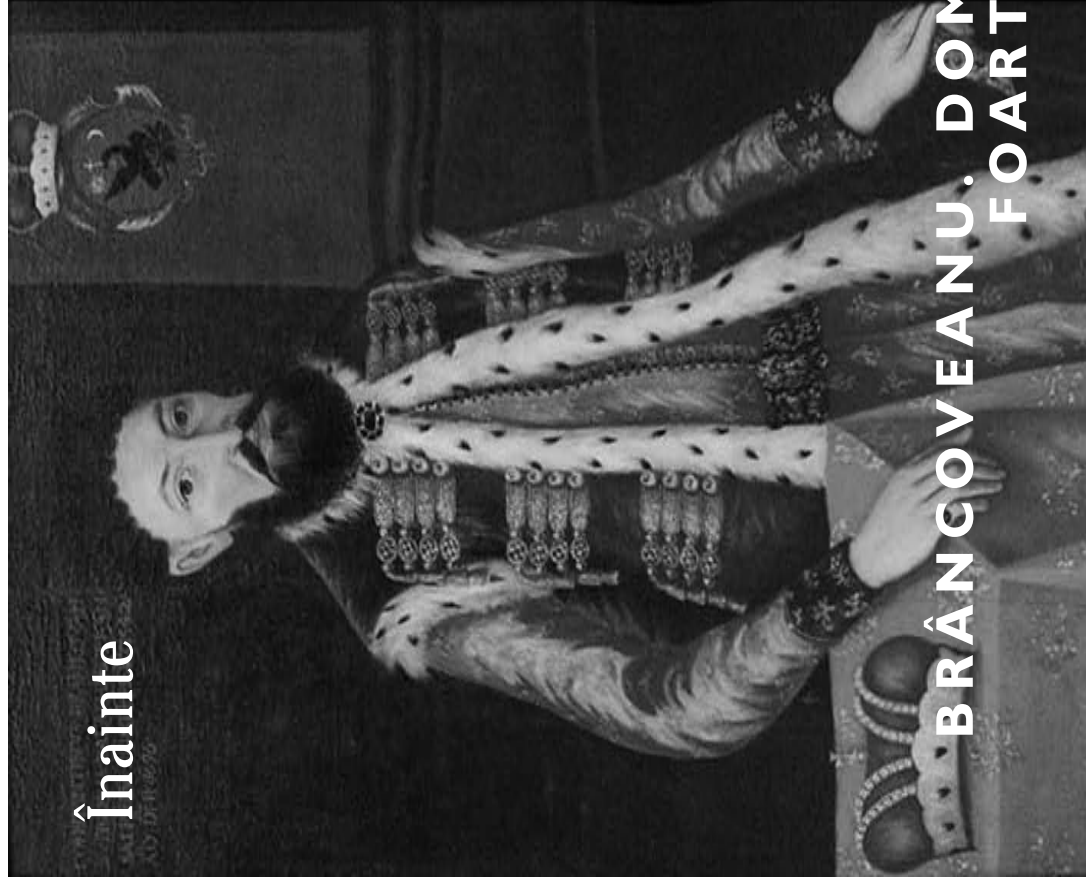
ne îndeamnă să întrecem chiar orice măsură nativă! Ca să ne plouă în gură ca leului de ciment din artizană, ne bombardează de mici numai cu Sssalam Sssăsesc, Big Mac, Danonino și ciocolată Milka împachetată de marmote. Și după ce sărutăm prima dată, la un senviș cu brânză Hochland cu șuncă, începem să ne maturizăm, și din gurmanzi curați la suflet mai devenim și gurmeți pociți pe de-asupra! Începem să gătim numai cu fițe: în loc de ulei punem Rama Yogurta în tigaie, ciorba o facem Knorrbiță cu un singur cub magic, iar cu ketchup Tomi mâncăm până și cameleon pané. Frațilooooor! O să plesnim! Nu, până nu tragem și o concluzie aici. O să vă las numai puțin, că am la cup-tor un crap umplut cu orez (pus în tavă pe surcele de vișin) și vreau să văd ce face. Vin imediat... ✓

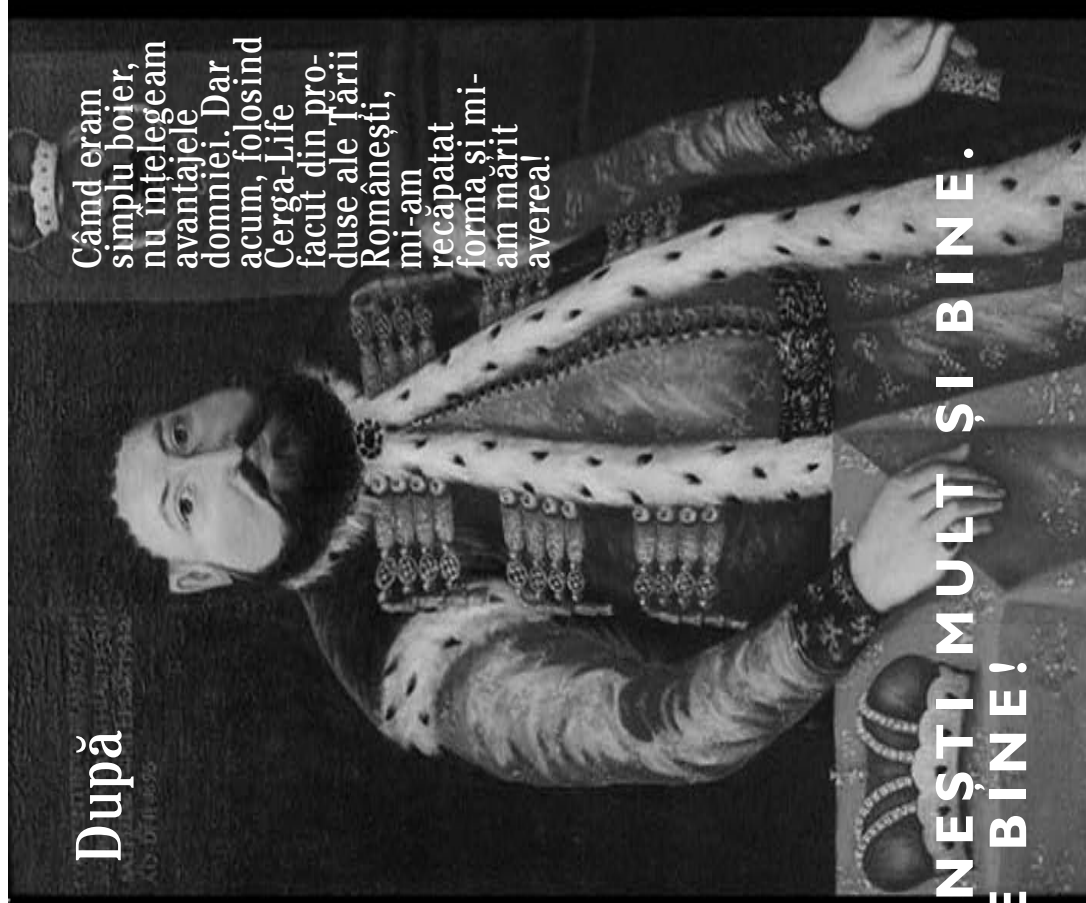
„Viciul sînt eu.“

VIOREL MOȚOC

Înainte

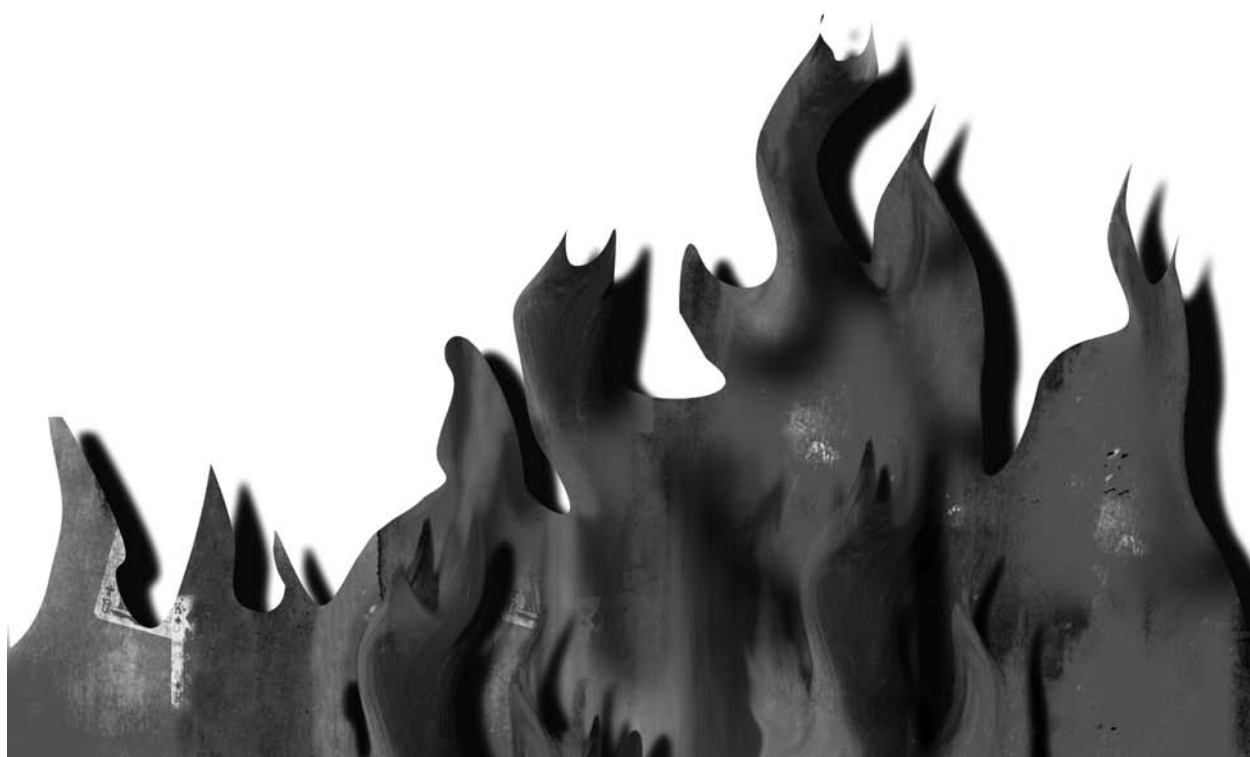
După

Când eram
simplu boier,
nu înțelegeam
avantajele
domniei. Dar
acum, folosind
Cerga-Life
facut din pro-
duse ale Țării
Românești,
mi-am
recăpatat
forma și mi-
am mărit
averea!

BRÂNCOVEANU. DOMNEȘTI MULT ȘI BINE.
FOARTE BINE!

VICIUL VIII

MITOMANIA

ALMANAH DESPRE IMPOSTURĂ

de Ioan T. MORAR

În doze mici, impostura poate fi un factor de progres. În doze mai mari, e factor de bulibășeală a valorilor, de confuzie, de răsturnare a societății cu fundul în sus. Aflându-mă în (im)postura de analist, voi decela trei categorii, trei grade, mai degrabă, ale imposturii.

IMPOSTURA LIGHT

E normală, oarecumva, și e în strânsă legătură cu nevoia amorului propriu de a fi scos în lumea bună. Toți mușcăm, măcar o dată, din acest tip de impostură care, în fond, ne dă încredere în noi, dacă nu sîntem nebuni de-a binelea și nu trecem în fazele următoare. În armată, să dau un exemplu popular, se practica adresarea cu tov. colonel, deși el avea clar gradul de locotenent-colonel. Sau, alt

exemplu: de pildă, dacă mie mi se spune că sînt cel mai tare de la *Academia Cațavencu*, îmi vine greu să spun că nu-i adevărat și, cu scuza că nu vreau să fac vreo impolitețe, nu voi contrazice autorul unei astfel de afirmații. Poate că, de fapt, așa și e, îmi zic. Cum zicea cineva, cînd mă analizez mă disprețuiesc, dar cînd mă compar, desigur, mă iubesc. Și, uite așa, pentru cîteva momente, toți devenim cel mai bun chirurg, cel mai de treabă ziarist, cel mai deștept de la masă etc. Dacă a doua zi nu ne doare capul, această beție a imposturii e benefică și nu creează dependență.

IMPOSTURA STANDARD

Abia aici impostorul se dă ceea ce nu e. Analistii politici, mai ales, au apărut ca niște ciuperci otrăvitoare în peisajul media, deși nu a existat la noi secție de analiști politici la Școala de partid „Ștefan Gheorghiu” pe unde au trecut horicii, cristoii și alții. Și mulți alții, dînd din coate să ne explice lucrurile. Toate lucrurile. Sînt

cei care nu știu să spună „la asta nu mă pricep”, nu, ei vor începe frazele cu „stați să vă spun eu cum e treaba asta”. Vreți să schimb vorba? Iaca, o schimb, nu mai învîrt cuțite în rănile catodice. Așa că vă invit să ne amintim și de Gheorghe Dumitrașcu cel Șifonat, care se dădea istoric deși calificarea lui era de profesor de istorie. Iar cărțile sale erau despre nu știu ce mișcări muncitorești ale celor de la „Ciocanul” din Nădrag. Atenție, ambele sînt substantive proprii, pe bune!

Aici mai intervine impostura de acoperire a trecutului, mai ales. Nea Nelu, de pildă, spune că a fost responsabil cu studenții, nu cu studenții comuniști, apoi că a fost șef de district la Iași, nu prim-secretar. Adesea, acest tip de impostură este aproape *light*. Din necesitate.

Tot la acest capitol aș încadra și alte exemple de impostură: ziarisți care nu mai fac față merg la un loc calduș

și devin profesori de ziaristică pe la cine știe ce facultăți particulare. Dacă îi iei la bani mărunți, săracii, nici nu știu să dea un titlu unui articol!

Iată, stimați cetățeni, că se poate! În controlul meu prin piață am întâlnit și un comerț civilizat, produse de calitate și întreprinzători echipați decent și corespunzător. Mi-aș dori să am de-a face numai cu astfel de oameni în toate piețele. ...Din Piața Victoriei, pentru *Focus*, a transmis Cristi „Piedone” Popescu.

Comisarul Popescu-Piedone, un justițiar care, cînd se află la petrecerile de lucru ale Guvernului, nu îndrăznește să arunce cu Dero pe produse, de frică să nu albească icrele negre ale premierului

Sau, nu se chinuie Marcel Pavel să lase impresia că el a venit dinspre Conservator spre muzica ușoară? Nu scrie Florin Condurățeanu, inginerul de la Etno TV, rubrică de medicină prin nu știu ce gazete? Nu trebuie scăpată din vedere impostura de CV, mai ales că asta are putere manipulatorie explicită. Scrii că știi două limbi străine pentru că, de fapt, ai salutat în franceză și ai cerut apă rece în engleză. Sau treci vizitele de plăcere, turistice, în străinătate, drept stagii de documentare sau călătorii de studiu.

IMPOSTURA PREMIUM

Cine se apucă să verifice? Este, fără îndoială, o fază patologică. Indivizi super-egocentrați, cu un eu care nu se mulțumește doar cu ceea ce-i oferă realitatea. Așa că fabulează. Ca exemplu voi da un pictoraș imitator dintr-un oraș bănățean care, înainte de '89, răspîndea despre el zvonul că e „singurul pictor român cu cotă europeană”. Și nu era greu să-l crezi, pentru că reușea să călătorească prin toată Europa, atunci, în perioada în care altor intelectuali li se refuza și un drum pînă la Budapesta. În plus, ideea de cotă europeană era ceva vag, nu conținea nimic precis și verificabil pentru noi, necunoscătorii cataloagelor de cote. După Revoluție, a lăsat-o mai moale cu Europa și s-a axat pe America, destinație la care nu ajunge toată lumea urcîn-

du-se, doar, în autocar. Și acest pictor a răspîndit vestea că, la New York, o galerie de artă îi poartă numele. O fi găsim naivi care să-l creadă, numai că oamenii cu adevărat informați știu că nu e numele lui, e numele proprietăreșii (plecată din România) și că, mai ales, nu e chiar o galerie de artă, e un cabinet stomatologic!

Trebuie să adaug încă o impostură, aici, aceea sexuală, dacă vreți. Nu se poate să nu știți un creator de modă (mai precis, designer de chiloți!) care s-a lăudat că are o logodnică în SUA, i-a dat și numele, Kelly Guita, și a spus că se va însura budist, iar naș îi va fi Richard Gere. Așa cum nu ne-a cunoscut pe noi artistul, așa nu l-a cunoscut nici pe el. Numai că povestea cu pricina, cît și alte povești sînt perdeaua de fum care ascunde o eventuală ieșire din dulap.

O impostură de dată recentă este aceea referitoare la rădăcinile nobile ale unor indivizi de extracție populară. Mătuși prințese din nu știu ce ramuri grecești, prințul Rațiu (care are, e drept, doar o mătușă măritată cu ceva rudă de prinț, dacă e să-i ascultăm bîlbîielile!), contele Iosipescu-Zambra sînt cîteva din exemplele pregnante. Și, ultimul pe listă, recent, Bobby Păunescu, cel care a susținut că s-ar trage din familia de boieri Bibescu numai pentru că tatăl său era poreclit așa. O mai spun o dată, am spus-o și în *Academia Cațaven-*

cu, această „poreclă” era, de fapt, un mod de adresare la mișto pe care îl gustau activiștii de partid și cei din Securitate, considerându-se, unul pe altul, pe la petreceri, „boier Bibescu”.

Pentru că spațiul acestui almanah e limitat, vă propun un joc: deschideți televizoarele și, o seară întreagă, notați la emisiunile românești ceea ce vi se pare impostură. Puteți nota la întâmplare, nu veți greși foarte mult!

IMPOSTORI DIN TOATE TĂRILE

Uimiți-ne!

Ceea ce te poate uimi la impostori, dar fără să-ți dai seama de la început despre ce e vorba, ar fi modul în care se recunosc ei între ei.

Un impostor care are acces la un grup uman se va lipi imediat, ca prin farmec, de cel mai impostor din acel grup. Poate că există semne prin care se recunosc între ei. Sau, cine știe, o fi lucrând, în secret, o Internațională a impostorilor. Și, probabil, de aceea se ajută între ei, în vreme ce oamenii cu calitate se delimitează unul de altul, se ceartă, au dubii referitoare la ceea ce fac, ajung chiar să se dezbine foarte des. Impostorii au o unitate de granit și se trag unii după alții. ✓

LUMEA LUI TACHE

de Alexandru VĂRZARU

Deschizi ziarul *Național*. Cauți rubrica favorită. Te uiți după Tache. Azi. Mîine. Poimîine. Intri în lumea lui. Adînc. Citești. Citești. Citești că „O studentă face avere scriind «telenovele» despre nevestele romilor bogați”. Te minunezi. O fi existînd așa ceva? Afli de o „Bătaie ca în filme între stripteuze și lăutari pentru clienți”. Măi să fie! Tache îți spune că e „Criză de dansatoare din buric pe litoral”. Nu zău! Apoi te miri fără să te bucuri că „Hoții și spărgătorii se toarnă reciproc la Poliție”. Prea de tot! Și nu prea îți vine a crede că „Șuții români se înghesuie în croaziere de lux”. Chiar așa?! În fine, te crucești cînd îți susură la ureche subiectul cu „Pensionare românce pentru video-chat cu bătrînei din Germania”. Pleacă de aici cu prostiile astea! – îți vine să-i zici. Dar e departe. Nu te aude.

Asta e lumea lui Tache, lumea reportajelor inventate. De ani de zile îi citim materialele din *Național* și, de fiecare dată, noi,ăștia, vreo cinci-șase, care ne

strângem zi de zi prin redacție, dăm cu ziarul de pământ și-l înjurăm pe jumătate admirativ, pe jumătate disperăți. Ia uite, mă, ce le inventează ăsta, cum e posibil așa ceva, de ce nu-i zice nimeni nimic?! De atîta amar de vreme de cînd îi sîntem cititori fideli, visăm să vină o zi în care s-o spunem p-aia dreptă: Tache, le inventezi, le scoți din burtă, nu ne păcălești tu pe noi! Iată că tematica acestui almanah a făcut ca ziua aceea mare să vină. Vom face dreptate și ne va părea rău.

LEGILE LUI TACHE

(deduse din observarea atentă a sute de reportaje ale lui):

Tache nu dă nume. Cînd dă, au o extremă generalitate, nu pot fi identificați posesorii lor.

Tache spune numai generalități. Evident!

Tache nu are niciodată poze. Ce motive ar avea să dea poze? De unde poze?

Tache nu spune unde se întîmplă acțiunea. Dar care acțiune?

Tache nu se zice niciodată precis cînd se întîmplă acțiunea. Acțiunea e plasată totdeauna într-un timp neutru. Cînd într-un trecut neclar, cînd într-un prezent obscur.

STRUCTURA REPORTAJELOR LUI TACHE

Tache începe întotdeauna cu o teorie. Un fel de prolog preăritor prin care își prezintă materialul, un șapou sforăitor și bombastic, în care ideea centrală a reportajului, anunțată deja în titlu, își face loc încet-încet din hățușul contextului. Să luăm ca exemplu un reportaj de anul acesta, apărut pe 15 mai, cu titlul „Concurs de amante” precedat de vicleanul subtitlu „După mașini și vile, liderii interlopi se întrec și în concubine”. Măcar pentru deliciu, vi-l dau să îl citiți pe tot: „Mai mult decît în societatea românească, în lumea interlopă este vital să «îți ții rangul». Iar pentru aceasta, nu de puține ori trebuie să stăpînești la perfecție

arta disimulării. căci, chiar dacă te afli pe buza falimentului și la masă servești mai mult răbdări prăjite, în fața celorlalți trebuie musai să afișezi o bunăstare de-a dreptul orbitoare. Aur pe tine cât cuprinde, o «sculă» de mașină bengoasă și o vilă de se răsuște după soare, cam acestea erau criteriile după care se alcătuia pînă acum topul celor mai în vînă șmecheri din oraș. De curînd însă este musai «să aerisești» prin cele mai luxoase restaurante și cîte o blondă numai picioare și silicoane. Iar cum rivalitatea și orgoliile sînt de nestăpînit, s-a ajuns la organizarea unui fel de concurs de amante, pentru a fi recunoscută oficial cea mai tare concubină din București.”

Apoi începe reportajul propriu-zis a cărui primă parte, de multe ori, e tot un fel de continuare a acelei

teorii pregătitoare. De exemplu: „Aproape că nu este bărbat cu o situație materială înfloritoare care să nu se fi procopsit peste noapte cu una bucată amantă, veșnic mofturoasă și plină de fițe.”

După mult bla-bla de acest fel, în cele din urmă începe „reportajul”: „Unul din băieții de oraș aflat în topul șmecheriei este chiar celebru pentru că, de fiecare dată cînd își prezintă amanta, nu uită să își sublinieze investiția făcută: «la uitați-vă la ea cum arată, e păpușă! Dar și cât mă costă, că bag în ea cât statu-n minele din Valea Jiului! Dar se merită, că turbează toată țigănimia cînd o vede la braț cu mine. Femeia e deja superversată, chiar dacă nu are încă nici 18 ani. Am adus-o anul trecut de la Chișinău, am cumpărat-o de la niște ucraineni cu 1.000 de dolari, dar nu-mi pare rău. (...) Și s-a ridicat unul pe pretenții, un dușman ma vechi de al meu, că femeia lui e cea mai tare»”. Încet-încet, am ajuns unde voiam să ajung.

Mi s-a părut interesant și educativ acest joc de strategie. Meniul – prietenos, animația – bine realizată. Mă rog, la început am obosit punînd bombe și chemînd omuleții negri cu ghioaga. Da' pe urmă, de la nivelurile II și III mai încolo, m-am descurcat. E adevărat, a trebuit să sacrific niște vieți, dar așa am ajuns pe nivelul IV, și ultimul, în Palatul de Cleștar de la Cotroceni. Vă felicit, tovarăși! Continuăți-I!

Pe punctul de a fi aruncat pe Windows '90, acest maniac la jocurilor de putere s-a folosit de mega-bîtele minerilor pentru a-și upgrada mandatele, pînă la programul Cotroceni Office 2004

U L T I M A L E G E A L U I T A C H E

Personajele lui Tache vorbesc întotdeauna la fel.

Tache își plasează marea majoritate a subiectelor în adâncul lumii interlope, printre curve, şuți, lovituri, șmecherași de cartier, oameni care învîrt bani cu lopata. Și, evident, are și o idee în cap despre cum trebuie să arate această lume ca să pară că reportajele sînt autentice. Din păcate, dacă ai o minimă experiență de cititor, și mai ales dacă ești și cititor de presă, după ce ai citit sute și mii de reportaje, documentare, interviuri, realizezi că mulțimea personajelor lui Tache vorbește aceeași limbă, fără mari diferențe. Structura frazei e asemănătoare, discursurile sînt construite la fel, singurele deosebiri apărînd atunci cînd, personajul fiind exotic, trebuie, normal, ca și limba-jul lui să se împăneze de același exotism. Peștii, şuții, curvele, șmecherașii vorbesc un slang artificial, care nu păcălește pe nimeni. Vreți exemple? Căcălău. Un pește despre cum a dat gagici suporterilor Liverpool-ului: „Atunci cînd un bărbat e în deplasare, chitit să aibă o aventură și încins bine de băutură, nu-i mai pasă lui de nici un lux, se duce ca vițelul după prima cocotă ce-i arată juma de țîță. Am strîns toate fetele disponibile și le-am suit în mașini doar în gecii lungi pînă la

pămînt și pe dedesubt doar în bikini”. Un patron despre taxa de protecție: „Ne-am văzut cu el la un restaurant și în două minute deja stabilisem o înțelegere. I-am spus despre ce e vorba, ne-a întrebat cine-s ăia de ne supără. (...) A venit în prima seară și cînd a coborît din mașină, au înghețat puștii cînd l-au văzut. Le-a dat cîte două capace și gata! Zici că acum sînt îngerași, nenorociții! Ne dau bună ziua non stop și chiar sar să ne ajute.” Un hoț despre drogații care îl concurează: „Ne fac viața amară toți puștanii ăștia drogați care n-au bani de bilă și atunci sparg prima ușa ce le iese în care. Nici nu se aleg cu mare lucru și ne tulbură și nouă apele.” Carmen T. despre viața ei: „Deja m-am cam săturat și eu să port aceleași cizmulițe mai mulți ani la rînd și să nu am niciodată bani să pot ieși cu prietenele la o pizza. Sînt tînră normală, drăguță, știu engleză și să lucrez pe calculator, dar vreo șase luni m-am străduit

Desen de Camil Ressu

În zadar să îmi găsesc vreo slujbă de secretară pe undeva." Mirela T. despre cadoul pentru bărbatul ei: „Eu știu că bărbatul mă iubește și face ca totul să fie bine pentru familia noastră, dar nu sînt tîmpită să cred că nu-i mai sar și lui ochii după una, alta, că din an în paște nu mai simte și el nevoia unei aventuri nevinovate cu vreo fiță pe care nici măcar nu o întrebă cum o cheamă.”

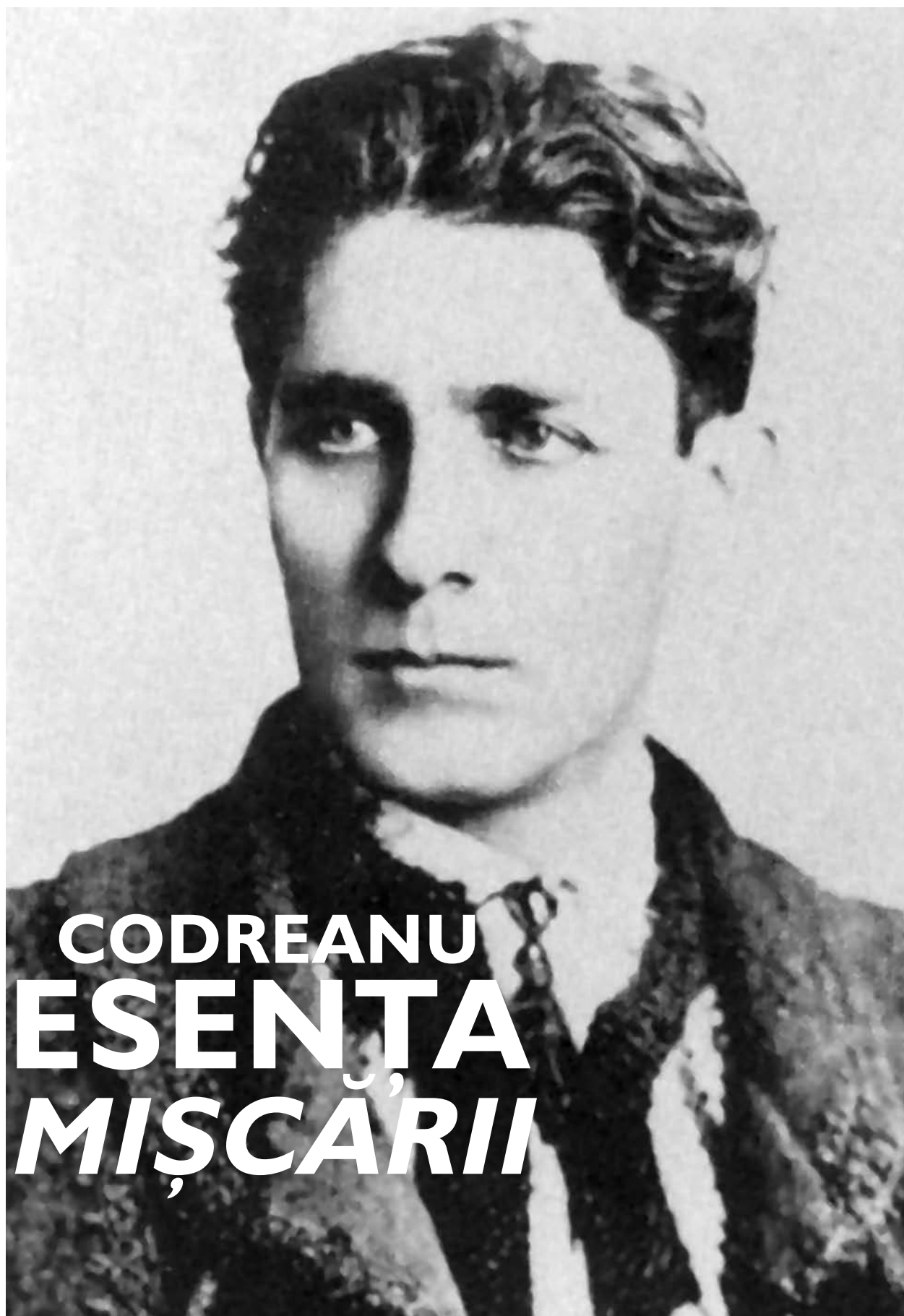
Oamenii nu vorbesc așa. Nici cei elevați, nici plebea de pe străzi, nici interlopii. Ceva e în neregulă. Și totuși nu poți să nu-l simpatizezi pe Tache. Jaroslav Hašek avea un personaj celebru în *Peripețiile bravului soldat Svejk*. E vorba de teteristul Marek, care povestea cum se angajase la revista *Lumea animalelor* fără să știe nimic despre animale și cum distrusese economia unei regiuni deoarece fermierii se luaseră după sfaturile lui. Cum inventase animale necunoscute prezentîndu-le în rubricile de curiozități ale naturii și cum iscase scandaluri monstruoase cînd diferiți savanți exasperați au început să facă gît.

Și poate că balena de chihlimbar a teteristului Marek are un echivalent în „sexy croazierele de lux de pe litoral” descrise de Tache. Sau în reportajele lui cu drama unei prostituate de lux care spune: „M-au forțat să-mi bag silicoane peste tot”. Sau memorabilul reportaj cu satele din sudul țării care mai rezistă doar cu ciulama de vrăbii. Sau celelalte sute de reportaje. ✓

„VICIUL ESTE ÎN FUNCȚIE DE SPAȚIU ȘI TIMP. SAU, MAI EXACT. VICIUL ESTE ATUNCI CÎND UN PERETE SE TRANSFORMĂ ÎN PAT. PATUL ÎN PAHAR. PAHARUL ÎN SCRUMIERĂ. SCRUMIER ÎN PREZERVATIV. IAR PREZERVATIVUL SE TRANSFORMĂ ÎNTR-O FELICITARE DE ANUL NOU. SAU. ȘI MAI EXACT. VICIUL ESTE ATUNCI CÎND ÎȚI APRINZI O ȚIGARĂ DE LA UN FOTOLIU ÎNCENDIAT ÎN CARE TOCMĂI TE-AI AȘEZAT PENTRU A URMĂRI LA TELEVIZOR SERIALUL PREFERAT.”

IULIAN TĂNASE

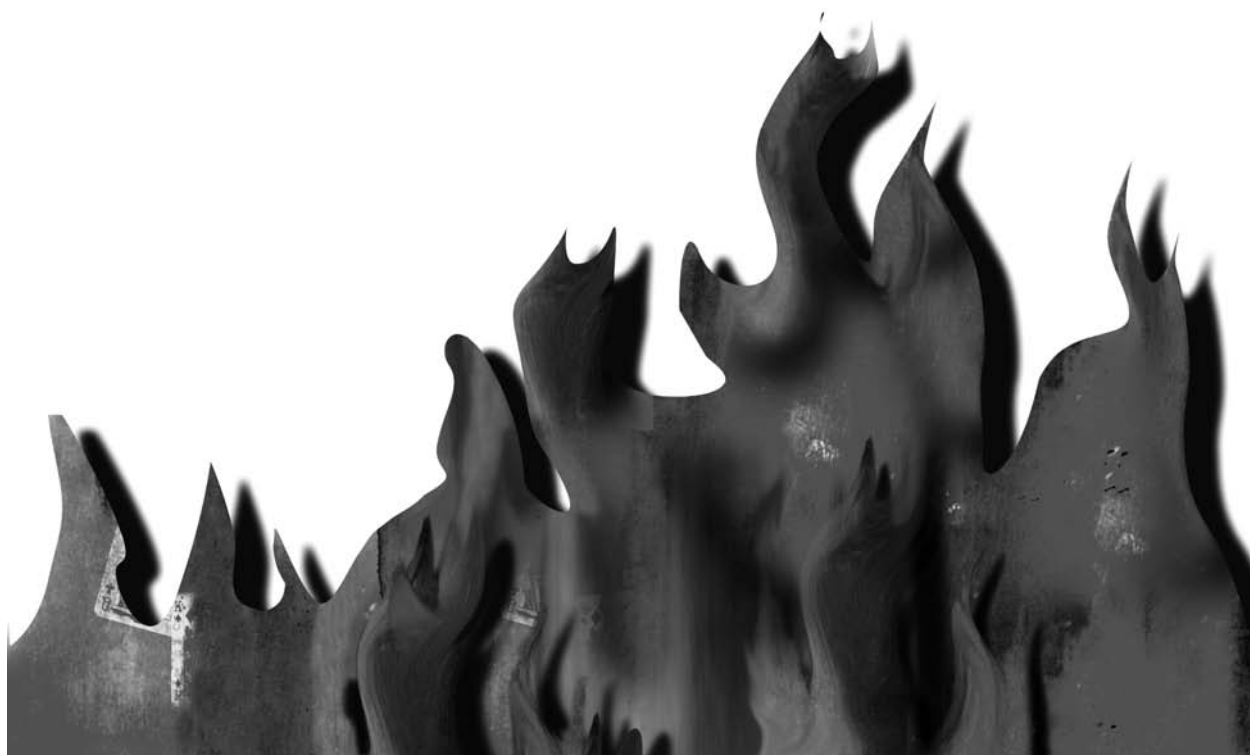

**CODREANU
ESENȚA
MIȘCĂRII**

VICIUL IX

GAMBLERISM

NAVIGÂND PE CHATURI

VIAȚA MI-O PIERDUI

de Gabriel DROGEANU

Cum intri, afișe pe pereți: „următorii indivizi floodează rețeaua; scanăți-vă!...”. Listă cu vinovați. Unii s-au tăiat de pe ea, alții n-au reacționat încă. E alături și un tablou cu IP-uri suspecte. Un fel de „insectar”, așa cum e numită colecția cu poze ale hoților de capace de canalizare, expusă în fața Poliției din Medgidia. Să nu vă gândiți că afișele astea SF (există foto) sînt pe undeva prin blocul lui Bill Gates, alături de lista cu datornicii la întreținere. Nu, mă aflu într-un cămin studentesc din Regie. Cartier devenit în ultimii ani o colecție de rețele de calculatoare. La fiecare geam, alături de borcanele cu gem sau cu murături, există o grămadă de cabluri.

Acum vreo cinci-șase ani, cel care avea un PC în cameră era un bazat. Se înregistrau doar cîteva cazuri izolate. Proprietarii erau priviți cu respect, cam cum era furnizorul de butelii pe vremea lu' nea Nicu. După o vreme, situația s-a modificat. Încet-încet, lumea s-a mai schimbat, a fost o furie a calculatoarelor, cam cum a fost furia video-playerelor Funai sau Aiwa pe la începutul anilor '90. Chefurile se făceau ori cu chitara și cu coniacul „Arad”, ori direct cu calculatorul, cu play-list profesional

Prin '99, prins într-un moment mai nasol, fără bani de șpagă pentru cazare, am nimerit într-o cameră de automatiști cu mustăcioară. Ei, anul I. Doar unul era anul II. Eu, anul III în cu totul alt domeniu. Aveam și gagică. Și spălam rufe. Ei aveau doar biți și integrale. Curînd a apărut primul calculator. Imediat, al doilea. Sub ochii noștri, între ele s-a înfiripat o relație. Normal, a fost nevoie de un fir. Jocuri. Toată noaptea, jocuri. În camera vecină, tot două calculatoare. S-au simțit bine cu alea de la noi. Și s-au luat, într-o rețea de tip BNC. Îmi explică unul din bobocii de atunci, CG, ajuns acum în anul V: „Era un fel de cablu de antenă TV, un fel de coaxial; nașpa rău, nu cred că mai există acum așa ceva; practic, calculatoarele alea erau înseriate, iar capacitatea rețelei se împărțea la numărul de participanți; dacă erau prea mulți, nu mai avea nici un sens șandramaua”. Au început războaiele virtuale inter-camerale. Noapți întregi. Ca să-nțelegeți mai bine: cel care în '99 era în anul II este deja în anul III.

Curînd, au țipat să fie băgate în seamă și calculatoarele de la alte etaje. A urmat epoca HUB: „Se legau mai multe calculatoare, 4/8/16 etc. Ori între ele, ori cu alte rețele”.

Acum, pe pereții din actualul cămin al bobocului am găsit acele afișe cu „vinovați”. Cel care floodează, îmi explică el, trimite aiurea pachete de informații pe rețelele Microsoft; încarcă inutil rețeaua. Pentru căminul său, „rețeaua” înseamnă peste 100 de calculatoare! Toate se varsă într-un server, inima de 1 și 0 a jucăriei. Mai departe, serverul lor e legat de alte blocuri, încă vreo patru. În alt cămin, rețeaua conține vreo 200 de terminale. În afară de legătura la Internet, care e asigurată moca de Politehnică, totul e ridicat pe banii studenților și îmbunătățit în fiecare an. Tot e bine: cu ceva timp înainte, banii studioșilor erau canalizați aproape exclusiv către peștii nespălați din zona Basarabi. Asta e, probabil că ei n-au avut grijă să-și primenească anual oferta. Astfel a fost posibil miracolul informatic din

Regie: servere, fibră optică tocmai hăt, din facultate, pînza de cabluri care acoperă pereții exteriori ai căminelor. Cică acum cîțiva ani și-au tras unii cablu închiriat tocmai din zona Polizu, pe la Gara de Nord, cale de cîțiva kilometri. Administratorul căminului, o doamnă, a fost auzit exclamînd către o femeie de serviciu: „Fete în căminul ăsta? Stai liniștită, că nu știu ăștia cu fetele!”. E, nici chiar așa. Cică serverul de anul trecut se numea „Pizda”. Ce se petrece prin rețelele astea e ușor de anticipat. Lupte, curse, strategii, lasere. Poți să fii în echipă cu oameni din alte cămine, nici o problemă. Băieții văd unele filme înainte să le vadă chiar interpreții. Vrei să vorbești moca la mobil? În Regie găsești rețeta perfectă, s-au descoperit coduri și metode speciale în funcție de marca telefonului. Mesaje între locuitorii rețelei: „bă, care îmi șeruești și mie un porno în seara asta?”, „nu mai am sare”, „vreau numărul de tel al prietenei lu' cutare de la 254”. Amicul C.G. zice că ceea ce au realizat ei nu e chiar rezultatul viciului, deși e clar că sînt și indivizi care au căzut în viciu. Deja e pasiune și necesitate. E drept că a stat și el zile întregi pe Counterstrike în rețea, doar cu apă, mîncare și cîteva seminarii la care nu putea lipsi. A stat și pe canalele de discuții, mIRC, dar numai ca să rîdă de niște fraieri. Că a intrat cu nume de fată.

Probabil că va veni ziua cînd locuitorii Regiei își vor parca imponderabilele la mîna a doua printre mega-antenele de satelit de pe cămine. Pînă atunci, fostul boboc C.G. a șters deja Counterstrike-ul din calculator. Din cauza lui au fost perioade în care n-a făcut nimic util. La vară termină facultatea, trebuie doar să-și pregătească în voie lucrarea de diplomă. Și să se pună la punct cu nemțeasca, pentru că are deja un loc la o firmă din Germania. ✓

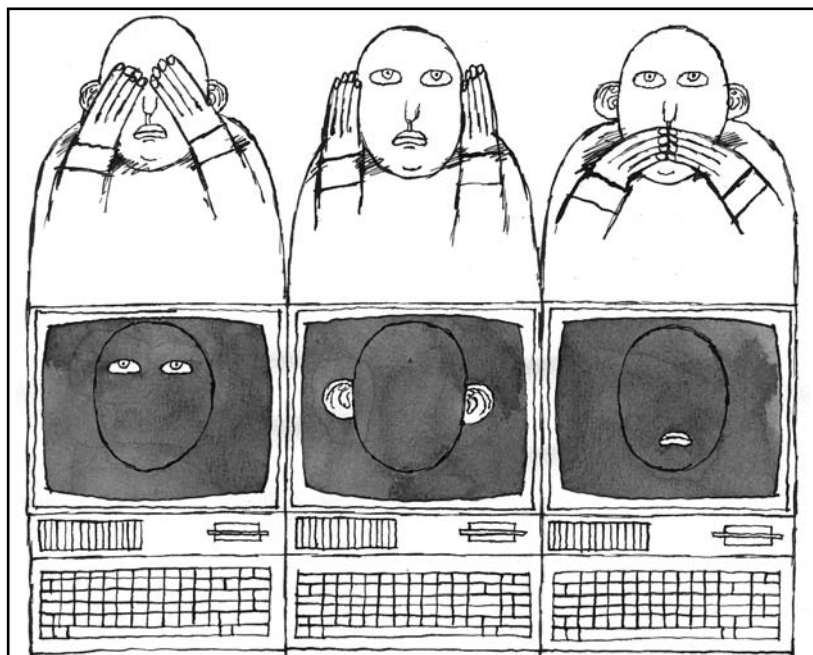
NU VĂ JUCAȚI CU JOCUL!

de Daniel GOACE

Ce motiv aş avea să mă întrerup din jucatul lui *Star Wars: Jedi Academy*, ultimul produs din seria *Jedi Knight*, pentru a scrie acest text? În primul rînd că eu nu sînt dependent de jocurile pe calculator. Iar în al doilea că tocmai am ajuns la nivelul la care trebuie să aleg dacă să-l cruț pe enervantul ăla de partener al meu și să rămîn de partea Binelui sau să dau curs mîniei, să-l spintec cu sabia laser și să trec astfel de partea Dark Forces. Asta cu riscul de a-l supăra enorm pe Master Jedi Luke Skywalker. ...Să-l spintec sau să nu-l spintec? Aceasta este întrebarea. Apropo, de curînd mi-am făcut rost de o a doua sabie laser, deci acum am cîte una în fiecare mîină. Pe una o pot arunca înainte, ca pe un bumerang nimicitor, în timp ce cu cealaltă înaintez despicînd hălci imense din androizii ăia puturoși, care nu știu să zică decît atît: „Is someone there?”. Aha, o să vă arăt eu vouă că someone is here!

Mda, un alt motiv serios pentru care aş face o mică pauză este că trebuie să mai și mănînc ceva de dimineață. Uite că s-a făcut ora 15,30, iar eu n-am mîncat de la 12,00, de cînd m-am trezit. De obicei, nu mă dau jos din pat atît de tîrziu, însă azi-noapte am stat mult la *Counterstrike*. *Counterstrike* (CS) nu este un club sau vreo discotecă, așa cum s-ar putea crede, ci este un alt joc pe calculator. E vechi, are vreo cinci ani, însă și astăzi, în orice sală ai intra, din zece calculatoare la

șapte se joacă CS. Poate că vi s-a întîmplat și dvs. vreodată să vă aflați prin autobuz și la o stație din dreptul unui liceu să se urce un grup de puști, cu ghiozdanele în spinare, care vorbeau un dialect ciudat: „Am jucat super în dast! Ne-am dus din prima cu akaurile peste caunteri și le-am dat raș la ei în bază.

Erau doi lameri cu snaișururile, da' fraierii nu aveau nici un fel de cavăr. Iar pe ăia cîțiva apăsaci care campau după cutii i-am spart imediat din două-trei fleșuri." Adică, nu numai pentru domnul senator Pruteanu, care cred că ar vomita dacă ar auzi o astfel de discuție, băieții jucaseră *Counterstrike*, pe harta numită „Dust”, ei fiind echipa teroriștilor. Au năvălit toți deodată (*rush*) cu AK-urile (armele acelea rusești – Kalașnikov) peste echipa adversă, antiteroriștii. E drept că erau cîțiva amatori (*lamer*) cu pușcă cu lunetă (*sniper*) care apărau baza, însă nu le asigura nimeni acoperire (*cover*) cu arme de rază mai scurtă. Iar pe ăia cîțiva care se ascundeau (*campau*) și descărcau orbește tot încărcătorul înspre inamic nimerind la întîmplare (*apăsaci*) i-au anihilat cu *flash-uri* (grenade care te orbesc).

De aia vă zic, eu nu sînt deloc dependent, însă aseară mi-am făcut rost de ultima versiune de boți (*bot* – partener virtual pentru jocurile multiplayer) pentru CS. Sînt suuuper: aleargă cu spatele, verifică toate colțurile, îți ascultă pașii, țintesc la cap de la distanță și știu să dezamorseze bombele puse de counteri. M-am jucat numai vreo patru ore, pînă am reușit să mă învăț cu ei. De-acum înainte însă o s-o las mai subțire: azi cred că termin *Jedi Academy*, după aia mă relaxez o oră cu *Homeworld 2* – super-strategie în spațiu, mă deconectez iar cu un *Counterstrike* mic și abia apoi mă apuc serios de treabă. Ia uitați-vă la *Max Payne 2* cum așteaptă el acolo nou-nouț pe teancul de CD-uri! Cum ce așteaptă? O placă video mai performantă, normal... ✓

DESPRE VITEZOMANIE

CUM AM REUȘIT SĂ TERMIN CURSA DIN MAFIA

de Dragoș VASILE

La domiciliu. Senzațional!

Pentru un tip care n-are carnet, conduc mizerabil. Credeți-mă: nu v-ați dori să vă plimb cu mașina pe un circuit de Formula 1. Și ultima greșală pe care o puteți face e să stați pe locul mortului când intru eu în șicană și mă dau cu capul de asfalt. Totuși, am perseverat. Săptămîni în șir, cu rîvna învățăcelului, cu dexteritatea veteranului, ca un drogat. Știam că natura nu m-a înzestrat. Dar n-am renunțat: m-am refugiat într-o lume a mea, am început să conduc în imaginar. Și, deși în viața de zi cu zi nu deosebeam o planetară de o bujie, noaptea deveneam alt om. Un om stăpîn pe reflexele sale, pe destinul său. Un profesionist.

Permiteți-mi să mă prezint: sînt Tommy Angelo, un pîrlit de taximetrist, actualmente gangster în New York-ul anilor '30. Fur mașini, împușc oameni și polițiști, trec pe roșu. Sînt un zeu al carburatorului! Totul merge ca pe roate pînă la a cincea misiune: „Fairplay (the rase)”.

Șoferul pe care pariase Don Salieri, un baron mafirot din Mica Italie, my boss, are un accident nefericit și, pentru că eu fac toate treburile murdare în jocul ăsta, sînt trimis să îi țin locul. Trebuie să cîștig cursa și sînt al șaptelea pe grila de start. Conduc un jaf de Brubaker 4WD cu opt cilindri, 300 de cai putere

și 5.047 cm. cubi (viteză maximă: 225 km/h).

Înainte să intru-n afacerea asta, nici nu știam că există o mașină Brubaker, dar multe nu știam eu înainte să devin mafirot!

După cinci-șase încercări, aflu și cum trebuie să intru în prima curbă fără să mă dau cu cilindrii de toți parapeții și, după următoarele zece-unșpe, mă prind că e unu' jmeker, c-un Caesar 8C 2300 Racing roșu, Fitipaldi scrie pe el. Dar nu mă las

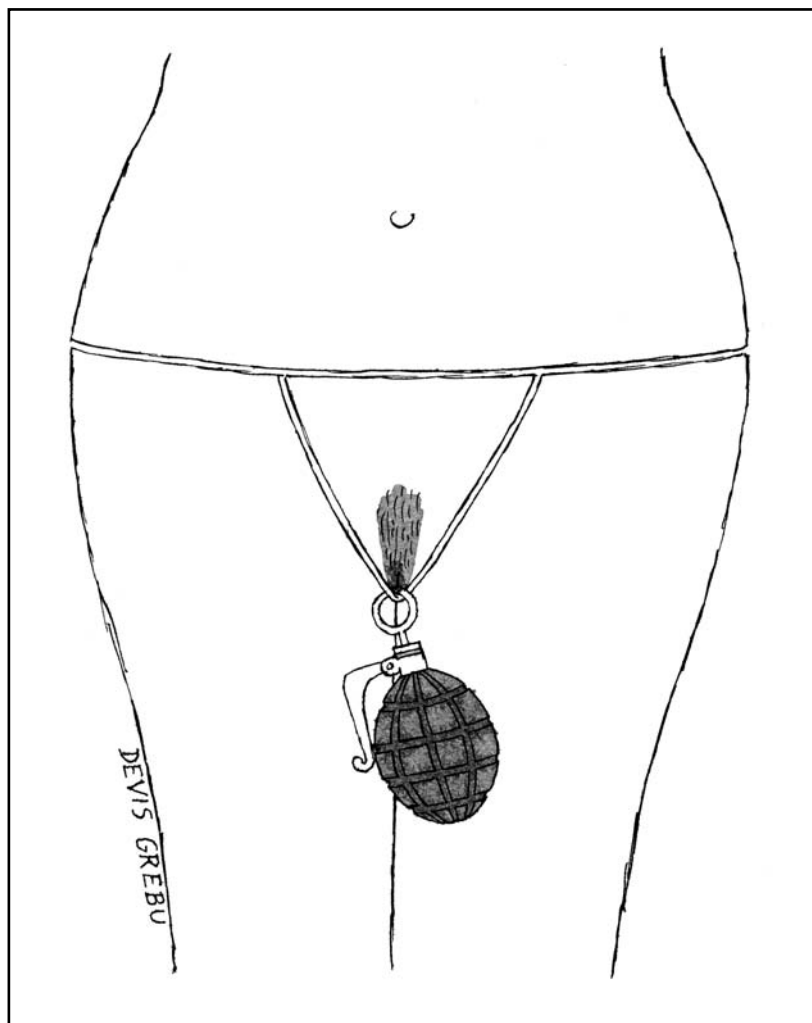
intimidat: accelerez sinucigaș, derapez, fac tsukahara prin aer de cîte ori intru-n acul de păr cu 160 la oră, înțepenesc cu degetele încovrigate pe taste, apoi golesc scrumiera, las schemele și schimb strategia, o iau bătrînește cu a doua, amușinez traseul prin toți porii pneurilor, mă familiarizez, circumspect, cu fiecare centimetru de pistă. Nici nu știu cum trec primele trei ore, trei nopți. Din exasperare și angoasă, încep să-mi pun întrebările fundamentale. Ce pot să sper de la rabla asta, ce trebuie să fac, dacă nu cumva există o șmecherie tipic românească, o scurtătură ilegală, mîntuitoare. Poate trebuie să intru la standuri, cum fac toți marii campioni. Sau poate că finish-ul este intangibil, ca orice ideal, iar eu întretin o iluzie. O relație intimă, bolnăvicioasă, dintre om și mașină, care ați văzut unde l-a dus pe Chaplin în *Modern Times*. Așa că nu vreau să știu ce credeți voi, oamenii obișnuiți care-și iau calculator ca să scrie în Word și să joace Solitaire, despre amorțeala mea din dește și spasmul dureros din buricul celui mijlociu, cu care apăs ritmic accelerația – ticul absolut cu care mă dezlipesc, spre dimineață, de tastatură. Dar ce, bă, Fitipaldi, mă faci tu pe mine?

Trec alte nopți, frustrările se acumulează. Din dormitor, nevastă-mea mă aude făcînd spume la gură, se trezește prost dispusă, simt din privirea ei că așa nu

mai putem continua. În disperare de cauză, îmi calc pe mândrie, dau cu toate principiile de pământ: îmi declin competența, recunosc că am și eu limitele mele, cerșesc „tips”-uri de la maeștri, „gamerii” mai dotați ca mine, care au demarajul în sînge. La Twice, unul dintre meseriași - Andrei, care are un Citroën BX, cu care se bagă la semafoare de zici că e Lamborghini Diablo – îmi desenează pe un șervețel, meticulos, ca un inginer de la NASA, arcul de cerc optim, traiectoria ideală pe care trebuie să mă înscriu într-o șicană standard, cu 90-100 la oră. (Șervețelul, nițel pătat cu vin, îl păstrez și acum, îl am pe undeva, prin sertar.) Intru pe tot felul de „forum”-uri pentru loseri, mai fur și de la Montoya, dezvolt cu mașina mea de curse o relație documentată, pasională, plină de fițe și abandonuri.

Nimeni nu poate trăi lîngă o singură mașină. Ca orice Balanță, sînt predispus la obsesii trainice, dar, pentru o minimă spoială de normalitate, mai ies și eu din joc, trîntind portiera. Dau o tură cu motocicletă prin Vice City, bag o gonetă cu tancul nemțesc din Medal of Honour, mă reîntorc la dragostea dintîi – aerodromurile terane din Starcraft. Dar bătrînul meu Brubaker interbelic îmi revine obsesiv în minte cînd mă urc în 502, cînd iau din spatele șoferului curba aia de 90 de grade de la Drumul Găzarului, colț cu Șoseaua Giurgiului, cînd plec cu „Prof Taxi” de la redacție și accelerăm sinucigaș prin gropile de pe Luică. Mă spovedesc unui veteran. „Cum? N-ai jucat Need for Speed? Nici Nascar Racing 2002? Bătrîne, ești varză! Cum crezi tu c-o să termini

cursa din Mafia?!” Încerc un sentiment difuz de jenă, ca atunci cînd eram prins, în barul de la facultate, cu lecțiile nefăcute. Ambiționat, ajung acasă, deschid calculatorul și fac cursa vieții mele: am un demaraj sublim, conduc agresiv, smucit, le iau fața, îi ridiculizez în acul de păr (cine v-a pus, bă, covrigul în mînă?!), îl las pe campionul en titre, David Vincent, la treizeci de secunde în spate și intru în turul al patrulea (penultimul!) răsufîind ușurat, aproape mîntuit. Accelerez pînă la 180 în linie dreaptă, spectatorii aplaudă mecanic, dar eu mă bucur și așa. Lîngă panoul cu „Aribo” frînez nițel, intru perfect în curbă, poate că mașina trage puțin sînga, unde e un parapet pe care îl agăț discret cu roata din sînga, mă răstorn cu plăcuțele de frînă în sus și mor. „You did not finish. You lost! Retry.”

Era prea mult pentru nervii mei zdruncinați. A doua zi, i-am cerut confratelui Beni un „save” după cursă. Cu sentimentul moral că comit o mîrlănie, am vîrît salvarea în folder și i-am dat un dublu click. Viața mea în fața calculatorului a mers mai departe. ✓

ZIUA ACEEA A AUSTRIACULUI

de Radu COSAȘU

Știam de mult că, dacă pierd în primele două curse, ea va veni. Ea venea la cursa a treia, pe la patru după-amiază, într-o rochie frou-frou, cu volănașe, cu decolteu, cu un picior mai scurt decât celălalt, fără ciorapi, în espadrile. Vara. Iarna nu venea. Dar vara, dacă pierdeam în primele două curse – venea. Am încercat o dată să câștig, jucând favoriții, să nu-mi pese de ea, de sosirea ei, și nu venise. Am câștigat, într-adevăr. M-am înfuriat, am jucat în a treia un outsider, Luncana, con-

dușă de Chiriac, un *apprenti* al lui Ghinea – o curată nebulie – și Luncana, pornită în cap, a terminat ușor, bătându-și joc de un hipodrom întreg. Pe Luncana o aveam event cu câștigătorul din a doua, Ceremonial, marele favorit – Ceremonial-Luncana, 10 lei. Am încasat 1.453 de lei. Doamna a lipsit toată ziua. În austriac am prins toți caii, pînă la a șasea cursă. Eram în transă. Lipsea și ea, și domnul care o însoțea întotdeauna – un tip la vreo 50 de ani, elegant, cu monoclu, cu batistă albă la buzunar, papion și binoclu atârnat la gît. Eram zile cînd el venea singur, tot pe la patru după-amiază, îl simțeam după pas cît joacă, pe cine, cît pierde, cît câștigă. Rareori ne încrucișam privirile. E un fel de a spune: eu îi fixam doar monoclul, o secundă, după aceea mă îndepărtam. Cînd ea era cu el, nu-l priveam. Nu urmăream nici cursa – alegeam un loc în tribună de unde s-o pot privi, o vedeam cum se ridică în vîrfurile picioarelor, sfidînd infirmitatea, și era fascinant s-o vezi cum se înalță, cu un picior mai scurt, balansîndu-se pe cel sănătos, să prindă sosirea. Nu mă mai interesa cursa. Îi vedeam mușchii încordați ai gambei, simțeam cum intră

Domnilor, confruntarea deschisă nu mai poate fi evitată în PSD. Din doi președinți de Cameră trebuie să rămîină numai un singur machitor. De aceea m-am gîndit la „Ruleta Rusească”. Pe această tavă plină cu pahare de vodcă rusească, unul singur e cu apă...

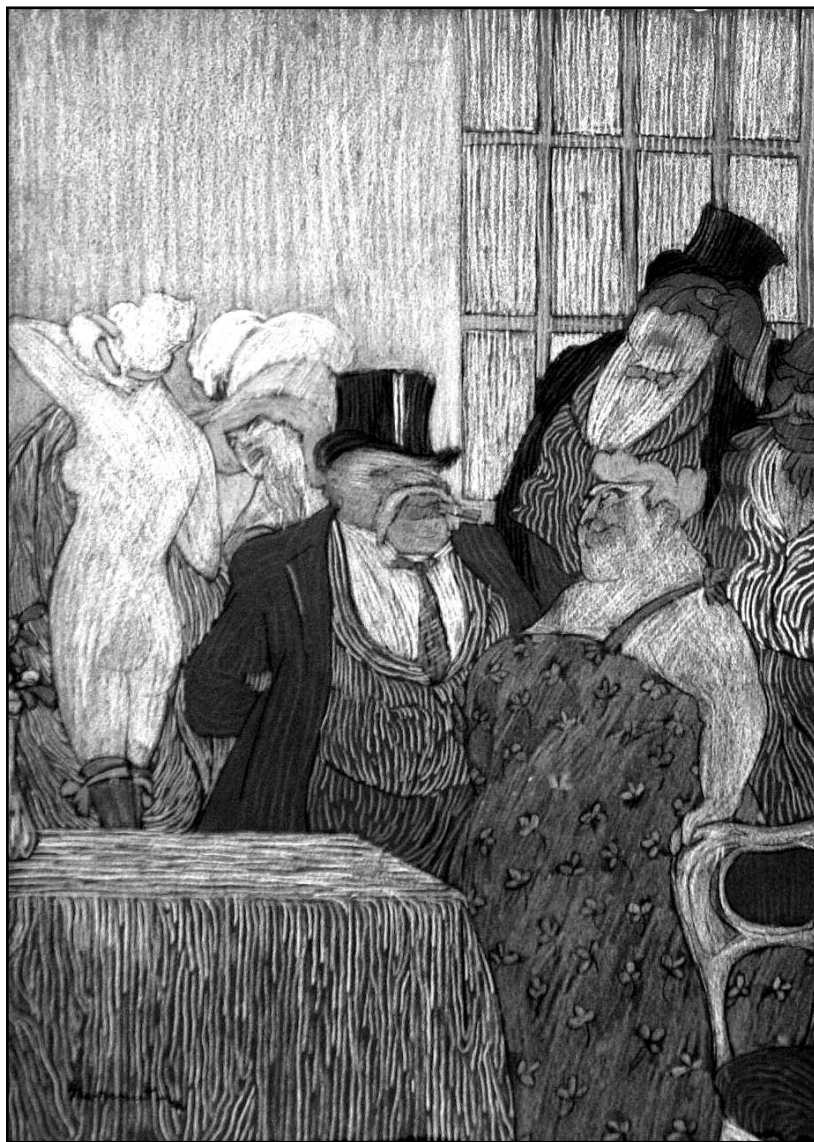

Trei bețivi: Nicolae Văcăroiu, Adrian Năstase și Valer Dorneanu: unul de putere și doi de tărie

cu soldul în partener – știam, după felul cum își pune capul pe umărul lui, dacă pierde sau câștigă. Când ea venea la curse, nu mai știam ce se întâmplă pe turf. Trăiam două curse, primele – căutam să le pierd – după aceea, dacă venea, și trebuia să vină dacă pierdeam, nu mă mai interesau caii, programele, cotele, favoriții. Jucam la întâmplare. Esențialul era să găsesc locul în tribună de unde s-o pot privi cum se înalță în vârful picioarelor, cum își scoate piciorul infirm din espadrilă și – pe măsură ce cursa se apropia de sfârșit – cum își găsește echilibrul sprijinindu-se de umărul lui. Nu mă interesa dacă pierd sau câștig. De obicei, cu ea pe turf, pierdeam. Dar jucam mic. Cine joacă mic, pierde puțin și câștigă și mai puțin. Mă dezlanțuiam numai în lipsa ei. Știam cam de la cursa a patra dacă vine sau nu. Niciodată nu am greșit. De la cursa a cincea, în lipsa ei, jucam atent. Urmăream promınca, alergam la tabla pariului din oraș, așteptam încordat evenimentele, urmăream câteva fizionomii de bază, trăgeam cu urechea la câteva șoapte esențiale, făceam o scurtă polemică cu avocatul Bacalbașa ca să știu ce trebuie să joc, invers decât mă sfătuiește el – într-un cuvânt: simțeam câmpul. Pierdeam sau câștigam – nu-mi păsa, intram în joc, eram în joc. Reveneam la ideile fixe. În general, disprețuiam „fixurile” care circulau în ultimele secunde, înaintea startului. Țineam la ideile mele fixe. În lipsa ei, respectam ideile mele fixe, de acasă. Respectam casa, calculul din odaia mea puchinoasă, noaptea, marțea și vinerea, cu o zi înaintea curselor. În lipsa ei, îmi eram credincios până la superstiție. Cu ea, ignoram cele stabilite în prealabil, mergeam chiar împotriva calculelor

mele, jucam la întâmplare părăsind idei superbe, intuiții nocturne, suspiciuni. În fond, știam chiar în acele clipe ale nopții că tot ce stabilesc e fragil, în funcție de prezența ei. Tot ce gândeam noaptea, hotărât să înalț ziua, purta în adânc speranța neîmplinirii. Totul era clădit serios și se dorea simultan, provizoriu. Comparam performanțe, confruntam recorduri, ucideam presupuneri, mă

agățam de convingeri fulgerătoare, stabileam ipoteze riscante, studiam driverii, în alergările mînjilor debutanți apelam la pedigree-uri, coboram de la părinți la bunici, mă rătăceam printre frații și surorile nebotezatului – foarte puțini știu pe lumea asta ce înseamnă să te pregătești atent pentru o zi de curse, să-ți stabilești „o vedere” noaptea, cînd lumea doarme, cînd nimeni nu bănuiește că un semen din oraș pătrunde în grajduri și vede cai, iar dintre cai, printre cai, alege favoriții, îi numește, îi numerează și adoarme cu progra-

mul pe față. Dar și mai puțini vor înțelege că la capătul acestei munci de noapte apăsarea nădejdea că toate calculele n-au nici un rost, că însuși calculatorul lor dorea ca din întârea-

am eu însumi să renunț cu dragă inimă, pe gratis, în cazul că voi putea să mă învîrtesc o oră în jurul unei femei șchioape și necunoscute.

Firește, puteam să nu joc în primele curse. Să-mi păstrez banii. Să contemplan liric, de sus, hipodromul. Dar lirismul – o știam de pe atunci, de la 19 ani – e o atitudine retroactivă; sau – cum spunea d-l colonel în rezervă Palade

– „la caii de curse mă voi gândi cu duioșie doar pe patul morții“... Într-o frumoasă zi de miercuri, venisem cu ideea precisă să nu joc la cursa întâia și să privesc doar cum se adună lumea, „nucleul de bază“, cum îi ziceam noi. Pluteau fulgi de pădăie dinspre șosea. La megafon hura o placă cu Vico Toriani – *Bella, bella donna...* – melodie proaspăt importată, gloabele primei curse se plimbau destinse, băligându-se în voie. Driverii schimbau câte o vorbă, două, surîzând fără secrete. Se discuta democratic, de la grilă la pistă:

– Ce faci, țigane?
– How do you do, gangstere?
– Mai trăiești, pacoste?
– Îți joc ceva, guștere?
– Gușter e mă-ta... – răspundea driverul, urmărind digestia calului. Baliga rămânea, inocentă, pe zgura roșie, strălucind verzui în soare. Era pace și câteva casierite croșetau la casele de evenuri. Cine să se gândească la ce să joace în cursa a doua? Era devreme, pustiu, nu apăruse decât d-nul Papadima, fără de care nu se deschidea hipodromul, vorbindu-și singur pentru a-și amîna infarctul. Venea, mîncînd semințe, d-nul Popescu, cum îi

Desen de Jiquidi

ga să muncă să se aleagă praful. La urma urmei, după ce stabileam totul în amănunt, adormeam cu o singură idee certă: să pierd în primele două curse. În camera aceea, o boxă dintr-un pod, de dimensiunile boxei lui Săltăreț, campionul turfului – nu trăisem pînă atunci o aventură mai excitantă ca pregătirea minuțioasă a unor cîștiguri fabuloase la care dore-

ziceam cu toții, șarjînd silaba finală pe engleză pentru a-i reaminti că frate-su fugise cîndva la Londra, dramaturg fără succes, după ce în țară tocaseră banii familiei la galop. Popescu avea pe față o mască permanentă de spaimă tristă și un tic – aducîndu-și mereu umărul drept sub bărbie, pentru a putea privi mai repede cine-l urmărește. Ținîndu-mă cu dinții să nu joc – nu fu deloc mai bine. În primul rînd, nu mai aveam nici un criteriu la întrebarea fundamentală – vine sau nu? În al doilea rînd, timp de o oră, pînă la cursa a treia, îmi fu rău la inimă. În al treilea rînd, absența ei ducîndu-mă la superstiții, descopeream la fiecare pas o nenorocire, cea mai mare fiind apariția printre puținii spectatori ai acelei ore a tovarășului Purchasea, cel care mă dăduse afară de

la ziar pe baza aceluia document „contrarevoluționar” care circula prin redacție – nuvela mea *Bombea*. Ce căuta Purcherea aici, într-o zi de miercuri, la o oră atât de matinală? Mă căuta, firește, voia să știe cât joc, din ce bani joc, de unde am bani pentru curse, când el hotărîse să mă distrugă pînă la ultimul leu. În sfîrșit, ca totul să se încurce cum se cuvine, ea apărură însoțită de monoculul ei, înaintea cursei a treia, sprijinindu-se într-un baston. N-o văzusem niciodată purtînd baston. Boala înaintase? Nu zăboviră nici cinci minute – plecară în timp ce se dădea startul. Stabilisem acasă să joc în a treia, o bombă – Penelopa. Urmărindu-i, pierdui timpul de joc,

Penelopa cîștigă la mare luptă, la o nară, dînd 48 de lei la „cassă”... Pentru prima oară în viață – cam tîrziu, recunosc – am simțit cum curge o lacrimă pe obraz, spre buze. Am lăsat-o să se amestece cu saliva și tot ce am jucat în ziua aceea a fost pe dos, într-o vîjîială de nenoroc.

Dar în ziua aceea cu șase cai prinși în austriac, avînd doi cai în a șaptea – favoritul (Starling) și o tiribombă (Babușca) – cu aproape 2.000 de lei cîștig în buzunar, dominam hipodromul și, așa cum se întîmplă cînd învingi, deveneam logic și inteligent. Îmi dădeam seama că jocul nu are nici o legătură cu ea și juram că și în viitor nu va avea... Triumfător, sfidam superstițiile și acceptam să nu le mai urmez niciodată. Sîntem atât de lași, încît disprețuim misterele doar cînd avem bani și ieșim din spital, sănătoși, cu analizele perfecte. Ședeam la bara tribunei, cu mîinile încrucișate la piept, ca Vercingetorix, urmărind mișcarea furnicilor sărace. Vedeam prin fiecare chip – buzunarul, portofelul; știam ce gîndește și ce vrea să joace fiecare. Avocatul Bacalbașa mă întrebă, de jos, cum stau. Cu instinctul lui, simțea că stau bine. Altfel, nu mă onora cu nici o întrebare.

– Prost, i-am răspuns de la înălțime.

– Ai ceva aici? – mă întrebă, răspicat – el care niciodată nu cerea sfaturi. I-am făcut semn să urce pînă la mine și cu ochii mei l-am văzut făcîndu-și loc prin mulțime, spre mine, spre Cezar. Îi spuneam de obicei adevărul. De data aceasta, l-am lăsat să se apropie, apoi l-am lăsat să aștepte, ca în cele din urmă să-i suflu: Macadam – o gloabă care pleca în cap, fără șansă chiar dacă se urnea din start. Dar Macadam nu pleca niciodată... Bacalbașa fugi să joace Macadam, după ce mă sărută. Atunci apărură monoculul. Fără grabă, distins, ferindu-și hainele de contactul cu lumea, se îndreptă spre mine și se așeză cu coatele pe bară, la un centimetru distanță. Se prefăcu că studiază programul, eu mă prefăcu că urmăresc prominca. Mă întrebă în șoaptă:

– Cu cît vindeți austriacul?

Am tăcut. Cu coada ochiului i-am văzut colțul batistei albe pe care vibra firul negru al monoculului.

– Ce aveți aici?

– Starling? – se miră.

– Nu vă place?

– E o idee.

– E vederea mea... – mă dezvinovății.

– Eventul cu Babușca e... – și vru să

Desen de Jiquidi

se uite pe program, unde scrisese deja cotele.

– Eu n-am event... Am austriacul – îl sfidai, ca să nu uite.

– Mă luați la jumătate?

Am tăcut din nou.

– Vă dau pe loc 3.000...

– Nu.

– Starling nu câștigă, Babușca e o prostie...

– Se poate.

– Vreți mai mult?

– Da.

– Cît?

– Să-mi dați adresa doamnei și noaptea asta să...

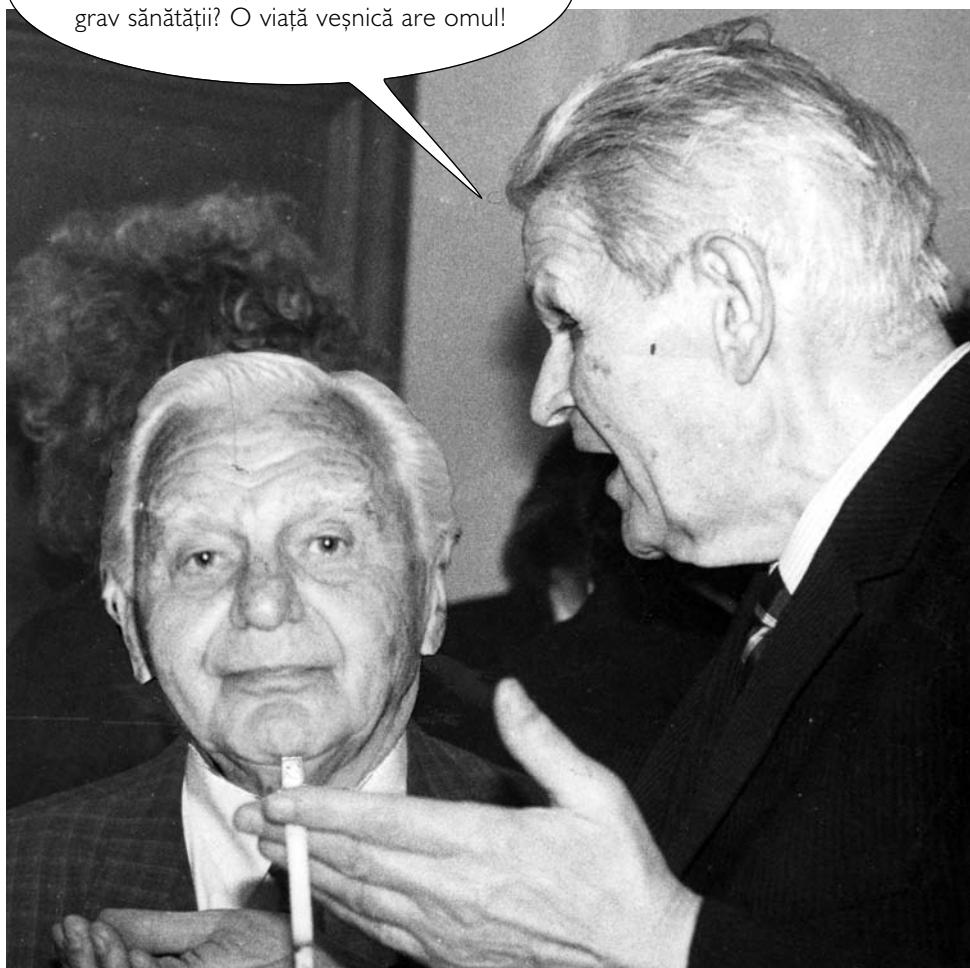
– Niciodată! – răspunse calm, scuturînd țigara pe program; mai așteptă o secundă – să mă răzgîndesc – apoi plecă. Ca să mă blindez, am urmărit prominca lui Trafalgar, îmi plăcu și alergai să joc 40 de lei la casă – Trafalgar.

Macadam porni ca nebunul, luă vreo 300 de metri, Starling porni după el, restul plutonului tăcu, Babușca se închise la coardă; prin fața tribunelor, Macadam începu să moară, îl simții imediat, dar întrebarea era aceeași: de ce face doamna mai mult de trei mii? De ce n-o pot vedea dacă-i dau lui jumătate din austriac pe gratis? Căci Starling, în ocol, ajunsese lîngă Macadam și nu mai putea pierde. Trecu de el,

dar pe partea opusă, din senin, bestia începu să sară și întregul pluton – după ce-l înghiți pe Macadam – se trezi ca o vijelie, pînă și Babușca primi trei bice zdravene. Starling nu-și revenea, din turn se anunță: „Vîrlan oprește”... și Vîrlan îl opri pe Starling, scuipînd amarnic. Trafalgar atacă fulgerător, în ultimul ocol făcu vid, nimic nu mai încercă să-l ajungă; intră în linie dreaptă, cu vreo 200 de metri avans, lumea începu să fluiera și să urle, calul se sperie de moarte și galopă. Dar nu mai avea cine să-l atace. Scurtu – un *apprenti* de duzină – avu timp să-l repună, în timp ce Babușca se desprinse de pluton, gata să profite de un nou galop. Nu mă puteam concentra: știam că înving cu oricare, că oricum mă voi prezenta la „cassă”, deveneam olimpiu, banii nu mă mai interesau – problema era în altă parte: de ce...?

Avocatul Bacalbașa mă strînse tandru de braț și-mi șopti:

Hai, dragă
lancule, trage și tu un fum. Ce dacă
l-au interzis și aici, pe motiv că, cică, dăunează
grav sănătății? O viață veșnică are omul!

Din înaltul norișorilor, Corneliu Coposu, ducele de Kent super-long, îi povestește lordului Ion Rațiu cum n-a tras niciodată în piept. Pe nimeni.

– Îți mulțumesc, dragul meu...
 – N-aveți pentru ce... Am jucat doi poli pe Macadam... – voiam să fiu volubil cu el, ca să scap mai repede.

– Ai fost fair-play... nu credeam că ai să-mi spui așa o „bombă”...
 – Mergea la peste o sută de lei!
 – Trebuie urmărit... are vreo 8 secunde în burtă... și știe să plece!
 – Cal ascuns!
 – Cal ascuns, dar încă o dată mersi... Avocatul mă îmbrățișă și dispăru.
 Am căutat un loc ferit, se lăsa amurgul, așteptam cota lui Trafalgar – la ultima cursă, cotele se calculează leneș, dar e o plăcere să aștepti cota ultimei curse, lăsând lumea să plece, numărând din ochi pe cei care rămân, câțiva agitați care fac pariuri

între ei dacă „va fi peste 10 sau sub 10, cota”... În acest timp, soarele apune peste maldărele de hîrtii, programe, bilete, iluzii, umbre, vederi, viziuni fugare de un minut, mototolite cu furie. Dădeam toate cîștigurile zilei pentru a mă așeza la „cassă”, după ultima cursă, în sala pustie a plăților, la ghișeele din fața

bufetului peste care străjuia o mare pancartă a sindicatului: „Proletari din toate țările, uniți-vă”...

La o apreciere rapidă, nu eram mai mult de zece bărbați care așteptam cota lui Trafalgar. Mi-am zis: „25 de marafeți”, și m-am întins ca un vagabond pe o bancă. Nu voiam să mă recunoscă nimeni, mai încasam o mie (40x25), mâine aveam de lucrat secvența din mina pustie în care eroul pozitiv așteaptă ajutorul celor de la suprafață – o pacoste irezolvabilă de 5-6 zile, oricît mă bătea la cap Alecuțu – „scri-o cum îți vine, treci mai departe, nu va muri nimeni dacă iese prost! Eu semnez, ce mai vrei?”... Întins pe bancă, inhalînd praful obosit prin care trecea ușor briza serii de vară, m-am simțit într-adevăr un negru, un sclav care respiră o dată, într-o clipă de bucurie providențială, conștient că mâine coboară iar la galeră și mi-am pipăit teancul de bancnote din buzunarul hainei. Erau multe: „Diseară voi mânca la Athénée...”
 – am decis – dar numai dac-o găsec! Am cîștigat fără ea, am renunțat la orice superstiție, am în buzunar dovada pipăibilă că nu există superstiții, logic ar fi s-o găsec și să ies cu ea”... M-am îndreptat prin penumbra pavilioanelor spre „cassă”. Erau 6 oameni: „30”...
 – mi-am zis. Nu-i cunoșteam, cu atît mai bine.
 – Dacă te rog ceva...

M-am întors – monoclul era lîngă mine, la dreapta, cu ochiul valid în pămînt. Părea spăsit, învins, eleganța dispăruse, colțul batistei se fanase. Am tăcut. Omul

nu se așezase la coadă, în spatele meu, nu avea de încasat nimic – cunoșteam poziția aceasta, de-a dreapta celui care stă la „cassă”, după ultima cursă. Voia bani.

– Cît vrei?
 – Pentru tramvai... Din eleganță, nu mai păstrase decît dicțiunea murmurului umilitor, dar deslușit.
 – Numai atît?
 – Atît... am jucat Babușca, toți banii, cum mi-ai zis...
 – Eu?
 Veni clipa să tacă el.
 – Nu-ți dau nimic...
 – Nu pot merge pe jos.
 – De ce?

Megafonul anunță obosit cotele cursei a șaptea: „Cîștigător – 32”. Monocul rămase lîngă mine și înaintarăm tăcuți, cei din față n-aveau bilete decît de 2 lei, cel din fața mea avea un bilet de 10 lei... Eu eram singurul cu 40 de lei

– stricasem cota, dacă cineva, în oraș, nu mizase o sută...

– Cam puțin – reflectă monoclul.

– Bani buni... – și începui să înțeleg despre ce e vorba.

Mă lăsă să încasez mia, restul de o sută și ceva îl lăsai casierului, nu atît pentru d-nul Pitulescu – casier bătrîn, proaspăt grațiat dintr-un proces cu devize – cît pentru a mă juca mai departe cu monoclul, ca să vadă cum îmi face plăcere să-i dau bani ca un nabab, dacă sînt o dată nabab. Monoclul nu cliinti.

– Trăiască tineretul progresist – îmi mulțumi domnul Pitulescu.

Plecarăm ultimii de pe turf – monoclul mă luă, deodată, de braț.

– Poți să-mi dai mai mult? – și mă strînse dur, cu o putere pe care nu i-aș fi bănuț-o sub hainele de vară, impecabile.

– Te duc cu taxiul...

Am deschis portiera, l-am împins înăuntru, acceptă – înțelesesem totul: în schimbul drumului acesta regal, mă ducea la ea.

– Unde mergem? – ceru șoferul.

– Spune-i! – îi poruncii.

– Sînt banii tăi, tu conduci.

Opunea rezistență. Îi voi da o masă.

– La Athénée Palace – comandai. Îți place la Athénée?

– Întotdeauna mănînc, seara, la Athénée... – și își arogă dreptul să stea picior peste picior. Legai rapid:

– ...Și o inviți imediat! Îi dai un telefon, c-o așteptăm la Athénée...

Se crispă, se întoarse spre mine, mi se păru că pe ochiul bun a apărut o sticlă la fel de fumurie:

– Mă nenorocеști... Părea sincer alarmat, învins, convins că trebuie să se supună jocului meu, pentru a menține un fair-play de la care nu se putea deroba.

– Nu va fi nici o nenorocire... ce nenorocire poate...?

Monoclul se aplecă spre mine și în mare taină, ca șoferul să nu audă, îmi mărturisă:

– Doamna are domiciliu forțat... E sub paza mea... Mă neno...

Tăcu. Omul rămase cu fața spre mine, nu puteam să nu-l întreb de ce, dacă are domiciliul forțat, o scoate la curse. Trecurăm de Arcul triumfal, la Ambasada Sovietică se aprinse un stop și o Volgă neagră ieși, semnalizînd din faruri care-i jucară straniu pe monoclu. În Piața Victoriei, îl întrebai.

– Fiindcă nu pot trăi fără curse. Și trebuie s-o scot la aer... S-a acceptat! – mă încredință, menținînd un joc cinstit de care nu aveam nevoie. Încă îl mai aveam la mîna, dar simțeam că, luîndu-mă complice, mă duce și-l scap.

– Șefii o știu, au aprobat din două în două săptămîni... Nu ți-ai dat seama?

– Îmi dădu lovitura de grație.

La Athénée, îl lăsai să comande ce dorea, comandă frumos, cu o știință reală a versului, chelnerul îl cunoștea, dovadă că vinul fu propus de chelner:

– Vinul? Ăla?...

– Ăla... – și, deconectat, se întoarse spre celelalte mese ale restaurantului.

– Să-ți găsesc altceva? – mă întrebă, în mișcare.

– Nu.

Desen de Jiquidi

Monoclul rîse:

– Perfect. Vom mânca liniștiți. Da' ce ți-a venit să te capsezi la doamnă?...

– Nu m-am capsat – i-am răspuns, serios, prea serios. Sînt în situația că trebuie să mă fixez. Eu o fixez. Altfel...

– Știi, altfel ai înnebuni.

Și-mi descrie întreaga mea situație de șomer ideologic – o cunoștea profund. Mă asigură:

– Va trece.

– Când?

– Va trece...

Mîncărăm liniștiți, vinul mă topi; mă cuprinse un val de generozitate, uitai toate întrebările pe care aveam a le pune în legătură cu domiciliul ei forțat, divagai amplu pe marginea dreptului constituțional al fiecăruia la o meserie, îi înfipsei în buzunarul batistei albe două sute de lei, ca s-o cheme:

– Înțelege, nu vreau să-ți fac greutăți, te respect, îți respect șefii, poate sînt și șefii mei, toți avem aceleași datorii, deci aceiași șefi, nu va ști nimeni, am depus jurămîntul în armată... toți păzim... toți sîntem secrete de stat, ea e un secret de stat, nu voi decon... decon... deconspira secrete de stat, eu vreau s-o fixez de-aproape, toți trebuie să fixăm de aproape ceea ce vedem de departe, nu o voi conduce acasă – nu sînt îndrăgostit, sînt doar... roag-o să vină în rochia cu volănașe, e vară, noapte, n-o s-o vadă nimeni... e o rochie de vară...

El dădu candid din cap, de la dreapta la stînga, negîndu-mă tandru. În mișcare, monoclul căpăta cînd reflexe de iad, cînd de rai. Mă adresam numai acestei bucăți de sticlă:

– Vrei mai mult? Îți dau mai mult...

Nu mă interesează banii. Cinci sute?

O mie? Toți? Dacă luam austriacul,

ți-i dădeam pe toți...

– Lasă austriacul, nu aveai nici un austriac... – mă corectă cu o blîndețe de neuitat.

– Cum n-aveam?

– Dacă aveai – mă lămuri frățeste –, nu jucai Trafalgar...

– Am vrut să mă blindez!

– N-ai avut nici un austriac – îmi replică, deodată, sever.

Am strigat:

– Ți-l arăt!

Îmi prinse mîna ca într-un clește, mi-o răsuci:

– N-ai avut nici un austriac! M-ai mințit!

Urmă un tangou, îl lăsa să treacă; priveam amîndoi perechile, trepidam, totul trecea de partea lui, el mă adulmecă, se întoarse spre mine și-mi spuse încă o dată c-ar fi îngrozitor să fi avut austriacul...

Atunci, cu un gest descătușat, superb, i-l aruncai pe masă:

– Citește! Ce aveam în cursa a șaptea?

El citi cursă cu cursă, încordînd foarte expresiv mușchii pleoapei sănătoase. (Firește, încordă și maxilarele):

– Cînd i l-ai comunicat? – mă întrebă, ca la interogatoriu. Athénée-ul dispăruse pe fondul unui nou tangou.

– Cui?

– Cînd...?

– Ei? – îmi scăpă.

– Cum?

– N-am comunicat nimic!

– Am stat tot timpul lîngă ea... Cum i l-ai comunicat?

– Nu știu...

Era la a zecea lectură a austriacului; mișca maxilarul inferior, de la dreapta la stînga. Probabil că era un tic care trecea din om în om, din gură în gură, din tată în fiu, din frate în frate, mai ales dacă sîntem tovarăși. Ținea, fără îndoială, de mișcarea ideilor.

– Dacă ții la ea...

– Nu țin la ea. Am nevoie de o fixație care...

– Dacă ții la tine...

– Să ții la mine? – am rîs și în cîteva secunde, apăsînd pe accelerator, rîsul deveni o beție ca orice beție: îl gîdilai sub bărbie, jucîndu-mă: gulugulu. Se feri. Am întins mîna și i-am luat cele două sute din buzunar:

– Cer șampanie?

– Va trebui să comunic... – și se apropie, grav, serios, de mine, pentru a-mi da ultimele precizări. Își frecă șezutul de scaun – apoi se fixă solid, ca un driver în sulky în clipa cînd intră în linia dreaptă:

– I-ai transmis austriacul...

– Eu? Gulugulu... – încercai încă o dată să mă joc cu el. Se lăsă gîdilat sub bărbie și imperturbabil continuă:

– Azi după-amiază, acasă, din 10 în 10 minute, mă anunța că ai austriacul... Înaintea penultimei curse, am plecat să te văd... să-l văd.

N-am mai putut să mă joc; mi-am retras mîna, m-am retras cu totul.

– Nu știu cum comunicați, eu trebuie să comunic că sînteți în legătură!

– Dar de unde mă...?

– Altfel nu se explică! – și se ridică. M-am ridicat și eu:

– Condu-mă la closet. Nu mă pot ține pe picioare.

Mă luă de braț și străbăturăm holul, fără probleme. Mă țineam bine pe picioare, monoclul lui, papionul, distincția sa ne dădeau alura unei perechi de turiști anglo-scandinavi care, mergând prea departe, nu-și pierd totuși capul, ceea ce impune respect atât portarului cât și celor de la recepție. Vru să mă planteze în fața ușii aflate sub draperia de pluș greu, violet.

– Condu-mă, nu mă lăsa... – îi șoptii. Am dat deoparte draperia și l-am tras după mine. Nu mă lăsa.

Nu era nimeni în încăperea albă, unde la capătul dalelor de faianță susura un izvor de apă, ca pe orice povârniș. M-am îndreptat spre lavabou.

– Nu... – și mă cîrmi duios spre lăcașul cuvenit. Era patern. Mă așteptă – întorcându-se cu spatele –, mă păzi.

– Sînt gata! – i-am comunicat, la timpul potrivit.

Îi pusei din nou în buzunarul batis-tei cele două hîrtii de o sută.

– O iubești? – l-am întrebat, fără a pune însă semnul ortografic specific interogației.

– Să nu mai vii la hipodrom... – mă sfătui, într-o șoaptă paralelă cu murmurul apei în instalații, ca o voce de om pe *Sonata Lunii*. Să nu mai vii, dacă ții la ea... Caută altceva...

Ridică privirea spre mine și – sub monoclu – apăru parcă licărul unei lacrimi, sau era efectul luminii. Sau era un efect optic, al banilor mei din buzunarul meu. Sau al zilelor acelea în care dramele se chirceau în melodrame, iar melodramele se lichefiau în cai verzi pe pereți albi,

băligîndu-se verzui pe zgura roșie. Sau, pur și simplu, îl stropisem în timp ce. Am rămas la această ultimă ipoteză – ca la rima cea mai rară și mai nobilă. Veni iarna și am ales conștient meciurile de hockey, unde pariam singur, cu mine însumi, în pustiul tribunelor unui proaspăt patinoar. Se juca un hockey prost, eram puțini, dar stația de difuzare avea cele mai noi benzi din București, cu Yves Montand și Maurice Chevalier. ✓

»VICIOSUL E CEL CARE NU SE POATE OPRI. LA VITEZOMAN, DE EXEMPLU. ÎL VEZI CĂ DEȘI ÎNTRĂ ÎN STÎLP, ESTE ATÎT DE PRINS DE VOLAN, CU PICIOARELE ATÎT DE ADÎNC ÎNFÎPTE ÎN PEDALE, ÎNCÎT CHIAR ȘI AIA DE LA DESCĂRCERĂRI DE-ABIA, DE-ABIA REUȘESC SĂ-L SCOATĂ DIN MAȘINĂ.«

Alin IONESCU

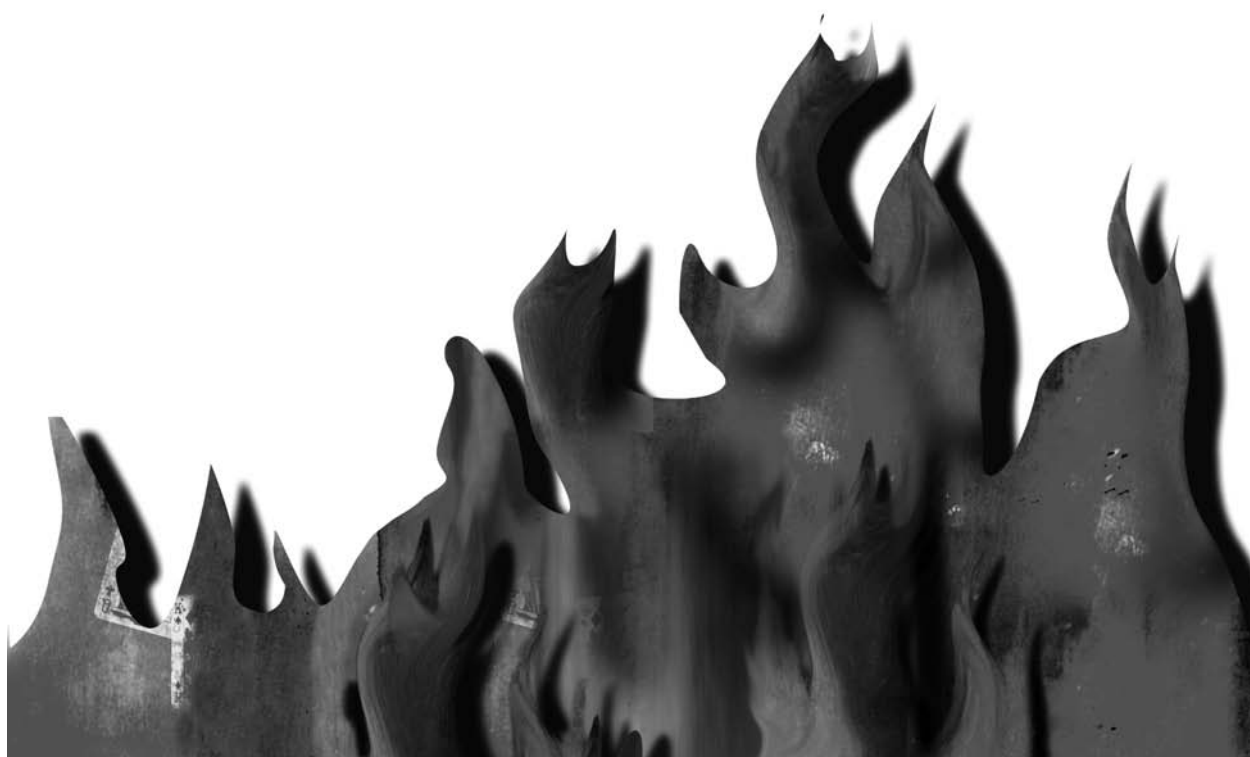

Moldova n-a
fost a mea, ci
a urmașilor
și a
urmașilor
urmașilor
mei, pe care
vi-i prezint
aici, cu
milioanele!

**ȘTEFAN DOMN
CONDOM SĂ-NĂLȚĂM!**

VICIUL X

ȘI ALTE VICII MIȘTO

DESPĂDUREȘTE ROMÂNIA

GRAFOMANIA

FOAIE VERDE,
MAGHIRAN,
BADEA MEU E
GRAFOMAN

de Viorel MOȚOC

Diferența dintre un scriitor productiv și un grafoman e talentul. Simenon, de pildă, a scris foarte mult, a avut cărți pe care le-a terminat într-o viteză greu de imaginat. Asta ca să dăm numele unui scriitor. Grafomanii sînt mult mai mulți. Din fericire, rămîn aproape anonimi. Din nefericire, se taie păduri și pentru ei. Un caz special, din frumoasa noastră țărișoară, este unul numit Dumitru M. Ion, scriitor despre care se spunea că, odată cu împlinirea vîrstei de treizeci de ani, sem-nase, deja, treizeci de cărți. Dacă nu cumva la treizeci și cinci de ani avea treizeci și cinci de cărți. Anul și cartea, cu toate că, probabil, pînă nu a mers la școală nu scrisese nici o carte. Așa că ritmul de scriere a fost mai mare decît o carte pe an. Nu mai știm nimic despre Dumitru M. Ion, însurat cu poete-sa vătrașă Carolina Ilica. Vă mai aminiți, probabil, de ea, este autoarea teoriei potrivit căreia primul război din Golf a fost lansat pe 15 ianu-arie de răuvoitorii care nu au vrut să ne lase să-l sărbătorim liniștiți pe Eminescu! Revenim la Dumitru M. Ion: se vorbea că ar fi obținut un post diplomatic prin Republica Macedonia. E bine, dacă e așa, e un post liniștit, nu foarte solicitant, are omul timp să scrie!

GRAFOMANIA
SALVEAZĂ
ROMÂNIA

Zicea și tata Cehov. Cînd ți se naște un copil, ia-l, îmbrăiază-l, înfășază-l bine în scutece și, pe urmă, dă-i niște palme zdravene la fund, zicîndu-i: „Nu scrie, nu scrie, nu scrie!”. Dacă, în ciuda ace-s-tui tratament, micuțul se va apuca de scris, nu mai e nimic de făcut. Boala scrisului este o maladie mai devastatoare decît toate infecțiile din lume. Cei care am apucat să trecem pe la vreun cenaclu sau doar am răsfoit publicațiile literare centrale ori provinciale, da, știm prea bine: românul e născut poet, căci nu e om să nu fi scris vreo poezie, măcar o dat', măcar o dat' în viața lui... leșind în întîmpinarea setei de exprimare lirică a populației (deși toată lumea se plînge de foame și de frig), ziarul *Național* a venit cu o idee întru totul lăudabilă – de ceva vreme, sub îngrijirea lui Miron Manega, un colț de pagină găzduiește rubrica *Și eu știu să scriu!* Dacă știți să citiți, merită

să aruncați un ochi peste ea, din când în când. Veți găsi texte demne de a fi reținute nu numai de istoria literaturii, ci și, de ce nu, de analele psihologiei sociale. De la deținuți găzduiți în Penitenciarul din Baia Mare și pînă la o mamă cu doi copii din București, al cărei soț nu poate fi momentan alături de familie, pe bune, România întreagă vrea să scrie. Și nu orice: Poezie!

Temele abordate în general sînt, cum să vă ziceam, așa, simple, general umane. Răspunsurile la întrebări banale, de genul: „Ce e viața? Ce e omul? De unde venim și încotro ne îndreptăm?”. Deloc înțîmplător, un angajat la uzina de autoturisme Dacia-Pitești – 39 de ani, 14 ani de căsătorie, un copil în

clasa a cincea –, dar și o lucrătoare la o societate comercială din Pașcani – 47 de ani, mamă a patru copii –, să nu vă surprindă, și-au intitulat creațiile la fel, absolut inspirat: „Viața”. Dar să-i dăm cuvîntul mai întîi dlui Dumitru Cristian Graipă din Pitești:

„...Nimic nu e mai sfînt ca viața,
Ce pentru unii e ca gheața
Să învățăm ce-i drept, mila și iertarea
Apropiind dragostea și împăcarea

E disperare, haos și destin
Nu mai doresc să mă închin
Aș vrea să lupt și să omor
Pe rău să-l prind și să-l dobor.

O, viață crudă și nedreaptă
Spiritual mai urcă o treaptă,
Să simt lumina întunecată
Ce o pătrund cu a mea
soartă.”

Dom'le, mă opresc oamenii pe stradă să mă-ntrebe ce-a mai zis Alcibiade la rubrică. Păi, de unde să știu?! – le răspund. Ce, eu am timp să citesc toate prostiile pe care le scriu?!

Posesor al unui umor holocaustic, Corneliu Vadim Tudor nu mai știe cum să împace steaua lui David cu crucea. Crucea roșie.

Completînd, nuanțînd, extrapolînd,
dna Dorina Ungureanu din Pașcani
își limpezește neliniștile metafizice,
în același registru liric, dar și onto-
logic:

„Ce-i viața asta oare
E adevăr, minciună
Sau dragoste și ură?
Sînt semne de-ntrebare
Și eu aș vrea nespus
Acum la fiecare
Să pot găsi răspuns (...)

Dar viața e frumoasă
Și trebuie trăită
N-am să mă las înfrîntă
Precum este o creangă
Atunci cînd este ruptă.“

Pentru poetul de ziar, viața – ce
mîndru sună acest cuvînt! – re-
prezintă într-adevăr o valoare
esențială, la care autorul trebuie să
se raporteze neîncetat, mereu și
mereu. Uneori, însă, ghimpele
îndoiiilor pătrunde adînc în carnea
versului. Atunci apar, răvășitoare,
întrebările. Apar, de exemplu, în
creația dlui Florin Marinescu din
București, intitulată, original, „A fi
sau a nu fi”. Cum ar veni:
„Cruzimea și-a schimbat nuanța
Dar tot cruzime a rămas
Mă-ntreb atunci: PLANETA TERRA
Cu ce oare a progresat?

De sabie sau de măciucă
Mureau femei, bătrîni, copii
CIVILIZAȚIA de-acuma
Planeta poate nimici!

Unde e oare înțelepciunea
Ce-o trîmbițăm ca-ntr-un bazar
Cînd se lucrează zi și noapte
La arsenalul nuclear?...”

De aici, din această dureroasă și
perpetuă zbatere între real și ideal,

Domnule Ilașcu, per-
miteți-mi să vă dedic o poezie patriotică pe
care-am făcut-o chiar acum, pe loc. Na, c-am uitat-o!
Vă supărați dacă, în schimb, vă recit două mai vechi,
de acum un minut, deja intrate în istoria litera-
turii?

Adrian Păunescu, un poet a cărui greutate se va cîntări
și postmortem tot în viu

între immanent și transcendent, se nasc trăiri complexe și simțăminte profunde.
Tulburat de zgomotul Universului, sufletul sensibil nu poate să doarmă. Ca
în poezia „Insomnie” a dlui Șerban Mărgineanu din București. De unde ne per-
mitem să cităm:

„Și izolarea nopții te prinde ca un val,
Există lîngă tine și micul animal,
Ce completează tihna și liniștea din casă,
Atunci cînd te privește și vrea să te miroasă.”

Izbită de valurile existenței, ființa individului se surpă încetul cu încetul. Și ast-
fel se insinuează insidios sentimentul derizoriului. Cum se întîmplă în poezia
„Deșertăciune” a dnei Liana Cazacu, 42 de ani, absolventă a Facultății de
Planificare și Cibernetică Economică din cadrul ASE București. Zice așa:

„Un pescăruș bătrîn ca timpul
Pe pieptul meu a poposit,
El m-a lovit ușor cu ciocul
Spunîndu-mi: «Bine te-am găsit!»

Cu ochii-i triști, adînci și sinceri
În ochii mei s-a oglindit,
Și pribegia-i de o viață
În trupul meu s-a risipit.”

Ci noi, sincer, ce mai putem zice? Scrieți, fetelor și băieților, scrieți orice, scrieți oricum, numai scrieți poezie! Pentru că, fără mișto: mai bine scrii poezie la ziar decât să dai la lume-n cap pe stradă. Cum zice și dl. Niculae Gherăsoiu, tot din București:

„Ți-am scris mai ieri o poezie.
De-atunci și noaptea eu visez
În pagină de ziar că se va scrie
Despre a mea frumoasă poezie.”

Deci putem pentru ca să conchidem în concluzie niște versuri care mulți vor subscrie la ele:

Ce-ți dorim noi ție, dulce Românie?
Țara mea de proză, țara mea
de rău?

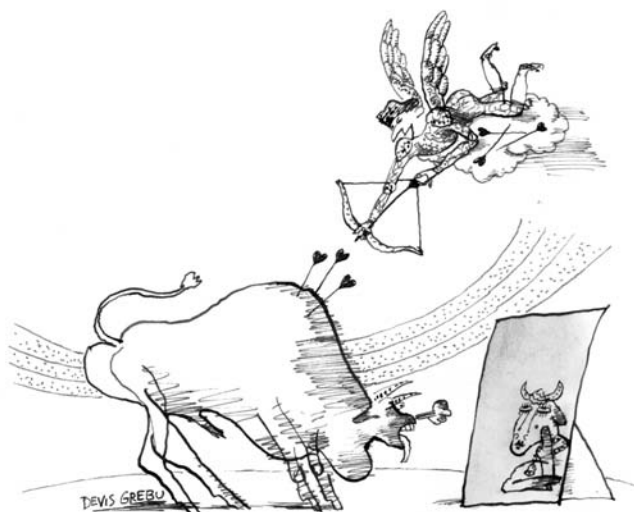
Versuri în neștire, multă poezie!
La atâtea strofe – rime căcălău! ✓

CORIDĂ ÎN ANDALUZIA

de Cornel IVANCIUC

Am ieșit din mama, în urmă cu 47 de ani. Mă numesc Ivanciuc. Numele meu nu vă spune nimic. Mă pasionează moartea. Am trăit lângă ea, am mâncat împreună, ne-am provocat reciproc, am dormit alături și am supraviețuit unul celuilalt. La mine acasă, în Maramureș, moartea și viața sunt tratate cu aceeași măsură. Privite ca două jumătăți ale aceluiași întreg. Când eram mic, mama mă târa la toate înmormântările. Să văd moartea, îmi zicea ea. Să mă obișnuiesc cu chipul ei. Acum sunt mare și abia mă târăsc de căldură, pe străzile orașului Mijas, din sudul Spaniei. Membrii trupei Rolling

Stones își fac vacanța aici și stau în hotelul Babylon. Eu locuiesc la Calahonda, într-o rezidență a unui club britanic, pe Costa del Sol, în Andaluzia, undeva între Málaga și Gibraltar. Administratorul este un alcoolik sinistru și mă invită toată ziua la *barbecue*. Îl refuz politicos: thank you, Jack, noi, românii, mâncăm doar carne crudă. Hăituim porcii, oile și vacile pe stradă, le sărim la beregată, le sfâșiem grumazul cu dinții și le bem sângele. Eu sunt vampir din Maramureș, Transilvania, du-te-n pizda mă-tii de bețiv, că-ți sparg jugulara. A doua zi uită tot ce i-am zis și o ia de la capăt. O trimite pe nevastă-sa, Iris, pe capul meu. O lungană ciolănoasă, care în tinerețe a fost stewardesă. Mă aude vorbind în spaniolă cu camerista, Pepa, și iarăși crede că sunt argentinian. Nu, îi zic, sunt român, canibal, minotaur și vampir. Pasiunea mea este moartea. Fac ceva pe grătarele lui Jack. Pe terenurile lui de golf și în piscina

lui. Dacă mă mai pisați mult la cap, la noapte vă asasinez în așternut. Îi zic Pepei să-mi aducă sabia de coridă a nepotului ei și v-o vâr în frunte la amândoi. *¡Olé!* Pepa este diminutivul lui Francisca. Nu mă întrebați cum a devenit Francisca Pepa, pentru că o să vă răspund că habar n-am. Pot să vă spun doar atât, că Pepa stă toată ziua cu ochii pe mine, ca să vadă când o să-i fur lenjeria. A auzit de unde vin și are nevoie de o dovadă, ca să se convingă că sunt un român autentic. O dezamăgesc profund, după ce îi citesc gândurile. Îi zic: Pepa, du-te dracului de hoască păroasă, eu nu sunt hoț, ci criminal, ca voi, toți spaniolii la un loc. Am venit acasă, la antrenament. Vreau să beau sânge de taur. Vreau să vă iau fața. Vreau să mă răcoresc. Vreau să discutăm de la egal la egal, amical. Sunt minotaur din Maramureș. Mi-e cald. Mi-a intrat în ochi Africa. După mine or să vină culegătorii de căpșuni. O să-i storșească în pumni să le iasă sângele. Vreau sânge. Mi-e sete, Pepa. Marș afară și adu-mi un pahar de apă. *¡Arre, mula!* Ai un nume de catârcă, și azi văd viața în roșu. Dă-mi sabia lui José, nepotu-tău, să-ți rad jungla de pe picioare.

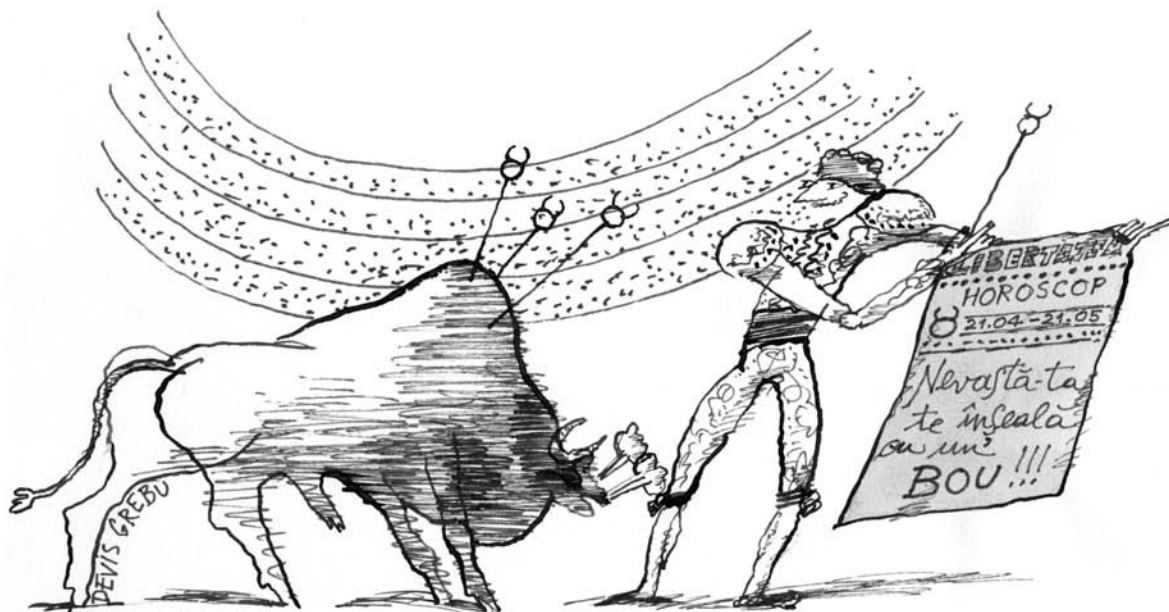
Stânca Gibraltarului se vede de pe un deal acoperit de palmieri pitici, pe care m-am târât de două ori. Până în Gibraltar sunt cam o sută de kilometri. Gibraltar este un cuvânt arab și înseamnă Muntele lui Tarik, Gebel-at-Tarik.

La viața lui, Tarik a fost un maur fișos. De pe deal, văd și Munții Rif din Maroc. E o senzație ciudată să vezi Africa din Europa. Ieri am fost în Granada și am trăit o senzație și mai ciudată: l-am văzut pe Virgil Măgureanu. Eu intram în Alhambra, iar el ieșea cu nevastă-sa de mână. E de-a dreptul bizar să mă întâlnesc, tocmai aici, cu Măgureanu. În arabă, Măgureanu nu înseamnă nimic. În bască, de unde vine, cuvântul *bizar* înseamnă bărbos. Sunt un bizar sinistru. Am plănuit ani de zile să-l elimin pe Măgureanu și acum, când aveam ocazia s-o fac departe de SRI, intru în Alhambra, îmbrăcat în alb, ca un miel. În arabă, Alhambra înseamnă Palatul Roșu, Al Qasar-al-Hamra. Ultimul emir care a trăit în palat, Boabdil, era nebun. Și-a omorât toată familia, înainte de a fi doborât de gărzi. Și el era pasionat de moarte. Când spaniolii au

pătruns în oraș, maurii aproape că n-au mai opus rezistență. Mie îmi place araba foarte mult. Îmi provoacă o senzație plăcută, care îmi aduce aminte de sângele care gâlgâie pe gâtul unui taur răpus de matador. Araba este o boală de gât foarte aristocratică, și vâjâiala aia guturală, care îmi înfășoară barba când o vorbesc, mă excită. În spaniolă s-au păstrat 5.000 de cuvinte arabe. Petre Roman este un agramat. L-am întrebat odată, într-o emisiune în direct, cum se zice în spaniolă la lucernă, și mi-a zis, senin, *lucierna*. Țeapă! Se zice *alfalfa*, iar la lanul de lucernă, *alfalfal*. Râul care curge prin Málaga se numește Guadalmedina. În arabă, Wed-al-Medina înseamnă Râul Orașului. Numele celebrului regizor Almodóvar este tot arab, și înseamnă Cotul Râului, Al-mudawar.

Azi sunt pentru a treia oară în Mijas. Orașul este o splendoare care îngărmădește câteva sute de cuburi albe la pieptul unui munte arid. Deseară merg la coridă. Coridele se țin cu două-trei ceasuri înainte de apusul soarelui. Biletul costă foarte mult și sunt trei tarife, aceleași, în toată Spania: 30 \$ la soare, 40 \$ pe jumătate la soare și 50 \$ la umbră. Moartea unui taur costă, ca și viața lui. Spaniolii sunt pasionați de moarte și ar fi în stare să plătească pentru ea oricât să o vadă la față. Aș putea să vă fac capul mare cu sute de termeni de specialitate despre coridă, dar azi vreau să vă cruț. Porecla mea este Pliantul cu Barbă. Stau cu ochii în soare și mă minunez de cât de fraieri sunt toreadorii ăștia. Niște amatori, niște puțoi, cu aere de maestri. José, nepotul Pepei, este de plăns. Șase tauri, și de zece ori pe-atâtea rateuri, până ce-au reușit să le nimerească fruntea. Pentru taurul de coridă, în spaniolă sunt zeci de denumiri. Merită să vă zic câteva dintre ele: *fuego*, *burel*, *morlaco*, *cora-*

co, buró, hosco, mozo, auroch, enemigo, galán, morito, bestia, macho, funo, jinjalé, aguardiente. Bunăoară, *aguardiente* înseamnă țuică. În fața mea, la umbră, stau încremeniți de oroare ciopoare de spectatori din țările scandinave, care trec la amenințări și huiduieli. Nu știu cine dracu' i-a chemat la un asemenea spectacol rezervat în exclusivitate minotaurilor, dar dacă mai continuă mult să boicoteze corida, jur să-i târăsc în arenă și să le iau maul. Cu sabia lui José. Care în tauromahie se numește *estoque*, care înseamnă gladiolă, care vine de la *gladium*, care era sabia scurtă și lată a gladiatorilor. La sabie se mai zice *acero*, *sable*, *tizona*, *hoja*, *filosa*, *alfanje*, *pincho*, *espusifa* sau *janró*. Cei mai tari toreadori, la ora asta sunt așa: Jesulín de Ubrique, cu 153 de coride, Enrique Ponce, cu 110 și Espartaco, cu 100. Monitorizarea n-a făcut-o mama, ci specialiștii Marcelino Ortiz Blasco și José María Sotomayor, de la revista *La Tauromaquia*. Cele mai frumoase arene din Andaluzia sunt în Sevilla, Plaza de la Real Maestranza, de la 1707, și în Ronda, La Real Maestranza de Caballería. Când am fost în Sevilla, afară erau 47 de grade și babele leșinau pe străzi, care sunt acoperite cu rogojini de trestie. M-am plimbat prin tăria amiezii prin cartierul Triana, de pe malul drept al Guadalquivirului. În arabă, *Wed-al-Kabir* înseamnă Râul Mare. Este cartierul aristocrației gitane a toreadorilor din Andaluzia. Am intrat într-o locandă obosită și mi-am comandat o farfurie de melci. Am comentat meciul de la televizor cu doi gitani bătrâni și am băut bere cu ei. M-am simțit bine. Am râgăit de plăcere. Mi-am mai comandat o tură de melci. Ronda e sus pe munte, sub Serranía de Ronda, pe buza unei prăpăstii uriașe. Pe cealaltă parte, unde

ajungi peste cel mai înalt pod istoric din Spania, se află cartierul maur și palatul Mondragón. Arena este perfectă, iar stilul de coridă de aici se numește *goyesco*. Toreadorii au cele mai frumoase costume, *trajes de luces*, din epoca lui Goya. Arena din Ronda a avut întotdeauna oaspeți celebri: Hemingway, Orson Welles, prințul Juan Carlos de Burbón, viitorul rege al Spaniei. În Ronda am mâncat o specialitate andaluză, *el rabo del toro*, coadă de taur, care în tauromahie este unul dintre cele mai importante trofee. Când am ieșit din mama, soarele m-a privit fierbinte în ochi, și în ziua aceea a curs mult sânge. ✓

CONSPIRAȚIA INVIDIOȘILOR

de Liviu MIHAIU

A trecut mult timp până să-nțeleg cine este și cât de periculos este un mâncător de căcat. Când eram copil credeam că un asemenea tip este o specie de ofticos care face o criză ingenuă când vrea să mănânce o înghețată văzută-n altă mână. Apoi, adolescent, am început să cred că un copil cu trotinetă îl părăște perfid pe cel cu bicicletă pe motiv că are mâinile murdare. Nu o dată, când eram copil de școală nouă, aveam parte de bătăi inexplicabile din partea unor tipi aparent puternici, care mă așteptau pur și simplu în fața ușii fără o sănătoasă argumentare. Atunci am crezut că e o chestie „just for fun”, dar niciodată nu mi-a trecut prin capul ăla blond că toți cei care îmi montau așa ceva aveau ceva în comun: erau bruneți. În liceu, un alt brunet, de familie bună de-astă dată, mi-a regizat o treabă violentă în buda unei discoteci. Era cât p-aci să-mi formez o părere greșită despre el, când un roșcat de origine aromână cu care vâcolacul s-a distrat la masă pe seama mea a încercat să-mi argumenteze sociologic distracția: „a vrut să-ți arate cine-i șeful”. Părea o chestie a dracului de matură și interesantă. Întâmplarea n-am deslușit-o nici până-n ziua de azi. Admit că pe lângă faptul că sunt blond mai am și alte defecte dobrogene, darwiniene sau freudiene. Peste ani, mult mai târziu, când trăiam alături de flăcăi un pic mai culți și trecuți de prima tinerețe, a început să mi se-ntâmpale din nou. Paradoxul dracului este că oamenii mari sunt mult mai lași decât puștii ăia de cartier care mă trosneau la școală. Nu mai loveau cu pumnii și cu picioarele. Ci altfel, mult mai dureros. Mâncau căcat. Suspectam că deja e o chestie între adulți. Cu rivalități organice de la femei. Sau pe bază de status. Sau, dacă fac apel la documentarele astăzi la modă de pe canalul Discovery, că e o luptă pentru postul de mascul dominant; mascul alfa versus mascul beta. Într-o măsură sau alta, cam toate erau adevărate. Dar la un moment dat am observat același și același lucru. Majoritatea erau bruneți, în timp ce eu eram același blond suav din oglindă. Devenise o certitudine. Cu care, trebuie să mărturisesc, nu m-am împăcat de fel ca viitor intelectual. Era o explicație rasistă, deci insuficientă. Așa că am încercat o cercetare în legătură cu dorința lor irepresibilă de a mă mușca de cur. În al doilea rând, am mai observat ceva: bruneții mai aveau ceva în comun, pe mine. De obicei, solidaritatea, fie ea și de culoare, e o treabă în

stare să te-nduioșeze. Numai că, pe-aceste meleaguri, oamenii nu se asociază prea des să sape un pom pentru că sunt prea tentați să sape un om. E mult mai ușor să faci rău decât bine, tot așa cum e mult mai ușor să nu faci nimic decât să faci ceva. Oamenii se adună și ți-o fac aproape gratuit, „de-ai dracului”; e un „altruism” specific popoarelor fără dimensiune, fără menire aparte. Mai e o chestie de care trebuie să țineti seamă dacă vreți să vă feriți de acești vampiri ai căcatului: sunt foarte greu de depistat. Practic, sunt la fel ca ceilalți, plâng la filme, își iubesc nevestele, pun bani deo parte, sunt pudibonzi, se-nnobilează cu varii cauze; sunt scunzi sau înalți. Sunt banali în exprimarea de zi cu zi, dar conspiră. În schimb, „mușcații” nu trebuie deloc să fie banali, e musai să aibă succes și un fund frumos. Mie unuia mi s-a spus în față că am un fund frumos și am avut de suferit din această cauză. Nu există colectivitate care să nu conțină o gașcă de invidioși plini de „caș” la gură care să nu-ți vizeze fundul, fața sau cariera. Până și noi avem vreo doi în redacție, foarte influenți, pe care i-am deconspirat cu greu în interiorul organizației. Unuia dintre ei colegul meu, Cornel Ivanciuc, i-a promis o răzbunare culturală cu acoperire națională: în memorii. E o metodă de a-i amenda în istorie, dar, de fapt, lor trebuie să le scoți dinții cât mai repede, acolo, în locul în care ți se arată. Filmele americane, în afară de propagandă, sunt în acest caz necesare: te ajută să-i „vizualizezi”. Dacă rămân singuri cu cineva, o lumină verde li se aprinde instantaneu în ochi, și încep. Să mănânce căcat. Fiți foarte atenți, bunăoară, la fizionomia lor când lăudați pe vreunul. Atunci puteți să-

i depistați foarte ușor pentru că le cade fața. Li se prăbușește spectral ca atunci când o mare nenorocire e pe cale să li se întâmple. Până și pe cei consacrați, dar morți, nu-i iartă. Altfel, în prezența mușcaților, sunt de regulă politicoși și fuduli. Așa se valorizează. Un proverb evreiesc spune: „Ce bine ți-am făcut de mă urăști așa de tare?!”. Odată, profesorul Jean Bălin mi-a povestit că a încercat să treacă o babă strada. A luat o sumedenie de poșete-n cap. O boieroică mi-a relatat cum într-un sat a ieșit o întreagă revoltă când familia ei a donat țaranilor câte o vacă. „Drept cine ne iei? Ce crezi, că dacă ne dați o vacă, ne cumpărați? Suntem săraci, dar avem demnitate!”.

Poți totuși să-i recunoști și altfel: prin ceea ce nu fac. Căci anumite lucruri nu le fac în ruptul capului: nu ajută pe nimeni dezinteresat, nu vorbesc de bine pe nimeni dintre cei care trăiesc, practică o falsă generozitate cu care-și arvunesc indulgențele celorlalți (nu vă lăsați păcăliți dacă dau bani la cerșetori, vă împrumută sau li se face rău la vederea sângelui). Nu spun vorbe bune nimănui decât din lingușeală. Boala asta a invidiei nu iartă nici o meserie, de la poeți la vidanjori și de la astronauti la militanțiști. Am văzut moraliști cărora le străluciau ochii în momentul în care devorau un gât, un suflet sau un cur de om adevărat. Totuși, dacă este o breaslă unde invidia este a doua natură și a doua profesie, atunci nimic nu este mai devastator decât o „iubire sinceră” între actori.

O teorie de ultimă oră, despre noi, românii, mi-a parvenit la închiderea acestei scrieri de la un ambasador dintr-o țară latină sud-americană: „Vă cunosc foarte bine, semănați uluitor cu noi, sunteți antropofagi”. Și eu care credeam că noi suntem doar români. ✓

CUM AM CONSUMAT COCA ÎN PERU ȘI BOLIVIA

de Cornel
IVANCIUC

Plec din Nazca spre Cusco. Afară sunt 40 de grade. Am venit în Perú din Chile, ca să văd liniile de la Nazca. Am închiriat un avion de la Aero Paracas și am zburat trei sferturi de oră, la 1.200 de metri, peste linii, pentru 30 de dolari. Rămân la convingerea că liniile sunt o hartă a cerului andin, în care fiecare figură de animal sau pasăre reprezintă o constelație. Până în Cusco urmează să fac 20 de ore. Drumul a părșit deșertul și urcă în Cordiliera de Huanzo, din Anzii Occidentali, până la aproape 4.000 de metri. Se lasă încet seara și frigul a devenit pătrunzător. Intrăm în Puquio, din departamentul Ayacucho. E prima așezare incașă mai mare. Autobuzul oprește o jumătate de oră. Pătrund în locanda adăpostită sub un șopron din *adobes*, cum se numesc chirpicii în spaniolă, și îmi comand un ceai, ca să mă încălzesc. Sunt înconjurat de mai multe indience care vând *choclo*. În *quechua* sau *quishwa*, limba incașă, este numele porumbului din Anzi. Știuletele nu e mai lung de o palmă, iar boabele, de dimensiunile unei cireșe, sunt complet albe. Coloniștii spanioli l-au botezat „porumb regal”. Incașii îl consumă fiert și nesărat, împreună cu o bucată de brânză de lamă. Așa am să-l mănânc și eu, peste tot în

Perú, timp de aproape zece zile. Un știulete costă cincizeci de *centavos*, echivalentul a cinci mii de lei românești. Cel mai spectaculos este porumbul violet, *el maíz moreno*, din care se prepară berea incașă pentru ceremonii și ofrande, *la chicha morena*. O babă vinde ceai, în sticle de Inka Cola. Mă strigă să-l cumpăr. *Toma una hierbita, tío*: ia o ierbșoară, unchiule. O întreb din ce este făcut. Din sfânta noastră coca, îmi zice. Va fi prima dată când voi bea infuzie din frunze de coca. Mai apoi, în Cusco, voi mesteca frunzele fără de care este imposibil să trăiești, să respiri, să te miști în voie și să muncești la peste 3.000 de metri.

Autobuzul pleacă mai departe, despiciând noaptea andină. Șoferul mestecă frunze întruna și conduce ca un dement. Drumul se cațără pe buza unor prăpăstii înspăimântătoare. Suntem pe cumpăna apelor, dintre izvoarele fluviilor scurte, care se varsă în Pacific, Ingenio, Acari și Yauca, și cele ale râului Apurímac, care formează, împreună cu Urubamba, brațul sudic al Amazonului, numit Ucayali. Brațul de nord se formează în Ecuador și se numește Marañón. Ucayali se unește cu Marañónul la Iquitos, în selvă, și formează Amazonul pe teritoriul Perului, înainte de intrarea în Brazilia. Trecem pe sub vârful Pallapalla, de peste 5.000 de metri. Îmi va fi imposibil să adorm, din cauza frigului. Indienii stau înfocoliți în păture de alpaca. Mă conversez cu minerul Sepúlveda, care călătorește cu soția și cei trei copii. Vine de la Lima și pleacă acasă, la Abancay. Știe surprinzător de multe lucruri despre România. A auzit de Constantinescu și Iliescu. Este comunist, ca majoritatea incașilor din Perú, care vorbesc quechua, în proporție de 18 procente. Zona Abancay și Ayacucho este fieful gherilei maoiste Sendero Luminoso, „Căderea Luminoasă”. Autobuzul ajunge în Abancay la trei dimineața. O aversă rebelă a distrus drumurile. Grămezi uriașe de aluviuni acoperă carosabilul. Șoseaua coboară pe râul Pachapacha, care se varsă în Apurímac. Când se va lumina de ziua, voi vedea că râul a rupt, practic, o jumătate de drum în lung, pe mai bine de doi kilometri. Mașinile care circulă pe contrasens fac cozi uriașe, în locurile ceva mai largi, și așteaptă să le vină rândul să traverseze. De o parte

și de alta, Cordillera Vilcabamba își răsfiră vârfurile de peste șase mii de metri, care apar și dispar din ceață. La o curbă, un torent adânc de peste un metru a distrus complet drumul. Mașinile mici s-au oprit neputincioase. Plouă întruna, în rafale. Ceața se răsfiră fantomatic peste crestele coniferelor din neamul araucariei. Șoferul își face avânt și taie torentul în viteză. Apa pătrunde în autobuz, dar ajungem pe partea cealaltă, pe jumătatea de drum intactă. Vom circula pe porțiuni de jumătăți de drum, până la Cotabamba, și abia spre Anta, unde urcă spre Cusco, va reveni la normal. Mă cazez, beau infuzia de coca cu care mă servește directorul hotelului și ies în oraș. La primul colț de stradă, îmi cumpăr frunzele, pe care n-o să le mai scuipe din gură decât noaptea. O pungă, de peste două sute de frunze, costă un *sol*, echivalentul a 10.000 de lei. Gustul lor e amar, iar forma și dimensiunea sunt aproape ca ale unei foi de laur, mai alungite. Efectul lor este rapid, și primul lucru pe care îl constăți este că îți reglează respirația.

Numele incaș al orașului este Qosqo, Orașul Pumei. El a fost consacrat Constelației Pumei de pe cerul austral și a fost capitala imperiului Inca, Tawuantinsuyu. Ollantaytambo a fost închinat Constelației Lamei, iar Machu Picchu, Constelației Condorului. Cusco ocupă fundul unei văi, începând de la 3.400, din Huanac Pichu, orașul de jos, până la 3.800 de metri, în Huanac Pichu, orașul de sus. Fără frunze, ai senzația că te sufoci și că nu-ți mai ajunge aerul în plămâni. Frunzele de coca se mestecă cu un bol preparat din cenușa unor plante, printre care și chinina. În limba incașă, bolul se numește *llipt'a*.

Calciul din cenușă ajută la eliberarea celor 14 alcaloizi conținuți de plantă, mai puțin a moleculelor de cocaină care sunt parțial distruse. Se mai eliberează caroten, tiamină, riboflavină, fier, calciu, potasiu, magneziu, sodiu, aluminiu, bariu, stronțiu, bor, cupru, zinc, mangan și crom. Toate sunt teaurizate într-o singură frunză, al cărei revers este unul dintre cele mai sinistre droguri. Numele științific al cocainei este benzoil-metil-ecgonina și ea a fost izolată, în 1860, de chimistul A. Niemman.

Plouă mocănește. Urc și cobor într-o veselie pe străduțele și piețele cu nume incașe: Pumacurco, Hatun Rumiyoq, Inka Roca, Limaqpampa. Ajung la Sacqsayhuaman, fortăreața sacră a incașilor, cea mai mare din Americi, care

se traduce „Capul pumei”. Coca îți relaxează diafragma, are efect vasodilatator, îți astâmpără setea, senzația de frig și foamea și numele ei vine din limba aymará, vorbită în Bolivia, în care înseamnă iarbă. Este folosită ca leac pentru durerile de cap, afecțiuni ale gâtului, probleme de stomac și, mai ales, pentru combaterea răului de munte, *soroche*, din zonele înalte. Cataplasmele sunt folosite pentru lecuirea reumatismului și a luxațiilor. În Perú, este cultivată sub

control guvernamental, în Valle del Apurímac, pe 10.000 de hectare, și în Alto Huallaga, pe 14.700 de hectare. Întreprinderea Națională ENACO SA, care comercializează coca pentru industria farmaceutică, recunoaște că în Perù există 60.000 de hectare de coca, numite *cocales*, care produc 30.000 de tone de frunze. Dintre acestea, doar 3.000 de tone ajung pe piața consumatorilor de frunze, *chacchado*, 5.000 de tone sunt folosite în industria farmaceutică, iar 22.000 iau o destinație necunoscută. Conform datelor Serviciului de Informații al Forțelor Armate, narcotraficantii au stabilit legături cu Sendero Luminoso, care ar deține peste 300 de laboratoare clandestine în Perù.

Am văzut arbustul de coca într-un singur loc, la Machu Picchu, pe o terasă ornamentală, la 2.290 de metri. Avea doar două frunze. Eforturile incașilor de a-l aclimatiza la o asemenea altitudine au eșuat. Planta nu crește la mai mult de

1.500 de metri și se cultivă, în mod predilect, până la 500 de metri. Numele ei științific este *Erythroxylon coca* sau *Huanuco Coca*. Frunzele se recoltează de trei ori pe an: în martie, în iunie și în intervalul octombrie-noiembrie. A fost cultivată de preincași, începând cu 4.000 de ani în urmă. În epoca imperială incașă, consumul ei a fost raționalizat. În cea hispanică, s-a considerat că este o iarbă drăcească și a fost interzisă, până când spaniolii și-au dat seama că indigenii nu mai dau randament, la peste 3.000 de metri, și au reintrodus-o, plătindu-i pe sclavi cu frunze. Astăzi, consumul ei a crescut de peste 30 de ori, iar savanții consideră că populația inca este dependentă deja de coca. Scepticii îl definesc ca pe un viciu. Antropologii sunt de părere că populația inca ar degenera dramatic dacă ar fi privată de consumul de coca. Un kilogram de cocaină se obține din procesarea unei tone de frunze de coca. Procesarea este laborioasă și necesită o mulțime de precursori: carbonați, benzină, acid clorhidric, acid sulfuric, permanganat de potasiu, amoniac, acetona și eter, pentru prepararea pastei de bază, care este clorhidratul de cocaină.

În Bolivia, la Copacabana, pe malurile lacului Titicaca, vrăjitoarele aymară m-au reanimat cu frunze de coca. Am urcat la 4.000 de metri, într-un loc care se numește La Horca del Inca, Spânzurătoarea Incașului. Am găsit o plantă care semăna cu afinul. Am mâncat doi pumni sănătoși de fructe. După două ore, m-a luat răul. Se îngâna ziua cu noaptea când am intrat în așezare. Am avut senzația că mi se umflă capul. Mi s-au împleticit picioarele și am leșinat în mijlocul uliței. M-am trezit într-o locandă, cu o ceașcă de infuzie de coca turnată pe gât. Timp de patru ore, n-am văzut absolut nimic și n-am putut să mă mișc. Eram complet paralizat. Mă otrăvisem cu planta *macha-macha*, care conține cumarină și seleniu. M-au salvat, de la o hemoragie internă sau de la o moarte prin comă, frunzele de coca. ✓

„VICIUL E O CHESTIE RELATIVĂ“

interviu cu Nicu
COVACI

Rep.: Ce înseamnă pentru tine un viciu? Ești de acord cu accepțiunea biblică de păcat?

N.C.: În primul rând, pentru mine nu există biblie și deci accepțiunea biblică nu mă interesează. Viciul este o chestie relativă. Viciu în sensul negativ ar fi un obicei care să-ți producă rău la un moment dat, care să fie împotriva ta, dar, ca obicei, nu am nimic împotriva... poate să fie orice. Fiecare are un hobby... înțelegi ce vreau să spun.

Rep.: Care crezi că sunt viciile la români? Ți se par românii un popor vicios?

N.C.: Nu... viciile la români sunt de altă natură... faptul că sunt mincinoși, lași și trădători nu țin de vicii, asta ține de mentalitate și de structura internă, din păcate. Co-coașa românească, mai rea decât la cămilă, este cea care ne poartă și ne prezintă în lume și, din păcate, cu asta am pierdut foarte mult. Încercând pe moment să soluționăm o chestie fără mari eforturi, preferăm să mințim, să furăm și ne ascundem după deget. Astea-s vicii.

Rep.: Tu ești dependent de ceva anume?

N.C.: Fiecare e dependent de ceva. Eu am căutat să-mi păstrez independența, cel puțin socială, de aceea, poate, nu am o familie, nu am un copil... ca să pot să-mi exercit meseria. Pentru un muzicant, în momentul în care are nevastă, copil

— are obligații... și dacă începi să faci asta din obligație, din necesitatea de a exista, nu mai este artă. Atunci faci asta ca să câștigi bani și astăzi pentru a câștiga bani se face totul. La ora actuală nu se produce artă, se produc bani, din păcate.

Rep.: Ți s-a întâmplat să depinzi de o femeie?

N.C.: Să depind... nu. S-a întâmplat să mă atașez. Am avut parteneri de viață chiar pe perioade mai lungi. Dacă există o anumită armonie și o anumită comunicare de idei la același nivel, atunci parteneriatul are o șansă, pentru că există o stimulare reciprocă și ai spatele asigurat. Dar mai mult, restul este sex... și sexul este sport.

Rep.: Deseori rockerii sunt văzuți ca niște vicioși. În viziunea ta, este adevărat acest lucru?

N.C.: Românii zic rocker la amatorii de muzică rock. În estul Europei, rocker este un membru al unui club de motocicliști. Ei sunt un fel de haiduci moderni, care își fac viața așa

cum vor ei, nu țin de legi, nu țin de nimic... fac cum vor ei. Sigur că de multe ori acest lucru denaturează într-un haos. Deci pentru mine a fi rocker înseamnă a fi un om independent, un haiduc modern. Eu am avut câțiva ani în Germania într-o trupă foarte dură, trebuie să recunosc, foarte rea, jumătate erau la pușcărie, jumătate erau liberi... ieșea jumătate și intra cealaltă jumătate. Nu prea țineau de reguli... de circulație și de existența socială, politică... dar aveau totuși un moral al lor. Deci eu, pentru prima oară, în Germania, și nu în România am învățat ce înseamnă „unul pentru toți și toți pentru unul” și pentru asta le sunt foarte recunoscător.

Rep.: Ce bei de obicei la o petrecere?

N.C.: Eu n-am fost băutor. Eu abia la 21 de ani am băut primul meu whisky, după care am luat-o foarte tare, de am ajuns în 2-3 ani să beau sticla de whisky, sticla de Campari deodată. M-am specializat, la ora actuală, trebuie să recunosc, pe whisky bun. Prefer să beau puțin și bun decât mult și prost.

Rep.: Ți s-a întâmplat vreodată să întreci măsura la băut?

N.C.: S-a întâmplat. Am fost în Italia, unde am făcut niște cunoștințe speciale. Mi-a fost extraordinar de rău. M-a salvat prietena mea cu care eram atunci. M-a bagat în cadă, a dat drumul la apă rece și m-a ținut acolo până m-am înverzit. Și asta m-a salvat, că altfel intram în comă. Deci mi s-a întâmplat și asta. În general, stăpânesc foarte bine alcoolul. Pot să beau și o sticlă de whisky fără să fac urât, dar în ultima vreme nu am mai avut nici ocazii. Ocaziile, bucuriile mari au fost pe vremuri. În ultimii 10 ani nu prea am avut bucurii mari, deși ar fi trebuit să mă bucur, să mă pot întoarce acasă.

Rep.: Când erai tânăr, colegii îți spuneau „no smoking, no drinking, no fucking“...

N.C.: Să zicem că eram mai discret decât ceilalți... asta e tot. Și le-am demonstrat că pot să beau mai mult, că am și mai mult exercițiu

decât ei și că cu drogurile nu fac nimic. Eu am avut o grămadă de prieteni care veneau din Olanda, Germania, Norvegia, Suedia, de vreo 4-5 ori pe an, și care ne aduceau de toate. Deci pot să spun că le-am încercat pe toate în viața mea, dar nu a rămas nimic. O friptură bună, o bere bună și atât. Îmi aduc aminte când am ajuns în Germania... cei de aici, prietenii care ne așteptau, care știau despre ce e vorba... căci totul era secret, iar în momentul în care a ieșit treaba s-a făcut un chef gigantic, la o prietenă de-a noastră care ne-a ajutat foarte mult, unde a venit jumătate din oraș, muzicanți, mă rog... au început să dispară după câteva ore de băut și de cântat... dispăreau prin colțuri, pe sub mese, pe sub

scaune. Pe masă era un fel de cozonac mare... eu până să ajung la cozonac am mâncat de altele, fripturi, și beri, și whisky... stăteam cu sticla de whisky lângă mine și la un moment dat m-am trezit că sunt singur, cântam la chitară... pe la trei, mi s-a făcut foame... m-am dus la frigider... nu mai era nimic și m-am apucat să mănânc și eu cozonac... și am tot mâncat și am mai tras whisky și am mai cântat din nou la chitară de unul singur... și a început să se lumineze de ziua... casa era plină, n-aveai unde să te pui pe jos, că erau toți ca după cutremur și fata care era pe sub masă întinde mâna așa în sus și începe să pipăie pe masă... și pipăie, pipăie și nu găsește nimic în farfurie... după aia s-a trezit... a sărit în sus... zic: îmi pare rău, știu... mi-o fost foame, în frigider n-am găsit nimic, am mâncat prăjitura... gagică: și? și?... zic: ce și?... și? și?... și se duce să-i scoale pe toți ăia... cică, bă, ăsta o mâncat tot cozonacul și s-au sculat ăia și au venit la mine și toți mă întrebau: și? și?... ce și?... păi, bă...era plin cu hașis și nu mai știu ce... și tu nimic?... Așa s-au supărat ăia, că n-au mai vrut să mă mai vadă niciodată.

Rep.: Știu că tu ai scris o carte: *Phoenix*, însă eu... Cum ți-a venit ideea?

N.C.: De fapt, nu se numește așa. „Însă eu...“ a adăugat ceva care a făcut o mare greșală și mă mir că editura a fost atât de neatență sau rău intenționată să lase acel „însă eu“. Din păcate, sunt foarte mulți care citesc doar titlul și nu ajung nici până acolo încât să citească acel moto: „însă eu, pasere de neam și de minte proastă fiind, pentru că nici în carne vreo dulceață, nici în pene vreo frumușăță port, mai mult a grăi nu pociu, nici se cuvine, atâta doar, cât am știut și-am crezut. Acea din prostia inimii grăit-am, iar giudecata fie a înțelepților...“, luat din Cantemir, nu va înțelege niciodată că aici e vorba de Phoenix și nu de „însă eu“, ca și cum ar fi vreo diferență între mine și Phoenix. Phoenix sunt eu, deci nu poate fi „însă eu“... lucru care mi-a adus foarte multe greutăți și lumea mă acuză pe chestia asta și astăzi.

Rep.: Dar totuși de ce ai simțit nevoia să scrii cartea asta?

N.C.: S-au întâmplat așa de multe lucruri în formația Phoenix, care sunt simbolice... o formație de băieți de liceu, crescuți fără tată, pentru că în formația inițială nici unul dintre noi nu avea tată, ne-au crescut doar mamele, lucru care pe undeva ne-a dat o anumită libertate și ne-a dat șansa să ne afirmăm singuri. Deci am fost niște băieți care foarte repede au ajuns să trăiască pe picioarele lor. De exemplu, eu, la vârsta de 16-17 ani, câștigam deja de trei ori mai mult decât mai-că-mea. Sunt niște lucruri deosebite care s-au întâmplat și voiam ca lumea să știe adevărul, legendele să nu fie false... nu m-ar bucura o legendă falsă, aș vrea ca lumea să știe adevărul, cei care ne apreciază să ne

aprecieze pentru ceea ce suntem, nu pentru ceea ce nu suntem. Eu am mari greutăți cu scrierea volumului II, pentru că aş nimici niște legende foarte frumoase care s-au instalat în capul fanilor, pentru că așa au vrut ei, nu pentru că așa stau lucrurile și mă tem că voi dezamăgi pe foarte mulți, dar cartea trebuie scrisă la fel de sincer ca și prima carte. Câteva capitole din volumul II au apărut chiar într-unul din Almanahurile Academiei Cațavencu.

Rep.: Ai putea să-mi povestești câteva întâmplări memorabile?

N.C.: Îmi amintesc că la un moment dat ne-am retras cu toții pe Semenec pentru că voiam să fugim de tensiuni, de probleme... ne-am dus cu toată instalația acolo și am stat vreo patru luni sus, unde am cunoscut un individ... ce să spun... cu două capete mai mare decât mine și de două ori mai lat... îl chema Adolf... un urs de bărbat... și eu făceam tot felul de sporturi, făceam și yoga, făceam și karate... da' el m-a impresionat... și la un chef, că băiatul și bea pe rupte, când eu deja consumasem o sticlă

de Campari aproape toată și el niște sticle de țuică... la un moment dat îi zic: bă, tu ești așa de voinic, dar ești încet, uite, eu sunt iute, pot să dau 300 de lovituri pe minut... pot să-mi pun piciorul după cap... Iar el: ăăăăă? cum faci asta? Eu eram îmbrăcat în jeanși, cu cizme și eram și beat... pun mâna pe piciorul drept și mi-l trag să-l pun după gât... face „poc!”... și în secunda următoare am leșinat. Deci mi-am rupt singur piciorul cu mâna... a ieșit peroneul din încheietură și stătea așa afară prin piele... că se vedea. Tipu' a stat ce-a stat, o văzut că zac... și m-o lăsat acolo... o fi crezut că e vreun sistem de adormire urgentă. M-am trezit când au venit băieții și m-au ajutat să-mi dau cizmele jos, să mă dezbrac... am văzut cum stă osu' afară... și mi l-am pus înapoi cu mâna mea... deci mi-am pus piciorul la loc... cu dureri, cu nu știu ce... dar bineînțeles că nu puteam să mă duc nici la toaletă vreo două săptămâni... vai de capu' meu! Însă mi s-a reparat și uite că pot și astăzi să fug.

Rep.: Ce ingrediente nu trebuie să lipsească niciodată de la o super-petre-cere?

N.C.: E o chestie foarte relativă... niciodată nu trebuie aceleași ingrediente, depinde de conjunctură, nu există reguli... și asta-i frumos... nu trebuie să vii cu nimic, important e să ai voie bună.

Rep.: Care este spiritul petrecerilor Phoenix?

N.C.: La Phoenix petrecerile erau o chestie puțin specială, pentru că noi, fiind constrânși din toate părțile, și la școală, și pe stradă... eram văzuți urât, noi între noi puteam să ne dăm drumul și să scăpăm de tot ce am acumulat în timpul zilei... era un fel de detașare, de descărcare. Sigur că multe descărcări erau foarte energice și se sărea calu' într-un fel, dar au fost sănătoase pentru că dacă cineva tot înghite, înghite, la un moment dat se prăbușește... și trebuie să dai din tine ce acumulezi.

Chefurile erau făcute în ciuda domniei, în ciuda șefilor, în ciuda comuniștilor, în ciuda poliției, în ciuda tuturor celor care erau contra noastră, în ciuda trădătorilor, pârătorilor și informatorilor. Le făceam cu o bucurie!... Un fel de haiducie modernă, ne bucuram să fim în ilegalitate, pentru că atunci când îți reușește ai motiv să te bucuri. Deci petrecerile erau puțin speciale, nu erau petreceri așa: uite că au

venit niște gagici... uite, hai să bem, hai să ne simțim bine... erau o refulare.

Rep.: Ce bei de obicei la o petrecere?

N.C.: Bere și whisky... cam astea sunt băuturile mele... rar beau un vin roșu. Pe vremuri nu exista vin roșu bun în România, era dulceag, era făcut cu tot felul de chestii, te durea capu'. Astăzi au apărut niște vinuri bune, dar spre rușinea noastră au venit niște străini să ne învețe cum să facem vin, din strugurii noștri.

Rep.: Având în vedere că stai în Spania... cam ce se bea pe acolo?

N.C.: Superrano, un fel de coniac ieftin, care se pune în cafea... se face un Carajillo, care e jumătate espresso, jumătate coniac, cu patru boabe de cafea înăuntru și o felie de lămâie, care te face rachetă... dacă ai băut una din asta, chiar că ești rachetă... te sui pe peretele drept.

Rep.: Cum sunt petrecerile din Moraira, cu localnicii de acolo?

N.C.: Pe mine mă iubescăștia că îs mai deschis, nu sunt tipul de turist care plătește să fie distrat sau să se simtă bine. Eu mă și pricep la fripturi, mă pricep la prăjit, la făcut foc și sigur că localnicii se prind la faza asta. Că ei fac, ei știu ce lucruri au bune, dar sunt mârniți că turiștii nu știu să aprecieze ca lumea. Or, de exemplu, aici este un lanț de munți care se frânge direct în mare. Când merg spre munte, acolo este un restaurant, pe care l-am descoperit acum vreo 7 ani. Stătea în față un individ, un moș cu un singur dinte în gură și cu o chitară... Pe o scândură care atârna în jos – Restaurante – și cădea scândura aia, ți-era frică că-ți pică în cap, însă... țărani spanioli adevărați... ei găteau pentru ei și-ți dădeau și ție... eee... și când am cerut să-mi facă o friptură și mi-au

dat un iepure, am crezut că nu mai plec de acolo. M-am pus și eu să gătesc niște chestii... le-am arătat cum facem la noi, le-am povestit cum punem oia în vin cu ceapă și usturoi. La un moment dat, i-am luat chitara moșului și am cântat și eu câteva din astea spaniole și de-atunci nu mai scap... de fiecare dată când mă duc acolo, îmi pun chitara în mână. Moșu' a murit între timp, dar chitara stă într-un loc special și numai eu am voie să mă ating de ea. Într-o zi, mergând acolo cu o gașcă de polonezi... tot așa un chef din ăsta mare, afară pe o terasă... unde e o prăpastie în jos și vezi până în orizont marea și în dreapta vezi munții cu prăpăstii... e de vis... Și stând noi la masă, la un moment dat vin trei mercedesuri din ăstea negre ultimul răcnet... se dau jos niște indivizi cu pălării cu boruri mari, îmbrăcați în negru, cămăși albe și cu

niște tocuri de instrumente în mână, cum vezi numai în filmele alea cu gangsteri, când se pregătesc să spargă o bancă... văd că se dau ăia jos, îl înconjoară pe moș și încep să-l pupe... uite, bă, ce cunoștințe are moșu'... mafia... Au intrat în colibă. Se înserase, așa că am intrat și noi. La altă masă erau acești trei domni, care au deschis cutiile și au scos niște chitare... și au cântat împreună cu moșu'... zic: uite, bă, ăștia își permit să angajeze formație să cânte pentru turiști... Am mâncat ce am mâncat, am și băut și la un moment dat am hotărât să plecăm. Unul dintre

polonezi zice: hai să dăm ceva și la muzicanți, că ne-au întreținut până acuma. Am adunat niște bani și mă duc la ei: dacă nu vă supărăm, noi vrem să vă onorăm, că ne-ați întreținut... s-au uitat la mine, să mă mănânce... zice: „Dom'le, eu sunt avocat, ăsta este dentist, celălalt este nu știu ce... noi venim aici să cântăm numai de dragul moșului.”

Rep.: Revenind la plaiurile noastre, cum e treaba cu petrecerile voastre de pe Semenici?

N.C.: Da... noi aveam o vilă a noastră, pe care ne-au dat-o cei din stațiune... și în general, când eram în turneu, ni se dădea în hotelul respectiv un etaj întreg, unde nu mai primeau turiști pentru că era circu' de pe pământ... adică săreau în puța goală din ușă în ușă, și până jos la recepție. La un moment dat am avut un tip care ne căra sculele, unul mare, handbalist cunoscut, s-a dus jos la recepție să întrebe dacă nu mai au ceva de băut... să leșine recepționista!

Rep.: ...

N.C.: Când am ajuns în Germania, eu am închiriat o vilă mare în care făcusem și o sală de repetiții. La repetiții bineînțeles că se bea non-stop. Noi aveam

un camion care stătea în fața casei... era iarnă și a venit un prieten de la altă formație: măi Nicu, nu-mi împrumuți și mie cheile, că am de cărat niște scule... și eu: poftim cheile, du-te!... după un sfert de oră se întoarce: bă, eu nu pot să pornesc – fiind frig, diesel-ul pornește mai greu – și zice el: eu sunt cu mercedesul aici, hai să te trag și pornește-l tu... mă sui în camion – deci eu nu aveam carnet de conducere la ora aceea... eu conduceam și în România fără carnet și am condus și în Germania un

și el trecând de pod, în partea cealaltă văd că vin două mașini... s-a dat imediat la dreapta... eu ce să fac acum?... a pornit motorul... dau gaz! Rup cablul și o iau la stânga prin fața celor doi care veneau în sus... și am intrat în prima străduță stânga... da' rămăsesem cu volanul pe stânga... până să întorc volanul înapoi, am intrat printr-o grădină și pe urmă direct în bucătărie la niște amărâți care mâncau spaghetti... s-au uitat cu niște ochi la mineee!... m-am dat jos și le-am zis că vin cu băieții... vă reparăm tot aici, vă facem clădirea și mai frumoasă decât a fost... aaaa! voi sunteți muzicanții ăia de sus de acolo?... mă rog, ei au fost doar surprinși, da' nu supărați, sau să cheme poliția... eu dau să mă sui în camion și de sus, din vecini, o nemțoaică: „Am chemat poliția! Am chemat poliția! Să nu fugi de acolo! Stai acolo!... Am lăsat camionul și m-am dus pe jos acasă... După câteva minute a venit poliția: cine a condus camionul?... Băieții toți dau din umeri, ce să zic: eu!... Păi, cum s-a întâmplat?... Păi, uite!... Păi, bun, dă-mi actele!... zic: n-am acte... cum n-ai acte? păi, da' cum conduci?... ai băut?... ce bem noi la repetiții... și chiar ai

an de zile fără carnet – ... și mă sui la volan, ăsta mă trage... și la un moment dat am ajuns la un pod... ăsta mă trage sus pe pod... și sus pornește motorul... Eu eram în viteză a doua. El semnalizează stânga... Camionul nostru, fiind mai vechi, avea un mare joc de volan, trebuia să întorc de multe ori până să începă să schimbe direcția, și am și început să întorc stânga de volan

băut?... Da!... m-o dus la spital să-mi facă nu știu ce teste: stânga, dreapta, cu spatele, cu fața... dumneata n-ai băut! De ce spui că ai băut?... nene, am băut, îți spun eu că am băut nu știu câte sticle de bere și votcă... mi-a luat sânge și mi-a dat drumul... Zice: „Vezi c-o să ne prezentăm la tine!...“ Am scăpat de chestia asta cu un avocat bun și cu promisiunea să fac carnet... Deci eu am condus un an de zile prin Germania fără să mă prindă ăștia și după aia am promis că fac carnet... așa mi-a aranjat avocatul, că puteam face și pușcărie pentru asta: plecat de la locul accidentului, fără carnet și cu alcool în sânge... și când a venit rezultatul de la alcool aveam 2,3 la mie... ✓

Roxana JIPA

CAPITOL 4

DESPRE VICII ȘI PĂCATE

de Horia-Roman PATAPIEVICI

Primul lucru care trebuie spus atunci când vorbim despre păcate este că tratamentul de care se bucură acestea în tratatele de morală religioasă și în textele de filozofie morală ori în viața de zi cu zi a societății secularizate de azi este foarte deosebit. Al doilea este că păcatul trebuie deosebit de viciu.

DISCURSUL DESPRE PĂCAT

Referitor la primul punct, recomand cititorului să răsfoiască volumele *Teologia morală ortodoxă*, vol. I: *Morală generală și Spiritualitatea ortodoxă ascetică și mistică*, în contrast cu, să zicem, producțiunile morale ale unui autor atât de inteligent și prompt ca Thomas Nagel. Diferența esențială dintre aceste texte este că cele religioase presupun o natură umană complexă, în timp ce acelea laice admit numai una săracă. Omul este construit după modelul „o fire, două naturi” în primele și este deconstruit după modelul „câte voințe, atâtea firi”, în celelalte. Din această abordare diferită a naturii umane decurge o altă deosebire: luxurianța amețitor de complexă psihologic a păcatelor, în textele morale religioase, și schematismul lor vid, fără relief psihologic, combinat cu o ambiguitate cazuistică ce îl lasă pe cititor deopotrivă perplex și abulic, în textele morale „laice”. Prin finețea lor asociativă incomparabilă, textele religioase referitoare la păcat par scrise de psihologi abisali. Prin voință reducăționistă, logicism sec și refuzul de a accepta pentru om și alt destin decât acela al pasiunilor sale, textele laice referitoare la păcat par scrise fie de chirurghi, fie de instalatori, fie de oameni politici. Pentru a ilustra finețea psihologică a primei categorii de texte, am să o ilustrez cu analiza referitoare la păcat datorată lui Ioan Cassian (360-433). Pentru Cassian, păcatele sunt sistematizabile în opt categorii: lăcomia pântecului (*gastrimargia*), desfrâul (*fornicatio*), iubirea de arginți (*filargyria*), furia (*ira*), întristarea (*tristitia*), scârba inimii (*acedia*, *taedium cordis*), slava deșartă (*cenodoxia*) și trufia (*superbia*). Ei bine, acum înțepe finețea.

Lăcomia pântecului se poate manifesta în mai multe chipuri: fie ca nerăbdare (precipitare nestăpânită spre mâncare), fie ca îmbuibare (nu te mai poți opri din mâncare), fie ca rafinament culinar (multiplici la nesfârșit plăcerile diversității cultivate). Desfrâul are și el trei specii, dar se manifestă și prin patru vicii derivate. Speciile prime sunt curvia (acuplarea în doi), masturbarea (desfrâul de unul singur) și gândul murdar (desfrânarea imaginărilor), iar viciile derivate sunt bufoneria, vorbirea porcoasă, setea de a batjocori și trăncăneala prostească. Iubirea de arginți sau avariția prezintă tot trei specii, dar e însoțită de nouă vicii derivate ori înrudite. Speciile prime sunt reprezentate prin trei incapacități: de a renunța voluntar la ce posezi, de a da înapoi ce ai luat și de a te abține să vrei tot mai mult. Din avariție decurg minciuna, fraudă, furtul, sperjurul, pofta de profit nedrept, mărturia falsă, violența, pierderea omeniei și rapacitatea. Furia este al patrulea păcat. Formele ei principale sunt furia mocnită, furia explozivă și rachiuna, iar formele derivate sunt homicidul, vorbirea urlată și indignarea. Observați aici, în treacăt, că diferența de gravitate juridică a păcatelor înșirate de Cassian în aceeași categorie pune în lumină foarte judicios finețea morală a

taxonomiei sale. Abia când înțelegi că indignarea este o specie de homicid ori de vorbire urlată poți să începi să îți pui problema modului în care te raportezi la practicarea autosuficientă a anumitor virtuți sociale. Revin. Întristarea se manifestă deopotrivă ca tristețe motivată și ca tristețe fără motiv. În primul caz, întristarea trimite la alte vicii, în cel de-al doilea dă angoasa, pe care omul modern o cunoaște foarte bine. Și sunt patru vicii derivate din întristare: rachiuna, meschinăria, amărăciunea și disperarea. Acedia sau scârba inimii are două forme clasice de manifestare: refugiul în somn și dorința de schimbare a locului (pasiunea turistică e o alta, mai nouă). Viciile derivate ale acediei sunt nouă: lenea, somnolența, cârtirea, neliniștea, vagabondajul, flecăreala, curiozitatea, bâțâitul corpului și instabilitatea sufletească. Slava deșartă este al șaptelea păcat, în nomenclatorul propus de Ioan Cassian. Are două specii principale, îngâmfarea pentru succesele materiale vizibile și îngâmfarea pentru succesele spirituale ascunse, și alte patru, derivate: spiritul de dispută, erezia, setea de noutate, dorința de a te da mare. În fine, trufia poate fi și carnală și spirituală, iar formele ei derivate cuprind disprețul, invidia, nesupunerea, blasfemia, spiritul cârtitor și defăimarea. Cu totul, sunt 56 de păcate și vicii, cu unul mai mult decât numărul sferelor de care avea nevoie Aristotel pentru a explica toate mișcările cunoscute ale corpurilor cerești. Ca și în cazul celor 22 de arcanе mari ale cărților de Tarot, fiecare figură în parte și tirajul lor comun, după oricare din schemele de divinație imaginabile, reprezintă cartografieri complete ale realității investigate – în cazul taxonomiei lui Ioan Cassian, ale sufletului omenesc. Înțelegem mult mai bine cât de complicați și de complecși suntem rătăcind în labirintul păcatelor descrise de tradiția religioasă, decât lăsându-ne explicați în raționamentele

tradiției morale laice. Călugării, în sfințenia lor, știu mai multe despre păcate decât pot afla, în normalitatea lor, filozoficare-seamănă-cu-oricare-dintre-noi, atunci când nu avem nimic special. Motivul? Concepția diferită despre suflet și om; și acceptarea faptului că este o deosebire esențială între lumea în care omul moare și lumea în care sufletul (orice ar însemna acesta) supraviețuiește.

DEFINIȚIA CEA MAI GENERALĂ A PĂCATULUI

Ajung astfel la definiția păcatului. Păcat, în limbile în care problematica religioasă a păcatului s-a articulat mai profund, se spunea în multe feluri: devierea de la scop, nedreptatea, rebeliunea, perversiunea voinței, facerea de rău, abaterea de la regulă (lege), lipsa de ascultare, falsificarea, ignoranța, batjocorirea zeilor, greșeala, căderea în eroare etc. O listă de lucru poate fi găsită, de pildă, la apostolul Pavel, în *Epistola către Romani* I, 29-31. Noi, pentru tot acest evantai de nuanțe, avem un singur cuvânt, prin care desemnăm orice tip de greșeală, în chip pausal – *peccatum*. Dincolo de enumerare, păcatul admite și o definiție de principiu foarte generală, care pune în joc ontologia bogată a lumii în care discursul despre păcat, *überhaupt*, poate avea un sens. E simplă: păcatul este punerea a ceea ce e superior și are o finalitate înaltă în slujba a ceea ce e inferior și nu ar trebui să își transgreseze domeniul propriu. A te lega infinit de lucruri finite este chiar păcatul, *qua* principiu. Cum spunea Dumitru Stăniloae, păcatul „e cleiul care ne lipește de suprafața lumii exterioare”. A vorbi cu sens despre păcat înseamnă, deci, a admite că natura umană este ontologic legată de existența a două lumi: materială, care e inferioară, și spirituală, care e superioară. Altfel spus, păcatul admite ca presuposiție absolută faptul că e un păcat a presupune că

omul se epuizează în imediat. Prin urmare, nu există păcat dacă, în ce-l privește pe om și lumea lui, nu se poate vorbi de o distincție tare între ceva ce este superior, și îl înalță, și ceva ce este inferior, și îl degradează.

Foarte general spus, problema păcatului este problema raporturilor între planurile eterogene. Ori de câte ori legătura dintre planuri este falsificată, avem manifestarea unui păcat. De pildă, pentru un gânditor politic precum Leo Strauss, lumea modernă suferă de păcatul nihilismului (nu există nimic superior, nimic sfânt, totul e la îndemână, totul e permis, singura realitate e materia etc.). Nihilismul modern, în opinia lui Strauss, se exprimă prin trei vicii derivate: istorismul, care susține că totul poate fi explicat prin istorie, pozitivismul, care susține că între fapte și valori nu există nici o comunicare, și relativismul, care susține că nu există adevăr. Istoricismul proclamă că nu există decât un singur plan (timpul, istoria, accidentul, întâmplarea), iar pozitivismul și relativismul ne învață amândouă să credem că planurile nu pot comunica între ele (primul afirmând că stările de fapt nu pot implica valoare, al doilea susținând că adevărul nu este invariant la schimbarea planurilor).

DESPRE VICIU

Cred că discursul despre viciu nu trebuie să plece nici de la etimologia lui, nici de la definiția lui, ci de la mecanismul care îl face, ca să zic așa, incontestabil. Ce vreau să spun este următorul lucru: dacă viciile ar fi precum cancerul, adică dacă numai unii dintre noi ar fi condamnați să se îmbolnăvească de această boală, atunci problema pusă de existența viciului nu ar mai fi universală, ci, cumva, locală. Cei care se îmbolnăvesc, se tratează; cei care nu se îmbolnăvesc, nu. Viciul nu este însă o boală – este chiar modul în care funcționează deciziile, satisfacțiile, opțiunile și conștiința morală a omului căzut. Or, căzuți suntem toți. Ca atare, viciul, în diferite grade, este destinul nostru, al tuturor. Viciul, prin urmare, nu trebuie definit printr-o definiție esențială – de tipul, *viciile sunt:* și urmează înșiruirea lor –, adică prin raportare la principiul a ceea ce nu este viciu, ci printr-una funcțională, adică prin identificarea lor cu mecanismul cognitiv ori moral care le face inevitabile.

Pasajul clasic care exprimă această situație de fapt (independent de

teoria Căderii) este cartea a șaptea din *Metamorfozele* lui Ovidiu (episodul în care Iason ia lâna de aur cu ajutorul Medeei). Se spune acolo că Medeei i s-a aprins sufletul de un „foc puternic”, pe care rațiunea nu l-a putut învinge: „Scoate-ți din inima de fecioară, dacă poți, nefericito, flacăra care te mistuie. De-aș putea, aș fi salvată. Dar fără voia mea mă stăpânește o nouă putere. Cupidon mă sfătuie una și mintea alta. Văd pe cele bune și le aprob, dar urmez pe cele rele”. Aceasta este fraza cheie: văd binele și îl aprob, dar fac răul. În mediu creștin, apostolul Pavel a formulat acest principiu astfel: „Căci nu fac binele pe care-l voiesc, ci răul pe care nu-l voiesc, pe acela îl săvârșesc”. Contextul acestei afirmații este următorul. Trupul e „vândut păcatului”, spune Pavel, e prea slab pentru rigorile Legii; păcatul nu ni se pare păcat, ci, „ca să

fie peste măsură de păcătos”, ne apare ca fiind un lucru bun; dar nu acesta este motivul esențial al păcătuirii, ci faptul că oamenii fac ce fac ca în transă, fără să știe ce fac; ne trezim săvârșind nu ceea ce vrem, ci lucruri pe care nu le vrem ori, chiar, pe care le urâm; de ce e așa? deoarece în trupul nostru, în care se află capacitatea de a voi, nu se află și binele, pe care, potrivit Legii, ar trebui să îl facem, ci se află numai înclinația spre păcat, pe care, cel puțin în principiu, îl detestăm; în totul, prin urmare, ne purtăm ca și cum nu am putea face lucrurile pe care le voim, ci am fi mereu pradă celor pe care le detestăm.

Avem aici, în cele două exemple, atât descrierea

mecanismului, cât și cauza sa. Cititorii noștri ar putea respinge acest mod de a pune problema viciului, deoarece l-ar putea considera moralist ori moralizant. În viziunea mea, această obiecție este falsă. Viciul, dincolo de judecata morală care îl însoțește, este un mecanism obiectiv, care exprimă perfect natura-de-eșec a firii umane. Am să încep de la manifestările posibile ale viciului. Sunt două. În prima, viciul este excesul (de plăcere, de zgârcenie, de putere) și plăcerea asociată cu afirmarea lui. În cea de-a doua, sensul este contrar: viciul apare ca fiind incapacitatea de a nu persevera în lucrurile care te dezgustă, te înjosesc, te degradează (nu numai în ochii tăi) etc. În ambele definiții, plăcerea este dominantă. În prima definiție, ca o voință triumfătoare. În

a doua, ca o voință înșenuncheată. În prima, sufletul se deschide, primește, asediază. În a doua, sufletul e deschis cu forța, e asediat, e obligat să se irosească. Paradoxul viciului este că ambele manifestări sunt simultan adevărate, iar plăcerea pe are o căutam în el suferă simultan de această contorsionare logică, ce ne face deopotrivă avizi și exasperați, aserviți și stăpâni, oameni de voință și cârpe de șters pe jos. Omul, fiind oblic prin excelență, este pieziș în toate încercările sale de a deduce voința din scopuri și scopurile din voință. Aproape aș spune că, pentru om, să iubească ceea ce dorește și să-și dorească ceea ce iubește este un semn de beatitudine. În fapt, puțini sunt cei care reușesc să-și pună în acord iubirea cu dorința, dezgustul cu plăcerea. Viața celor mai mulți dintre noi este sfâșiată de conflictul între ceea ce dorim, și nu iubim, și ceea ce iubim, dar nu dorim. Unul dintre numele posibile ale acestui dezacord este viciul, adică plăcerea, înșetată și disperată în același timp, de a face lucrurile care ne dezgustă. Știi că ai de-a face cu un viciu atunci când dorința de a-l perpetua intră în violent dezacord cu dezgustul pe care obiectul acestei dorințe, și dorința însăși împreună cu el, ți-l produce. Proust spunea că simțim într-o lume, dar gândim în alta. Pentru ca viciul să existe, trebuie ca lumea în care ne formulăm judecățile să fie în dezacord cu lumea din care ne extragem plăcerile. Tot miezul viciului stă în fraza „Dacă am putea să nu ne rușinăm de lucrurile pe care le dorim! Dacă am putea dori numai lucrurile pe care le prețuim!”. În fapt, noi dorim o mulțime de lucruri pe care nu doar că nu le iubim, dar le disprețuim

de-a dreptul. Viciul este plăcerea de care nu ne putem lipsi, deși avem clar conștiința că e rea și că ne degradează. Viciul este plăcerea extrasă din dezechilibru și dezechilibru rezultat din plăcere. Viciul nu este pur și simplu păcatul și nu este doar conștiința păcatului: este perseverența în păcat și coabitarea resemnată, dar îndârjită, cu răul de care ne simțim atrași, seduși, înșenuncheați. Viciul, prin urmare, este înșurubarea în spirala păcatului, fără capăt, fără scop, fără satisfacție, fără a putea invoca în sprijin justificarea plăcerii (căci, în contra a ceea ce predică oamenii mohorâți și indispuși, plăcerea este întotdeauna curată), fără dorința de a încheia, complet aservit setei iraționale de a repeta și suferinței de a nu putea dori altceva. În viciu, păcatul se arată pe sine ca fiind și inevitabil, și indispensabil, și nefrecventabil, și insațiabil, și indezirabil. Marea întrebare este: de ce îl dorim? și, mai ales, ce anume, din noi, îl dorește, știind că nu oferă nici plăcere și nici nu este, în oricare din sensuri, dezirabil? În viciu, păcatul se mortifică și trăiește viața larvară, fosforescentă, putridă, viermuitoare și latent-explozivă a aglomerărilor miceliale, a stupilor și mușuroaielor, a plăgilor cangrenate. În miezul său se află insațiabilitatea. Furișarea principiului indefinitului în posibilitățile finitului, acesta este cotlonul prin care dezacordul dintre iubire și plăcere exprimat de viciu s-a instalat în noi. Toți suntem în tot ce atingem – după formula tuturor amantilor moderni – insațiabili, dar fatigabili; deși fatigabili, insațiabili; insațiabili de insațiabilitate.

Păcat. Viciu. În timp ce păcatul este încălcarea unui dat, viciul este încăpățănarea de a face lucruri care, în timp ce îți procură o plăcere mediocră ori secătuită, nu încetează să te dezguste. Adevăratul păcat nu este păcatul, ci viciul. Nu patima, ci împătımirea.

C O D I C I L D E S P R E V I C I I L E A C T U A L E, P E R S O N A L E, T R A N S M I S I B I L E Ș I I R E M I S I B I L E

Motto:

Rîdea la aceste cuvinte – dar nu cu plăcere

Cred că nu putem vorbi sincer decât despre viciile altora sau despre cele pe care am încetat să le mai practicăm. Cel mai bine scriem despre viciile pe care le detestăm. Spre pildă, lista *Almanahului*. Urăsc chefurile, mă dez-

gustă bețivii, nu mai fumez de mult, am o resemnată aplecare spre toate femeile care mă atrag, detest să întârzii, nu-mi plac jocurile de noroc, nu înțeleg furtul, mint puțin, sunt un leneș pus pe treabă, urăsc din răspuțuri puterea altora asupra mea, nu sunt dependent de televizor, de Internet, de hobby-uri, am o vie repulsie față de ideea de a-mi rezolva problemele personale prin intermediul instanțelor de judecată, îmi place să mănânc bine (uneori și mult), nu sunt nici strângător, nici zgârcit (dar, probabil, nici generos) etc. Am toate trăsăturile unui om comun și mediocru. Numele meu nu e al meu, e legiune. Fiind așa, mi-ar fi foarte ușor să vorbesc despre aceste vicii – care sunt de fapt ale altora. Dar aș îndrăzni să-mi mărturisesc adevăratele

vicii? Aș îndrăzni să spun adevărul lor despre mine? Și, în acest caz, ce ar însemna „adevărul” și ce ar mai însemna „eu”? – voi, cei care citiți, îmi cunoașteți numai „eul” de contact, nu „eul” cu care mă lipesc de viciu, pentru a transgresa, cu ajutorul lui și al plăcerii mele, planurile lumii lui Dumnezeu. Când e vorba de a vorbi despre vicii, viciul nostru, al celor mai mulți, este că nu prea avem geniu – și nici nu îndrăznim să ne punem problemele geniale. Dar ar fi oare suficient „geniul”, pentru a vorbi bine despre viciile de care nu ne putem dezvăra? „Bine” ar însemna, aici, că ne vine ușor, nu că am face-o competent. Căci nimeni nu este competent în viciile pe care le practică. Viciul este ca o mlaștină, iar mlaștinile nu pot fi cartografiate decât din avion, niciodată de cel care e atras în noroaiele lor. Ca să vezi bine un viciu, trebuie să te ții deoparte. De îndată ce l-ai îmbrățișat, vederea ți s-a tulburat, luciditatea te-a părăsit, liniștea ți s-a dus ca fumul, iar vorba se încleiază, când îndrăgostită și îndrăcită, când îndrăcit de îndrăgostită. Pe de altă parte, a spune tot, când e vorba de vicii, nu înseamnă de fapt a ocoli tot, prin maniera de a o face? Teza mea este că adevăratele vicii sunt practicabile, transmisibile, ireversibile etc. – dar: sunt întotdeauna și *personale*, și *indicibile*.

Încă o dată. De ce este atât de greu să vorbești de viciul pe care îl ai? Pentru că, dacă nu ar fi greu, nu ar mai fi viciu – ar putea fi doar un păcat. E atât de greu pentru că viciul nu este, pur și simplu, o greșeală, ci un atașament deopotrivă disperat, fericit și corupt cu greșeala – adică *vicios*. Despre greșelile noastre, pe care le putem ierta și greșiților noștri, putem vorbi relativ

ușor. E suficient să avem cultură teologică, pentru ca dificultatea de a ne poticni în inexprimabilul păcatului să se risipească. În schimb, cu viciul e altceva. Inteligent exprimat, viciul ar putea face scriitori, așa cum păcatul, bine administrat, poate face sfinți. Doar că prin păcat te mai poți ruga (cum frumos o spusese Claudel), în timp ce prin viciu nu. ✓

Redactor: **Dragoș Mușat**

Layout: **Raluca Bărariu**

Colectiv Bule:

**Ioan T Morar
Viorel Moțoc
Răzvan Cucui
Marius Borțea
Dragoș Mușat**

DTP: **Florin Iaru
Corina Măță
Ștefan Boran**

© Academia Cațavencu 2004 pentru prezenta ediție